

kızıl bayrak yazı kurulu

LENİNİZM
VE
MODERN REVİZYONİZM

★ ★ ★
KOMÜN YAYINLARI

KIZILBAYRAK YAZI KURULU

Leninizm
ve
Modern Revizyonizm

(ÇKP BELGELERİ)

Türkçesi
Ahmet Bilgin

KOMÜN YAYINLARI

Bu kitapta yer alan iki makale KP ideologları tarafından kaleme alınmış olup, 1963 yılında «Hongqi»nin 1, 2-4. sayılarında yayınlanmıştır.

Kitapta yer alan makaleler daha önce «Bütün lkelerin İşçileri, Birleşiniz!» adlı yapıtta yayınlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

LENİNİZM VE MODERN REVİZYONİZM

«Hongqi» Başyazısı, sayı 1, 1963 9

TEKRAR TOGLIATTI YOLDAŞLA ARAMIZDAKI FARKLILIKLAR ÜZERİNE

—ÇAĞDAŞ DÜNYADA LENİNİZMİN ÖNEMLİ SORUNLARI—

«Hongqi» Yazı Kurulu, sayı: 3-4, 1963 27

KOMÜNİSTLER ARASINDA BUGÜNKÜ BÜYÜK TARTIŞMANIN NİTELİĞİ 30

ÇAĞDAŞ DÜNYADAKİ ÇELİŞMELER

Togliatti Yoldaşın Yeni Fikirleri 37

Dünyayı Değiştirmek İçin Yazılmış Ama Yazarlarının Bile Pek İnanmadığı Bir Reçete 40

Dünyadaki Çelişmeler Konusunda Temelden Farklı İki Görüş 44

İkinci Dünya Savaşından Sonra Dünyadaki Çelişmelerin Odak Noktası 49

Dünyadaki Çelişmelerin Odak Noktası Değişmiş midir? 56

Bütün Ülkelerin İşçileri Ve Ezilen Ulusları, Birleşiniz! 61

Bazı Kısa Sonuçlar 71

SAVAŞ VE BARİŞ

Mesele Subjektif Bir Hayalgücü Meselesi Değil, Sosyal Gelişmenin Kanunları Meselesidir 75

«Savaş Politikasının Başka Araçlarla Sürdürülmesidir» Gerçeği Eskimiş midir?	79
Geçmişin Ve Günümüzün Deneyleri Bize Neler Öğretir Tarihi Materyalizm mi, «Herşeyi Silahlar Belirler» Teorisi mi?	84
Garip Bir Formül	89
Çin Komünistlerinin Savaş ve Barış Meselesindeki Temel Tezleri	98
	99

DEVLET VE İHTİLAL

Togliatti Yoldaşın «Yapısal Reform Teorisi» nin Olumlu Katkısı» Nedir?	107
Bunu Leninizmle Karşılaştıralım	112
Harika Bir Anayasa	119
Çağdaş «Parlamenter Avanaklık»	126
Tekelci Devlet Sermayesi «Tekelci Gelişmeye Karşı Koymakta» Daha Etkin Bir Araç Olabilir mi?	134
Büyük Lenin'in Öğrettiklerini Hatırlayın	145

DÜŞMANI STRATEJİK AÇIDAN KÜÇÜMSEYİN TAKTİK AÇIDAN CİDDİYE ALIN

Tarihin Bir Tahlili	153
Devrimcilerle Reformistler Arasındaki Set	156
Muhteşem Modeller	161
Çin Komünistlerinin Stratejik ve Taktik Düşüncesi Bir Ayna	169
	173

İKİ CEPHEDE MÜCADELE

Modern Revizyonizm, Uluslararası İşçi Sınıfı Hareketi İçinde Başlıca Tehlikedir	174
«Teorimiz Bir Dogma Değil Bir Eylem Kılavuzudur»	181
Marksizmin - Leninizmin Evrensel Gerçeğini Kendi Ülkemizin Somut Pratiği İle Bütünlemek	186
İlke Ve Esneklik	193
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ, BİRLEŞİNİZ!	199

LENİNİZM VE MODERN REVİZYONİZM

«Hongqi» Başyazısı, sayı 1, 1963

Marksizmin gelişmesinde yeni bir aşamayı temsil eden büyük Lenin tarafından marksizmin temel devrimci ilkelerinin açıklanması olan Leninizm, her zamankinden daha iğrenç bir biçimde modern revizyonistlerin saldırılarına uğramakta, çarpıtılmakta ve yozlaştırılmaktadır.

Leninizmin asıl önemli yanı, kapitalizmin emperyalizm aşamasındaki gelişmesi içinde keskinleşen çelişmelerin bilimsel bir tahlilini getirerek ve proletarya ihtilali ve proletarya diktatörlüğü üzerindeki marksist teoriyi ve taktikleri daha da zenginleştirerek, Marx ve Engels'in öğretilerini ileriye götürmesidir. Büyük Ekim İhtilâli, doğrudan doğruya Lenin'in önderliğinde zafere ulaştı. Ekim İhtilâli'nin davasını sürdürerek, Çin halkı ve öteki birçok ülkelerin halkları birdizi zafer kazandılar. Bunlar Marksizmin zaferleridir, bunlar Leninizmin zaferleridir.

Lenin şöyle demişti: «Bu doktrin [Marx'ın doktrini], yolu üzerindeki her adımda bir savaş vermek zorundadır.»¹ Leninizm de, aynı biçimde, İkinci Enternasyonal'in revizyonizmi ile mücadele ederek gelişmiştir. Leninizmin her yeni

doğrulanışı ve zaferi, kaçınılmaz olarak «politik ahmaklığa ve bayağılığa, oportünizme vb. karşı birbiri ardından verilen savaşlarla»² birlikte gerçekleştirilmiştir.

İkinci Enternasyonal'in eski-kuşak revizyonistleri, bir yandan sahte bir «Marksizm» bayrağı dalgalandırırken, yığınları şaşırtmak ve Marksizmi devrimci ruhundan koparmak için «ekonomik gelişme üzerinde yeni veriler» dedikleri şeyi sık sık kullanmışlardır. Tarih, farklı durumlarda ve farklı biçimler altında tekerrür etmektedir. Modern revizyonistler de, bir yandan sahte bir «Leninizm» bayrağı dalgalandırarak «Lenin'e bağlılıklarından» bol bol sözedilerken, gerçekte halkı şaşırtmak, Leninizmin devrimci öğretilerini baltalamak ve Leninizmin özüne, yani Lenin'in emperyalizmle ilgili öğretilerine saldırmak için, proletarya ihtilâli ve proletarya diktatörlüğüyle ilgili teori ve taktiklerine saldırmak için, tarihî gelişme üzerinde «yeni verileri» kullanma sürecini aynen tekrarlamaktadırlar.

İkinci Enternasyonal revizyonizmi ve oportünizmi gibi, modern revizyonizm de kapitalizmin ve emperyalizmin gelişmelerini örtbas etmek ve emperyalizmin, günleri sayılı, cançekişen, çürüyen kapitalizm olduğunu inkâr etmek için büyük çaba harcamaktadır. Bu akım, modern kapitalizmi «barışçı», «demokratik», «emperyalizm-ötesi» biçiminde tanımlayacak kadar ileri gitmiştir. Yugoslav Tito grubu tarafından temsil edilen modern revizyonistler, emperyalist tekelci-kapitalist devlet makinasını cazip göstermeye çalışırlar. Bunlar, emperyalist ülkelerdeki ve genel olarak kapitalist ülkelerdeki sözde millileştirme politikasını, tekelci-devlet kapitalizmini ve devletin ekonomik alana müdahalelerini «sosyalist unsurların büyümesi», «planlı ekonominin

1 Lenin «Marksizm ve Revizyonizm,» **Seçme Eserler** F.L.P.H. Moskova, 1950, cilt 1, bölüm 1, s. 87.

2 Lenin, «Inessa Armand'a Mektup», **Bütün Eserleri**, 4 rusça baskısı, Moskova, cilt 35, s. 209.

gerçekleşmesi», «sosyalist dönüşüm sürecinin başlaması» vb. gibi deyimlerle tanımlamaktadırlar. Yine bunlar, «tedrici değişme», «devrimle reformun kaynaşması», «derin bir biçimde sosyalist döneme girilmesi» gibi boş sözler söylemektedirler. Ama bu kişiler, kapitalizmden sosyalizme geçerken, burjuva devlet makinasını parçalayacak bir ihtilâl yapmanın ve burjuva diktatörlüğünün yerine proletarya diktatörlüğünü koymanın gerekli olduğuna dair tek kelime söylememektedirler. Lenin'in, açıklamak için büyük çaba harcadığı temel Marksist görüş, burjuva devlet makinasını parçalamak için ihtilâl yapılmasını ve burjuva diktatörlüğünün yerini proletarya diktatörlüğünün almasını öngördüğü gayet iyi bilinmektedir. Çünkü, böyle bir devrim olmasızın, sosyalist dönüşüm hakkındaki lâfların hiçbiri bir anlam taşımayacak, tekelci-devlet kapitalizmi de sadece ve sadece kapitalizm olarak kalacaktır. Lenin'in de çok açık bir biçimde belirttiği gibi, tekelci-devlet kapitalizmi dahil, tekelci kapitalizmin varlığı ve büyümesi, sadece sosyalizmin maddî önşartlarının olgunlaştığını, sosyalist devrimin yaklaşmakta ve kaçınılmaz olduğunu gösterir, yoksa bu durum, asla «böyle bir devrimin reddedilmesini ve bütün oportünistlerin kapitalizmi daha çekici hale getirme yolundaki çabalarını hoşgörmemiz için bir kanıt»³ olamaz.

İşte, çağımızın değerlendirilmesinde temel bir fark burada yatmaktadır. Marksist-Leninistler, «çağımızın gerçek anlamı, Rusya'daki Büyük Ekim İhtilâli ile başlayan kapitalizmden sosyalizme, geçiş sürecidir»⁴ dedikleri zaman, proletarya ihtilâli ve proletarya diktatörlüğü görüşüne ve temel olarak Büyük Sosyalist Ekim İhtilâli'nin deneyine dayanmaktadırlar. Modern revizyonistlere gelince, onlar bu

3 Lenin, «Devlet ve İhtilâl», **Seçme Eserler** F.L.P.H. Moskova, 1952, cilt 2, bölüm 1, s. 270. [**Devlet ve ihtilâl**, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Ankara, 1969, s. 89]

4 1957 Kasımında Moskova'da yapılan Komünist ve İşçi Partileri Temsilcileri Toplantısında yayınlanan Deklarasyon.

görüştten vebadan kaçır gibi kaçırarak Ekim İhtilâli deneyini tahrif etmekte ve Ekim İhtilâli yolunu, insanlığın kurtuluşuna giden ortak yol olarak görmekten kaçınmaktadırlar. Onlar aslında, çağımızı, «kapitalizmin barışçı bir biçimde sosyalizme dönüştüğü bir çağ» olarak görmektedirler.

Marksizm-Leninizm, her zaman demokrasi mücadelesine önem vermiştir. Burjuva demokratik devrimin henüz tamamlanmadığı ülkelerde, proletaryanın, yığınları seferber etmesi, burjuva-demokratik devrimin öncülüğü için her türlü çabayı göstermesi ve bu devrimin zaferi için savaşması gereklidir. Burjuva demokrasisinin varolduğu ülkelerde, proletarya, kazanılmış demokratik hakları kullanarak yeni demokratik haklar için savaşmalıdır ki, burjuvazinin sömürü ve baskı sistemiyle savaşmak üzere yığınları eğitmesi, uyardırması ve örgütlemesi mümkün olabilsin. Proletarya, iktidarın ele geçirilmesinden sonra, proletarya diktatörlüğünü perçinlemek ve güçlendirmek zorunda olduğu gibi, büyük ölçüde merkezileştirilmiş bir yönetim altında yaygın bir demokrasiyi de aynı zamanda gerçekleştirmelidir. Başka bir deyişle, proletarya, sosyalizmin ve komünizmin başarıyla inşasını garantilemek için, düşman üzerinde diktatörlüğünü kurmalı, halkın safları arasında da halk demokrasisini uygulamalıdır. Demokrasinin değişmez bir sınıfsal niteliği vardır. Marksist-leninistler, demokrasi sorununu daima tarihî çerçevesi içinde ele alırlar ve hiçbir zaman «soyut demokrasi»den ya da «genel olarak demokrasi»den söz etmezler.

Lenin, kapitalist sistem içinde, proletaryanın bağımsızlığını kazanmasının, demokrasi mücadelesini, ancak asıl hedef olan proletarya diktatörlüğüne hizmet edecek biçimde yürütmekle mümkün olabileceği üzerinde durmuştur.⁵ Bundan sonra Lenin, burjuva diktatörlüğü yerine proletarya

5 Bakınız, Lenin, «Sosyalist Devrim ve Ulusların Kaderlerini Teyin hakkı», **Seçme Eserler** International Publishers, New York, 1943, cilt 5, s. 273.

diktatörlüğünün konmasının, demokrasinin genişlemesi anlamına geldiğini, bunun dünya ölçüsünde tarihî önemi olduğunu, ve, sahte demokrasiden gerçek demokrasiye geçmek anlamına geldiğini: yine bu olayın, sömürücü azınlığın demokratik haklardan yoksun bırakılması ve emekçi halkın, yani ezici çoğunluğun demokrasiden yararlanması anlamına geldiğini belirtmiştir. Proletarya diktatörlüğünün demokrasinin reddi olduğu düşüncesi, sınıf mücadelesini gözden kaçıran yoz bir iddiadır, «liberal ve sahte bir iddiadır».⁶ Eski revizyonistler gibi, modern revizyonistler de, demokrasinin sınıfsal niteliğini ve burjuva demokrasisi ile proletarya demokrasisi arasındaki farkı örtbas etmek için her türlü bahaneye başvuruyorlar. Bu kişiler, «genel demokrasi»nin ya da «bütün halkın demokrasisi»nin şampiyonluğunu yapıyorlar, gerçekte burjuva demokrasisini, yani burjuva diktatörlüğünü bir fetiş haline getiriyorlar. Bunlar, bu görüş noktasından hareket ederek, devrimi reformla karıştırmak ve bütün eylemlerini burjuva diktatörlüğünün izin verdiği sınırlar içine hapsedmek için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Lenin bu hatalı görüşü çok önceden reddetmişti:

«İnsanlık tarihinde en köklü devrimin, dünya üzerinde ilk kez iktidarın sömürücü azınlıktan sömürülen çoğunluğa geçmesinin, eski burjuva parlamenter demokrasisi çerçevesi içinde ve son derece keskin değişmeler olmadan gerçekleşebileceğini sanmak, yeni demokrasi biçimleri yaratılmadan, ve bunun uygulanması için gerekli yeni şartları kullanan yeni kurumlar vb. olmadan gerçekleşebileceğini sanmak çok gülünç olurdu.»⁷

6 Bakınız, Lenin, «Proletarya İhtilâli ve Dönek Kautsky», **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, cilt 2, bölüm 2, s. 40, 48-57, [**Proletarya İhtilâli ve Dönek Kautsky**, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Ankara, 1969, s. 101, 110-120].

7 Lenin, «Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü Konusunda Komünist Enternasyonalin Birinci Kongresine Sunulan Tezler ve Rapor», **Seçme Eserler** International Publishers, New York, cilt 7, s. 230.

Lenin'in bu önerisi. Ekim Devrimi'yle doğrulandığı gibi, sonradan, öteki birçok ülkelerin sosyalist devrimlerinin kazandığı zaferlerle de tamamen doğrulanmıştır. Ne var ki, modern revizyonistler, Lenin'in tümünden reddettiği gülünç teoride direniyorlar. Modern revizyonistler, sosyalist sistem içinde yine «genel demokrasi» bahanesine sarılarak, demokrasinin sınıfsal niteliğini inkâr etmek ve kapitalizmin belirli bir biçimde tedricen restorasyonunu kolaylaştırmak için, proletarya diktatörlüğünü tedricen ortadan kaldırma hedefini gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Modern revizyonistler, dünya barışı için savaşma ve barış içinde birarada yaşama meselelerinde de Leninizmi çok büyük ölçüde bayağılaştırmışlar ve tamamen tahrif etmişlerdir.

Dünya üzerinde ilk sosyalist devletin ortaya çıkmasından buyana, Lenin'den başlayarak bütün Marksist-Leninistler, ayrı sosyal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde birarada yaşamaları için çalışmayı ve emperyalistlerin saldırı ve savaş politikalarına karşı koymayı, sosyalist ülkelerin başlıca görevlerinden biri saymışlardır. Mao Zedung yoldaşın başkanlığındaki Çin Komünist Partisi, devletler arasındaki uyuşmazlıkların kuvvet yoluyla değil, barışçı yollarla çözümlenmesi gerektiğini daima savunmuştur. Çin Komünist Partisi'nin bu görüşü, bildirilerimizde sürekli olarak tekrarlandığı gibi, politika ve eylemlerimizde de kesin olarak ifade edilmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin, barış içinde birarada yaşamının Beş İlke'sinin ortaya atılmasına önayak olduğunu ve bu ilkeleri azimle uygulama alanına koyduğunu bütün dünya biliyor. Emperyalistlerin, gericilerin ve modern revizyonistlerin, bu gerçekleri gözlerden kaçırma yolundaki bütün çabaları boşunadır. Şüphesiz, sosyalist ülkelerin izlediği barış politikası, dünyada objektif olarak varolan çelişmeleri, yani sosyalist ülkelerle emperyalist ülkeler arasındaki çelişmeyi, kapitalist ülkelerde burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişmeyi, emperyalizmle ezilen ulus-

lar arasındaki çelişmeyi, emperyalist devletler arasındaki çelişmeyi ve herbir emperyalist ülke içinde tekel grupları arasındaki çelişmeyi ortadan kaldırmış değildir. Marksist-Leninistlere göre, eğer dünya barışının sağlanması ve sosyalist ülkeler ile ayrı sosyal sistemlere sahip ülkeler arasında barış içinde birarada yaşamının gerçekleştirilmesi isteniyorsa; ister geçmişte, ister şimdi, ya da gelecekte, bu çelişmeleri —modern revizyonistler gibi politik darkafalık içindeki kişilerin yapmak istedikleri biçimde —bilmezlikten gelmek ya da örtbas etmek sözkonusu olamaz. Çin komünistlerinin ve bütün Marksist-Leninistlerin daima savunduğu görüş şudur: Sosyalist ülkelerin barışçı politikalarını azimle sürdürmeleri, çeşitli ülkelerdeki halkların devrimci güçlerinin ve dünyanın bütün barışsever ülkelerinin ve halklarının emperyalist saldırı ve savaş güçlerine karşı kararlı ve etkin bir mücadele içinde birleşmeleri, emperyalistleri çeşitli yollarla sıkıştırmaları ve emperyalizmin hareket alanını daraltmaları şartıyla, sosyalist ülkeler ile ayrı sosyal sistemlere sahip ülkeler arasında barış içinde birarada yaşama gerçekleştirilebilir. Marksist-Leninistlerin sürekli olarak savdukları bir başka görüş de şudur: Bir yanda, sosyalist ülkeler ile ayrı sosyal sistemlere sahip ülkeler arasında barış içinde birarada yaşamayı sağlama yolundaki çabalarla, öte yanda, kapitalist ülkelerdeki sınıf mücadelesi ve ezilen ulusların devrimci anti-emperyalist mücadeleleri, iki ayrı şey ve birbirinden farklı iki meseledir; bunlardan birincisi, ikincinin yerine konamayacağı gibi, ikincinin bir inkârı da olamaz. Kapitalist ülkelerde ezilen halkların giriştiği mücadeleler ve ezilen ulusların mücadeleleri, dünya barışı ve ayrı sosyal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde birarada yaşamaları uğrunda çabalara destek olur. Modern revizyonistlerin, «barış» ve «barış içinde birarada yaşama» için ikiyüzlü çağrılarda bulunarak, ezilen halkların ve ulusların devrimci mücadelelerini sınırlandırma, zayıflatma ve

hattâ inkâr etme yolundaki çabaları, emperyalistlerin ve çeşitli ülkelerdeki gericilerin istekleriyle tam bir uyum halindedir ve bu çabalar, barış için ve ayrı sosyal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde birarada yaşamaları için girişilen mücadeleye çok büyük zararlar vermektedir.

Eski revizyonistlerin, dogmatizme karşı çıkma bahanesiyle Marksizme saldırmaları gibi, modern revizyonistler de aynı bahaneyi kullanarak Leninizme saldırıyorlar. Lenin, daha 20. Yüzyılın başında, çeşitli ülkelerdeki reformistlerin ve revizyonistlerin tümünün «aynı aileden olduklarını, birbirlerini yücelttiklerini, birbirlerinden ders aldıklarını ve «dogmatik» Marksizme birlikte karşı çıktıklarını»⁸ yazmıştır. Lenin'in altmış yıl önce çizdiği manzara, yeni tarihî şartlar altında, bugün yeniden ortaya çıkmamış mıdır? Aradaki tek fark modern revizyonistlerin Marksizm-Leninizme saldırırken, daha alçakça davranmalarıdır. Örneğin, sadece yalan atmakla meşgul bazı kişiler, «dogmatiklerin, sosyalizm ve komünizmin kapitalizme üstünlüğünü savaş yoluyla göstermek» istediklerini söylüyorlar. Bu, Marksist-Leninistlere yöneltilmiş gülünç bir iftiradan ve emperyalizmle çeşitli ülkelerin gericilerine yaranmak için girişilmiş aşağılık bir çabadan başka ne olabilir?

Üstelik, modern revizyonistler, «dogmatikler» olarak nitelendirdikleri devrimci Marksist-Leninistlerin, bazı zorunlu uzlaşmaları «reddettikleri» yolunda katıksız yalanlar uyduruyorlar. Modern revizyonistlere hiçbir ciddi Marksist-Leninistin, ayırım gözetmeksizin bütün uzlaşmaları reddetmediğini belirtmek isteriz. Uzun devrimci mücadelemiz sırasında biz Çin komünistleri, iç ve dış düşmanlarımızla birçok durumlarda uzlaşmalara vardık. Örneğin, gerici Çan Kay-şek klığı ile bir uzlaşmaya vardık. Kore'ye yardım etmek ve

⁸ Lenin, «Ne Yapmalı?». Seçme Eserler F.L.P.H., Moskova, cilt 1. bölüm 1, s. 208.

Amerikan saldırısına karşı direnmek için giriştiğimiz mücadelede, Amerikan emperyalizmi ile de bir uzlaşmaya vardık. Marksist-Leninistler için mesele, ne türlü bir uzlaşmaya varılacağı, uzlaşmanın niteliği ve bunun nasıl sağlanacağıdır. Lenin doğru olarak «ne türlü olursa olsun uzlaşmaları ‘prensip olarak’ reddetmek, genel olarak uzlaşmaların kabul edilebilirliğini reddetmek, ciddiye alınması bile güç olan bir çocukluktur»⁹ demiştir. Yine, Lenin’in bize söylediği gibi, devrimci proletaryaya yararlı olmak isteyen bir siyasi lider, kabul edilebilir nitelikte ve halkın davası yararına olan uzlaşmalarla, kabul edilmez nitelikte ve bir ihanetin ifadesi olan uzlaşmalar arasında ayırım yapabilmelidir. Biz Çin komünistlerinin, farklı türde uzlaşmalar arasında ayırım yapmamız, halkın davası ve dünya barışı yararına olanları kabul ederek, ihanet niteliğinde olanlara karşı-komamız, Lenin’in öğretilerine tamamen uygundur. Bugün maceracılık, yarın teslimiyet politikası hatası işleyenlerin, Troçkizme ya da maskeli Troçkizm ideolojisine sahip oldukları apaçık ortadadır.

1946 Nisanı’nda Mao Zedung yoldaş «Bugünkü Uluslararası Durumun Değerlendirilmesinde Bazı Noktalar» adlı yazısında, sosyalist ülkeler için, emperyalist ülkelerle barışçı görüşme yoluyla anlaşmaya varmanın ve bazı önemli meseleleri de içine alan çeşitli konularda gerekli uzlaşmalar yapmanın mümkün olduğunu belirtiyordu. Mao Zedung yoldaş «böyle bir uzlaşma... ancak Amerika Birleşik Devletlerinin, İngiltere’nin ve Fransa’nın gerici güçlerine karşı dünyanın bütün demokratik güçlerinin verdikleri kararlı ve etkin mücadelelerin sonucu olabilir» demektedir. Ve şunu eklemektedir: «Böyle bir uzlaşma, kapitalist dünya ülkeleri halklarının da aynı yolu izleyerek içerde uzlaşmalar yapmalarını gerektirmez. Bu ülkelerin halkları, kendi değişik şart-

9 Lenin, «‘Sol-Kanat’ Komünizmi. Bir Çocukluk Hastalığı», **Seçilmiş Eserleri** (iki ciltlik baskısı), Moskova, cilt 2, bölüm 2, s. 359.

larına uygun değişik mücadeleler vermeye devam edeceklerdir.»¹⁰ Mao Zedung yoldaşın getirdiği bu tahlil bilimseldir, Marksist-Leninist bir tahlildir. Biz Çin komünistleri, uluslararası ilişkilerde, ötedenberi Mao Zedung yoldaşın bu önermesine uygun biçimde çizilmiş bir politika izlemekteyiz.

Emperyalistler, çeşitli ülkelerdeki gericiler ve modern revizyonistler, her türlü iftira yoluyla, bizi yaralamak için durmadan çaba harcıyorlar. Tarihte, düşmanın ve düşman ajanlarının kara çalmadığı tek bir devrimci parti bulunmadığını bilmeliyiz. Büyük Bolşevikler düşmanın sayısız iftirasına hedef olmuşlardı. «Onlar, sürekli olarak sekterler, dogmatikler, blankistler, anarşistler vb. biçiminde tanımladıkları Bolşeviklere ateş püskürüyorlardı.»¹¹ Dünya üzerindeki bütün devrimci Marksist-Leninistler, şimdiki modern revizyonistlerin saldırılarına hedef olmaktadır; bu saldırılara Togliatti yoldaşın da katılmış olması son derece üzücü bir şeydir.

Modern revizyonistler, Çin Komünist Partisi'ne birçok suçlamalar yöneltmişlerdir. Niçin? Marksizm Leninizmin safliğini kesinlikle savunduğumuz için değil mi? İlkeler üzerinde pazarlık etmeyi tümünden reddettiğimiz ve teoriden tavizler vermeyi tümünden reddettiğimiz için değil mi? Hem modern revizyonizme ve dogmatizme, hem «sağ» ve «sol» oportünizme, hem teslimiyet politikasına ve maceracılığa, hem ilkelere bağlı olmayan uyuşmaya ve kişiyi yığımlara yabancılaştıran sekterliğe, hem de büyük-devlet şovenizmine ve gerici milliyetçiliğin her türüsüne azimle karşı çıktığımız için değil mi?

Bazı kişiler, Çin Komünist Partisi'nin «emperyalizm ve bütün gericiler kâğıttan kaplanlardır» tezine, her fırsatta

10 Mao Zedung, **Seçme Eserler**, Pekin, 1961, cilt 4, s. 87.

11 Lenin, «Seçim Kampanyası Sırasında Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin Taktikleri», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 12, s. 123.

hayasızca çarpıtarak saldırmak için çaba gösteriyorlar. Bu tez, kaynağını, emperyalizmin cançekişen, çürüyen kapitalizm olduğunu ortaya koyan Lenin'in bilimsel önermesinden, Çin'in yıllar süren devrimci deneylerinden ve tarihteki bütün devrimci deneylerden almaktadır. Bu tez, emperyalizmi, «çamur ayaklı bir dev», bir «umacı», «böylesine güçlü görünen bir düşman» ve «bize herhangi bir zarar vermesi kesinlikle mümkün olmayan... kapitalist hayvanlar» olarak tanımlayan Lenin'in görüşüne tamamen uygundur. Bu kişiler, sürekli olarak, Lenin'in ilkelerine uygun davranmakla övünürler. Oysa, gerçekte, bu ilkelerden ve Leninizmin özünden, yani Lenin'in emperyalizm, proletarya ihtilâli ve proletarya diktatörlüğü üzerindeki öğretilerinden sürekli olarak uzaklaşmaktadırlar. Emperyalizmin niteliğini değerlendirme meselesinde Leninizmin çok uzağına düştüklerini açıkça ortaya koymuyorlar mı? «Emperyalizm ve bütün gerici-ler kâğıttan kaplanlardır» önermesine hayasızca saldırırlar, son tahlilde, sadece emperyalizmin borusunu çalmaktadırlar; ve durmadan, devrim isteyen halklar arasında, emperyalizmin saldırı güçlerine direnilmemesi, emperyalist sistemin yıkılamayacağı ve herhangi bir devrimin faydasız ve umutsuz olduğu yolunda fikirler yaymaktadırlar.

Amerikan emperyalizmi ve onun ortakları, dünya halklarına yıllardır nükleer şantaj yapıyorlar: «Egemenliğimize kim karşı çıkarsa yok olur.» Tito grubu tarafından temsil edilen modern revizyonistlerin, nükleer silâhlar konusunda yığınlar arasında yürüttüğü demagojik propaganda, Amerikan emperyalizminin nükleer şantajlarıyla tam bir uygunluk halindedir. Çin komünistleri ve bütün gerçek Marksist-Leninistler, emperyalistlerin nükleer savaş politikasına sürekli ve kararlı bir biçimde karşı koymakta ve nükleer silâhların yasaklanmasını ve ıskartaya çıkarılmasını azimle savunmaktadırlar. Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri de içinde olmak üzere, Asya ve Pa-

sifik bölgelerindeki bütün ülkeleri kapsayan, atom silâhlarından arınmış bir alan meydana getirilmesini tekrar tekrar önermiştir. Çin komünistleri ve bütün gerçek Marksist-Leninistler, daima bütün ülkelerin halklarının, kaderlerini kendi ellerinde tutarak, Amerikan emperyalizminin nükleer şantaj politikası karşısında yılmamaları gerektiğini savunmuşlardır. Gerçek Marksist-Leninistler, aynı zamanda, sosyalist ülkelerin, halkların haklı gücü ile kendi haklı politikalarına güvenmelerini, ve, uluslararası alanda nükleer kumar oynamaya asla ihtiyaçları olmadığını savunmaktadırlar. Marksist-Leninistlerin bu doğru görüşlerini modern revizyonistlerin gayet iyi bildikleri açıktır. Ne var ki, bunlar, «dogmatikler'in, insanlığı bir nükleer savaşın eşiğine getirmeyi» umduklarını ileri sürerek yığınları aldatmak için kasıtlı yalanlar uyduruyorlar. Modern revizyonistler sık sık «ahlâk»tan sözederek. Böyle yalanlar atanların ahlâkı nasıl bir ahlâktır? Modern revizyonistler, ezilen halkların ve ezilen ulusların, devrim için ayaklanmalarını ve kurtuluş için savaşmalarını önlemek amacıyla, gerçek Marksist-Leninistlerin tezlerine ve görüşlerine saldırmak ve bunları tahrif etmek için kasıtlı olarak ortaya bir sürü yalan yaymışlardır. Modern revizyonistlerin gözünde, nükleer silâhların ve benzeri askerî tekniklerin ortaya çıkışından buyana herhangi bir devrim ve devrimi destekleyen herhangi bir eylem «hayatın mantığı»na aykırı düşmektedir. Aslında «hayatın mantığı» dedikleri şey, kölelerin mantığıdır; bütün ülkelerin halklarının devrimci iradesini felce uğratacak, ellerini ve ayaklarını bağlayacak ve halkları emperyalizmle çeşitli ülkelerin gericilerinin uysal köleleri haline getirecek bir mantıktır bu. Marksist-Leninistler bu köle mantığını kesinlikle reddederler ve halkların kendilerini kurtararak, kendi kendilerinin efendisi oldukları mutlu, yeni bir hayat kurtarmalarını savunurlar. Bu, toplumsal gelişmenin önüne geçilmez bir kanundur.

Modern revizyonistler, şimdiki tarihi şartlar altında şöyle böyle geçinip gitmenin yeterli olduğuna inanırlar. Sınıflar arasında ayırım yapmanın, proletaryaya ile burjuvazi arasında, emperyalizm ile ezilen uluslar arasında, kapitalizm ile sosyalizm arasında, haklı savaşlar ile haksız savaşlar arasında bir ayırım yapmanın ne gereği vardır o zaman? Onlara göre, bütün bu ayırımlar, şimdiki «çağ» bakımından önemini yitirmiş, «doğmatik» ayırımlardır. Kısacası, modern revizyonistler, Marksizm-Leninizmin bütün öğretilerini biryana fırlatıp atmışlardır. Aynı zamanda, bunların görüşlerini ve uygulamalarını kabul etmeyen ve onların buyurduğu yönde konuşup davranmayan kişi, yaratıcılığını «inkâr eden», barış içinde birarada yaşama politikasına «saldıran» bir «sahte devrimci»dir, bir «sol maceracı»dır, bir «dogmatik»tir, bir «sekte»dir, bir «nasyonalist»tir, vb. vb.

Lenin, «meselenin böyle sınıflar dışı ya da sınıflar üstü olarak, sözde genel demokratik bir açıdan sunulması, sosyalizmin temel ilkesiyle, yani sınıf mücadelesi ilkesiyle açığa alay etmektir»¹² diyerek, İkinci Enternasyonal'in revizyonist-oportünistlerini teşhir etmişti. Bu sunuş, modern revizyonistlerin vaazlarında ve politikalarında daha da belirgindir. Bunlar, halk yığınlarının tarihin itici gücü ve yaratıcıları olduğunu inkâr ediyorlar. Bunlar, uluslararası durumdaki değişmelerin ve insanoglunun kaderinin, dünya halklarının ortak gücü ve birleşik mücadeleleri tarafından değil, birkaç büyük devletin «önde gelen şahsiyetleri» tarafından, onların akılları ya da akılsızlıkları tarafından belirlendiğini ileri sürüyorlar. Hattâ, bazı kişiler, emperyalist ülkelerin önde gelen şahsiyetleriyle haşırneşir olmak özle-

12 Lenin, «Burjuva Demokrasisi ve Proletaryaya Diktatörlüğü Konusunda Komünist Enternasyonalin Birinci Kongresine Sunulan Tezler ve Rapor», **Seçme Eserler**, International Publishers, New York, cilt 7, s. 223.

miyle yarıyorlar, bunu «en büyük şeref» sayıyorlar; fakat halk yığınlarıyla aynı yolun yolcusu olmayı reddediyorlar. Böylesi kişilerin, Marksist-Leninistler safında boygöstermeleri garip değil mi?

Lenin şöyle der:

«Yığınlara inançsızlık, onların inisiyatifini ele almalarından korkmak, onların bağımsızlığından korkmak ve onların devrimci gücünü tam ve sınırsız biçimde desteklemek yerine bu gücün karşısında titremek — işte Sosyalist Devrimciler'in ve Menşevik önderlerinin işledikleri en büyük suç.»¹³

Yine, Lenin şöyle der:

«Duruma göre tavır takınmak, günlük olaylara ve küçük politikanın kaypaklıklarına ayak uydurmak, bir tüm olarak kapitalist sistemin başlıca özelliklerini ve bir tüm olarak kapitalist evrimin özelliklerini unutmak, proletaryanın temel çıkarlarını unutmak ve bu temel çıkarları o anın gerçek ya da varsayılan avantajları uğruna feda etmek — işte revizyonizmin politikası.»¹⁴

Böyle davranan revizyonistler, daima «akıllılıkları» ve «yaratıcılıkları» ile övünerek, görüşlerini «en son teoriler» olarak sunuyorlar. Modern revizyonistlerin «en son teorileri», aslında Bernstein'in, Kautsky'nin ve eski kuşaktan öteki revizyonistlerin safsatalarının yeni şartlar altındaki görünümlelerinden ve burjuva gericiliğinin halkı aldatmak için kullandığı malzemenin yeniden piyasaya sürülmüş biçimlerinden başka bir şey değildir. Revizyonizm, halkı uyutmak için bir afyon, köleleri avutmak için bir müziktir. Politik bir kümelenme olarak revizyonizm, burjuvazinin işçi sınıfı hareketi içindeki kolunu, burjuvazinin ve emperyalizmin önemli

13 Lenin, «Devrimin Temel Meselelerinden Biri», **Bütün Eserleri**, International Publishers, New York, cilt 21, kitap 1, s. 167-168.

14 Lenin, «Marksizm ve Revizyonizm», **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, cilt 1, bölüm 1, s. 94.

bir sosyal dayanağını meydana getirir. Kapitalizm ve emperyalizm varolduğu sürece, bir fikir akımı olarak revizyonizm, değişik zamanlarda türlü kılıklar altında daima ortaya çıkacaktır. 1917 Ocağı'nda, İkinci Enternasyonal, teoride ve pratikte iflâs ettiği zaman, Lenin şu dahiyane önsezide bulunmuştu:

«Bu dönemlerde... «birleşmiş» uluslararası sosyal-demokrasi'nin derinliklerinden yeni Plehanov'lar, yeni Scheidemann'lar, Kautsky gibi yeni muhabbet tellalları fıskıracaktır.»¹⁵

Tarih, Lenin'in önsezisini doğrulamıştır. Gerçekten, Lenin'in ölümünden kısa bir süre sonra, uluslararası komünist hareket içinde Marksist-Leninistlerle anti-Marksist-Leninistler arasında ciddi bir mücadele başlamıştır. Bu, bir yanda Stalin'in önderliğindeki Leninistlerle, öte yanda Troçki,, Bukharin ve öteki «sol» maceracılar ile sağcı oportünistler arasındaki mücadeleydi. Bu mücadeleye paralel olarak, Çin Komünist Partisi içinde de, Mao Zedung yoldaşın önderliğindeki Marksist-Leninistlerin, «sol» maceracılar ve sağ oportünistlere karşı giriştiği mücadele yer alıyordu. Şimdi önümüzde bir başka ciddi mücadele yatıyor: Marksist-Leninistlerin, anti-Marksist-Leninistlere, yani modern revizyonistlere karşı mücadelesi.

1957 Moskova Deklarasyonu, «bugün başlıca tehlikeyi revizyonizmin oluşturduğunu» ve revizyonizmin içindeki kaynağını burjuva etkisinin, dıştaki kaynağını da emperyalist baskılara boyuneğmenin teşkil ettiğini belirtmektedir. Kapitalist ve emperyalist ülkelerde revizyonizmin ortaya çıkışının genel nedeni, Lenin'in tahlil ettiği biçimiyle, hâlâ vardır. Lenin şöyle demişti: «İmtiyazlı bir işçi tabakasının oldukça huzurlu ve kültürlü hayatı, onları 'burjuvalaştırdı',

15 Lenin, «Dünya Pöltiikasında Bir Dönüş», **Bütün Eserleri**, New York, 1942, cilt 19, s. 428.

kendi uluslarının kapitalistlerinin masasından onlara kırıntılar verdi; onları, yoksullaşmış ve bitkin düşmüş yığınların acılarından, sefaletinden ve devrimci ruhundan kopardı.»¹⁶

Bu durum bugün de böyledir, hattâ her zamankinden daha belirgindir.

Emperyalistlerin ve gericilerin, halk yığınlarına karşı kullandıkları taktikler, ihtiyaçlarına göre belirlenir: bazan düpedüz şiddete başvururlar, bazan da belirli reform tedbirleri alma yoluna giderler; bazan kaba tehditten yararlanırlar, bazan görünürde küçük tavizler verirler. Bu iki türlü yöntem, yerine göre, ya sırayla ya da karmaşık bir bileşim içinde birlikte kullanılır. Genel olarak, proletarya ne kadar güçlüyse, burjuvazinin, işçi sınıfı hareketi içine hayaller sokmak ve oportünist bir tepki yaratmak için kullandığı politika da o kadar kurnazca olur.

Lenin şöyle der:

«Burjuva taktiklerinin zigzakları, işçi hareketi içinde revizyonizmi yoğunlaştırdığı gibi, bu zigzakların işçi hareketi içindeki farklılıkları kesin bir bölünme noktasına vardırıncaya kadar şiddetlendirdiği de ender değildir.»¹⁷

Lenin'in sözleri, uluslararası işçi sınıfı hareketine daima bir uyarı olmalıdır.

Bugün, uluslararası işçi sınıfı hareketinin üzerine revizyonizmin kara bulutları çökmüştür. Modern revizyonistler açıkça bölücü eylemlere girişmişlerdir. Modern revizyonizmin ortaya çıkışı kötü bir şeydir elbette. Ama bu, kaçınılmaz olduğuna göre ve varlığı da objektif bir gerçek olduğuna göre, modern revizyonizmin açıkça belirmesi, yap-

16 Lenin, «İkinci Enternasyonalin Çöküşü», **Seçme Eserler**, New York, cilt 5, s. 204.

17 Lenin, «Avrupa İşçi Hareketinde Ayrılıklar», **Seçme Eserler**, New York, cilt 1, s. 742.

tığı zararları halkın görmesini, farketmesini ve anlamasını kolaylaştırır. Böylelikle kötü bir şey, iyi bir sonuca yol açmaktadır. Modern revizyonistler, emperyalistlerden gördükleri destekten pek memnun olmuşa benziyorlar. Ama, eninde sonunda, gerçek, sahteliğin; Marksizm-Leninizm ise modern revizyonizmin üstesinden gelecektir. Modern revizyonistler, Marksizm-Leninizmin «modası geçmiş» olduğu yollu gevezeliği bir süre daha sürdürebilirler. Ne çare ki, sonunda mutlaka muzaffer olacak ve gelişecek olan, modern revizyonizm değil, —insan toplumunun tarihi gelişimine uygun düşün— Marksizm-Leninizmdir. Tarih bunu ispatlamıştır...

Bugün uluslararası işçi sınıfının içinde bulunduğu durum, geçmiştekenden çok daha iyidir.

Güçlü sosyalist kamp, şimdi toplam olarak bir milyarlık nüfusu ile ayaktaadır. Marksist-Leninistlerin dünya çapında güçlü bir ordusu vardır ve dünya halkları, şimdiye dek görülmemiş bir uyanış içindedirler. Millî ve demokratik devrim hareketleri yükselmektedir. Emperyalizm açısından işler kötüye gitmektedir. Sosyalist devrime gelince, Avrupa ve Asya'da kazanılan zengin deneylere, Lâtin Amerika'nın son derece önemli ve parlak deneyleri eklenmektedir. Marksizm-Leninizm hazinesini zenginleştiren bu deneyler, bütün ülkelerin devrimci halklarını ideolojik bakımdan silâhlandırmaktadır. Bu deneyler, modern revizyonizmin kesinlikle karşısındadır. Bunlar objektif ve tarihi gerçeği oluştururlar, ve, modern revizyonistlerin bu deneyleri saptırma ve çarpıtma çabaları boşunadır. Ondokuzuncu Yüzyıl sonlarında devrimci Marksizm ile revizyonizm arasında geçen uluslararası ideolojik mücadele, proletaryanın giriştiği büyük devrimci savaşların bir başlangıcı niteliğindediydi. Leninizmin yüce bayrağı altında modern revizyonizme karşı girişilen bugünkü uluslararası ideolojik mücadele de, büyük proletarya hareketinin ve daha da geniş ölçüde olmak üze-

re. bütün halkların devrimci hareketlerinin gelişmesinin bir sembolü ve işareti olacaktır. Çeşitli ülkelerin halklarının, Marksizm-Leninizmin kılavuzluğundaki devrimci hareketleri, önünde durulmaz bir sel oluşturmaktadır. Lenin, 1913'te, «Karl Marx'ın Doktrininin Tarihi Kaderi» adlı yazısını şu cümleyle bitirmekteydi: «...tarihin önümüzdeki döneminde, proletaryanın doktrini olarak Marksizmi, daha da büyük bir zafer beklemektedir.»¹⁸ Aynı biçimde, bugün, büyük yeni devrim çağımızda —sosyalist ülkelerin, sosyalizmin inşasında zafer üstüne zafer kazandığı; Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerinde kurtuluş hareketlerinin dev dalgalar halinde kabardığı; işçi sınıfı içinde, Avrupa ve Amerika ülkelerinin ezilen halkları arasında yeni bir uyanış ruhunun belirdiği bu büyük yeni çağda —Leninizmi, daha da büyük bir zaferin beklediği söylenebilir.

Yüce Leninist ideolojinin kılavuzluğunda, dünya barışının savunulması ve insanlığın kurtuluşunun ilerici ve haklı davası uğrunda, emperyalizme ve gericiilere karşı ortak savaşımızda, uluslararası komünist hareketin birliği bayrağını, sosyalist kamptaki bütün ülkelerin birliği bayrağını, Çin ile Sovyetler Birliği arasındaki büyük dostluk ve birlik bayrağını, bütün ülkelerin komünist ve işçi partilerinin birliği bayrağını, bütün ülkelerin halklarının birliği bayrağını ve Moskova Deklarasyonu ile Moskova Bildirisi'nin devrimci bayrağını dalgalandıralım!

18 Lenin, **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, cilt 1, bölüm 1, s. 86.

TEKRAR TOGLIATTI YOLDAŞLA ARAMIZDAKI FARKLILIKLAR ÜZERİNE

— ÇAĞDAŞ DÜNYADA LENİNİZMİN BAZI
ÖNEMLİ SORUNLARI —

«Hongqi» Yazı Kurulu, Sayı: 3-4, 1963.

İtalyan Komünist Partisi'nin 10. kongresinde. Togliatti yoldaş, Çin Komünist Partisi'ne açıkça saldırıya geçerek, dünya kamuoyu önünde bir tartışma açılmasına önayak oldu. Togliatti ve İtalyan Komünist Partisi'nden öteki bazı yoldaşlar, yıllar boyunca, uluslararası komünist hareketi ilgilendiren bir dizi hayati prensip meselesi üzerinde, Marksizm Leninizmin temel dayanaklarını çiğneyen bir sürü yanlış beyanda bulunmuşlardır. Biz, daha başlangıçta, bu beyanlarla uyuşmazlık halindeydik. Ancak, o zaman, Togliatti ve öteki yoldaşlarla açık tartışmaya girmediğimiz gibi, böyle bir niyetimiz de yoktu. Biz daima, uluslararası komünist hareketin birliğinin güçlendirilmesinden yana olduk. Biz, kardeş partiler arasındaki ilişkilerin, Moskova Deklarasyonu ile Moskova Bildirisi'nde ortaya konmuş bulunan bağımsızlık,

eşitlik ve görüşme yoluyla oybirliğine varma ilkelerine uygun olarak ele alınmasını daima savunduk. Biz daima, kardeş partiler arasındaki farklılıkların, ikili ya da çok yanlı toplantılar ve konferanslar biçiminde partilerarası görüşme yoluyla çözümlenmesi gereğini savunduk. Biz, herhangi bir partinin, bir kardeş partiye iftira ve saldırılarda bulunmak şöyle dursun, tek yanlı olarak ve açıktan açığa suçlamalara girişmesine de kesinlikle karşı durduk. Biz, birlikten yana kesin ve değişmez bir tavır takındık. Togliatti ve öteki yoldaşların, kendi parti kongrelerini, Çin Komünist Partisi'ne karşı açıktan açığa saldırılara geçmek için kullanacaklarını hiç ummuyorduk. Ama, bizi böyle doğrudan doğruya açık bir tartışmaya çağırmaları karşısında ne yapacaktık? Daha önce yaptığımız gibi ses çıkarmadan oturacak mıydık? «İdareciler serbestçe evleri ateşe verirken halka lâmba yakmak bile yasaklanacak» mıydı? Hayır, ve yine hayır! Mutlaka cevap vermek zorundaydık. Bu kişiler, kendilerine açık bir cevap vermekten başka yol bırakmadılar bize. Dolayısıyla, *Renmin Ribao* (Halkın Gazetesi) adlı gazetemizde, 31 Aralık 1962'de «Togliatti Yoldaşla Aramızdaki Farklılıklar» başlıklı bir yazı yayınladık.

Togliatti ve İtalyan Komünist Partisi'nin öteki bazı yoldaşları, bu yazıdan hiç hoşnut kalmadılar ve bize yeniden saldıran bir dizi yazı yayınladılar. Bu arkadaşlar, yazımızın «genellikle tam bir açıklık» taşımadığını, «çok soyut ve biçimsel» olduğunu ve «bir gerçeklik duygusunun yoksun»¹ olduğunu belirttiler. Ayrıca, İtalya'daki durum ve İtalyan Komünist Partisi'nin çalışmaları hakkında «doğru bilgilere sahip olmadığımızı»³ ve İtalyan Komünist Partisi'nin görüşle-

1 Togliatti, «Tartışmayı Gerçek Sınırlarına Döndürelim», *L'Unita*, 10 Ocak 1963.

2 Aynı.

3 Luigi Longo, «İktidar Meselesi», *L'Unita*, 16 Ocak 1963.

rini «açıkça tahrif» ettiğimizi³ söylediler. Bu kişiler, bizi «oportünizmlerini aşırı-devrimci bir ifade biçimi örtüsü altında gizleyen dogmatikler ve sekterler»⁴ vb. vb. olmakla suçladılar. Togliatti ve öteki yoldaşların, açık tartışmayı sürdürmek niyetinde oldukları anlaşılıyor. Pekâlâ öyleyse, sürdürürelim!

Bu yazıda, Togliatti ve öteki yoldaşların bize karşı giriştikleri sürekli saldırılara bir cevap olarak, bu yoldaşların yıllardır vermekte oldukları yanlış demeçlerin daha ayrıntılı bir tahlil ve eleştirisini yapacağız. Togliatti ve öteki yoldaşların cevabımızı okuduktan sonra nasıl bir tavır takınacaklarını göreceğiz. Bakalım, bizim «genellikle tam bir açıklıktan yoksun» olduğumuzu, «çok soyut ve biçimsel» olduğumuzu, «gerçeklik duygusundan yoksun» olduğumuzu, İtalya'daki durum ve İtalyan Komünist Partisi'nin çalışmaları hakkında «doğru bilgilere sahip olmadığımızı», İtalyan Komünist Partisi'nin görüşlerini «açıkça tahrif» ettiğimizi ve «oportünizmlerini aşırı-devrimci bir ifade biçimi örtüsü altında gizleyen dogmatikler ve sekterler» olduğumuzu yine söyleyebilecekler mi? Bekleyeceğiz ve göreceğiz.

Tek kelimeyle, bazı kişilerin, evlerin ateşe verilmesini emrederken, halka bir lâmba yakmayı bile yasaklayan idareci gibi davranmaları yakışık almaz. Çok eski zamanlardan beri, insanlar böylesi bir haksızlığa alışık değillerdir. Üstelik, biz komünistler arasındaki farklılıklar, yalnızca gerçeklerin ortaya konması ve rasyonel biçimde tartışılması yoluyla çözümlenebilir; efendinin uşağına karşı takındığı bir tutumun benimsenmesiyle değil. Bütün ülkelerin işçileri ve komünistleri birleşmelidirler; ama, bu birlik, yalnızca Moskova Deklarasyonu ile Moskova Bildirisi temeli üzerinde, gerçeklerin ortaya konması ve rasyonel biçimde tartışılması temeli üzerinde, eşit ve karşılıklı görüşmeler temeli

üzerinde ve Marksizm-Leninizm temeli üzerinde gerçekleşebilir. Eğer ortada, efendilerin sihirli değneklerini uşakların başları üzerinde gezdirerek «birlik! birlik!» diye büyü yapmaları söz konusu ise, o zaman, gerçekte kastedilen birlik değil, bölünmedir. Bütün ülkelerin işçileri böyle bir bölücülüğe karşı çıkacaklardır. Biz birlik istiyoruz ve bir avuç insanın bölücü hareketlerini sürdürmelerine asla izin vermiyeceğiz.

KOMÜNİSTLER ARASINDA BUGÜNKÜ BÜYÜK TARTIŞMANIN NİTELİĞİ

Modern revizyonistlerin, Marksist-Leninstlere meydan okumaları sonucu, şimdi uluslararası komünist harekette, teori, temel çizgi ve politika meseleleri üzerinde geniş kapsamlı bir tartışma açılmaktadır. Bu tartışma, proletaryanın, dünya üzerindeki bütün emekçi halkların davasının başarısı ya da başarısızlığı üzerinde ve insanlığın kaderi üzerinde hayati bir rol oynayacaktır.

Son tatilde, bu tartışmadaki ideolojik eğilimlerden biri gerçek proletarya ideolojisi, yani devrimci Marksizm-Leninizm, öteki de işçi sınıfı saflarına sızmış olan burjuva ideolojisi, yani anti-Marksist-Leninist bir ideolojidir. Burjuvazi, işçi sınıfı hareketinin ilk ortaya çıkışından buyana, hareketi kendi temel çıkarlarına tâbi kılmak, bütün ülkelerdeki halkların devrimci mücadelelerini zayıf düşürmek ve halkları yanlış yönlere çekmek amacıyla, işçi sınıfını ideolojik bakımdan yozlaştırmak için elinden geleni yapmıştır. Yine bu amaçla, burjuvazinin ideolojik eğilimleri, değişik zamanlarda değişik kılıklara bürünmüş, bugün sağcı, yarı «solcu» bir biçim almıştır. Marksizm-Leninizmin gelişme tarihi, ister sağ'dan gelsin, ister «sol»dan, burjuva ideolojik eğilimlerine karşı verilen mücadelelerin tarihidir. Marksist-Le-

ninistlerin görevi, herhangi bir burjuva ideolojik eğiliminin meydan okumasından kaçmak değil, Marx'ın, Engels'in, Lenin'in ve Stalin'in yaptıkları gibi, teori, temel çizgi ve politika alanlarında, yapılan bütün saldırıları püskürtmek, proletarya ile ezilen halklara ve ezilen uluslara, mücadelelerinde zafere giden doğru yolu göstermektir. Marksizmin, işçi sınıfı hareketi içinde egemen olmasından buyana, bir yanda Marksistler, öte yanda oportünistler ve revizyonistler olmak üzere bazı mücadeleler olmuştur. Bunlar arasında, son derece büyük tarihî önem taşıyan iki tartışma vardır. Şimdi de bir üçüncü büyük tartışma gelişme yolundadır. Bunlardan birincisi, Lenin'in, Kautsky, Bernstein ve İkinci Enternasyonal'in öteki revizyonistleriyle ve oportünistleriyle giriştiği tartışmadır; bu tartışma, Marksizmi yeni bir gelişme aşamasına, emperyalizm ve proletarya ihtilâli çağının Marksizmi olan Leninizm aşamasına getirmiştir. İkincisi, Sovyetler Birliği'nin ve öteki ülkelerin komünistlerinin, Stalin'in önderliğinde, Troçki'ye, Buharin'e ve öteki «sol» maceracılar karşı ve sağ oportünistlere karşı yürüttükleri büyük tartışmadır. Bu tartışma, Leninizmi başarıyla savunmuş ve Lenin'in, proletarya ihtilâli, proletarya diktatörlüğü, ezilen ulusların devrimi ve sosyalizmin inşası ile ilgili teori ve taktiklerini açıklamıştır. Bu tartışmanın yanısıra da, Mao Zedung yoldaşın Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini Çin devriminin somut pratiğiyle bütünlemek amacıyla, Çin Komünist Partisi içinde, «sol» maceracılar ve sağ oportünistlere karşı yürüttüğü şiddetli ve hayli uzun süren bir tartışma yer almıştır.

Bugünkü büyük tartışma ise, Yugoslav Tito kliğinin, Marksizm-Leninizme açıkça ihanet etmesiyle başlatılmıştır.

Tito kliği, revizyonizm yolunu çok önceden tutmuştu. Bu klik, 1956 kışında, emperyalistlerin başlattığı anti-Sovyet ve anti-komünist kampanyadan yararlanarak, bir yandan Marksizm-Leninizme karşı propagandaya girişmiş, bir yan-

dan da, emperyalist planlara uygun olarak sosyalist ülkelerde yeraltı faaliyetleri yürütmüştür. Bu propaganda ve balta-lama hareketleri, Macaristan'daki karşı-devrimci ayaklanma ile doruğuna ulaşmıştır. Tito, ünlü Pula konuşmasını da işte bu sırada yapmıştır. Tito kliği, sosyalist sistemi kötölemek için elinden geleni yapmış, «Macaristan'ın politik sisteminde köklü bir değişikliğin zorunlu olduğunu»⁵ ve «Macar yoldaşların, Komünist Partisi'ni restore etmek için boşuna çaba harcamaları gerektiğini»⁶ öne sürmüştür. Bütün ülkelerin komünistleri, Tito kliğinin bu hainane saldırısına karşı sert bir mücadeleye girişmişlerdir. Biz, 1956 Nisan'ında, «Proletarya Diktatörlüğünün Tarihi Deneyi Üzerine» başlıklı yazıyı yayınladık. 1956 Aralığı'nın sonuna doğru da, doğrudan doğruya Tito kliğinin saldırısını hedef alarak, «Tekrar Proletarya Diktatörlüğünün Tarihi Deneyi Üzerine» başlığını taşıyan ikinci bir yazı yayınladık. 1957 yılında, sosyalist ülkelerin Komünist ve İşçi Partileri Temsilcilerinin Toplantısı, ünlü Moskova Deklarasyonu'nu kabul etti. Bu Deklarasyon, revizyonizmin, bugünkü uluslararası komünist harekette başlıca tehlike olduğunu açıkça belirtiyor, «Marksizm-Leninizmin büyük öğretisini lekelemek istedikleri, onun 'modası geçmiş' olduğunu söyledikleri ve sosyal ilerleme bakımından önemini yitirdiğini iddia ettikleri» için modern revizyonistleri mahkûm ediyordu. Tito kliği bu Deklarasyonu imzalamayı reddetti ve 1958'de Moskova Deklarasyonu'na karşı tümenden revizyonist olan programını öne sürdü. Tito kliğinin programı, bütün ülkelerin komünistleri tarafından reddedildi. Fakat, daha sonraki dönemde, özellikle 1959'dan sonra, bazı komünist partilerinin liderleri, imzalamış ve onaylamış oldukları ortak anlaşmadan caydılar ve Tito'nun beyanlarına ben-

5 Yugoslavya Federal Halk Cumhuriyeti'nin Milli Meclisinde Kardelj'in Konuşması, **Borba**, 8 Aralık 1956.

6 Aynı.

zer beyanlarda bulundular. Dolayısıyla, bu kişilerin kendilerini bu gidişten kurtarmaları gitgide güçleşti, dilleri gitgide Tito'nunkine benzer hale geldi; ve bu kişiler Amerikan emperyalistlerini iyi göstermek için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. Bu kişiler, namluyu, Marksizm-Leninizmi ve Moskova Deklarasyonu'nda ortaya konmuş olan devrimci ilkeleri azimle savunan kardeş partilere karşı çevirdiler ve azgın saldırılara giriştiler.

1960 yılında, Komünist ve İşçi Partileri Temsilcilerinin Moskova Toplantısı yapıldı. Bu toplantıda eşitlik temeli üzerinde yapılan görüşmelerden sonra, kardeş partiler arasında başgöstermiş olan farklılıklar meselesinde anlaşmaya varıldı. Ve, yayınlanan Moskova Bildirisi, Yugoslavya Komünistler Birliği liderini, Marksizm-Leninizme ihanet etmiş olmalarından dolayı sert bir biçimde suçladı. Biz, bu toplantıda kardeş partiler arasında varılan anlaşmayı coşkunlukla karşıladık, eylemlerimizde anlaşmaya sıkıca bağlı kaldık ve onu azimle savunduk. Ama, çok geçmeden, bazı kardeş partilerin liderleri, imzalamış ve onaylamış oldukları anlaşmadan yine caydılar ve öteki kardeş partilere karşı, kendi kongrelerinde saldırılara girişerek, uluslararası komünist hareket içindeki ayrılıkları düşmanın önünde açığa vurdular. Onlar, bir yandan kardeş partilere dil uzatırlarken, bir yandan da Tito kliğine cömertçe övgüler yağdırıyorlar ve bile bile aynı bataklığa sürükleniyorlardı.

Olaylar, modern revizyonist eğilimin, yeni şartlar altında, emperyalizmin politikasının bir ürünü olduğunu göstermiştir. Bu yüzden, bu eğilim kaçınılmaz olarak uluslararası bir nitelik taşımaktadır, ve, Marksist-Leninistler ile modern revizyonistler arasında yer alan bugünkü tartışma da, bundan öncekiler gibi, kaçınılmaz olarak uluslararası bir nitelik kazanmaya yönelmektedir.

Marksist-Leninistler ile revizyonistler ve oportünistler arasındaki ilk büyük tartışma, Büyük Sosyalist Ekim İhtilâli'

nin zaferine ve dünya üzerindeki yeni tip devrimci proletarya partilerinin kurulmasına yolaçmıştı. İkinci büyük tartışma, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin inşasının zaferine, temel gücünü Sovyetler Birliği'nin meydana getirdiği anti-faşist dünya savaşının zaferine, bazı Avrupa ve Asya ülkelerinde sosyalist devrimin zaferine ve Çin halkının büyük devriminin zaferine yolaçtı. Şimdiki büyük tartışma, emperyalist kampın çözüldüğü, sosyalizm güçlerinin geliştiği ve güçlendiği, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerindeki devrimci hareketlerin ileriye doğru büyük atılımlar yaptığı, Avrupa ve Amerika ülkelerinde kudretli işçi sınıfının yeni bir uyanış içine girdiği bir çağda yer almaktadır. Modern revizyonistler, şimdiki tartışmayı başlatırlarken, boş bir umutla, Marksizm-Leninizmi bir kalemde silebileceklerini, ezilen halkların ve ulusların kurtuluş mücadelelerini yokedebileceklerini ve emperyalistlerle çeşitli ülkelerin gericilerini, kendilerini bekleyen sondan kurtarabileceklerini hesap ettiler. Ama, Marksizm-Leninizm silinemez, halkların kurtuluş mücadeleleri yokedilemez ve emperyalistlerle gericiler mahvolmaktan kurtarılamaz. Modern revizyonistler, umduklarının tersine, utanç verici çabalarında başarısızlığa mahkûmdurlar.

Dünya işçi sınıfı hareketi, bütün Marksist-Leninistlere, Marksizm-Leninizmin modern revizyonistler tarafından girisilen genel revizyonuna karşı mücadele görevini yüklemektedir. Modern revizyonistler, dünya emperyalizminin, çeşitli ülkelerin gericilerinin ya da kendi ülkelerindeki burjuvazinin şimdiki ihtiyaçlarına hizmet etme ve Marksizm-Leninizmin devrimci ruhunu ondan koparma amacına yönelmektedirler. En temel ilkesini, sınıf mücadelesi ilkesini biryana atmakta ve Marksizm-Leninizmin sadece etiketini elde tutmak istemektedirler.

Modern revizyonistler, uluslararası ve sosyal sorunları tartışırlarken, Marksist-Leninist sınıf yaklaşımı yerine, burjuvazinin baştanbaşa sahte «sınıflar-üstü» görüş açısını kul-

lanmaktadır. Bu kişiler, toplumu, gerçekte varolduğu biçimde ele alan bilimsel Marksist-Leninist inceleme yerine, tamamen subjektif ve herhangi bir olgu temelinden yoksun bir sürü tahmin ve varsayım icat etmektedirler. Bu kişiler, diyalektik materyalizmin ve tarihî materyalizmin yerine burjuva pragmatizmini koymaktadırlar. Bir kelimeyle, bu kişiler, işçi sınıfını ve ezilen halkları ve ulusları aldatmak için, kendilerinin bile anlamakta ya da inanmakta güçlük çektikleri saçmalıklarla uğraşmaktadırlar.

Son bir-iki yıl içinde, uluslararası alanda meydana gelen sayısız olay, modern revizyonistlerin teori ve politikalarının iflâsına tanıklık etmiştir. Ne var ki, bu kişiler, teori ve politikaları dünya önünde rezil oldukça, Lenin'in bir zamanlar dediği gibi «rezillikleriyle övünmekte»;⁷ ve, hayale kapılmamaları ya da böyle körükörüne hareket etmemeleri konusunda kendilerini önceden uyarılmış olan devrimci Marksist-Leninistleri —başka ülkelerdeki kardeşlerini— hiç duraksamadan ve sonuçlarını düşünmeden, topa tutmaktadırlar. Bu kişiler, aynı safta olanlar üzerine kin ve öfke yağdırarak, devrimci Marksist-Leninistleri ve devrimci ilkeleri savunan başka ülkelerdeki bütün kardeşlerini tecrit etme yolundaki boşuna çabalarında bir «zafer» kazandıklarını ispatlamaya çalışmaktadırlar.

Bu şartlar altında, bütün devrimci Marksist-Leninistler, modern revizyonistlerin mücadele çağrısına uymaktan başka ne yapabilirler? Ayrılıklarla ve prensip meseleleri üzerindeki uyuşmazlıklarla ilgili olarak, doğru ile yanlış birbirinden ayırmak ve durumu düzeltmek Marksist-Leninistlere düşen bir görevdir. Biz, düşmana karşı birliğin ortak çıkarlarını düşünerek, daima, partilerarası görüşme yoluyla bir çözüme varılmasını savunduk ve ayrılıkların düşmanın önünde açığa vurulmasına daima karşı çıktık. Ama, bazı kişiler

7 Lenin, «Alman İşçi Hareketinde Neyi Taklit Etmemeli», **Seçilmiş Eserleri**, International Publishers, New York, 1943, cilt 4, s. 336.

uyuşmazlığı kamuoyuna maletmekte direndiklerine göre, bize, bu çağrıya uymaktan başka yol kalmıyor.

Çin Komünist Partisi, son zamanlarda akıl almaz saldırılara hedef olmuştur. Saldırganlar, gerçekleri tamamen hiç sayarak, büyük gürültüyle bize düzmece suçlamalar yöneltmişlerdir. Bu saldırıların nedenini, niteliğini anlamak hiç de güç değildir. Bu saldırıları planlayanların ve yürütenlerin kendilerini hangi yere koydukları ve kiminle ittifaka girdikleri gün gibi ortadadır.

Togliatti yoldaşla İtalyan Komünist Partisi'nden öteki bazı yoldaşların son yıllarda verdikleri demeçleri bilenler, Çin Komünist Partisi'nin Marksist-Leninist görüşlerine karşı girilen saldırılara, İtalyan Komünist Partisi'nin son kongresinde bu arkadaşların da katılmasının bir rastlantı olmadığını görecektirler. İtalyan Komünist Partisi'ne sunulan Tezler'e, Togliatti arkadaşın kongre raporuna ve kongreyi kapatış konuşmasına Marksizm-Leninizme yabancı bir ideolojik çizgi hâkim olmuştur. Bu kişiler, gerek uluslararası sorunları, gerekse İtalya'nın iç sorunlarını ele alırlarken, bu çizgi boyunca, sosyal demokratların ve modern revizyonistlerin dilini kullanmışlardır. Tezler'in ve İtalyan Komünist Partisi'nin öteki belgelerinin dikkatli bir okunuşu, bunların içinde yer alan çeşitli ifadelerin ve görüşlerin hiçbirinin yeni bir şey olmadığını, eski revizyonistler tarafından ileri sürülmüş olan ve Titocu Yugoslav revizyonistlerinin daha başlangıçtan bu yana yaydıkları şeylerle aşağı yukarı aynı olduklarını ortaya koyar.

Şimdi, Togliatti ve öteki yoldaşların Marksizm-Leninizmden ne kadar uzaklaşmış olduklarını göstermek için, Tezler'i ve İtalyan Komünist Partisi'nin bununla ilgili öteki belgelerini ele alalım.

ÇAĞDAŞ DÜNYADAKİ ÇELİŞMELER

togliatti.yoldaşın.yeni.fikirleri

Togliatti yoldaş ve İtalyan Komünist Partisi'nden öteki bazı yoldaşlar, meseleleri ortaya koyarlarken, uluslararası durumun değerlendirmesini temel hareket noktası olarak almaktadırlar.

Bu yoldaşlar, yaptıkları değerlendirmeden hareketle, hem uluslararası meseleler hem de ulusal meseleler üzerinde, çok gurur duydukları yeni fikirler geliştirmişlerdir. Örneğin:

1. «Barış ve barış içinde bir arada yaşama uğrunda mücadelede, bir uluslararası ekonomik işbirliği politikası için savaşmak zorunludur. Bu işbirliği, sosyal ilerlemeye dönüşecek daha hızlı bir ekonomik gelişmeyi engelleyen bugünkü gelişmelerin üstesinden gelinmesini mümkün kılacaktır.»⁸

2. «Özellikle Avrupa'da, farklı sosyal yapılaraya sahip ülkeler arasında da, Avrupa ekonomik işbirliğinin temelini atmak üzere topluca bir girişimin geliştirilmesi zorunludur. Bu işbirliği, Birleşmiş Milletlerin ekonomik ve politik organları çerçevesinde, ticaretin geliştirilmesini, gümrük duvarlarının alçaltılmasını ya da kaldırılmasını ve geri kalmış bölgelerin ilerlemesini desteklemek için ortak müdahaleler yapılmasını mümkün kılacaktır.»⁹

3. «Avrupa'nın ve dünyanın bloklara bölünmesinin önüne geçilmesi, bu bölünmeyi koruyan politik ve askerî engellerin yıkılması ve tek bir dünya pazarının yeniden kurulması için sistemli eyleme geçilmesi... istenmelidir.»¹⁰

4. Modern askerî tekniğin getirdiği şartlar altında, «savaş, nitelik bakımından, geçmişte olduğundan farklı bir şey

8 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Sunulan Tezler».

9 Aynı.

10 Aynı.

haline gelmektedir. Savaşın niteliğindeki bu değişme karşısında, bizzat kendi doktrinimizi yeniden gözden geçirmek gerekli olmuştur.»¹¹

5. «Biz, barış ve barış içinde bir arada yaşama uğrunda savaşırken, başlıca özelliği savaşız bir dünya olan, yeni bir dünya yaratmak istiyoruz.»¹²

6. «Sömürge sistemi hemen hemen tümünden çökmüştür»¹³, «...artık dünyada emperyalizme ayrılmış nüfuz bölgeleri kalmamıştır.»¹⁴

7. «Aslında, bugün kapitalist dünyada, ekonomik ilerlemeyle ve üretim güçlerinin büyümesiyle ilgili olarak, yapısal reformlara ve sosyalist nitelikte reformlara bir yöneliş vardır.»¹⁵

8. «...‘proletarya diktatörlüğü’ terimi bile, kapitalizm tarafından kuşatılmış bir ülkede, İç Savaş’ın ve ilk kez girişilmekte olan sosyalist inşanın güç yıllarında olduğundan farklı bir anlam taşıyabilmektedir.»¹⁶

9. Kapitalist ülkelerde «bugünkü ekonomik ve politik yapıda köklü değişikliklerin gerçekleştirilmesinde... parlamenter kurumlara çok önemli görevler düşebilmektedir.»¹⁷

10. Kapitalist İtalya’da «bütün halkın devlet yönetimine

11 Togliatti, «Demokrasi ve Barış İçinde Sosyalizme Doğru İlerlemek İçin İşçi Sınıfının Birliği», İtalyan Komünist Partisi’nin 10. Kongresine Rapor, 2 Aralık 1962.

12 «İtalyan Komünist Partisi’nin 10. Kongresine Sunulan Tezler.»

13 İtalyan Komünist Partisi’nin 10. Kongresine Togliatti’nin Sunduğu Rapor.

14 Togliatti, «Bugün Savaşın Önlenmesi Mümkündür», İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi’nin Oturumunda Konuşma, 21 Temmuz 1960.

15 İtalyan Komünist Partisi’nin 10. Kongresine Togliatti’nin Sunduğu Rapor.

16 «İtalyan Komünist Partisi’nin 10. Kongresine Sunulan Tezler», bakınız: **L’Unita**’nın 13 Eylül 1962 tarihli eki.

17 «İtalyan Komünist Partisi’nin 10. Kongresine Sunulan Tezler.»

geçmesi»¹⁸ mümkündür. İtalya'da, demokratik güçler, «anayasal çerçeveyi tamamen kabul ederek bunu savunurlarken, devletin sınıf niteliğine ve sınıf hedeflerine karşı koyabilmektendirler.»¹⁹

11. «Millileştirme», «planlama» ve ekonomik hayata «devlet müdahalesi», «büyük tekel gruplarının egemenliğini sarsmak, sınırlamak ve yıkmak için, büyük sermaye iktidarına karşı mücadele araçları» haline getirilebilirler.»²⁰

12. «Bir zamanlar sosyalistlere özgü sayılan ekonomik planlama ve program kavramlarını» şimdi burjuva yönetici grupları da kabul edebilmektedirler ve «bu da, kapitalizmden sosyalizme geçişin objektif şartlarının olgunlaştığına bir işaret sayılabilir.»²¹

Kısacası, Togliatti yoldaşla ötekilerin geliştirdikleri yeni fikirler, bize, bu yoldaşların kendi zihinlerinde canlandırdıkları bir dünya sunmaktadır. Bu kişiler, tezlerinde ve yazılarında, bazı Marksist-Leninist ifade biçimlerini örtü olarak kullanmalarına ve birçok süslü ve muğlak formüllerden bir sis perdesi olarak yararlanmalarına rağmen, bu fikirlerin özünü gizliyememektedirler. Yani, bu kişiler, sınıf mücadelesi yerine sınıfların işbirliğini, proletarya ihtilâli yerine «yapısal reform»u, ulusal kurtuluş hareketi yerine de «ortak müdahale»yi koyuyorlar.

Togliatti ve öteki yoldaşların ortaya koydukları bu yeni fikirler, uzlaşmaz sosyal çelişmelerin kaybolmakta olduğunu ve çatışan sosyal güçlerin tek bir bütün içinde birleşmekte olduğunu ifade etmektedirler. Buna göre, sosyalist

18 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin Sunduğu Rapor.

19 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Sunulan Tezler», bakınız: **L'Unita**'nın 13 Eylül 1962 tarihli eki.

20 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin Sunduğu Rapor.

21 Aynı.

sistemle kapitalist sistem arasındaki, sosyalist kampla emperyalist kamp arasındaki, rakip emperyalist ülkeler arasındaki, emperyalist ülkelerle ezilen uluslar arasındaki, kapitalist ülkelerdeki burjuvazi ile proletarya ve emekçi halklar arasındaki ve emperyalist ülkelerdeki çeşitli tekelci kapitalist gruplar arasındaki çelişmeler kaybolmakta, bu gibi çatışan sosyal güçlerin hepsi tek bir bütün halinde birleşmekte, ya da birleşme yolundadırlar.

Togliatti ile öteki yoldaşların ortaya koydukları bu yeni fikirlerle, Tito kliğinin programında yer alan ve ona ün kazandıran, bir dizi gülünç, Marksizm-Leninizme aykırı görüş arasında bir fark göremiyoruz.

Hiç şüphesiz, Togliatti ve öteki yoldaşlar tarafından geliştirilen bu yeni fikirler, Marksist-Leninist teoriye son derece ciddi bir meydan okumadır ve onu tümünden yıkmaya yönelik bir çabadır. Bu bize, Engels'in, Dühring'e karşı yürüttüğü tartışma sırasında yazdığı kitabın adını hatırlatıyor: *Bay Eugen Dühring'in Bilimde Devrimi*. Acaba Togliatti yoldaş şimdi Dühring'in izinden giderek Marksist-Leninist teoride bir devrim mi yapmak istiyor?

*d ü n y a y ı d e ğ i ŝ t i r m e k i ç i n y a z ı l m ı ŝ ,
a m a y a z a r l a r ı n ı n b i l e p e k i n a n -
m a d ı ğ ı b i r r e ç e t e*

«Sosyal İlerlemeye dönüşecek daha hızlı bir ekonomik gelişmeyi engelleyen bugünkü çelişmeler»in²² nasıl üstesinden gelinebilir? Başka bir deyişle, gerek uluslararası, gerekse ulusal alandaki zıt sosyal güçlerin tek bir bütün içinde birleşmeleri nasıl olabilir? Togliatti ile öteki yoldaşların cevabı şöyle:

22 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Sunulan Tezler».

«Sosyalist ülkelerin ve en başta Sovyetler Birliği'nin, yönetici burjuva sınıflarını, insanların ve halkların, özgürlüğe, refaha, bağımsızlığa, insan kişiliğinin tam olarak geliştirilmesine ve kişiliğe saygıya, ve, devletlerin barış içinde işbirliği yapmalarına yönelen bütün özlemlerini gidermeye yeterli bir ekonomik ve sosyal düzenin kurulması için mücadeleye çağırmaları.»²³

Bununla, sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında bir halk devrimi olmaksızın, sadece barışçı rekabet yoluyla sosyalist ülkelerdeki «ekonomik ve sosyal düzeni» kapitalist ülkelerde de yerleştirmenin mümkün olduğu mu anlatılmak isteniyor? Eğer böyleyse, kapitalizmin artık kapitalizm olmadığı, emperyalizmin artık emperyalizm olmadığı, kapitalistlerin içte ve dışta kârlar ve üstün kârlar için kapışmaktan vazgeçebilecekleri, üstelik, insanların bütün özlemleri gidermek için bütün halklarla ve uluslarla «barış içinde işbirliği» ne girebilecekleri anlamı çıkmıyor mu bundan?

Togliatti yoldaşın, dünyayı değiştirmek için icadettiği reçete budur. Ama, bu her derde devâ ilâç, bugün İtalya'daki hareket içinde bile etkili olamamıştır. Nasıl olur da Marksist-Leninistler buna inanabilirler?

Ekim İhtilâli'nden hemen sonra, Lenin'in, sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında barış içinde birarada yaşama politikasını geliştirdiği ve ikisi arasında ekonomik rekabeti gerekli gördüğü herkesçe bilinir —ve özellikle bunu marksist-leninistlerin hiç akıldan çıkarmamaları gerekir—. Sosyalist Sovyetler Birliği, kuruluşundan bu yana geçen kırk yılı aşkın sürenin büyük bir kısmında, kapitalist ülkelerle çoğu zaman barış içinde bir arada yaşama halinde olmuştur. Biz, Lenin ve Stalin tarafından uygulandığı biçimiyle, barış içinde bir arada yaşama politikasının tamamen doğru ve zorunlu olduğu kanısındayız. Bu politika, sosyalist ülkelerin

uluslararası uyumsuzlukların çözümünde kuvvet kullanmaya asla istek ya da ihtiyaç duymadıklarını ortaya koyar. Sosyalist ülkelerde uygulanan sosyalist sistemin üstünlüğü, ezilen halkların ve ulusların ilham kaynağıdır. Ekim İhtilâli'nden sonra Lenin, Sovyetler Birliği'ndeki sosyalist inşanın, bütün dünyaya örnek olacağı üzerinde tekrar tekrar durmuştur. Lenin, komünist sistemin, muzaffer proletarya tarafından yaratılabileceğini ve «bu görevin dünya ölçüsünde önem taşıdığını»²⁴ söylemiştir. 1921'de, İç Savaş hemen hemen son bulduğu ve Sovyet devletinin barış içinde inşaya geçtiği sıralarda, Lenin, sosyalist ekonominin inşasını, Sovyet devletinin başlıca görevi olarak koyuyordu. Şöyle diyordu Lenin: «Şimdiki halde, dünya devrimine başlıca etkiyi, ekonomik politikamızla sağlıyoruz.»²⁵ Lenin'in görüşü doğrudur. Tam da onun önceden gördüğü gibi, sosyalizm güçleri, giderek, uluslararası durumu etkileri altına aldılar. **Ama, Lenin, bir Sovyet devletinin kuruluşunun, bütün ülkelerin halklarının kendilerini kurtarmak için verdikleri mücadelelerin yerini alabileceğini hiçbir zaman söylemedi. Sovyetler Birliği'nin varolduğu kırk yıldan fazla bir zaman içindeki tarihî olaylar da, herhangi bir ülkede yapılacak devrim ya da sosyal sistem değişikliğinin o ülke halkının bir meselesi olduğunu ve sosyalist ülkenin izlediği barış içinde bir arada yaşama ve barış içinde rekabet politikasının, bir başka ülkede sosyal sistem değişikliğine yolaçmasının mümkün olmadığını göstermiştir.**

Togliatti ve öteki yoldaşların, sosyalist ülkelerin barış içinde birarada yaşama ve barış içinde rekabet politikasını izlemelerinin, bütün öteki ülkelerin sosyal sistemlerini

24 Lenin, «İç ve Dış Durumumuz ve Parti'nin Görevleri», **Bütün Eserleri**, 4. Rusça baskısı. State Publishing House of Political Literature, Moskova, cilt 31, s. 391.

25 «Rus Komünist Partisi (Bolşevik)'nin 10. Tüm Rusya Konferansı», **Bütün Eserleri**, 4. Rusça baskısı, Moskova, cilt 32, s. 413.

değiştirebileceğine ve insanların bütün özlemlerini giderecek bir «ekonomik ve sosyal düzenin» kurulmasına yol açabileceğine inanmalarının dayanağı nedir?

Togliatti yoldaşla ötekilerin, kendi reçetelerine inanmakta güçlük çektikleri, bir gerçektir. Tezler'inde şöyle demektedirler: «Ancak, emperyalist ülkelerin yönetici grupları, bütün dünya üzerindeki hegemonyalarından vazgeçmeye yanaşmıyorlar.»

Ne var ki, Togliatti yoldaşla ötekiler, emperyalist ülkelerin yönetici gruplarının, niçin «bütün dünya üzerindeki hegemonyalarından vazgeçmeye yanaşmadıklarını» anlamak için, sosyal gelişmenin kanunlarına dayanıyorlar. Bu arkadaşlar, bunun nedenini, emperyalist ülkelerin yönetici gruplarının dünyanın durumu hakkında yanlış bir fikre ya da «anlayışa» sahip olmalarına yoruyorlar ve «uluslararası durumdaki belirsizliğin»²⁶ tamamen bu yanlış fikir ve «anlayış»tan doğduğunu ileri sürüyorlar.

Emperyalizmin egemenliğini koruma çabasını, uluslararası durumun belirsizliğini vb. yalnızca emperyalist ülkelerin yönetici gruplarının anlayışı meselesine indirgemek ve bu olayları kapitalist emperyalizmin gelişme kanunlarının işleyişine uygun biçimde ele almamak, Marksist-Leninist açıdan nasıl mümkün olabilir? Farklı ülkelerin sosyal sistemlerinin, sınıf mücadelesi ve o ülke halklarının devrimleri olmadan, emperyalist ülkelerin yönetici gruplarının bir kez «doğru bir anlayışa» ulaşmaları ve yöneticilerin «anlayışlı» hale gelmeleriyle köklü bir biçimde değişeceği nasıl düşünülebilir?

d ü n y a d a k i ç e l i Ő m e l e r k o n u s u n d a t e m e l d e n f a r k l ı i k i g ö r ü Ő

Marksist-Leninistler, bugünkü uluslararası durumu tah-
lil ederlerken, çeşitli ülkeler hakkında ekonomik ve politik
verilerin özünü kavramak ve başlıca Şu gelişmeleri bilmek
zorundadırlar: Sosyalist kamp ile emperyalist kamp ara-
sındaki gelişme, emperyalist ülkeler arasındaki gelişme, em-
peryalist ülkeler ile ezilen uluslar arasındaki gelişme, her
kapitalist ülkede burjuvazi ile proletarya ve öteki emekçi
halk arasındaki gelişme, her kapitalist ülkede ayrı tekelci
grupların birbiri arasındaki gelişme, her kapitalist ülkede
tekelci kapitalistler ile küçük ve orta kapitalistler arasında-
ki gelişme, vb. Açıktır ki, işçi sınıfı siyasi partilerinin, an-
cak bu gelişmeleri kavrayarak, bunları ve değişik zamanlar-
daki değişmeleri tablil ederek ve belirli bir âna özgü geliş-
melerin odak noktasını ayırdederek uluslararası ve ulusal
durumu doğru olarak değerlendirebilecekleri ve politikala-
rını güvenilir bir teorik temele oturtabilecekleri açıktır. Ne
yazık ki, Togliatti ile öteki yoldaşlar, Tezler'inde bu ge-
lişmeleri gözden kaçırmışlardır; dolayısıyla, programları da
kaçınılmaz olarak Marksizm-Leninizmin yörüngesinden ta-
mamen uzaklaşmıştır.

Tabii, Togliatti ve öteki yoldaşlar, Tezler'inde birçok
gelişmelerden söz ediyorlar; ancak, tuhaflık Őurda ki, ken-
disini bir Marksist-Leninist olarak adlandıran Togliatti yol-
daş, yukardaki temel gelişmeleri ele almaktan özellikle
kaçınmaktadır.

Tezler'in, Avrupa Ortak Pazarı ile ilgili bölümünde Şu
gelişmeler sayılmıştır:

... büyük kapitalist ülkeler arasındaki ekonomik reka-
betin yanısıra, sadece büyük tekeller arasında uluslararası
anlaşmalara değil, ayrıca, devlet grupları arasında da or-
ganik ticarî ve ekonomik ittifaklara doğru kuvvetli bir yöne-

liş vardır. Batı Avrupa'daki ittifaklardan birinin (Avrupa Ortak Pazarı'nın) sonucu olarak pazarların genişlemesi, bazı ülkelerin (İtalya, Federal Alman Cumhuriyeti) ekonomik gelişmesini kamçılamıştır. Büyük tekel gruplarının liderliğinde gerçekleştirilen ve Atlantik silâhlanma ve savaş politikasına bağlı olan ekonomik bütünleşme, hem uluslararası ölçüde, hem de tek tek ülkelerde, bazı bölgelerin yüksek derecede sanayileşmesi ile ötekilerin sürekli ve üstelik git-tikçe artan geriliği ve çöküşü arasında; sanayi üretimindeki büyüme hızı ile her yerde ciddi güçlükler ve bunalımlar geçiren tarım üretiminin büyüme hızı arasında; yüksek tüketim düzeyine sahip genişçe refah alanları ile, çok daha geniş olan düşük ücret, düşük tüketim ve yoksulluk alanları arasında; yalnız silâhlanmanın değil, verimsiz yatırımların ve sınırsız lüksün de tahrip ettiği muazzam servet yığınları ile, yığınlar bakımından ve ilerleme yönünden hayati önem taşıyan sorunları (konut, eğitim, sosyal güvenlik vb.) çözümlemenin imkânsızlığı arasında yeni çelişmeler yaratmıştır.

Burada, «yeni çelişmelerin» ya da sözde çelişmelerin uzun bir listesi veriliyor. Ancak, sınıflar arasındaki çelişmelerin, emperyalistler ve onların uşakları ile, dünya halkları arasındaki çelişmelerin vb. hiç sözü edilmiyor. Togliatti ve öteki yoldaşlar, «uluslararası ölçüdeki ve tek tek ülkelerdeki» çelişmeleri, sanayi bakımından gelişmiş ve gelişmemiş olanlar arasındaki ve refah alanları ile yoksulluk alanları arasındaki çelişmeler olarak tanımıyorlar.

Bu yoldaşlar, kapitalist ülkeler, büyük tekelci gruplar ve devlet grupları arasındaki ekonomik rekabetin varlığını kabul ediyorlar; ama, bundan, çelişmelerin sınıflar dışı ya da sınıflar üstü çelişmeler olduğu sonucunu çıkarıyorlar. Bu yoldaşlar, emperyalist ülkeler arasındaki çelişmelerin, «büyük tekeller arasında uluslararası anlaşmalar yapılması» ve «devlet grupları arasında organik ticarî ve ekonomik ittifaklar yaratılması» yoluyla ahenkli bir hale getirilebileceği-

ni, hattâ giderilebileceğini savunuyorlar. Aslında bu görüş, eski-kuşak revizyonistlerin savunduğu «emperyalizm-ötesi teorisi»nden çalınmadır, ve, Lenin'in söylediği gibi, «saçmalığın da ötesinde»dir.

Bilindiği gibi, emperyalizm çağında, Lenin, «eşit olmayan ekonomik ve politik gelişme, kapitalizmin mutlak bir kanunudur»²⁷ diyen önemli tezini ortaya koymuştur. Emperyalist çağda, kapitalist ülkelerin eşit olmayan gelişmesi, sıçramalar biçimini alır; önceleri geride olanlar ileriye sıçrarlar, önceleri ileride olanlar da geride kalırlar. Kapitalizmin eşit olmayan gelişmesinin bu amansız kanunu, II. Dünya Savaşı'ndan sonra da geçerliğini korumaktadır. Amerikan emperyalistleri, revizyonistler ve oportünistler, Amerika Birleşik Devletleri kapitalizmindeki gelişmenin bu amansız kanunun üstüne çıktığını durmadan ileri sürmektedirler, ama, Japonya'nın, Batı Almanya'nın, İtalya'nın, Fransa'nın ve öteki bazı kapitalist ülkelerin ekonomik büyüme hızları, Savaş'tan sonraki yıllarda, Amerika Birleşik Devletleri'ninkini aşmışlardır. Dünya kapitalist ekonomisi içinde Amerika Birleşik Devletleri'nin ağırlığı azalmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nin sanayi üretimi, 1948'de, bütün kapitalist dünya üretiminin yüzde 53,4'ünü meydana getirirken, 1960'da yüzde 44,1'e, 1961 yılında da yüzde 43'e düşmüştür.

Amerika Birleşik Devletleri kapitalizminin ekonomik büyüme hızı öteki bazı kapitalist ülkelerin büyüme hızlarının gerisinde kalmakla birlikte, Amerika Birleşik Devletleri, kapitalist dünyadaki tekeli durumunu büsbütün yitirmiş değildir. Dolayısıyla bir yanda Amerika Birleşik Devletleri, dünyadaki tekeli ve egemen durumunu sürdürmek ve genişletmek için büyük çaba göstermekte, bir yanda da öteki

27 Lenin, «Avrupa Birleşik Devletleri Şiarı», **Seçme Eserler**, International Publishers, New York, 1943, cilt 5, s. 141.

emperyalist ve kapitalist ülkeler, Amerikan emperyalizminin bu denetimini sarsmak için uğraşmaktadırlar. Bu kapitalist dünyanın ekonomik-politik sistemi içinde, büyük önem taşıyan ve gitgide keskinleşen bir çelişmedir. Amerikan emperyalizmi ile öteki emperyalist ülkeler arasındaki bu çelişmenin yanısıra, öteki emperyalist ülkeler arasında ve öteki kapitalist ülkeler arasında da çelişmeler vardır. Emperyalist güçler arasındaki çelişmeler, yatırım alanları, pazarlar ve hammadde kaynakları için mutlaka şiddetli bir mücadeleye yol açarlar ve aslında yol açmışlardır da. Burada, eski sömürgecilikle yeni sömürgecilik arasındaki, galip emperyalist ülkelerle mağlûp emperyalist ülkeler arasındaki mücadeleler içiçe girmiş durumdadırlar. Kongo olayı, geçenlerde Avrupa Ortak Pazarı üzerinde kopan kavga ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Japon mallarının ithalini kısıtlamasından doğan kavga, bu mücadelelerin en açık örnekleridir.

İtalyan Komünist Partisi'ne sunulan Tezler'de, «Amerika Birleşik Devletleri kapitalizminin mutlak ekonomik üstünlüğünü, kapitalizme ve emperyalizme özgü eşit olmayan gelişme ve sıçrama sürecine uygun olarak, kaybetmeye başlamış olduğu» belirtilmekle birlikte, Togliatti ve öteki yoldaşlar, bu olgudan, kapitalist dünyadaki çelişmelerin genişlediği ve derinleştiği gerçeğini çıkaramamışlar, ayrıca, bu yeni olgunun, emperyalist devletler arasında amansız ölümkalım mücadelelerine, emperyalist ülkelerdeki çeşitli tekel grupları arasında ve kapitalist ülkelerde proletarya ve emekçi halkla tekelci kapitalistler arasında amansız mücadelelere sahne olan yeni bir durumu ortaya çıkaracağını görememişlerdir. Sosyalist devrimin bir dizi ülkede zafere ulaşması sonucu, emperyalist denetim altındaki dünya pazarı büyük ölçüde daralmıştır. Üstelik Asya'da, Afrika'da ve Latin Amerika'da ulusal bağımsızlığa kavuşmuş birçok ülkenin ortaya çıkması, bu alanlarda emperyalizmin ekonomik teke-

lini sarsmıştır. Bu şartlar altında, kapitalist dünyada yer alan keskin mücadeleler, eskisine göre zayıflamamış, tersine daha da şiddetlenmiştir.

Şimdi ortada, temelden farklı iki dünya sistemi, sosyalist sistemle kapitalist sistem; ve birbirine zıt iki dünya kampı, sosyalist kampla emperyalist kamp var. Olayların akışı içinde, sosyalizmin gücü, emperyalizmin gücünü aşmıştır. Elbette ki, sosyalist ülkelerin gücü, bütün ülkelerin devrimci halklarının ulusal kurtuluş hareketlerinin ve barış hareketlerinin güçleriyle birlikte, emperyalistlerle uşaklarının gücünü kat kat aşmaktadır. Başka bir deyişle, bir tüm olarak dünya güçler dengesinde üstünlük, emperyalistlerde değil, sosyalizm ve devrimci halklardadır; emperyalist savaş güçlerinde değil, dünya barışını savunan güçlerdedir. Biz Çin komünistlerinin söylediği gibi, «Doğu rüzgârı, Batı rüzgârına üstün gelmiştir». II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünya güçler dengesinde meydana gelen bu muazzam değişmeyi dikkate almamak, son derece yanlış olur. Ancak, bu değişme, kapitalist dünyanın tabiatındaki çeşitli çelişmeleri ortadan kaldırmış değildir, kapitalist toplumda geçerli olan orman kanunlarını değiştirmiş değildir, ve, çıkarları peşinde koşan emperyalist ülkelerin, bloklara ayrılarak her türlü çatışmaya girmeleri ihtimalini ortadan kaldırmış değildir.

Kapitalizm ve sosyalizm sistemleri arasındaki farkın, dünya güçler dengesindeki değişimin sonucu, kendiliğinden yokolacağı nasıl söylenebilir?

Kapitalist dünyanın tabiatındaki çeşitli çelişmelerin, dünya güçler dengesindeki bu değişimin sonucu olarak kendiliğinden kaybolacağı nasıl söylenebilir?

Kapitalist ülkelerin egemen güçlerinin, dünya güçler dengesindeki bu değişimin sonucu olarak, tarih sahnesinden kendiliklerinden çekilip gidecekleri nasıl söylenebilir?

Ne var ki, bu görüşler, Togliatti ve öteki yoldaşların programında yer alan görüşlerin ta kendisidir.

*ikinci dünya savaşından sonra
dünyadaki çelişmelerin
odak noktası*

Togliatti ve öteki yoldaşlar, beden olarak kapitalist dünyada yaşıyorlar ama, kafaları bulutlarda geziyor.

Bu yoldaşlar, kapitalist dünyanın komünistleri olarak, kendi ülkelerinin proleteriyasına ve bütün ezilen halklara ve uluslara, doğru yolu çizebilmek için. Marksist-Leninist sınıf tahliline dayanmak, bir tüm olarak dünya durumundan başlayarak, sosyalist kampla emperyalist kamp arasındaki çelişmeyi tahlil etmek, ve, emperyalist devletler arasındaki, emperyalist devletlerle ezilen uluslar arasındaki, emperyalist ülkelerde burjuvazi ile proleterya ve öteki emekçi halklar arasındaki çelişmelerin tahliline ağırlık vermek zorundadırlar. Ama, ne yazık ki, Togliatti ve öteki yoldaşlar bunu başaramamışlardır. Bu kişiler, çelişmeler konusunda gayet ilgisiz saçmalıklarla uğraşırken, aslında bu çelişmeleri gizlemeye ve İtalyan proleteriyasını ve bütün ezilen halkları ve ulusları yanlış yönlere çekmeye çalışıyorlar.

Togliatti yoldaş, emperyalist kampla sosyalist kamp arasındaki çelişmeyi, Tito gibi, «iki büyük askerî blokun varlığı ve karşıtlığı»²⁸ olarak tanımlıyor, ve, «bu durumun değiştirilmesi» ile, «savaşımsız» bir dünyanın, «barış içinde işbirliği yapılan»²⁹ bir dünyanın gerçekleştirilebileceğini ve dünyanın iki büyük sosyal sistemi arasındaki çelişmenin kaybolacağını ileri sürüyor.

28 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin Sunduğu Rapor.

29 Aynı.

Togliatti yoldaşın bu fikirleri biraz fazlaca safdil fikirler. Togliatti, emperyalist ülkelerin yöneticilerinin «anlayışlı» olacakları anı sabırla bekliyorsa da, emperyalistlerin, onun dileklerine uygun biçimde, gönüllü olarak silâhlarını bırakacakları ya da sosyal sistemlerini değiştirecekleri gün asla gelmeyecektir. Bu fikirler, özünde, tek bir anlama gelebilir, o da, sosyalist ülkelerin savunmalarını bırakmaları ya da ortadan kaldırmaları gerektiği ve sözüm ona bir liberalleşme olması, yani emperyalistlerin ötedenberi istedikleri gibi, sosyalist sistemden kapitalizme doğru bir «barışçı evrim»in ya da «kendiliğinden evrim»in gerçekleştirilmesidir.

Emperyalist kampla sosyalist kamp arasındaki çelişme, iki sosyal sistem arasında bir çelişmedir ve dünyadaki bu temel çelişme, hiç şüphesiz çok keskindir. Nasıl olur da bir Marksist-Leninist, bu temel çelişmeyi, iki sosyal sistem yerine, iki askerî blok arasındaki çelişme olarak görebilir?

Ayrıca, bir Marksist-Leninist, dünyadaki çelişmeleri sadece emperyalist kampla sosyalist kamp arasındaki çelişme olarak da görmemelidir.

Şunu belirtelim ki, sosyalist ülkeler, tabiatları gereği, dışa yayılmaya ihtiyaç duymazlar; yayılamazlar, yayılmazlar ve yayılmamalıdır. Bu ülkelerin kendi iç pazarları vardır, özellikle Çin ve Sovyetler Birliği en geniş iç pazarlara sahiptirler. Aynı zamanda, sosyalist ülkeler, eşitlik ve karşılıklı çıkar ilkesine uygun olarak uluslararası ticarete girerler; fakat onların emperyalist ülkelerle pazarlar ve nüfuz bölgeleri için kapışmalarına ve hele emperyalist ülkelerle bu alanda çatışmalara, özellikle silâhlı çatışmalara girmelerine hiç ihtiyaç yoktur.

Ancak, emperyalist ülkeler için meseleler bambaşkadır.

Kapitalist-emperyalist sistem varolduğu sürece, kapitalist emperyalizmin kanunları işlemeye devam eder. Em-

peryalistler, içte, kendi halklarını daima ezer ve sömürürler, dışta da, öteki uluslara ve ülkelere karşı saldırılara girişerek bu uluslarla halkları daima ezer ve sömürürler. Emperyalistler, sömürgeleri, yarı-sömürgeleri ve nüfuz bölgelerini, kendileri için daima birer refah kaynağı olarak görürler. Emperyalizmin «medenî» kurtları, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerine daima, yalanıp yutulacak lezzetli bir et gözüyle bakmışlardır. Bunlar, sömürgelerdeki ve nüfuz bölgelerindeki halkların mücadelelerini ve ayaklanmalarını türlü yollarla bastırmaktan geri kalmamışlardır. Kapitalist-emperyalistler, ister eski sömürgecilik politikasını, ister yeni sömürgecilik politikasını izlesinler, emperyalizmle ezilen uluslar arasındaki çelişme giderilemez. Bu çelişme, son derece keskin, uzlaşmaz bir çelişmedir, ve, gizlenemez.

Üstelik, emperyalist devletler, pazarları, hammadde kaynaklarını, nüfuz bölgelerini ve savaş sözleşmelerinin kârlarını paylaşmak için birbirleriyle durmadan mücadele ederler. Bazan, bu mücadele keskinliğini bir parça kaybedebilir ve bunun sonucu bazı uzlaşmalar, hattâ «devlet grupları arasında ittifaklar» doğabilir; ama, bu gevşemeler uzlaşmalar ve ittifaklar, emperyalistler arasında daima daha keskin, daha şiddetli ve daha yaygın çelişmelere ve mücadelelere yol açar.

Alman, İtalyan ve Japon faşistlerinin yerini alan Amerikan emperyalistleri, II. Dünya Savaşı'ndan bu yana, dünyanın dört bir yanına bir yayılma politikası yürütmektedirler. Amerikan emperyalistleri, Sovyetler Birliği'ne karşı koyma perdesi altında, savaş sonrası şartlarından yararlanarak, bir dizi kapitalist ülkeyi —İngiltere, Fransa, Batı Almanya, Japonya, İtalya, Belçika, Kanada, Avustralya vb.— doğrudan doğruya Amerika Birleşik Devletleri tekeli sermayesinin denetimi altına sokmuşlardır. Bu denetim, askerî olduğu kadar ekonomik ve politik bir nitelik de taşımaktadır.

Başka bir deyişle, Amerikan emperyalizmi, kapitalist

dünyada, eşi görülmemiş büyüklükte bir imparatorluk kurma çabasıdır. Amerikan emperyalizminin kurmaya çalıştığı bu dev imparatorluk, yalnızca Batı Almanya, İtalya ve Japonya gibi yenik düşmüş ülkeleri ve onların eski sömürgeleriyle nüfuz bölgelerini değil, savaş sırasında Amerika'nın müttefiki olan İngiltere, Fransa, Belçika vb. gibi ülkeleri ve onların eski ve şimdiki sömürgeleriyle nüfuz bölgelerini de köleleştirme hedefi gütmektedir.

Yani, Amerikan emperyalizmi, bu eşi görülmemiş büyüklükteki imparatorluğun peşinde koşarken, çabalarını, Amerika Birleşik Devletleri ile sosyalist ülkeler arasında kalan devasa ara-bölgenin ele geçirilmesi üzerinde yoğunlaştırmaktadır. Amerikan emperyalizmi, aynı zamanda, sosyalist ülkelere karşı yeraltı faaliyetleri, baltalama ve saldırı hareketleri yürütmek için her türlü yola başvurmaktadır.

Burada, Mao Zedung yoldaşın, 1946 Ağustos'unda, Amerikan emperyalistlerinin o zamanlar kullandığı anti-Sovyet sis perdesini teşhir eden ve dünya durumunu tahlil eden ünlü konuşmasını hatırlatmak yerinde olur:

«Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği'ni, Avrupa'daki, Asya'daki ve Afrika'daki birçok kapitalist, sömürge ve yarı-sömürge ülkeyi içine alan geniş bir bölge ayırmaktadır. Amerikan gericilerinin, bu ülkeleri kendilerine bağımlı hale getirmeden önce Sovyetler Birliği'ne saldırımları söz konusu olamaz. Amerika Birleşik Devletleri şimdi, Pasifik'te, bütün eski İngiliz nüfuz bölgelerinin toplamından daha geniş alanları denetimi altında tutuyor; Japonya'ya, Çin'in Kuomintang yönetimi altındaki kesimine, Kore'nin yarısına ve Güney Pasifik bölgesine hâkim durumda bulunuyor. Orta ve Güney Amerika'yı da çoktandır denetimi altında bulundurmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri, ayrıca, İngiliz İmparatorluğu'nun tümünü ve Batı Avrupa'yı da denetimi altına almak istiyor. Çeşitli bahaneler kullanarak, geniş ölçüde askerî planlar hazırlıyor ve birçok ülkede as-

keri üsler kuruyor. Amerikan gericileri, bütün dünyada kurdukları ve kurmaya hazırlandıkları askerî üslerin Sovyetler Birliği'ni hedef aldığını söylüyorlar. Bu askerî üslerin Sovyetler Birliği'ne karşı yöneltildiği doğrudur. Ancak, bugün için, Amerikan saldırısına uğrayacak ilk hedef Sovyetler Birliği değil, bu askerî üslerin bulunduğu ülkelerdir. Bu ülkelerin, kendilerini kimin ezdiğini, Sovyetler Birliği'nin mi ezdiğini yakın bir gelecekte anlayacaklarına inanıyorum. Amerikan gericilerinin, ihtiraslarını gerçekleştirmeleri kesinlikle imkânsızdır. Amerikan gericileri, işte bu yüzden, Sovyetler'den kudurmuşçasına nefret ediyorlar ve bu sosyalist devleti yıkma hayali peşindedirler. Ama, Amerikan gericilerinin, şimdi, II. Dünya Savaşı'nın hemen arkasından, bir Sovyet-Amerikan savaşı için naralar atmaları ve havayı bulandırmaları, bizi, onların amaçlarına daha yakından bakmaya zorluyor. O zaman görünüyor ki, Amerikan gericileri, Sovyet aleyhtarları şiarların perdesi ardında, Amerikan işçilerine ve demokratik çevrelerine azgınca saldırıyorlar ve Amerika'nın dışa doğru yayılmasına hedef olan bütün ülkeleri Amerika'ya bağımlı hale getiriyorlar. Amerikan halkı ve Amerikan saldırısının tehdidi altında bulunan bütün ülkelerin halkları, birleşmeli ve Amerikan gericileriyle onların bu ülkedeki uşaklarının saldırılarına karşı mücadele etmelidirler. Üçüncü bir dünya savaşı, ancak bu mücadelede kazanılacak zaferle önlenebilir; yoksa, bu savaş önlenemez.»³⁰

Böylece, Mao Zedung yoldaş, on altı yıl önceden, Amerikan emperyalistlerinin dev bir dünya imparatorluğu kurma yolundaki çabalarını büyük bir açıklıkla teşhir ediyor, Amerikan emperyalistlerinin dünyayı köleleştirmeye yöne-

30 Mao Zedung, «Amerikan Muhabiri Anna Louise Strong'la Konuşma», **Seçme Eserler**, Foreign Languages Press, Pekin, 1961, cilt IV, s. 99-100.

len çılgınca planlarıyla nasıl başedileceğini ve bir üçüncü dünya savaşını önlemek için nasıl uğraşılacağını gösteriyordu.

Konuşmasının bu bölümünde, Mao Zedung yoldaş, Amerikan emperyalistleri ile sosyalist ülkeler arasında geniş bir ara bölgenin yer aldığını açıklıyor. Bu ara bölge, Amerika Birleşik Devletleri dışında kalan kapitalist dünyanın tümünü içine almaktadır. Amerikan emperyalistlerinin, sosyalist kampa karşı yönelttikleri savaş naraları, onların bir yandan sosyalist ülkelere karşı bir saldırı savaşı hazırlıkları yaptıklarını ve bu ülkeleri yoketme hayali peşinde olduklarını gösteren, bir yandan da, ara bölgeye saldırarak, burayı köleleştirme yolundaki yakın amaçlarını gizlemek için kullandıkları bir sis perdesidir.

Dünya hegemonyası hırsıyla yanıp tutuşan Amerikan emperyalistlerinin bu saldırı ve köleleştirme politikası, ilk önce ara bölgedeki ezilen halkların ve ulusların, özellikle Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerindeki halkların direnişleriyle karşılaşmaktadır. Bu gerici politika, aslında Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın ezilen halklarının ve uluslarının devrim ateşini tutuşturmuş, bu bölgelerde on yıldan fazla bir süredir yalazlanmakta olan devrim alevlerini körüklemiştir. Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerindeki devrim ateşi, emperyalist tahakkümün temellerini sarsıyor; bu ateş yayılmaktadır, daha da geniş alanlara yayılacağı kesindir.

Bu arada, Amerikan emperyalizminin dünya hegemonyası politikası, emperyalist devletler arasındaki kavgayı ve eski sömürgecilerle yeni sömürgecilerin, sömürgeler ve nüfuz bölgeleri üzerindeki kavgasını kaçınılmaz olarak şiddetlendirmektedir; bu hükmetme politikası, Amerikan emperyalizmi ile buna karşı direnen bütün öteki emperyalist devletler arasındaki mücadeleleri de şiddetlendirmektedir. Bu mücadeleler, emperyalizmin çıkarlarını temelden etkilerler;

emperyalist hasımlar birbirlerine aman vermezler, çünkü her biri ötekileri boğma çabasındadır.

Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın, kurtuluş için mücadele eden ezilen halklarına ve uluslarına karşı Amerikan emperyalistlerinin ve ortaklarının izledikleri politika, son derece gerici bir baskı ve aldatma politikasıdır. Güçlü bir görev duygusuyla hareket eden sosyalist ülkeler, bu alanlarda yer alan ulusal ve demokratik devrimci mücadelelere karşı, elbette ki, bir duygudaşlık ve destekleme politikası izleyeceklerdir. Bu iki politika temelden farklıdır. Aralarındaki çelişme, bu alanlarda, kaçınılmaz olarak kendini göstermektedir. Modern revizyonistlerin bu alanlara çevrik politikası, aslında, emperyalistlerin politikasının amaçlarına hizmet etmektedir. Dolayısıyla, Marksist-Leninistlerin politikasıyla modern revizyonistlerin politikası arasındaki çelişme de bu alanlarda kaçınılmaz olarak kendini göstermektedir.

Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın geniş alanlarında yaşayan nüfus, kapitalist dünyanın toplam nüfusunun üçte-ikisinden fazlasını meydana getirir. Bu alanlarda durmadan kabaran devrim seli ve bu alanlar üzerinde emperyalistler arasındaki ve eski sömürgecilerle yeni sömürgeciler arasındaki mücadeleler, bu alanların, kapitalist dünyadaki çelişmelerin odak noktasını teşkil ettiğini açıkça göstermektedir; ayrıca, bu alanların, dünyadaki çelişmelerin de odak noktasını teşkil ettikleri söylenebilir. Bu alanlar, emperyalist zincirin en zayıf halkasını ve dünya devriminin fırtına merkezini meydana getirmektedirler.

Son on altı yılın deneyi, Mao Zedung yoldaşın, dünyadaki çelişmelerin II. Dünya Savaşı'ndan sonraki odak noktasını gösteren tezini tamamen doğrulamıştır.

*d ü n y a d a k i ç e l i Ő m e l e r i n o d a k
n o k t a s i d e ğ i Ő m i Ő m i d i r ?*

Son onaltı yıl içinde dünyada muazzam değişmeler olmuştur. Bu değişmelerin başlıcaları Şunlardır:

1. Avrupa'da ve Asya'da bir dizi sosyalist devletin kurulması ve Çin'de halk devriminin zafere ulaşması sonucu, bu ülkeler, Sovyetler Birliği ile birlikte sosyalist kampı meydana getirdiler. On iki ülkeyi, Arnavutluk'u Bulgaristan'ı, Macaristan'ı, Vietnam'ı, Demokratik Alman Cumhuriyeti'ni, Çin'i, Kore'yi, Moğolistan'ı, Polonya'yı, Romanya'yı, Sovyetler Birliği'ni ve Çekoslovakya'yı içine alan sosyalist kamp, toplam olarak bir milyar nüfusa sahiptir. Bu durum, dünya güçler dengesini temelden değiştirmiştir.

2. Sovyetler Birliği'nin ve tüm olarak sosyalist dünyanın gücü büyük ölçüde artmış ve etki alanı büyük ölçüde genişlemiştir.

3. Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerinde, ulusal kurtuluş hareketleri ve halkların devrimci hareketleri, geniş alanlarda, Amerikan emperyalizmi ile ortaklarının mevzilerini bir kasırğa Őiddetiyle tahrip etmiştir ve tahrip etmektedir. Kahraman Küba halkı, Amerikan emperyalizminin yerli uşaklarının gerici yönetimini alaşağı ettikten sonra, devriminde büyük zaferler kazanmıştır ve sosyalizm yolunda ilerlemektedir.

4. Avrupa'nın ve Amerika'nın kapitalist ülkelerinde, işçi sınıfı ile öteki emekçi halkların, demokratik haklar ve sosyalizm uğrunda yürüttükleri mücadelelerde yeni bir canlılık ve yeni gelişmeler göze çarpmaktadır.

5. Kapitalist ülkelerin eşit olmayan gelişmeleri daha da belirgin hale gelmiştir. Amerika'ya kafa tutmaya başlayan Fransa'nın kapitalist güçlerinde bazı yeni gelişmeler olmuştur. İngiltere ile Amerika arasındaki çelişme daha da Őid-

detlenmiştir. II. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan uluslar, Batı Almanya, İtalya ve Japonya, Amerika'nın desteği ile tekrar ayağa kalkmışlar, ve, Amerika'nın tahakkümünü silkip atmak için uğraşmaya başlamışlardır. Tekrar birer savaş yuvası haline gelmekte olan Batı Almanya'da ve Japonya'da militarizm yeniden canlanmıştır. Bugün, Batı Almanya, Amerikan emperyalizminin dünya kapitalist pazarındaki başlıca rakibi olarak yine onunla çatışmaktadır. Japonya ile Amerika arasındaki rekabet de gittikçe şiddetlenmektedir.

6. Kapitalist ülkeler, ekonomik ve politik alanda, birbirlerine oranla gitgide daha eşitsiz bir biçimde gelişirken, kapitalist ülkelerin tekelci kapitalist grupları arasındaki rekabet de gitgide keskinleşmektedir.

Bütün bu değişiklikler gösteriyor ki, çeşitli ülkelerin halkları, uyanırlar ve birleşirlerse, Amerikan emperyalistleri ile onların uşaklarını alaşağı edebilirler. Özgürlüklerini ve kurtuluşlarını sağlayabilirler.

Yine bu değişiklikler gösteriyor ki, sosyalist ülkelerin gücü ne kadar büyürse, sosyalist kampın birliği o kadar geniş, ve, kapitalist ülkelerdeki proletarya ile ezilen halkların mücadeleleri o kadar şiddetli olacaktır; o zaman, emperyalistleri, halkların evrensel iradesine meydan okumaya cesaret edemeyecekleri biçimde sınırlama, yeni bir dünya savaşını önleme ve dünya barışını koruma imkânı da o kadar artacaktır.

Yine bu değişiklikler gösteriyor ki, Amerikan emperyalizmi ile öteki emperyalist ülkeler arasındaki çelişmeler gitgide derinleşmekte ve keskinleşmektedir; ve ayrıca, bu ülkeler arasında yeni çelişmeler ortaya çıkmaktadır.

Çin halkının devrimindeki zafer, bütün sosyalist ülkelerin sosyalizmin inşasında kazandıkları zaferler, birçok ülkede millî demokratik devrimin zaferleri, ve, Küba halkının devrimindeki zafer, Amerikan emperyalistlerinin, dünyayı

köleleştirme yolundaki çılgın planlarına öldürücü darbeler indirmişlerdir. Amerikan emperyalistleri, saldırgan politikalarını sürdürebilmek için, yönettikleri Sovyet aleyhtarı propagandanın yanısıra, Çin'e karşı da, özellikle son yıllarda, yoğun bir propagandaya girişmişlerdir. Bu propagandayı yürütmedeki amaçları, elbette ki, bize ait olan Taivan üzerindeki silâhlı işgallerini sürdürmek ve ülkemiz aleyhine her türlü yıkıcı faaliyette bulunmaktır. Amerikan emperyalistlerinin, bu propagandayı, aynı zamanda bir başka amaçla, Japonya'nın, güney Kore'nin ve bütün Güneydoğu Asya'nın denetimi ve köleleştirilmesi amacıyla kullandıkları açıktır. Japonya-Amerika Birleşik Devletleri Karşılıklı İşbirliği ve Güvenlik Antlaşması, SEATO vb., Amerika'nın, bu bölgede bir sürü ülkeyi denetlemek ve köleleştirmek için kullandığı araçlardır.

Amerikan emperyalistleri, Hindistan gericilerine ve Nehru hükümetine, gizli ve açık, yıllardır yardımda bulunuyorlar. Gerçek amaçları nedir? Amerikan emperyalistleri, önceleri İngiliz İmparatorluğu'nun bir sömürgesi ve şimdi de Commonwealth'in bir üyesi olan Hindistan'ı sinsi yollarla bir Amerikan nüfuz bölgesi haline getirmeye, İngiliz İmparatorluk Tacının «en parlak mücevherini», Yankee Dolar İmparatorluğu Tacının bir mücevheri haline getirmeye çalışıyorlar. Amerikan emperyalistleri bu hedefe ulaşmak için, önce, Hindistan halkını ve bütün dünya halklarını aldatacak bir bahane icat etmek, ya da bir sis perdesi yaratmak zorundadırlar; «Çin'in saldırısı» diye bir şeye kendileri de inanmadıkları halde, Çin'e ve sözüm ona Çin saldırısına karşı kampanya açmaları bu yüzdendir. Amerikan emperyalistleri, Nehru hükümetinin Çin'e karşı girişmiş olduğu askerî harekâtı, Hindistan'a hâkim olmak için bulunmaz bir fırsat olarak görmüşlerdir. Nehru'nun Çin-Hint sınır çatışmasını körüklemesinden sonra, Amerikan emperyalistleri, Çin'e karşı koyma bahanesiyle, Hindistan'a tantanayla gir-

diler ve bu ülkede askerî, politik ve ekonomik alanlardaki etkilerini genişlettiler.

Amerikan emperyalistlerinin bu yoğun tecavüzleri, Amerikan gericilerinin Hindistan hakkındaki yeni-sömürgecilik planlarında attıkları önemli bir adımdır; bu tecavüzler, emperyalist ülkelerin pazarlarını ve nüfuz bölgelerini ele geçirmek ve dünyayı yeniden bölüşmek için gizli ve açık olarak giriştikleri mücadelede önemli bir gelişmedir. Amerikan emperyalistlerinin bu tecavüzlerinin, Hindistan emperyalistlerinin bu tecavüzlerinin, Hindistan halkı içinde yeni bir uyanışı hızlandıracağı, ve aynı zamanda, Hindistan'da İngiliz emperyalizmi ile Amerikan emperyalizmi arasındaki gelişmeyi şiddetlendireceği kesindir.

Eski sömürgelerin kaybedilmesi, millî devrim hareketlerinin yaygınlaşması ve dünya kapitalist pazarının daralması yüzünden, emperyalist ülkeler arasındaki kapışma, yalnızca Asya'nın, Afrika'nın, Lâtin Amerika'nın ve Avustralya'nın birçok kesimlerinde süregelmekle kalmıyor, kapitalizmin eski yurdu Batı Avrupa'da da kendini gösteriyor. Emperyalist ülkeler arasındaki didişmenin, barış-zamanında bu kadar yoğunluk kazandığı ve Batı Avrupa'nın her köşesine yayıldığı, tarihte görülüş değildir; ayrıca, bu didişmenin, Batı Avrupa gibi sanayi bakımından gelişmiş bölgeler üzerinde korkunç bir kapışma biçimini alması da ilk defa görülen bir olaydır. Batı Almanya, Fransa, İtalya ve Benelüks ülkelerinden meydana gelen Avrupa Ortak Pazarı, İngiltere'nin liderliğindeki yedi ülkeden meydana gelen Avrupa Serbest Ticaret Birliği, ve, Amerika Birleşik Devletleri tarafından enerjik bir biçimde planlanan Atlantik topluluğu, emperyalist devletlerin Batı Avrupa pazarları üzerindeki korkunç kapışmalarını temsil ederler. Togliatti ve öteki yoldaşların «İtalyan ticaretinin her yönde gelişmesi»³¹ de-

31 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Tezleri».

dikleri şey, aslında, İtalyan tekelci kapitalistlerinin pazarlara yönelmesini gösterir.

Batı Avrupa dışında, Amerika'nın, Japonya'dan pamuk ithalini kısıtlaması üzerine çıkan son kavga, Amerika ile Japonya arasındaki pazar mücadelesinin gittikçe açığa çıktığını gösterir.

Togliatti yoldaşla öteki yoldaşlar, «sömürge sisteminin hemen hemen tümünden çöktüğünü»³² ve «artık dünyada emperyalizme ayrılmış nüfuz bölgeleri kalmadığını»³³ söylüyorlar. Daha başkaları da «dünyada hâlâ sömürge yönetimi altında inleyen sadece elli milyon insan kalmış olduğunu» ve sömürge sisteminin artık sadece izlerine rastlandığını söylüyorlar. Onların gözünde, emperyalizme karşı mücadele, artık Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halklarının çetin görevi olmaktan çıkmıştır. Böyle bir görüşün hiç bir maddi temeli yoktur. Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerinin pek çoğu, emperyalist saldırı ve baskının, eski ve yeni sömürgeciliğin tahakkümünün kurbanları olmakta devam ediyorlar. Son yıllarda bazı ülkeler, bağımsızlıklarına kavuşmuş olmakla birlikte, bu ülkelerin ekonomileri hâlâ yabancı tekelci sermayenin denetimi altındadır. Bazı ülkelere, eski sömürgeciler kapı dışarı edilmişlerdir; ama daha da kudretli ve tehlikeli olan yeni tip sömürgeciler bu ülkelere zorla girmişler ve bu bölgelerdeki ulusların varlığını çok ciddi bir biçimde tehdit etmeye başlamışlardır. Bu bölgelerdeki halklar, emperyalizme karşı mücadelelerini hiç tamamlamış sayılmazlar. Bizimki gibi, millî demokratik devrimini tamamlamış, hattâ sosyalist devriminde zafere ulaşmış bir ülkede bile, Amerikan emperyalistlerinin saldırılarıyla savaşma görevi sona ermiş değildir. Kutsal toprağımız Tayvan, Ameri-

32 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin Sunduğu Rapor.

33 İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Oturumunda Togliatti'nin Konuşması.

kan emperyalistlerinin zora dayanan işgali altındadır; birçok emperyalist ülke, bugün hâlâ, büyük Çin Halk Cumhuriyeti'nin varlığını tanımayı reddetmektedirler; Çin, Birleşmiş Milletler'deki meşru yerini almaktan haksızca alıkonulmaktadır. Emperyalizme karşı, eski ve yeni sömürgecilğe karşı mücadele etmek, Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın geniş topraklarında yaşayan ezilen halklar ve uluslar için birinci ve en âcil görev olma niteliğini korumaktadır.

Son onaltı yıl içinde dünyada meydana gelmiş olan değişimler bir çok kereler, Amerikan emperyalistlerinin köleleştirme politikası ile bütün ülkelerin halkları arasındaki, ve, Amerikan emperyalistlerinin dünya ölçüsünde yayılma politikası ile öteki emperyalist devletler arasındaki çelişmenin, savaş-sonrası dünyadaki çelişmelerin odak noktasını teşkil ettiğini ispat etmiştir. Bu çelişme, özellikle Amerikan emperyalistleri ve onların uşakları ile Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın ezilen halkları ve ulusları arasındaki çelişmede ve bu alanlar üzerinde mücadele eden eski ve yeni sömürgeciler arasındaki çelişmede kendini göstermektedir.

*bütün ülkelerin işçileri ve
ezilen ulusları, birleşiniz!*

Uzun zamanlardan beri Asya, Afrika ve Lâtin Amerika, Avrupalı ve Amerikalı sömürgecilerin yağması ve baskısı altında bulunmaktadır. Sömürgeciler, bu geniş bölgeden elde edilen muazzam servetle beslenmişler ve yağ bağlamışlardır. Bu sömürgeciler, buralardaki halkları derin bir yoksulluğa, ekonomik ve kültürel geriliğe mahkûm ederlerken, onların kanını ve terini «kapitalist kültür ve uygarlık»

için «gübre»³⁴ haline getirmişlerdir. Ancak, belirli bir sınıra ulaşıldığı anda, ters yönde bir değişim kaçınılmaz olur. Yabancı emperyalist ve sömürgeci zalimlerin uzun yıllar süren baskısı, kaçınılmaz olarak, bu bölgelerde yaşayan halkarda gitgide artan bir nefret yaratmış, bu halkları uykularından uyandırmış, onları kendi kişisel ve ulusal kurtuluşları için yılmak bilmez mücadeleler vermeye, hattâ silâhlı direnme hareketlerine, silâhlı ayaklanmalara girişmeye zorlamıştır. Buralarda köleliği kabul etmeyen pek çok insan vardır, ve, bunların içinde yalnız işçiler, köylüler, zanaatkârlar, küçük burjuvazi ve aydınlar değil, yurtsever millî burjuvazi ve hattâ bazı yurtsever prensler ve aristokratlar da yer alır.

Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerinde, halkların sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı direnişi, sürekli olarak gaddarca bastırılmış ve birçok yenilgilere uğramıştır. Ama, halklar her yenilginin arkasından bir daha ayağa kalkmış ve savaşmışlardır. Mao Zedung Yoldaş, Çin'e karşı girişilen emperyalist saldırıyı ve bu saldırının kendine karşı direniş hareketini nasıl doğurduğunu özlü bir biçimde açıklamıştır. 1949'da, Çin halkının büyük devrimi kesin zaferine ulaştığı zaman, Mao Zedung Yoldaş «Hayalleri Bir Yana Bırakın, Mücadeleye Hazırlanın» başlıklı yazısında şöyle di-yordu:

«Bütün bu saldırı savaşları, politik, ekonomik ve kültürel saldırılar ve baskılarla birlikte, Çinlilerin, emperyalizmden nefret etmelerine, «bu olanlar nedir?» diye düşünmelerine yol açtı ve onları, devrimci ruhlarını bütünüyle ortaya koyarak, mücadele içinde birleşmeye zorladı. Onlar savaştılar, yenildiler, yine savaştılar, yine yenildiler ve yine savaştılar, ve, 109 yıllık deney kazandılar; küçük, büyük, askerî, politik ekonomik, kültürel kanlı kansız yüzlerce mü-

34 Lenin, **Doğu Halkları Komünist Örgütlerinin İkinci Tüm Rusya Kongresine Söylev**, F.L.P.H., Moskova, 1954, s. 21.

cadelenin deneyini kazandılar -- ve ancak ondan sonra, bugünkü kesin zafere ulaştılar.»³⁵

Çin halkının mücadele içinde kazandığı deney, Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın birçok ülkelerinde ve bölgelerinde, halkların kurtuluş mücadeleleri için pratik bir önem taşır. Büyük Ekim İhtilâli, proletaryanın devrimci mücadelesini ezilen ulusların kurtuluş mücadelelerine bağlamış ve ulusların kurtuluş mücadelelerine yepyeni bir yol açmıştı... Çin halkının devrimindeki başarı da, ezilen uluslara büyük bir zafer örneği vermiştir.

Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın geniş bölgelerinde, halkların devrimci mücadeleleri, Rusya'daki Ekim İhtilâli'ni ve Çin İhtilâli'ni izleyerek, eşi görülmemiş boyutlara ulaştılar. Deneyler tekrar tekrar, bu mücadelelerde zaman zaman gerilemeler olsa da, emperyalistler ve uşaklarının, bu devrim selini önlemeyi asla başaramayacağını ispat etmiştir.

Bugün, Avrupa'nın ve Amerika'nın emperyalist ülkeleri, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halklarının kurtuluş mücadeleleri tarafından çepeçevre kuşatılmış durumdadırlar. Bu mücadeleler, Batı Avrupa'daki ve Kuzey Amerika'daki işçi sınıfı mücadelesine hayati bir destek sağlamaktadır.

Marx, Engels ve Lenin, kapitalist ülkelerdeki köylü mücadeleleri ile sömürge ve bağımlı ülkelerdeki halkların mücadelelerini, kapitalist ülkelerdeki proletarya ihtilâlinin daima iki büyük ve yakın müttefiki olarak görmüşlerdir.

Bilindiği gibi Marx, 1856'da şu umudu besliyordu: «Almanya'da bütün mesele, proletarya ihtilâlinin, Köylü Savaşları'nın bir çeşit ikinci baskısıyla desteklenmesi ihtimaline bağlı olacaktır.»³⁶ İkinci Enternasyonal'in kahramanları,

35 Mao Zedung, **Seçme Eserler**, F.L.P., Pekin, cilt IV, s. 426.

36 Marx ve Engels, «Marx'tan Engels'e», **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, 1958, cilt 2, s. 454.

Marx'ın miras bıraktığı bu kesin talimata uymaktan kaçınmışlar ve Lenin, onları şu sözlerle şiddetle suçlamıştı:

«Marx'ın, mektuplarından birinde —sanıyorum 1856'da— Almanya'da bir köylü savaşının, işçi sınıfı hareketiyle birleşerek devrimci bir durum yaratabileceği yolundaki umutlarını belirten sözünü — bu kadar sade bir sözü bile, bertaraf etmek istiyorlar ve bir kâse sıcak yulaf çorbasının çevresinde dolanan kedi gibi, bu sözün çevresinde sinsi sinsi dolanıyorlar.»³⁷

Lenin, proletaryanın kurtuluşunda, bir müttefik olarak köylülerin önemini tartışırken de, şöyle diyordu:

«Bütün insanlığın, emperyalistlerin son katliamı gibi şeylerden ve şimdi kapitalist dünyada gördüğümüz vahşi çelişmelerden genel olarak kurtulabilmesi, ancak işçi-köylü ittifakının pekiştirilmesine bağlıdır.»³⁸

Stalin de şöyle diyordu:

«...Proletarya ihtilâlinin arifesinde, köylü meselesi gibi önemli bir mesele karşısında kayıtsız kalmak, proletarya diktatörlüğünü reddetmenin öbür yüzü, Marksizme açıktan açığa ihanetin şaşmaz bir belirtisidir.»³⁹

Marx'la Engels'in şu ünlü sözlerini de biliyoruz: «Başka ulusları ezen bir ulus özgür olamaz.» 1870 yılında Marx, o günkü durumun ışığında şu tahminde bulunmuştu:

«İrlanda meselesiyle yıllarca uğraştıktan sonra, İngiliz egemen sınıflarına kesin darbenin... İngiltere'den değil ancak İrlanda'dan vurulabileceği sonucuna vardırım.»⁴⁰

37 Lenin, «Devrimimiz», **Marx, Engels, Marxism, F.L.P.H., Moskova, 1951, s. 547.**

38 Lenin, «Cumhuriyetin İç ve Dış Politikası Üzerine — Sovyetlerin 9. Tüm Rusya Kongresine Bir Rapor», **Bütün Eserleri, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 33, s. 130.**

39 Stalin, «Leninizmin Temelleri», **Eserler, P.L.P.H., Moskova, 1953, cilt 6, s. 128.**

40 Marx ve Engels, «Marx'tan S. Meyer ve A. Vogt'a», **Seçilmiş Mektupları, F.L.P.H., Moskova, s. 285.**

1853'te, Çin'deki Tayping İhtilâli sırasında Marx, «Çin'de ve Avrupa'da İhtilâl» adını taşıyan ünlü denemesinde şöyle yazıyordu:

«... Çin ihtilâlinin, bugünkü sanayi sisteminin yükünü almış mayınını ateşleyeceği ve uzun süredir hazırlanan genel buhranın patlamasına yol açacağı, bunun da, etrafa yayılarak, peşinden kıtada politik ihtilalleri sürükleyeceği rahatlıkla söylenebilir.»⁴¹

Lenin, kapitalist ülkelerdeki proletarya ile ezilen ulusların birliğinin, proletarya ihtilâlinin zaferi bakımından taşıdığı büyük önem üzerinde durarak, Marx ve Engels'in görüşlerini geliştirmiştir. Lenin, «bütün ülkelerin işçileri ve ezilen uluslar, birleşiniz!» şiarı ile, bu görüşün çağımız için de doğru olduğunu ispatlamış⁴² ve şöyle demişti:

Avrupa'nın ve Amerika'nın işçileri, sermayeye karşı mücadelelerinde, sermaye tarafından ezilen yüz milyonlarca «sömürge» kölesi ile sıkıca ve tamamen birleşmeselerdi, ileri ülkelerdeki devrimci hareket, gerçekte, bir sahtelikten ibaret olurdu.»⁴³

Stalin, milli mesele üzerinde Marx, Engels ve Lenin tarafından kurulmuş olan teoriyi ve Lenin'in, milli meselelerin, dünya sosyalist devrimi genel meselesinin bir parçası olduğunu ortaya koyan tezini geliştirmiştir. Stalin, *Leninizmin Temelleri* adlı eserinde, şunları söylüyordu: «Leninizm, beyazlarla siyahlar arasındaki, Avrupalılar'la Asyalılar arasındaki, emperyalizmin 'uygar' köleleriyle 'uygarlaşmamış' köleleri arasındaki duvarı yıktı, ve böylelikle, milli

41 Marx'ın Çin Üzerine Yazılanı, Lawrence and Wishart, Londra, 1951, s. 7.

42 Bakınız: Lenin, *Bütün Eserleri*, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 31, s. 423.

43 Lenin, «Komünist Enternasyonalin İkinci Kongresi», *Seçme Eserler*, F.L.P.H., Moskova, 1952, cilt 2, bölüm 2, s. 472-473.

meseleyi sömürgeler meselesine bağladı. Millî mesele, bu suretle, belirli bir devlet içi mesele halinden, genel ve uluslararası bir meseleye, bağımlı ülkelerin boyunduruğundan kurtarma meselesine dönüştü.»⁴⁴

Stalin, «Ekim İhtilâli ve Millî Mesele» başlıklı yazısında, Ekim İhtilâli'nin dünya bakımından önemini tartışırken, Ekim İhtilâli'nin dünya emperyalizmine karşı, Batı'nın proletaryasından başlayan ve Rus devriminden geçerek Doğu'nun ezilen halklarına kadar uzanan yeni bir devrimler cephesi yaratmak suretiyle, *Sosyalist Batı ile köleleştirilmiş Doğu arasında bir köprü kurduğunu*»⁴⁵ belirtiyordu.

Böylece, Marx, Engels, Lenin ve Stalin, Avrupa ve Amerika proletaryasının kurtuluşu ve zaferi için gerekli iki temel şartı apaçık bir biçimde ortaya koydular. Dış durumla ilgili olarak, gelişen ulusal kurtuluş mücadelelerinin önde gelen kapitalist ülkelere kesin bir darbe indireceğini belirttiler.

Bilindiği gibi, Mao Zedung Yoldaş, Marx'ın, Engels'in, Lenin'in ve Stalin'in, kurtuluş mücadelesinde, proletaryanın iki büyük müttfikini üzerine geliştirdikleri teoriyi açıklamak için bir hayli zaman ve güç harcamıştır. Mao Zedung Yoldaş, önderliğini yaptığı Çin devrimin pratiği içinde köylü meselesini ve ulusal kurtuluş meselesini somut ve başarılı bir biçimde çözümlenmiş, ve böylelikle, büyük Çin devriminin zaferini garantilemiştir.

Marx, Engels ve Lenin, ezilen ulusların varolmak için giriştikleri her mücadeleyi sıcak bir sevgi ve övgüyle karşılamışlardır. Marx, Engels ve Lenin, şimdi Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerinde dalga dalga gelişen ulusal kurtuluş mücadelelerini ya da bunların birbiri ardından kazandıkları zaferleri göremediler; ama, içinde yaşadıkları

44 Stalin, **Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1953, cilt 6, s. 144.

45 Aynı eser, cilt 4, s. 170

zamanın ulusal kurtuluş mücadelelerinin deneylerinden çıkardıkları kanunların geçerliliği, hayatın kendisi tarafından her gün biraz daha doğrulanmaktadır. Asya, Afrika ve Lâtin Amerika kıtalarında II. Dünya savaşından sonra meydana gelen muazzam değişmeler, bazı kişilerin iddia ettikleri gibi, ulusal kurtuluş hareketleri ile proletaryanın devrimci hareketleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bu Marksist-Leninst teóriyi zerrece eskitmiş değildir; tersine, bu değişmeler, onun büyük hayatiyetini her zamankinden daha fazla doğrulamaktadır. Gerçekten, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halklarının devrimci mücadeleleri, bu teoriyi daha da zenginleştirmiştir.

Böylece, çağdaş dünyada uluslararası komünist hareketin önündeki temel görev, ezilen Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halklarının ve uluslarının, devrimci mücadelelerini destekleme görevidir; çünkü, bu mücadeleler, bir tüm olarak uluslararası proletaryanın davasında ayırdedici bir önemdedir. Bir tüm olarak uluslararası proletaryanın devrimci davası, bir anlamda, dünya nüfusunun ezici çoğunluğunu barındıran bu bölgelerdeki halk mücadelelerinin sonucuna ve bu devrimci mücadelelerin desteğinin kazanılmasına bağlıdır.

Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerindeki devrimci mücadeleler bastırılmaz. Bu mücadeleler mutlaka daha da hızlanarak ilerleyeceklerdir. Bu bölgelerdeki proletarya partileri bu mücadelelere öncülük etmezlerse, bunlar halktan kopacak ve halkın güvenini kazanmayı başaramayacaklardır. Bu bölgelerdeki anti-emperyalist mücadelelerde, proletaryanın pek çok müttefiki vardır. Şu halde, bu bölgelerdeki ülkelerin proletaryası ve onun öncüsü, mücadeleyi adı madım zafere götürmek ve her bir mücadele içinde zaferi garantilemek için hareketin önünde yürümeli, anti-emperyalizm ve ulusal bağımsızlık bayrağını dalgalandırmalı, emperyalistlerin, gericilerin ve revizyonistlerin her türlü hi-

lesini açığa çıkararak ve mücadeleyi doğru yönde yürüterek, müttefiklerini geniş bir anti-emperyalist, anti-feodal birleşik cephe içinde örgütlemeyi başarabilmelidir. Bütün bunlar yapılmadığı takdirde, devrimci mücadelede zafere ulaşmak imkânsızlaşacak, zafer kazanılsa bile pekiştirilmesi imkânsız olacak, ülkenin ve ulusun bir kez daha emperyalist tahakküm altına girmesiyle, zaferin meyvalarını da gericiiler toplamış olacaklardır. Dünün ve bugünün deneyleri, halkların devrimci mücadelelerinde uğradıkları ihanetlerin örnekleriyle doludur. 1927'deki Çin İhtilâli'nin yenilgisi, buna önemli örneklerden biridir.

Avrupa'daki ve Amerika'daki kapitalist ülkelerin proletaryası da, Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın ezilen halklarının ve uluslarının devrimci mücadelelerini destekleyenlerin ön safında yer almalıdır. Aslında, böyle bir destek, Avrupa'daki ve Amerika'daki proletaryanın kurtuluşu davasına aynı anda yardımcı olur. Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın ezilen halklarının ve uluslarının devrimci mücadelelerinden destek görmeden, kapitalist Avrupa ve Amerika proletaryasının ve halklarının, kendilerini, kapitalist baskının yol açtığı felâketlerden ve emperyalist savaş tehdidinden kurtarmaları imkânsız olacaktır. Şu halde, önde gelen emperyalist ülkelerin proletarya partileri, bu bölgelerde yaşayan devrimci halkların sesine kulak vermek, onların devrimci mücadelelerini desteklemek göreviyle yükümlüdürler; Fransa'dan Thorez yoldaşın, pek ki-birli ve azametli bir dille, bu halklar için «genç ve tecrübesiz»⁴⁶ diye söz etmesi gibi, kendi kademelerinden dolayı onlara üstünlük taslamaya, çalım satmaya, burun kıvrıma-ya hiç hakları yoktur. Hele sosyal-şovenist bir tavır takınarak, bu bölgelerde çarpışan devrimci halklara iftira et-

46 Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi Oturumuna Thorez' in Sunduğu Rapor, 15 Aralık 1960.

meye, küfretmeye, onları yıldırmaya ve kösteklemeye hiç mi hiç hakları yoktur. Şunu bilmek gerekir ki, Marksizm-Leninizmin öğretilerine göre, ulusal kurtuluş hareketleri karşısında, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerindeki devrimci halk hareketleri karşısında doğru bir tavır, doğru bir çizgi ve politika benimsenmeksizin, önde gelen emperyalist ülkelerdeki işçi partilerinin, kendi ülkelerindeki işçi sınıfının ve geniş halk yığınlarının giriştikleri mücadeleler karşısında doğru bir tavra, doğru bir çizgi ve politikaya sahip olmaları imkânsızdır.

Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerindeki ulusal kurtuluş hareketleri ve devrimci halk hareketleri, sosyalist ülkelere büyük destek olmaktadır; bu hareketler, sosyalist ülkeleri emperyalistlerin istilâsına karşı koruyan son derece önemli bir güç meydana getirmektedirler. Sosyalist ülkeler, hiç şüphesiz, bu hareketlere sıcak bir duygudaşlık ve etkin bir destek göstermeli ve baştan savma bir tutumdan, ya da ulusal bencillik ve büyük-devlet şovenizmi gibi tutumlardan kesinlikle kaçınmalıdırlar; hele bu hareketleri engellemekten, yanlış yönlere sürüklemekten ya da baltalamaktan büsbütün uzak durmalıdırlar. Sosyalizmin muzaffer olduğu ülkeler, öteki ülkelerdeki ulusal kurtuluş mücadelelerini ve halkların devrimci mücadelelerini desteklemeyi, kutsal enternasyonalist görevlerini yerine getirmeyi bilmelidirler. Bazı kişiler, böyle bir desteğin, sosyalist ülkelerin omuzlarına bindirilmiş tek yanlı bir «yük»ten ibaret olduğu görüşünü ileri sürüyorlar. Bu görüş çok yanlıştır ve Marksizm-Leninizme aykırıdır. İyice bilinmelidir ki, böyle bir destek iki yanlı, karşılıklı bir iştir; sosyalist ülkeler, öteki ülkelerdeki halkların devrimci mücadelelerini desteklerler, buna karşılık olarak da, bu mücadeleler, sosyalist ülkelerin desteklenmesine ve savunulmasına hizmet ederler. Bu konuda Stalin şöyle der:

«Muzaffer ülkenin gösterdiği desteğin tipik özelliği, sade-

ce başka ülkelerin proletaryasının zaferini çabuklaştırması değil. bu zaferi kolaylaştırarak, ilk muzaffer olmuş ülkede *nihaî zaferi garantilemesidir.*»⁴⁷

Bazı kişiler, sosyalist ve kapitalist ülkeler arasındaki barışçı ekonomik rekabetin, bugün, emperyalizme karşı koymanın başlıca ve en pratik yolu olduğunu ileri sürüyorlar. Bu kişiler, halkların devrimci mücadelelerinin, emperyalizmin teşhirinin vb., «en ucuz mücadele yöntemlerinden», ve «büyücü-hekimlerle sahte doktorların hilelerinden» başka bir şey olmadığını ileri sürüyorlar. Bu kişiler, zengin ve kibirli hayırseverler gibi, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halklarına «sahte cesaret» göstermemelerini, «kıvılcımlar» çıkarmamalarını, «güzel bir ölüm» peşinde koşmamalarını, «barışçı ekonomik rekabet yoluyla kapitalist sisteme galebe çalma ihtimaline inançsızlık» beslememelerini öğütüyorlar, ve bunların yerine, sosyalist ülkelerin, kapitalizmi kendi üretim güçleri düzeyinde tamamen alaşağı edeceği günü beklemelerini istiyorlar; çünkü o zaman, bu bölgelerdeki halklar her şeye sahip olacaklar ve emperyalizm kendiliğinden çökecektir. İşin daha da tuhafı, bu kişilerin, bu bölgelerdeki halkların devrimci mücadelelerinden vebadan kaçır gibi kaçmalarıdır. Onların bu tutumu ile Marksist-Leninistlerin tutumu arasında hiçbir ortak yan yoktur; bu tutum, ezilen halkların ve ulusların çıkarlarına, kendi ülkelerindeki proletaryanın ve öteki emekçi halkların çıkarlarına, ve, sosyalist ülkelerin çıkarlarına tamamen aykırıdır.

Kısacası, bugünkü durum, dünya halkları için ender bir durumdur. Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın ezilen halkları ve ulusları için, kapitalist ülkelerin proletaryası ve emekçi halkları için, sosyalist ülkeler için ve dünya barışı için en elverişli durumdur; bu, sadece emperyalistler ve

47 Stalin, «Ekim İhtilâli ve Rus Komünistlerinin Taktikleri», **Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1953, cilt 6. s. 419.

bütün ülkelerdeki gericiler için, saldırı ve savaş güçleri için kötü bir durumdur. Böyle bir durumda, Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın ezilen halklarının ve uluslarının devrimci mücadeleleri karşısında takınılacak tavır; devrimle devrim olmayan arasında, enternasyonalizmle sosyal-şovenizm arasında ve Marksizm-Leninizmle modern revizyonizm arasında ayırım yapmak için önemli bir kıstastır. Bu tavır, dünya barışı için canla başla çalışanlarla, saldırı ve savaş güçlerini körükleyenler arasında ayırım yapmak için de önemli bir kıstastır.

b a z ı k ı s a s o n u ç l a r

Şimdi, uluslararası durumla ilgili tezlerimizi özetleyelim:

Birincisi: Amerikan emperyalizmi, dünya halklarının ortak düşmanı, çeşitli ülkelerdeki halkların devrimci mücadelelerini bastıran uluslararası jandarma ve yeni sömürgeciliğin başlıca kalesidir. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana, Amerikan emperyalistleri, Amerika Birleşik Devletleri ile sosyalist ülkeler arasında yer alan geniş ara bölgeyi ele geçirmek için çılgınca bir çaba içindedirler; Amerikan emperyalistleri, yalnızca savaşta yenik düşmüş devletleri ve onların eski sömürgeleriyle nüfuz bölgelerini köleleştirmekle kalmıyorlar, savaş sırasındaki müttefiklerini de hegemonyaları altına alıyorlar ve ayrıca onların şimdiki ve eski sömürgeleri ile nüfuz bölgelerine de türlü yollarla el koyuyorlar. Fakat, Amerikan emperyalistleri, dünya halkları tarafından çepeçevre kuşatılmış durumdadırlar; ve, sınırsız ihtirasları, onların emperyalist ülkeler arasında gitgide tecrid edilmelerine yolaçmaktadır; aslında, onlar sürekli olarak güçten düşerlerken, Amerika Birleşik Devletleri'nin baş çektiği emperyalistlere karşı dünya halklarının kurdu-

ğu birleşik cephe durmadan genişlemektedir. Amerikan halkı ve dünyanın ezilen halkları ve ulusları, Amerikan emperyalistlerini mücadele ede ede yenmeyi başaracaklardır. Amerika'nın liderliğindeki emperyalistler ve bütün ülkelerin gericileri için gelecek çok parlak gözüküyor, dünya halklarının gücü ise gitgide artma yolundadır.

İkincisi: Emperyalist devletlerin Asya, Afrika, Lâtin Amerika ve Batı Avrupa pazarları ve nüfuz bölgeleri üzerindeki mücadeleleri, yeni bölünmelere ve yeni ittifaklara yol açmaktadır. Emperyalist devletler arasındaki çelişmeler ve çatışmalar, emperyalist sistemin tabiatı gereği ortaya çıkan objektif olgulardır. Emperyalist devletler için, şimdiki çıkarları açısından, bu çelişme ve çatışmalar, onların sosyalist ülkelerle olan çelişme ve çatışmalarından daha acil, daha dolaysız çelişmeler ve çatışmalardır. Bu noktayı gözden kaçırmak, kapitalizmin eşit olmayan gelişmesinden doğan çelişmelerin, emperyalizm döneminde keskinleştiğini inkâr etmekle aynı şeydir; bu durumda, emperyalizmin belirli politikalarını kavramak imkânsızlaşır, ve böylelikle, komünistlerin emperyalizme karşı savaşmak için doğru bir çizgi ve politika izlemeleri de imkânsızlaşır.

Üçüncüsü: Sosyalist kamp, dünya barışının ve hak davasının en güçlü kalesidir. Bu kalenin daha da sağlamlaştırılması ve güçlendirilmesi, emperyalistleri buna saldırmaktan büsbütün kaçınmaya yöneltecektir. Çünkü, emperyalistler bu kaleye karşı girişilecek herhangi bir saldırının kendileri için büyük bir tehlike yaratacağını, ve, bu tehlikenin, yalnızca kendilerine yenilginin acısını tattırmakla kalmayıp, bizzat varlıklarını da tehdit edeceğini biliyorlar.

Dördüncüsü: Bazı kişiler, çağdaş dünyadaki çelişmeleri sadece sosyalist kampla emperyalist kamp arasındaki çelişmeden ibaret olarak görüyorlar; eski ve yeni sömürgeci emperyalistler ve onların uşakları ile Asya'nın, Afrika'

nın ve Lâtin Amerika'nın ezilen halkları ve ulusları arasındaki gelişmeleri; emperyalist ülkeler arasındaki gelişmeleri ve çağdaş dünyadaki gelişmelerin odak noktasını ya gözden geçiriyorlar, ya da bile bile örtbas ediyorlar. Biz bu görüşü kabul edemeyiz.

Beşincisi: Bazı kişiler, sosyalist kampla emperyalist kamp arasındaki gelişmelerin varlığını kabul etmekle birlikte, «iki büyük askerî blokun varlığı ve karşıtlığı»⁴⁸ dedikleri şeyin ortadan kaldırılması, ya da, sosyalist ülkelerin «kapitalist egemen sınıfları barışçı rekabete çağrılmaları»⁴⁹ halinde, bu gelişmelerin ortadan kalkabileceğini ve sosyalist sistemle kapitalist sistemin kaynaşarak tek bir sistem haline gelebileceğini iddia etmektedirler. Biz bu görüşü kabul edemeyiz.

Altıncısı: Emperyalist ülkelerdeki tekelci-devlet kapitalizminin gelişmesi, tekelci kapitalist sınıfın, içindeki egemen durumunu ve dıştaki rekabetçi durumunu gevşetmek şöyle dursun, bu durumunu güçlendirmeye çalıştığını göstermektedir. Aynı zamanda, emperyalistler, hem öteki ulusları talan etmek ve yabancı rakipleri defetmek, hem de içinde, halkın üzerindeki baskılarını şiddetlendirmek amacıyla, savaş mekanizmasını sağlamlaştırma yolunda çılgınca bir çabaya girişmişlerdir. Emperyalist ülkelerdeki sözümona burjuva demokrasisi, bir avuç yöneticinin, ücretli köleleri ve geniş halk yığınları üzerindeki tiranlığı olarak bütün çıplaklığı ile ortaya çıkmıştır. Bu ülkelerdeki tekelci-devlet kapitalizminin, giderek, sosyalizme geçmekte olduğunu, bu ülkelerdeki işçi sınıfının devlet yönetimine gelebileceğini ve gerçekte de gelmekte olduğunu söylemek, ve bu nedenle,

48 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin Sunduğu Rapor.

49 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Sunulan Tezler».

«aslında, bugün kapitalist dünyada yapısal reformlara ve sosyalist nitelikte reformlara bir yöneliş olduğunu»⁵⁰ ileri sürmek, tamamen sübjektif bir yaklaşım değil de nedir?

Tarih, Amerika Birleşik Devletleri'nin başını çektiği emperyalistlerin değil, dünya halklarının yanındadır. Emperyalistler, umutsuzluk içinde, bir çıkar yol arıyorlar. Büyük bir aptallık içinde, umutlarını «Çin'le Sovyetler Birliği arasında çıkacak çatışma»ya bağlıyorlar. Emperyalistler ve onların yordakçıları uzun zamandan beri bu umudu dile getirmektedirler. Modern revizyonistlerle onların izinden gidenlerin, son zamanlarda Çin'e yönelttikleri gülünç iftiralar ve saldırılar, emperyalistlerin bu fikri savunmalarına yardımcı oluyor. Bu durumdan fazlasıyla hoşnut kalan emperyalistler, durmadan nifak tohumları ekiyorlar. Ne var ki, bu gerici hayalperestler, Çin ve Sovyetler Birliği halkları arasındaki dostluğun ve proleter enternasyonalizmine dayanan bir birliğin büyük gücünü hiç hesaplamadıkları gibi, modern revizyonistlerle onların izinden gidenlerin oynayacakları rolü de, gerçekte olduğundan çok daha büyük görüyorlar. Ergeç, tarihin katı gerçekleri, onların hayallerini yerle bir edecek ve gerici hayalperestler mutlaka belâlarını bulacaklardır.

Togliatti yoldaşla öteki yoldaşların Tezler'inde, raporlarında ve kapatış konuşmalarında yaptıkları hata, uluslararası durumun Marksizm-Leninizmin bilimsel tahlilinden, sınıf tahlilinden köklü bir biçimde ayrılımlarından ileri gelmektedir.

Lenin, Narodnikleri alaya alırken şöyle der: «Onların bütün felsefesi, mücadelenin ve sömürünün varlığından yakkınmak, ama eğer sömürücüler olmasaydı... bunların da olmayacağını söylemekten ibarettir.» Lenin şöyle devam

50 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin Sunduğu Rapor.

eder: «Ve onlar, bütün hayatlarını sadece bu 'eğer'leri, 'ise'leri tekrarlamakla geçirmeye razıdırlar.»⁵¹

Bir Marksist-Leninist, elbette, bir Narodnik gibi davranamaz!

Ama, ne var ki, Togliatti ve öteki yoldaşların hareket noktası ve tutumları tamamen bu «eğer»lere, «ise»lere dayanmaktadır. Dolayısıyla, bu yoldaşların orijinal fikirleri, son derece karışık bir kavramlar demeti olarak kalmaya mahkûmdur.

SAVAŞ VE BARIŞ

*mesele subjektif bir hayalgücü
meselesi değil, sosyal gelişmenin
kanunları meselesidir*

Son yıllarda, bazı sözde Marksist-Leninistler, savaş ve barış konusunda sonu gelmeyen konuşmalar yapmışlar, birçok sıkıcı yazılar yayınlamışlar ve piyasayı bu konuda kitaplar ve broşürlerle doldurmuşlardır. Ama, bu kişiler, savaşın temel nedenini, haklı ve haksız savaşlar arasındaki farkı ve savaşın yokedilmesine giden yolu ortaya çıkaracak ciddi bir inceleme yapmaya yanaşmamışlardır.

Anarşistler, devletin bir gece içinde ortadan kaldırılmasını istiyorlardı. Şimdi de, kendilerine Marksist-Leninist diyen bazı kişiler, kapitalist sistem ve sömürü hâlâ mevcutken, bir sabah uyandıklarında «silâhların, orduların, savaşların olmadığı bir dünya» bulacaklarını ummaktadırlar. Bu kişiler, bunun, «çağ-değiştiren büyük bir buluş», «insan bilincinde devrimci bir değişme» ve Marksizm-Leninizme «ya-

51 Lenin, «'Halkın Dostları' Kimlerdir ve Sosyal-Demokratlarla Nasıl Savaşılır?», **Bütün Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1960, cilt 1, s. 239, 240.

raticı bir katkı» olduğunu, ve «dogmatiklerin» suçlarından birinin, kendilerinin bu bilimsel önerilerini ahmakça reddetmeler olduğunu iftiharla ileri sürmektedirler.

Togliatti yoldaşlar öteki bazı İtalyan yoldaşların, bu öneriyi hararetle işportaya çıkardıkları görülüyor. Bu arkadaşlar, «savaşız bir dünya» yaratmak için tek stratejinin, kendilerinin yorumladığı biçimiyle «barış içinde bir arada yaşama stratejisi» olduğunu iddia etmektedirler. Ama, onların bu «barış içinde bir arada yaşama stratejisi»nin kapsamı, Ekim İhtilâli'nden sonra Lenin tarafından açıklanan ve bütün Marksist-Leninistler tarafından desteklenen barış içinde bir arada yaşama politikasından temelden farklıdır.

Bugün, tekelci sermaye tarafından yönetilen barış-zamamı İtalya'sında, halkı baskı altında tutmak için, silâh altına alınmış dört yüz binden fazla asker, yüzüne yakın polis, yaklaşık olarak seksen bin jandarma ve füzelerle donatılmış Amerikan üsleri vardır. Togliatti ve öteki yoldaşlar, böyle bir ülkede «barış ve barış içinde bir arada yaşama» isterlerken, gerçekte neyi kastediyorlar? Eğer bu istek, İtalyan hükümetinin bir barış ve tarafsızlık politikası, sosyalist ülkelerle bir barış içinde bir arada yaşama politikası izlemesi gerektiği anlamına geliyorsa, bu elbette ki doğrudur. Ama onlar, bunun dışında, İtalyan işçi sınıfının ve öteki ezilen yığınların, tekelci kapitalist sınıfla «barış içinde bir arada yaşama»larını da istiyorlarsa, böyle bir barış ve barış içinde bir arada yaşama, Amerikan emperyalistlerinin İtalya'daki üslerini kendi rızalarıyla kaldıracakları ve İtalyan tekelci kapitalistlerinin kendi rızalarıyla silâhlarını bırakıp birliklerini dağıtacakları anlamına gelmez mi? Bu imkânsız olduğuna göre, İtalya'da, ezenlerle ezilenler arasında «barış ve barış içinde bir arada yaşama» nasıl gerçekleştirilecektir? Bu noktanın mantikî bir uzantısı olarak, «savaşız bir dünya» bu yolla nasıl yaratılacaktır?

«Silâhların, orduların, savaşların olmadığı bir dünya»nın ortaya çıkması gerçekten iyi bir şey olurdu. Biz bunu niçin onaylamayalım ve alkışlamayalım?

Ancak, Marksist-Leninistlerin gözünde, mesele, asla bir subjektif hayalgücü meselesi değil, sosyal gelişmenin kanunları meselesidir.

1936'da yazdığı «Çin'in Devrimci Savaşında Strateji Meseleleri» başlıklı yazısında, Mao Zedung yoldaş şöyle diyordu: «Savaş, insanları katleden bu canavar, insan toplumunun ilerlemesiyle eninde sonunda ortadan kaldırılacaktır.»⁵²

Mao Zedung yoldaş, 1938'de, Japonya'ya karşı Direnme Savaşı sırasında «Uzun Savaş Üzerine» adlı yazısında, «faşizm ve emperyalizm, savaşı sürdürmek istiyorlar, ama biz çok uzak olmayan bir gelecekte buna son vermek istiyoruz»⁵³ derken bu ülküyü dile getiriyordu.

Mao Zedung yoldaş, aynı yazıda, o zaman Çin halkının kurtuluşu için vermekte olduğu savaşın, sonsuz barış için yapılan bir savaş olduğunu belirtiyordu. Mao Yoldaş, «Japonya'ya Karşı Direnme Savaşımız, sonsuz barış için bir mücadele niteliği almaktadır»⁵⁴ diyordu. Savaşın, «sınıfların ortaya çıkmasının bir ürünü olduğunu»⁵⁵ yazıyor ve şöyle devam ediyordu:

İnsanoğlu, kapitalizmi bir kez ortadan kaldırdıktan sonra, sonsuz barış çağına ulaşacak ve artık savaşlara ihtiyaç kalmayacaktır. O zaman, ne ordulara, ne savaş gemilerine, ne savaş uçaklarına, ne de zehirli gaza ihtiyaç duyulacak-

52 Mao Zedung, **Seçilmiş Askerî Yazıları**, Foreign Languages Press, Pekin, 1963, s. 78.

53 Aynı eser, s. 224.

54 Aynı eser.

55 Aynı eser, s. 223.

tır. O günden sonra ve her zaman için, insanlık bir daha savaş görmeyecektir.»⁵⁶

Mao Zedung yoldaşın bu tezleri, Lenin'in savaş ve barış üzerine tezleri ile tam bir uygunluk halindedir.

İlk Rus İhtilâlinin yapıldığı 1905 yılında Lenin şöyle yazıyordu:

«Sosyal-Demokrasi, savaşa hiç bir zaman duygusal bir gözle bakmamıştır. O, savaşı, insan toplumundaki uyumsuzlukları çözümlemenin canavarca bir yolu olarak açıkça mahkûm eder. Ama Sosyal-Demokrasi, toplum sınıflara bölünmüş olduğu sürece, insanın insan tarafından sömürülmesi devam ettiği sürece, savaşın kaçınılmaz olduğunu bilir. Bu sömürü, savaş olmadan yokedilemez, ve savaş her zaman ve her yerde bizzat sömürücüler tarafından, baskıcı egemen sınıflar tarafından başlatılmıştır.»⁵⁷

Lenin, 1915 yılında, ilk emperyalist dünya savaşı sırasında şunları yazıyordu: «Marksistler, uluslar arasındaki savaşları daima bir barbarlık ve vahşet olarak mahkûm etmişlerdir. Ama, bizim savaşa karşı tutumumuz, burjuva pasifistlerinin (barış destekçilerinin ve barış taraftarlarının) ve Anarşistlerin tutumlarından temelden farklıdır. Birincilerden ayrıldığımız nokta, savaş ile ülke içi sınıf mücadelesi arasındaki bağlantıyı kavramamızdır; biz, sınıflar ortadan kaldırılmadıkça ve sosyalizm yaratılmadıkça, savaşın ortadan kaldırılamayacağını biliyoruz; ayrıldığımız bir başka nokta da, iç savaşları, yani ezilen sınıfların ezen sınıflara karşı, kölelerin köle sahiplerine karşı, serflerin toprak sahiplerine karşı ve ücretli işçilerin burjuvaziye karşı giriştikleri savaşları tümünden meşru, ilerici ve zorunlu olarak görmemizdir. Biz marksistler, her savaşı ay-

56 Aynı eser, s. 223.

57 Lenin, «Devrimci Ordu ve Devrimci Hükümet», **Bütün Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1962, cilt 8, s. 565.

rı ayrı incelemeyi tarihi bakımdan (Marx'ın diyalektik materyalizmi açısından) zorunlu saymakla, hem pasifistlerden, hem de Anarşistlerden ayrılıyoruz.»⁵⁸

Birinci Dünya Savaşı sırasında, Lenin, en sorumlu bir Marksist olarak, savaş meselesini incelemeye koyuldu, bunun geniş ve tam bir bilimsel tahlilini yaptı. O, Kautsky ile aynı aileden oportünistlerin ve revizyonistlerin ortaya koydukları birsürü saçmalığı kesinlikle reddetti ve insanlığa, savaşın ortadan kaldırılmasına giden doğru yolu gösterdi.

Ne var ki, bugün, kendilerine Marksist-Leninist diyen bazı kişiler, Lenin'in savaş meselesini nasıl ele aldığını öğrenmek için en ufak bir çaba göstermeden, onun savaş ve barış meselesinde vardığı bilimsel sonuçların hiçbirini dikkate almadan, savaş ve barış meselesi üzerinde saçmasapan lâflar ediyorlar. Ve işin tuhafı, bu kişiler, başkalarını Lenin'e ihanet etmekle suçluyorlar ve Lenin'in ruhunun sadece kendilerinde «canlandığını» iddia ediyorlar.

*« s a v a ş , p o l i t i k a n ı n b a ş k a
a r a ç l a r l a s ü r d ü r ü l m e s i d i r »
g e r ç e ğ i e s k i m i ş m i d i r ?*

Bazı kişiler şöyle diyeceklerdir: «Bu kadar yüksekte atıp tutmayın; Lenin'in savaş ve barış konusundaki görüşlerini biz de sizin kadar biliyoruz; ama şimdi şartlar değişmiştir ve Lenin'in tezlerinin modası geçmiştir.»

Lenin'in savaş ve barış üzerindeki temel teorisinin eskimiş olduğu iddiasını ilk olarak Tito kliği ortaya atmıştır. Bu kişiler, atom silâhlarının ortaya çıkmasıyla, Lenin'in, bütün savaşların incelenmesinde ve farklı türde savaşların

58 Lenin, **Sosyalizm ve Savaş**, F.L.P.H., Moskova, 1950, s. 11-12.

niteliğinin belirlenmesinde teorik temel olarak üzerinde durduğu «savaş, politikanın başka araçlarla sürdürülmesidir» tezinin artık geçerli olmadığını iddia etmişlerdir. Onlara bakılırsa, savaş artık şu ya da bu sınıfın politikasının bir devamı olmaktan çıkmış ve sınıf muhtevasını yitirmiştir; artık haklı ve haksız savaşlar arasında bir ayırım yapılamaz. Togliatti ve öteki yoldaşların, modern askerî tekniklerin ortaya çıkmasıyla savaşın niteliğinin değişmiş olduğu yolundaki iddiaları, aslında, Tito kliğinin uzun zaman dan beri söylediklerinin bir tekrarıdır.

Ama sırf modern revizyonistler «savaş, politikanın başka araçlarla sürdürülmesidir» tezini inkâr ediyorlar diye, emperyalistlerin ve çeşitli ülkelerin gericilerinin silâhlarını terkedecekleri, ezilen halkları ve ulusları baskı altında tutmaktan vazgeçecekleri, ya da aşırı kârlar elde etmek için birbirleriyle çatışmaktan geri kalacakları düşünülemez.

Gerçekte, modern revizyonistler, bu türlü iddialarla, sanki emperyalist savaş ezilen halkları ve ulusları sindirmeye yönelmiyormuş gibi, sanki emperyalistlerin silâhlı yayılmaları ve savaş hazırlıkları, pazarların ve nüfuz bölgelerinin ele geçirilmesi için giriştikleri doğrudan ve dolaylı çatışmalar, emperyalist politikanın bir devamı değilmiş gibi, ezilen halkları ve ulusları etkilemeye ve onların kafalarına yanlış fikirler sokmaya çalışıyorlar. Örneğin, bu kişilere göre, Amerikan emperyalistlerinin, güney Vietnam halkını ezmek için giriştikleri savaşı da, eski ve yeni sömürgecilerin Kongo'da tezgâhladıkları savaşı da, emperyalist politikanın bir devamı saymamak gerekir.

Amerikan emperyalistlerinin güney Vietnam'da sürdürdükleri savaşı, eski ve yeni sömürgecilerin Kongo'daki silâhlı çatışmasını birer savaş sayacak mıyız, saymayacak mıyız? Eğer bunlar savaş değilse, nedir? Eğer bunlar birer savaşa, bunlarla Amerikan emperyalist sistemi ve onun

politikası arasında bir bağlantı yok mudur? Acaba, bu ne türlü bir bağlantıdır?

Togliatti ve İtalyan Komünist Partisi'nden öteki bazı yoldaşlar, «küçük mahallî savaşları önlemenin mümkün»⁵⁹ olduğunu savunuyorlar. Bu yoldaşlar bir de, «sosyalizm henüz her yerde gerçekleşmemiş de olsa, insan toplumunda savaşın imkânsız hale gelebileceğini»⁶⁰ savunuyorlar. Togliatti ile öteki yoldaşlar, bu sonuçlara, «bizzat kendi doktrinlerini yeniden gözden geçirdikten» sonra varmış olmaları. Bu sözleri 1960 Kasımı'nda söylemişlerdir. Daha önce yer almış olayları biryana bırakalım. Sadece 1960 yılında, dünyanın çeşitli yerlerinde, Togliatti'nin ve öteki yoldaşların «küçük mahallî savaşlar» dedikleri kategoriye giren çok çeşitli çatışmalar ve silâhlî müdahaleler yer almıştır. Örneğin:

Fransız sömürge kuvvetlerinin Cezayir ulusal kurtuluş hareketini bastırmak için giriştikleri savaş altıncı yılına girdi.

Amerikan emperyalistleri ve onların yerli uşağı Ngo Dinh Diem, bütün yıl boyunca güney Vietnam halkını gaddarca ezmeye devam ettiler; bu, güney Vietnam halkının daha da büyük silâhlî direnişine yolaçtı.

Ocak ve Şubat aylarında, Amerika Birleşik Devletleri tarafından desteklenen İsrail ile Suriye arasında silâhlî çatışmalar çıktı...

5 Şubat'ta, dört bin Amerikan askeri Lâtin Amerika'da Dominik Cumhuriyeti'ne çıkarma yaparak, bu ülkenin içişlerine silâh zoruyla müdahale etti.

59 81. Komünist ve İşçi Partisi Toplantısında İtalyan Komünist Partisi Delegasyonu'nun Konuşmaları, 1962 Ocağı'nda İtalyan Komünist Partisi'nin Basın ve Propaganda Merkez Kolu tarafından basılan broşür.

60 Aynı.

1 Mayıs'ta, bir Amerikan U-2 uçağı Sovyetler Birliğı havalarna tecavüz etti ve Sovyet roket birlikleri tarafından düşürüldü.

10 Temmuz'da Belçika, Kongo'ya silâhli müdahaleye girişti. Üç gün sonra, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararla bir «Birleşmiş Milletler Gücü,» Buradaki ulusal kurtuluş hareketini bastırmak için Kongo'ya girdi.

Ağustos'ta, Amerika Birleşik Devletleri, Laos'ta iç savaşı kışkırtmak için Savannakhet kliğine arkaçtı ve yardım etti.

1960 yılının olayları Togliatti ve öteki yoldaşların tartışma alanına girmez belki. Peki, acaba 1961'in ve 1962'nin dünya olayları onların kehanetini doğruluyor mu? Olguları gözden geçirelim.

Fransız sömürge kuvvetleri, Cezayir ulusal kurtuluş hareketini bastırmak için giriştikleri caniyane savaşı, 1962 Martı'nda bir ateş-kes kabul etmek zorunda kalıncaya kadar sürdürdüler. O zamana kadar, savaş, yedi yıldan fazla bir süredir devam ediyordu.

Amerikan emperyalistlerinin güney Vietnam halkına karşı giriştikleri «özel savaş» devam ediyor.

Amerikan yeni-sömürgeciliğinin hizmetindeki «Birleşmiş Milletler gücü» (çoğunlukta Hint birlikleri) Kongo halkını ezmeye devam etti. 1961 başında, Kongo'nun milli kahramanı Lumumba, Amerikan ve Belçika emperyalistlerinin direktifleriyle, onların kiralık kaatilleri tarafından öldürüldü. 1961 Eylülü'nden aynı yılın sonuna kadar, Amerika'nın yönettiğı «Birleşmiş Milletler gücü», İngiliz, Fransız ve Belçikalı eski-sömürgecilerin denetimi altında bulunan Kataga'ya üç silâhli saldırı düzenledi.

1961 Martı'nda, Amerikan emperyalizmi tarafından desteklenen Portekiz sömürgecileri, kuvvetlerini Angola'ya yığarak, ulusal bağımsızlık isteyen Angola halkını geniş ölçü-

de ezmeye ve katletmeye giriştiler. Bu kanlı zulüm hareketi hâlâ devam ediyor.

17 Nisan 1961'de Amerikan ücretli askerleri Küba'ya silâhlı bir istilâ tezgâhladılar ve kahraman Küba ordusu ve halkı tarafından Giron kıyısında yetmiş-iki saat içinde yok edildiler.

1 Temmuz 1961'de İngiliz birlikleri Kuveyt'e çıktılar. 19 Temmuz'da Fransız birlikleri Tunus'un Bizerta limanına saldırdılar.

19 ve 20 Kasım 1961'de, Amerika Birleşik Devletleri, deniz ve hava kuvvetlerini kullanarak Dominik Cumhuriyeti'ne silah zoruyla bir kez daha müdahale etti.

15 Ocak 1962'de, Hollanda sömürgecilerinin deniz kuvvetleri, Batı İrian açıklarında Endonezya deniz kuvvetlerine saldırdılar.

1962 Nisanı'nda, Endonezya halkı, Hollanda sömürgecilerine karşı Batı İrian'da bir gerilla hareketi başlattı. 1962 Mayısı'nda, Amerika Birleşik Devletleri, Laos'ta iç savaşı genişletmek için planlar kurarak, silâhlı kuvvetlerle doğrudan müdahaleye hazırlandı. 17 Mayıs'ta, Amerikan kuvvetleri Tayland'a girdiler. 24 Mayıs'ta İngiltere, Tayland'a bir hava filosunun gönderildiğini açıkladı. Amerika'nın ve İngiltere'nin bu askerî harekâtı, Güneydoğu Asya'da barışa doğrudan bir tehdit oluşturdu. Laos halkının azimli mücadelesi ve sosyalist ülkelerle tarafsız ülkelerin âhenkli çabaları sonucu, 23 Temmuz 1962'de, Laos meselesinin barışçı çözümü için yapılan genişletilmiş Cenevre Konferansında, Laos'un tarafsızlığı üzerine bir deklarasyon ve bir deklarasyon protokolü imzalandı.

24 Ağustos 1962'de Amerikan savaş gemileri, Küba'nın başkenti Havana'nın meskûn kıyılarını bombaladı.

26 Eylül 1962'de, Yemen'de bir askerî hükümet darbesi olunca, Amerika, Suudî Arabistan'ı silâhlı müdahalede bulunmaya kışkırttı.

1962 yılı boyunca, Hindistan, Amerikan emperyalizminin desteği ile, Çin topraklarına birçok kez silâhlı tecavüzlerde bulundu. 20 Ekim'de, Nehru hükümeti, Çin-Hint sınırı boyunca ağır bir askerî saldırıya girişti.

22 Ekim 1962'de, Amerika Birleşik Devletleri, korsanlığa başvurarak, Küba'yı askerî abluka altına aldı ve bütün dünyayı şaşkırtan savaş tahriklerine girişti. Sosyalist ülkelerin ve bütün öteki ülkelerin halkları tarafından desteklenen Küba halkı, anavatanlarının egemenliğini savunmak için giriştikleri mücadelede büyük bir zafer kazandı.

Bu iki yıl boyunca, emperyalistlerin ve uşaklarının amansız sömürüsü, gaddarca baskısı ve silâhlı mücadeleleri, 8 Aralık 1962'de Brunei halkının İngiltere'ye karşı giriştiği silâhlı ayaklanma gibi, birçok ülke halklarının ve ezilen ulusların silâhlı direnişine yolaçmaya devam etti.

Olaylar, Lenin'in «savaşların her zaman ve her yerde bizzat sömürücüler tarafından, baskıcı egemen sınıflar tarafından başlatıldığını» ve «savaşın, politikanın başka araçlarla sürdürülmesi» olduğunu belirten sözlerini, tekrar tekrar doğrulamıştır. Bugünün ve yarının gerçekleri, Lenin'in ilân ettiği bu doğruları kanıtlamaya devam edecektir.

*g e ç m i ş i n v e g ü n ü m ü z ü n
d e n e y l e r i b i z e n e l e r ö ğ r e t i r ?*

Emperyalistler ve gericiler, kendi politik amaçlarına ulaşmak için dünyanın çeşitli bölgelerinde durmadan savaş tahriklerine giriştiklerine göre, ezilen halkları ve ulusları zulme karşı direnme savaşlarına girişmekten kimse alıkoymaz.

Kendilerine Marksist-Leninist diyen bazı kişiler, sözü edilen bütün bu savaşları birer savaş olarak kabul etmeyebilirler. Bu kişiler yalnızca «çok gelişmiş uygar bölgeler-

de» yer alan savaşları tanırlar. Aslında, bu fikirlerin hiçbirisi yeni değildir.

Lenin, Avrupa dışındaki savaşların, savaş olmadığı yolundaki saçmasapan görüşü çok önceden eleştirmişti. Lenin, 1917'de, bir konuşmasında bu görüşü alaya alarak, şöyle demişti: «Biz Avrupalıların savaş olarak kabul etmediğimiz savaşlar vardı; çünkü, bunlar çoğu kez bir savaştan çok, en gaddar bir katliamı, silâhsız insanların yokedilmelerini andırıyordu.»⁶¹

Lenin'in eleştirdiklerine tıpatıp benzer insanları bugün de bulmak mümkündür. Bu kişiler, kendi bölgelerinde ya da çevrelerinde savaş olmadığı sürece, dünyada her şeyin yolunda gittiğini sanırlar. Emperyalistlerin ve uşaklarının başka yerlerdeki halkları kılıçtan geçirmeleri ve boğazlamaları, buralarda askeri müdahalelere, silâhlı çatışmalara girişmeleri ya da savaş tahriklerinde bulunmaları, bu kişilerin umurlarında bile değildir. Bu kişilerin tek endişesi, bu yerlerdeki ezilen halkların ve ulusların giriştikleri direniş «kıvılcımlarının» bir felâkete yolaçarak, kendi huzurlarını kaçırmasıdır. Onlar, buralardaki savaşların nasıl çıktığını, bu savaşları hangi sosyal sınıfların sürdürdüğünü ve bu savaşların niteliğinin ne olduğunu asla araştırmak gereğini duymazlar. Onlar, bu savaşları hiçbir ayırım gözetmeksizin, keyfi bir biçimde kınarlar sadece. Bu Leninist bir yaklaşım sayılabilir mi?

Kendilerine Marksist-Leninist diyen öteki bazı kişiler de, savaş denince, sadece sosyalist kampla emperyalist kamp arasındaki savaşı düşünürler; sanki, bu iki kamp arasındaki savaştan başka sözü edilebilecek savaş yokmuş gibi. Bu da, Titocular tarafından icat edilmiş bir tezdır. Şimdi başka kimseler de aynı havayı çalıyorlar. Bu kişiler, ger-

61 Lenin, «Savaş ve İhtilâl», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 24, s. 365.

çeklerle yüzyüze gelmekten ya da tarihi gerçeklere bakmaktan kaçınıyorlar.

Eğer hafızaları çok zayıf değilse, bu kişiler, Birinci Dünya Savaşı başladığında, sosyalist kamp şöyle dursun, tek bir sosyalist ülkenin bile var olmadığını hatırlayacaklardır. Ama yine de, bir dünya savaşı çıkmıştır.

Eğer hafızaları çok zayıf değilse, bu kişiler, İkinci Dünya Savaşı'nı da hatırlayacaklardır. 1939 Eylülü'nden, Alman-Sovyet savaşının başladığı 1941 Haziranı'na kadar, kapitalist dünyada ve bizzat emperyalist ülkeler arasında, iki yıla yakın bir zamandır bir savaş sürüp gitmekteydi. Bu, Sosyalist ülkelerle emperyalist ülkeler arasında geçen bir savaş değildi. Sovyetler Birliği, Hitler kendisine saldırdıktan sonra, faşist sürülerine karşı verilen savaşın temel gücünü oluşturdu; ama, 1941 Haziranı'ndan sonra bile, bunu sadece sosyalist ülkelerle emperyalist ülkeler arasında yer alan bir savaş olarak görmek mümkün değildi. Sosyalizmin vatanı olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin yanı sıra, bazı kapitalist ülkeler —İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa— ve ayrıca baskı ve saldırı altında bulunan birçok sömürge ve yarı-sömürge ülkeler, anti-faşist cephe içinde yer alıyorlardı.

Şu halde, her iki dünya savaşının da, kapitalist dünyanın tabiatındaki çelişmelerden ve emperyalist devletler arasındaki çıkar çatışmalarından doğduğu, ve, her ikisinin de emperyalist ülkeler tarafından başlatıldığı açıktır.

Dünya savaşları, sosyalist sistem içinden doğmaz. Bir sosyalist ülkenin, kapitalist ülkelere özgü uzlaşmaz çelişmeleri yoktur; bir sosyalist ülkenin yayılma savaşlarına girişmesine kesinlikle ihtiyacı yoktur ve buna asla izin verilemez.

Sosyalist ülkelerin zaferleri ve birçok ülkedeki millî demokratik devrimci hareketlerin zaferleri sayesinde, dünya durumunda yeni ve büyük değişiklikler yer almaya de-

vam ediyor. Togliatti ve öteki yoldaşlar, dünya güçler dengesindeki değişmeler karşısında, emperyalistlerin artık diledikleri gibi hareket edemediklerini söylüyorlar. Bu beyanın yanlış olan bir tarafı yoktur. Aslında Lenin, Ekim İhtilali'nden az sonra bu noktaya işaret etmişti. Lenin, o zamanın sınıf güçleri dengesindeki değişmelerin değerlendirmesine dayanarak, şöyle demişti: «Uluslararası burjuvazinin artık elleri serbest değil.»⁶² Ama, dünya güçler dengesi sosyalizm için ve bütün ülkelerin halkları için gitgide daha elverişli hale gelmekteyken, emperyalistlerin artık dilediklerini yapamadıklarını söylediğimiz zaman, acaba bu, kapitalist dünyanın tabiatındaki çelişmelerden doğan her türlü çatışma ihtimalinin kendiliğinden ortadan kaybolacağı anlamına mı gelmektedir, eskiden bu anlama mı geliyordu, ilerde bu anlama mı gelecektir? Acaba bu, emperyalist ülkelerin artık pazarlar ve nüfuz bölgeleri üzerinde ölesiye çarpışmaktan vazgeçecekleri anlamına mı gelmektedir? Bu, tekeli kapitalist sınıfın, kendi ülkesindeki halklara gaddarca zulmetmekten ve baskı yapmaktan vazgeçtiği anlamına mı gelmektedir? Asla.

Savaş ve barış meselesi, sosyal ilişkilerin, sosyal sistemin ve sosyal gelişme kanunlarının ışığında ele alınmadıkça, hiçbir zaman kavranamaz.

Eski oportünistlerden Kautsky, «savaşın, silâhlanma dürtüsünün bir ürünü olduğunu» ve «silâhsızlanma üzerinde bir anlaşmaya varma niyeti olduğu takdirde», bunun «savaşın en önemli nedenlerinden birini ortada kaldıracığını»⁶³ savunuyordu. Lenin, Kautsky'nin bu anti-Marksist görüşlerini, ve, savaşın nedenlerini, sosyal sistemi ve sömürü sistemini göz-

62 Lenin, «Kırsal Bölgelerdeki Çalışmalar Üzerine Rapor — Rus Komünist Partisi (Bolşevik) nin 8. Kongresinde Okunmuştur.», Seçme Eserler F.L.P.H., Moskova, 1952, cilt 2, bölüm 2, s. 176.

63 Kautsky, **Milli Devlet, Emperyalist Devlet ve Devletler Birliği.**

önüne almadan araştıran öteki eski-kuşak revizyonistleri sert bir biçimde eleştirmişti.

«Proletarya İhtilâlinin Savaş Programı»nda Lenin şunu belirtiyordu: «Proletarya, ancak burjuvaziyi silâhlarından tecrit ettikten sonradır ki, kendi dünya ölçüsündeki tarihî görevine ihanet etmeden, bütün silâhları çöplüğe atmayı başarabilecektir; ve, proletarya bunu mutlaka yapacaktır; ama *söylediğimiz şart yerine geldikten sonra yapacaktır, şüphesiz ki daha önce değil.*»⁶⁴ İşte, sosyal gelişmenin kanunu böyledir ve başka türlü de olamaz.

Modern revizyonistler, savaş ve barış meselesini tarih ve sınıf açısından açıklayamadıkları için, savaştan ve barıştan sözederek, haklı ve haksız savaşlar arasında hiçbir ayırım yapmaksızın, daima genel terimler kullanmaktadırlar. Bazı kişiler, genel ve tam bir silâhsızlanmadan sonra, ezenlerin ellerinde silâh kalmadığı zaman, halkların kurtuluşunun «tartışma götürmez biçimde daha kolay» olacağını savunuyorlar. Bizce, bu görüş saçmadır, tamamen gerçek dışıdır ve arabayı atın önüne koymak gibi ters bir şeydir. Lenin'in belirttiği gibi, böyleleri «en aykırı şeyleri 'birleştiren' küçücük bir kelime ile, iki düşman sınıfı ve iki düşman politik çizgiyi bağdaştırmaya» çalışmaktadırlar.⁶⁵

«Barış» ve «barış içinde birarada yaşama» kavramları, modern revizyonistlerin dilinde, dünya halklarının birliğine ve mücadelelerine dayanmak yerine, dünya barışı için emperyalist yöneticilerin «aklına» umut bağlamak anlamına gelmektedir. Modern revizyonistler, bütün ülkelerdeki halkların mücadelelerine engel olmak için her yöntemi kullanmakta, onların devrimci iradelerini felce uğratmak için durmadan çaba harcamakta ve onları devrimci eylemi terketmeye teşvik ederek, emperyalizme karşı ve dünya barışı için sa-

64 Lenin, **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, cilt 1, bölüm 2 s. 574.

65 Lenin, «Barış Meselesi», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 21, s. 263.

vaşan güçleri zayıflatmaktadırlar. Bu sadece emperyalist saldırı ve savaş güçlerinin gerici küstahlığını ve bir dünya savaş tehlikesini arttırmaya yarar.

tarihî materyalizm mi, «her şeyi silâhlar belirler» teorisi mi?

Modern revizyonistler, atom silâhlarının ortaya çıkmasıyla, sosyal gelişme kanunlarının artık işlemez olduğunu, savaş ve barış üzerinde temel Marksist-Leninist teorinin modasının geçmiş olduğunu ileri sürüyorlar. Togliatti yol-
daş da aynı görüştedir. *Renmin Ribao*'nun 31 Aralık 1962 tarihli başyazısı, nükleer silâhlar ve nükleer savaş meselesi üzerinde aramızdaki başlıca farklılıkları ele almıştır. Şimdi, bu meseleyi daha derinlemesine inceleyeceğiz.

Marksist-Leninistler, yeni silâhlarla yeni askeri tekniklerin, orduların örgütlenişinde ve savaşta oynadıkları role gerekli ve yeterli bir ağırlık tanırırlar. Marx'ın *Ücretli Emek ve Sermaye* adını taşıyan broşüründe şu ünlü pasaj yer alır:

«Yeni bir savaş silâhının, ateşli silâhın keşfiyle, ordunun bütün iç örgütlenmesi zorunlu olarak değişti; bireylerin bir ordu kurmalarını ve bir ordu olarak hareket edebilmelerini sağlayan ilişkiler değişince, farklı orduların birbirleriyle olan ilişkileri de değişti.»⁶⁶

Ama hiçbir Marksist-Leninist, «her şeyi silâhlar belirler» teorisini ileri sürmüş değildir. Lenin, Ekim İhtilâli'nden sonra şöyle demişti: «Halk yığınlarının yedek kuvvetleri, kuvvet kaynakları ve dayanıklılığı bakımından kim üstünse, savaş o kazanır. Biz bütün bunlara, Beyazlardan ve

66 Marx ve Engels, *Seçme Eserler* F.L.P.H., Moskova, cilt 1, s. 89-90, [Marx, *Ücretli Emek ve Sermaye*, Sol Yayınları, Ankara, 1966, s. 38].

'çok-kudretli' İngiliz-Fransız emperyalizminden, o çamur ayaklı dev heykelden daha fazla sahibiz.»⁶⁷

Bu noktayı tam bir açıklığa kavuşturmak için Lenin'den bir pasaj daha aktaralım:

«Her savaşta zaferi belirleyen, son tahlilde, kanlarını savaş alanında akıtan yığınların ruh halidir... savaşın amaç ve nedenlerinin yığınlar tarafından kavranması çok büyük önem taşır ve zaferi garantiler.»⁶⁸

Savaş meselesinde, insanın savaşdaki rolüne tam bir ağırlık tanımak, temel bir Marksist-Leninist ilkedir. Ama, kendilerine Marksist-Leninist diyen bazı kişiler bu ilkeyi sık sık unutuyorlar. İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda atom silâhlarının ortaya çıkması, bazı kişilerin kafalarını karıştırdı ve bunlar savaşın sonucunu atom bombasının belirleyeceğini sandılar. Mao Zedung yoldaş o günlerde şöyle diyordu: «Bu arkadaşlar, bir İngiliz asılzadesi kadar bile akılselimi sahibi değiller... Bu arkadaşlar, Mountbatten'dan bile geri durumdadırlar.»⁶⁹ O dönemde Güneydoğu Asya'daki Müttefik Kuvvetlerinin Başkomutanı olan İngiliz asılzadesi Mountbatten, atom bombasının Uzakdoğu'da savaşı sona erdirebileceğini savunmanın, yapılabilecek en büyük yanlışlık olduğunu belirtmişti.⁷⁰

Mao Zedung yoldaş, elbette ki, atom silâhlarını tahrir gücünü tam olarak hesaba katıyordu. Mao Zedung yoldaş şöyle diyordu: «Atom bombası insanları yığın halinde yok-

67 Lenin, «Moskova'daki Parti Haftasının Sonuçları ve Görevlerimiz», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 30, s. 55.

68 Lenin, «1920 Mayıs'ında, Rogojski-Simonovski Bölgesinde İşçilerin ve Kızılordu Eplerinin Konferansında Konuşma», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 31, s. 115.

69 Mao Zedung, «Durum ve Japonya'ya Karşı Direnme Savaşının Zaferinden Sonra Politikamız», **Seçme Eserler F.L.P.H.**, Pekin, cilt IV, s. 100.

70 Bakınız, aynı eser, s. 26, dipnot 27.

eden bir silâhtır.»⁷¹ Çin Komünist Partisi, nükleer silâhların eşi görülmemiş bir tahrip gücüne sahip olduklarını ve bir nükleer savaşın çıkması halinde, insanlığın eşi görülmemiş bir felâkete uğrayacağını daima söylemiştir. Bu nedenle biz, nükleer silâhların tamamen yasaklanmasını, yani bu silâhların denenmesinin, yapımının, stok edilmesinin ve kullanılmasının yasaklamasını, ve, eldeki nükleer silâhların da yokedilmesini daima savunduk.

Ayrıca biz, son tahlilde, atom silâhlarının, toplumun tarihî gelişmesini yöneten kanunları değiştiremeyeceğini, savaşın kesin sonucunu belirleyemeyeceğini, emperyalizmi yok olmaktan kurtaramayacağını, ve bütün ülkelerin proleteryası ile ezilen halklarını ve uluslarını, devrimlerini zafere ulaştırmaktan alıkoyamayacağını daima savunduk.

Stalin 1946 Eylülünde şöyle diyordu:

«Atom bombasının, bazı politikacıların sandığı kadar ciddi bir kuvvet olduğuna inanmıyorum. Atom bombaları, sınırları zayıf olanları korkutmak içindir; ama bunlar bir savaşın sonucunu belirleyemezler, çünkü atom bombaları bu amaç için asla yeterli değildir. Atom bombasının sırrının tekel altında olması elbette bir tehlike yaratıyor, ama buna karşı en az iki çare vardır:

a) Atom bombası üzerindeki tekel uzun süre devam etmez:

b) Atom bombasının kullanılması yasaklanacaktır.»⁷²

Stalin'in bu sözleri, onun uzak görüşlülüğünün bir işaretidir.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, bazı emperyalist ülkeler, hava üstünlüğüyle ve âni saldırılarla savaşta çabuk

71 Mao Zedung, «Amerikan Muhabiri Anna Louise Strong'la Konuşma», **Seçilmiş Eserleri**, F.L.P., Pekin cilt IV, s. 100.

72 Stalin'in, Londra **Sunday Times** muhabiri Alexander Werth'le Görüşmesi, 25 Eylül 1946, bakınız: Jozef Stalin, **Barış İçinde Birarada Yaşama İçin**, International Publishers, New York, 1951, s. 22.

bir zafer kazanılabileceğini öneren bir askerî teorinin büyük reklamını yaptılar. İkinci Dünya Savaşı'nın olayları bu teorinin iflâs ettiğini gösterdi. Nükleer silâhların ortaya çıkışı ile, bazı emperyalistler yine, böylesine bir teorinin reklamına giriştiler, ve, nükleer silâhların bir savaşın sonucunu hemen belirleyeceğini ileri sürerek nükleer şantajı başvurular. Onların bu teorileri de mutlaka iflâs edecektir. Ne var ki, Tito kliği gibi modern revizyonistler, bütün ülkelerin halklarını sindirmek amacıyla bağıra-çağıra bu teorinin reklamını yaparak, Amerikan emperyalistlerine ve öteki emperyalistlere hizmet etmektedirler.

Amerikan emperyalistlerinin kullandıkları nükleer şantaj politikası, onların hem dünyayı köleleştirmek için yanıp tutuştuklarını, hem de korku içinde olduklarını ortaya koymaktadır.

Şunu belirtmek gerekir ki, eğer emperyalistler nükleer silâh kullanmaya kalkıştırlarsa, bunun kendileri için fecî sonuçları olacaktır:

Birincisi; Eğer emperyalistler, öteki ülkelere saldırmak için nükleer silâh kullanmaya kalkıştırlarsa, kendilerini bütün dünyada tamamen tecrit edilmiş bulacaklardır. Çünkü böyle bir saldırı, adalete karşı işlenmiş en büyük suç olacak ve saldırganları bütün insanlığın düşmanı olarak teşhir edecektir.

İkincisi; emperyalistler, öteki ülkeleri nükleer silâhlarla tehdit ettikleri zaman, ilk önce kendi halklarını tehdit altına sokmuş olacaklar ve onların bu silâhlar karşısında dehşet duymalarına yolaçacaklardır. Emperyalistler, nükleer şantaj politikasına sarılmakla, kendi ülkelerindeki halkların eninde sonunda kendilerine karşı ayaklanmalarına yolaçacaklardır. Japonya'ya ilk atom bombalarını atan Amerikan pilotlarından biri, savaştan sonra bütün dünya halklarının atom bombasına karşı cephe almaları üzerine, intihara teşebbüs etmiş ve birçok kez akıl hastahanesine kaldırılmıştır. Sadece

bu örnek bile, Amerikan emperyalizminin yürüttüğü nükleer savaş politikasının ne derece itibardan düştüğünü göstermeye yeter.

Üçüncüsü; emperyalistler, yeni topraklar ele geçirmek, pazarlarını genişletmek, öteki ülkelerin zenginliklerini talan etmek ve bu ülkelerin halklarını köleleştirmek amacıyla savaş çıkarırlar. Ancak, nükleer silâhların tahrip gücü emperyalistleri duraksatmaktadır; çünkü, bu silâhların kullanılması, asıl peşinde koştukları çıkarlarla çatışan sonuçlar verecektir.

Dördüncüsü; nükleer silâhların sırrı, uzun süredir bir tekel altında olmaktan çıkmıştır. Nükleer silâhlara ve güdümlü füzelere sahip olanlar başka ülkelerinde aynı şeylere sahip olmalarını önleyemezler. Düşmanlarını nükleer silâhlarla yoketmeyi umut eden emperyalistler, gerçekte, böylece, kendilerini yokolma tehlikesi altına sokmaktadırlar.

Biz burada, emperyalistlerin savaşta nükleer silâh kullanmaları halinde, kaçınılmaz olarak doğacak sonuçların bazılarını işaret ettik. Bizim, nükleer silâhların tümünden yasaklanması üzerinde bir anlaşmaya varmanın mümkün olduğunu daima savunmuş olmamızın önemli bir nedeni de budur.

Belirtilmesi gereken bir başka nokta da, emperyalistlerin ve özellikle Amerikan emperyalistlerinin nükleer silâhların yayılması yolunda izledikleri çılgınca politikanın bizzat kapitalist-emperyalist sistem içindeki buhranları şiddetlendirmekte olduğudur. Şöyle ki:

Birincisi; emperyalist ülkelerin halklarına dayatılan eşit görülmemiş ağırlıktaki askerî harcamalar ve ulusal ekonominin gitgide artan bir biçimde askerileştirilmesi, bu halkların emperyalist hükümetlere ve onların yürüttüğü silâhlanma ve savaş hazırlığı politikasına karşı çıkmalarına yol açmaktadır.

İkincisi; emperyalistlerin silâhlanmaya, özellikle nükleer

silâhlanmaya doğru yönelişleri, emperyalist devletler arasındaki mücadeleyi ve herbir emperyalist devlet içinde tekel grupları arasındaki mücadeleyi şiddetlendirmektedir.

Engels, 1870'lerde yazdığı *Anti-Dühring*'de şöyle der: «Militarizm, Avrupa'yı hükmü altına almakta, onu yutmaktadır. Ama bu militarizm, kendi mahvının tohumunu da içinde taşımaktadır.»⁷³

Bugün, Amerikan emperyalistlerinin ve öteki emperyalistlerin izledikleri nükleer yayılma politikasının, Kuzey Amerika ile Batı Avrupa'yı hükmü altına aldığını ve yuttuğunu; ama bu politikanın, bu yeni militarizmin, emperyalist sistemi mahvedecek tohumu kendi içinde taşıdığını söylemek için ortada daha da çok sebep vardır.

Şu halde, Amerikan emperyalistleriyle ortaklarının izledikleri nükleer yayılma politikasının bozguna uğramaya mahkûm olduğu görülmektedir. Onlar savaşta nükleer silâh kullanmaya kalkışarlarsa, sonuç kendilerinin mahvı olacaktır.

Bütün bunlardan ne sonuç çıkarılabilir? Togliatti ve öteki yoldaşların, insanlığın «toptan yokolacağı» yollu demeclerinin tersine, çıkarılabilecek sonuçlar ancak şunlardır:

Birincisi; nükleer silâhlar insanlığı yoketmeyecek, insanlık nükleer silâhları yokedecektir.

İkincisi; emperyalist sistem insanlığı yoketmeyecek, insanlık emperyalizmin yamyamlık sistemini yokedecektir.

Togliatti ile öteki yoldaşlar, nükleer silâhların ortaya çıkmasıyla, «bugün insanlığın kaderinin belirsiz hale geldiğini»⁷⁴ ileri sürüyorlar. Bu yoldaşlar, nükleer silâhlar ve nükleer savaş tehlikesi varken, bir sosyal sistem tercihinden

73 Engels, *Anti-Dühring* F.L.P.H., Moskova, 1959, s. 235. [*Anti-Dühring*, Sol Yayınları, Ankara 1967, ikinci kitap, s. 265].

74 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresinde Alınan Politik Karar».

sözetmenin anlamı olmayacağını ileri sürüyorlar. Onların bu görüşünü kabul edersek, o takdirde, kapitalist sistemin yerini kaçınılmaz olarak sosyalist ve komünist sistemlerin alacağını gösteren sosyal gelişme kanunu nerede kalır? Lenin'in açıkladığı gerçek —emperyalizmin asalak, çürüten, cançekişen kapitalizm olduğu gerçeği nerede kalır? Bu görüş tam bir «kaderciliği» «şüpheciliği» «karamsarlığı» temsil etmiyor mu?

«Yaşasın Leninizm» adlı yazımızda şunları belirtmiştik:

Bütün ülkelerin halklarının uyanıklıklarını artırmaları, tamamen hazırlıklı bulunmaları ve sosyalist kampın da modern silâhlara sahip olması halinde, Amerikan emperyalizmi ve öteki emperyalistler atomik ve nükleer silâhların yasaklanmasını reddederlerse ve bütün halkların iradesine karşı gelerek atomik ve nükleer silâhları kullanacakları bir savaşa girişirlerse, sonuç, asla insanlığın yokolması değil, dünya halkları tarafından çepeçevre kuşatılmış olan bu canavarların çabucak mahvedilmesi olacaktır. Biz, emperyalizmin caniyane savaflara girişmesine sürekli olarak karşı koyuyoruz; çünkü emperyalist savaş, çeşitli ülkelerin halklarına (Amerika Birleşik Devletleri'nin ve öteki emperyalist ülkelerin halkları da içinde olmak üzere) muazzam fedakârlıklar yükleyecektir. Ama şuna inanıyoruz ki, emperyalistlerin çeşitli ülkelerin halklarına böyle fedakârlıklar yüklemeleri halinde, Rus devrimi ile Çin devrimi deneylerinin gösterdiği gibi, bu fedakârlıklar karşılığını bulacaktır. Muzaffer halklar, emperyalizmin yıkıntıları üzerinde, kapitalist sistemden bin kere daha üstün bir uygarlığı ve kendileri için gerçekten güzel bir geleceği hızla yaratacaklardır.

Gerçek bu değil midir?

Ne var ki, kendilerine Marksist-Leninist diyen bazı kişiler, son bir-iki yıl içinde, bu Marksist-Leninist tezleri al-

çakça çarpıtmışlar, kınamışlar, emperyalizmin yıkıntılarını inatla «insanlığın yıkıntıları» olarak tanımlamışlar ve emperyalist sistemin kaderini insanlığın kaderiyle bir tutmuşlardır. Gerçekte, bu görüş, emperyalizmin savunulmasıdır. Bu kişiler, marksist-leninist klasiklerden birkaçını okumuş olsalardı, eskinin yıkıntıları üzerinde yeni bir sistem kurmanın, Marx, Engels ve Lenin tarafından kullanılan bir formül olduğunu kolaylıkla görebilirlerdi.

Engels, *Anti-Dühring*'de şöyle der: «Burjuvazi feodal sistemi yıktı ve onun yıkıntıları üzerinde kapitalist toplum düzenini... kurdu.»⁷⁵ Acaba, Engels'in sözünü ettiği feodal sistemin yıkıntıları, «insanlığın yıkıntıları» anlamına mı geliyordu?

Lenin, 1919 Aralığı'nda yazdığı «Kurucu Meclis Seçimleri ve Proletarya Diktatörlüğü» adlı yazısında, proletaryanın «kapitalizmin yıkıntıları üzerinde sosyalizmi örgütleyeceğini» söylüyordu.⁷⁶ Acaba, Lenin'in sözünü ettiği kapitalizmin yıkıntıları, «insanlığın yıkıntıları» anlamına mı geliyordu?

Marksist-Leninistler tarafından sözü edilen eski sistemlerin yıkıntıları kavramını «insanlığın yıkıntıları» olarak tanımlamak, ciddi tartışma yerine ucuz kaçamaklara başvurmak demektir. Acaba, Togliatti ve öteki yoldaşların istedikleri «akortsuz olmayan ses» böyle bir şey midir? Acaba, onların istediği «beğenilen tonda» yürütülecek tartışma böyle **bir şey midir? Aslında, İtalyan faşizminin çöküşü** sıralarında, bizzat Togliatti şöyle konuşuyordu: «Bize büyük bir görev düşüyor: Faşizmin, bu gerici tiranlığın yıkıntıları üzerinde yeni bir İtalya kurmalıyız.»

75 Engels, *Anti-Dühring*, P.L.P.H., Moskova, s. 368. [*Anti-Dühring*, Sol Yayınları, Ankara, 1967, İkinci kitap.]

76 Lenin, *Bütün Eserleri*, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 30, s. 239.

77 İtalyan Komünist Partisi tarafından 1950 Mayıs'ında bastırılan *İtalyan Komünist Partisi* adlı broşür.

Her ciddi Marksist-Leninist, emperyalistlerin bütün ülkelerin halklarını en ağır fedakârlıklara zorlamak ve en amansız acılara boğmak için en korkunç yollara başvurabilecekleri ihtimali üzerinde durmalıdır. Bunda amaç, halkları uyandırmak, daha etkin bir biçimde örgütlemek ve seferber etmek, ve, kurtuluş mücadelesinin doğru yolunu, insanlığı ıstıraptan kurtarmanın yolunu, emperyalizmin tehditleri karşısında barışa ulaşma yolunu ve bir nükleer savaş önlemede etkin olacak yolu bulmaktır.

Bir sosyalist ülkenin, asla bir saldırı savaşını başlatmayacağı herkesin, hattâ Amerikan emperyalistleriyle öteki emperyalistlerin ve gericilerin de bildiği bir gerçektir. Sosyalist sistemin ulusal savunması, başka ülkelere saldırmak için değil, dış saldırıdan korunmak üzere düzenlenmiştir. Eğer saldırganlar, bir sosyalist ülkeyi savaşa zorlarsa, sosyalist ülkenin girişeceği savaş, her şeyden önce bir meşru-savunma savaş olacaktır.

Sosyalist ülkelerin nükleer silâhlara sahip olmaları, doğrudan doğruya bir savunma amacı, emperyalistlerin bir nükleer savaş çıkarmalarını önleme amacı yönündedir. Bu yüzden ki, nükleer üstünlüğe sahip olan sosyalist ülkeler, bu silâhlarla öteki ülkelere asla saldırmayacaklar ve böyle saldırılara girişmekten daima uzak duracaklardır; zaten onların böyle bir şey yapmaya ihtiyaçları da yoktur. Sosyalist ülkeler, nükleer şantaj politikasına kesinlikle karşıdurarak, nükleer silâhların toptan yasaklanmasını ve yokedilmesini savunmaktadırlar. Çin Halk Cumhuriyeti'nin ve Çin Komünist Partisi'nin nükleer silâhlar meselesindeki tutumu, izlediği çizgi ve politika da budur. Bütün Marksist-Leninistlerin tutumları, izledikleri çizgi ve politika budur. Modern revizyonistler, bu meseledeki tutumumuzu, izlediğimiz çizgi ve politikayı kasıtlı olarak çarpıtmakta, bayağı ve aşağılık yalanlar uydurmakta, iftiralar yağdırmaktadırlar; amaçları, emperyalistlerin nükleer şantaj politikasını örtbas et-

mek, kendilerinin nükleer silâhlar meselesinde izledikleri maceracılık ve teslimiyet politikasını gizlemektir. Şunu belirtelim ki, bu konuda maceracılık ve teslimiyet politikası izlemek son derece tehlikelidir ve korkunç bir sorumsuzluğun ifadesidir.

g a r i p b i r f o r m ü l

Sosyalist ülkeler, sosyal sistemlerinin tabiatına uygun olarak, ezilen halklara ve uluslara, kurtuluş mücadelelerinde yakınlık gösteriyorlar ve destek oluyorlar. Ama sosyalist ülkeler, öteki ülkeler halklarının devrimci mücadelelerinin yerine koymak üzere, dış savaflara asla girişmeyeceklerdir. Her ülkenin kurtuluşu meselesi, o ülke halkının kendisine kalmış bir meseledir. —İktidarda bulunan komünistler de içinde olmak üzere— Marx'tan bu yana bütün komünistlerin kesin görüşü budur. Bu görüş, bütün Marksist-Leninistlerin sürekli olarak savundukları «devrim ithal ya da ihraç edilemez» görüşünün aynıdır. Herhangi bir ülkenin halkı devrim yapmak istemiyorsa, ona bu devrimi hiç kimse dışardan zorlayamaz. Devrim yönünde kritik bir noktaya varılmamışsa ve devrim için şartlar olgunlaşmamışsa hiç kimse bir devrim yaratamaz. Ve elbette ki, bir ülkenin halkı devrim yapmak isterse ve bir devrimi bizzat başlatırsa, onları bu devrimi gerçekleştirmekten hiç kimse alkoyamaz; Küba'daki, Cezayir'deki, Güney Vietnam'daki devrimlerin önlenemeyişi gibi.

Togliatti ve öteki yoldaşlar, barış içinde birarada yaşamın «devrim ya da karşı-devrim 'ihraç etmek' için bir dış müdahale ihtimalini... dışarda bıraktığını»⁷⁸ söylüyorlar. Sormak isterdik: Siz, yabancı ülkelerin «devrim ihraç etmeleri»n-

78 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Sunulan Tezler».

den sözederken, sosyalist ülkelerin devrim ihraç etmek istediklerini mi söylemek istiyorsunuz? Emperyalistlerle gerici-lerin her zaman iddia ettikleri de tıpatıp bu değil midir? Bir komünist böyle mi konuşmalıdır? Emperyalist ülkelere gelince, bunlar daima karşı-devrim ihraç etmişlerdir. Bunu yapmamış olan bir emperyalist ülke söyleyebilir misiniz? Emperyalistlerin Büyük Ekim İhtilâli'ne ve Çin devrimine karşı doğrudan bir müdahaleye giriştiklerini unutabilir miyiz? Amerikan emperyalistlerinin, bizim Tayvan bölgemizi hâlâ zorla işgalleri altında bulundurduklarını kim inkâr edebilir? Amerikan emperyalistlerinin, başlangıcından buyana Küba devrimine müdahale etmekte olduklarını kim inkâr edebilir? Amerikan emperyalizmi uluslararası jandarma rolünü oynamıyor mu, dünyanın dörtbir yanına karşı-devrim ihraç etmek için elinden geleni yapmıyor mu ve kapitalist dünyadaki öteki ülkelerin işlerine karışmıyor mu?

Togliatti ve öteki yoldaşlar, sosyal sistemleri nitelik bakımından farklı olan ülkeler arasında hiçbir ayırım gözetmiyorlar; «devrimler ihraç ya da ithal edilemez» diyen marksist-leninist görüşü anlamıyorlar; barış içinde birarada yaşama meselesini tartışırken, emperyalistlerin hiç durmaksızın karşı-devrim ihraç ettiklerini görmezlikten geliyorlar, ve, «karşı-devrim ihracı» ile «devrim ihracı»ndan aynı anda sözediyorlar. Bu garip formül, bir prensip hatasından başka bir şey olarak kabul edilemez.

çin komünistlerinin savaş ve barış meselesindeki temel tezleri

Çin Komünistleri, savaş ve barış meselesinde, her zaman olduğu gibi şimdi de, Lenin'in görüşlerini savunmaktadır.

Yukarda aktardığımız pasajlarda, Lenin, proletarya partilerinin, «savaşı açıkça mahkûm ettiklerine» ve «uluslar

arasındaki savaşları daima mahkûm etmiş» olduklarına işa-
ret ediyordu. Ama Lenin, haksız savaşlara karşı konulması,
haklı savaşların ise desteklenmesi gereğini daima savun-
muştur; herhangi bir ayırım gözetmeksizin bütün savaşla-
ra karşı çıkmış değildir. Bugün, yüzleri kızarmadan, ken-
dilerini Lenin'le kıyaslayan, Lenin'in, Karl Liebknecht'in ve
Rosa Luxemburg'un da, tıpkı kendilerinin yaptığı gibi, sa-
vaşa karşı çıkmış olduklarını iddia eden bazı kişiler var. Bu
kişiler, Lenin'in savaş ve barış meselesindeki teori ve po-
litikasını iğdiş etmişlerdir. Lenin'in, Birinci Dünya Savaşı
sırasında, emperyalist savaşa azimle karşı çıktığı herkesçe
bilinen bir gerçektir. Lenin, aynı zamanda, emperyalist ül-
keler arasında savaş çıkar çıkmaz, bu ülkelerin proletar-
yası ile öteki emekçi halklarının, bu emperyalist savaşı,
emperyalist ülkeler için de haklı devrimci savaşlara dönüş-
türmeleri, yani proletarya ile öteki emekçi halkların, kendi
ülkelerinin emperyalistlerine karşı haklı savaşlara dönüştür-
meleri gerektiğini belirtmiştir. Ekim İhtilâli'nden bir gün
sonra, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'nin İkinci Tüm
Rusya Kongresi, Lenin'in başkanlığında, ünlü Barış Karar-
namesi'ni kabul etti. Uluslararası proletaryaya, özellikle İn-
giltere'nin Fransa'nın ve Almanya'nın bilinçli işçilerine bir
çağrı olan bu kararnamede şöyle deniyordu: «Onların, ken-
dilerini bekleyen görevi, insanlığı savaşın dehşetinden ve bu-
nun sonuçlarından kurtarma görevini kavrayacaklarına, bu
işçilerin, geniş, kararlı ve son derece güçlü bir eylemle, ba-
rış davasını, ve aynı zamanda, ezilen ve sömürülen halk
yığınlarını her türlü kölelikten ve her türlü sömürüden kur-
tarma davasını başarılı bir sonuca ulaştırmakta bize yar-
dımçı olacaklarına inanıyoruz.»⁷⁹ Kararname şunu belirtti-

79 Lenin, «İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetlerinin İkinci Tüm -
Rusya Kongresi», **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, 1951, cilt 2,
bölüm 1, s. 331.

yordu: «Sovyet hükümeti, zengin ve güçlü ulusların, fethet- tikleri zayıf milliyetleri nasıl bölüşecekleri meselesi üzerin- de çıkan bu savaşın sürdürülmesini, insanlığa karşı işlenmiş suçların en büyüğü kabul eder, ve bu savaşı durdurmak için, yukarıda belirtilen ve istisnasız her milliyet için eşit dere- cede âdil olan şartlar altında derhal barış antlaşmaları im- zalamaya kararlı olduğunu resmen ilân eder.»⁸⁰ Lenin tara- fından kaleme alınan bu kararname, proletarya ihtilâli ta- rihinin büyük bir belgesidir. Ama bugün, bu belgeyi tahrif etmek ve yaralamak cüretini gösteren kimseler var; bu ki- şiler, Lenin'in, emperyalist ülkelerin dünyayı bölüşmek ve zayıf ulusları ezmek için giriştikleri savaşın insanlığa kar- şı işlenmiş en büyük suç olduğunu belirten sözlerini çarpıt- mışlar, ve bu sözleri, «savaş, insanlığa karşı işlenecek en büyük suçtur» biçimine sokmuşlardır. Bu kişiler, büyük pro- leter devrimcisi, büyük Marksist Lenin'i, bir burjuva pasi- fisti olarak göstermektedir. Bu kişiler, Lenin'i, Leninizmi ve tarihi hayasızca tahrif etmekte, sonra da büyük bir küstah- lıkla, başkalarının «Marksist devrimci mücadele doktrininin özünü anlamadıklarını» iddia etmektedirler. Bu gülünç, gü- lünç olduğu kadar da korkunç bir durum değil midir?

Biz Çin komünistleri, Leninizmi tahrif etmek için kulla- nılan gülünç iddiaların tümüne karşı koyduğumuz ve Lenin' in savaş ve barış meselesi üzerindeki teorisinin temel özel- liklerini korumakta belirttiğimiz için modern revizyonistlerin hışmına uğruyoruz.

Marksist-Leninistler, dünya barışını savunmak ve yeni bir dünya savaşını önlemek için, sosyalist ülkelerin birliğine ve gitgide artan gücüne, ezilen halkların ve ulusların mü- cadelelerine, uluslararası proletaryanın mücadelelerine ve dünyanın bütün barışsever ülkelerinin ve halklarının müca- delelerine dayanmanın zorunluluğuna inanırlar. Dünya halk-

80 Aynı eser, s. 329.

ları için barışı savunmanın doğru çizgisi, Leninist savaş ve barış teorisine tamamen uygun düşen bu çizgidir. Bazı kişiler, bu çizgiyi alçakça çarpıtmakta, bunu «sosyalizmin zafere giden yolun, uluslar arasındaki savaşlardan, yakıp yıkmalardan, dökülen kanlardan ve milyonlarca insanın ölümlünden geçtiği yolunda bir 'teori'» olarak göstermektedirler. Bu kişiler, dünya barışının savunulmasını, bütün ülkeler halklarının devrimci mücadelelerinin karşısına koymakta, barışa kavuşmak için dünya halklarının emperyalistler önünde dizçökmelerini ve ezilen halklarla ezilen ulusların kurtuluş mücadelelerinden vazgeçmelerini istemektedirler. Bu kişilerin bütün yaptıkları, dünya barışı için, dünyanın bütün barışsever güçlerinin birliğine dayanarak savaşmak yerine, Amerika'nın liderliğindeki emperyalistlerden barış dlenmektir. Onların bu çizgisi, bu sözümona teori, tümünden yanlış ve Leninizme aykırıdır.

Çin komünistlerinin savaş ve barış meselesindeki temel görüşleri ve bu konuda Togliatti ve öteki arkadaşlarla aramızdaki farklılıklar, *Renmin Ribao*'nun 31 Aralık 1962 tarihli başyazısında ortaya konmuştur. Biz o yazıda şunları söylüyorduk:

«...dünya savaşının nasıl önlenebileceği ve dünya barışının nasıl korunabileceği meselesinde, Çin Komünist Partisi, daima, emperyalizmin ısrarlı bir biçimde teşhir edilmesini, ulusal kurtuluş mücadelelerinin ve halkların devrimci mücadelelerinin kesin olarak desteklenmesini, bütün barışsever ülkelerin ve dünya halklarının en geniş bir ittifak kurmalarını savunmuş, aynı zamanda, düşmanlarımız arasındaki çelişmelerden tam olarak yararlanılması, öteki mücadele biçimlerinin yanısıra, görüşme yöntemlerinin de kullanılması gerektiğini öne sürmüştür. Bu tutum, tamamen, dünya savaşının etkili bir biçimde önlenmesini ve dünya barışının korunmasını amaçlamaktadır. Bu tutum, Marksizm-Leninizme ve Moskova Deklarasyonu ile Moskova Bildirisi'

ne tamamen uygundur. Dünya savaşını önlemenin ve dünya barışını savunmanın doğru politikası budur. Biz bu doğru politikada direniyoruz; çünkü dünya savaşının, sözünü ettiğimiz bütün güçlerin birleşik mücadelesine dayanılarak önlenebileceğine kesinlikle inanıyoruz. Bu tutum, dünya savaşının önlenebileceğine inançsızlık olarak nasıl tanımlanabilir? Buna nasıl «savaşkanlık» adı verilebilir? Eğer Çin Komünist Partisi'ne saldıranların salık verdikleri gibi, emperyalizm güzel gösterilir, umutlar emperyalizme bağlanır, ulusal kurtuluş hareketleri ve halkların devrimci mücadeleleri karşısında pasif ya da muhalif bir tavır takınılır ve emperyalizme boyuneğilerek teslim olunursa, bunun dünya halkları için sonucu, sadece yalancı bir barış ya da gerçek bir savaş olacaktır. Bu politika yanlıştır ve bütün Marksist-Leninistler, bütün devrimci halklar, bütün barışsever halklar buna kesinlikle karşı koymalıdır.»

Savaş ve barış meselesindeki temel tezlerimizi burada özetleyelim:

Birincisi; biz, Amerikan emperyalistlerinin başını çektiği savaş ve saldırı güçlerinin üçüncü bir dünya savaşına ciddi olarak hazırlandıklarını ve savaş tehlikesinin var olduğunu her zaman belirttik. Ama, dünya güçler dengesi, son on yıl içinde, gitgide, sosyalizmin, ulusal kurtuluş mücadelelerinin halk demokrasisinin ve dünya barışının lehine dönmektedir. Bunda belirleyici unsur halklardır. Emperyalizm ve gericiler tecrit edilmiş durumdadırlar. Halkların birliğine ve mücadelelerine dayanarak, sosyalist ülkelerin ve çeşitli ülkelerdeki proletarya partilerinin doğru politikalarına dayanarak, yeni bir dünya savaşını önlemek, bir nükleer savaşını önlemek ve nükleer silâhların tamamen yasaklanması üzerinde bir anlaşmaya varmak mümkündür.

İkincisi; dünya halkları, dünya barışını korumak, yeni bir dünya savaşını ve nükleer savaşını önlemek istiyorlarsa, Amerikan gericilerinin başını çektiği emperyalist kampın sal-

dırı ve savaş politikalarına karşı durmak üzere, birbirlerini desteklemeli, mümkün olabilecek en geniş birleşik cepheyi meydana getirmeli, ve, Amerika Birleşik Devletleri halkı da içinde olmak üzere, birleşebilecekleri bütün güçlerle birleşmelidirler.

Üçüncüsü; sosyalist ülkeler, ayrı sosyal sistemlere sahip ülkelerle barış içinde birarada yaşama politikasına bağlı kalırlar, bu ülkelerle dostça ilişkiler geliştirirler ve eşitlik temeli üzerinde ticaret yaparlar. Barış içinde birarada yaşama politikasını izleyen sosyalist ülkeler, devletler arasında çıkan uyuşmazlıkların çözümlenmesinde kuvvet kullanılmasına karşı çıkarlar ve hiçbir ülkenin içişlerine karışmazlar. Bazı kişiler, barış içinde birarada yaşamının, bütün kapitalist ülkelerde sosyal sistem değişikliğine yolaçacağını ve bunun «dünya sosyalizmine giden yol»⁸¹ olduğunu söylüyorlar. Daha başkaları da, barış içinde birarada yaşama politikasının, «emperyalizme karşı ve halkların kurtuluşu için mücadeledenin en ileri biçimi»⁸² olduğunu söylüyorlar. Bu kişiler, ayrı sosyal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde birarada yaşaması meselesi ile kapitalist ülkelerdeki sınıf mücadelesi meselesini ve ezilen ulusların kurtuluş mücadelesi meselesini birbirlerine karıştırarak, Lenin'in barış içinde birarada yaşama politikasını tamamen tahrif etmişlerdir.

Dördüncüsü; biz, emperyalistlerin sosyalist ülkelere saldırımları tehlikesi karşısında sürekli olarak uyanık bulunmanın zorunlu olduğuna inanıyoruz. Biz, sosyalist ülkelerin, barışçı görüşme yoluyla ve bazı önemli konularda uzlaşmalara vararak, emperyalist ülkelerle anlaşmaya varmalarının mümkün olduğuna da inanıyoruz. Ancak. Mao Zedung yoldaşın dediği gibi:

81 Todor Jivkov, «Barış: Bugünün Temel Meselesi», **World Marxist Review**, sayı 8, 1960.

82 «Çin Komünistlerinin Temelsiz Polemikleri», **L'Unita**, 31 Aralık 1962.

«Böyle uzlaşmalar, kapitalist dünya ülkelerindeki halkların da aynı yolu izleyerek ülke içinde uzlaşmalara varmalarını gerektirmez. Bu ülkelerin halkları, kendi değişik şartlarına uygun, değişik mücadeleler vermeye devam edeceklerdir.»⁸³

Beşincisi; emperyalist devletler arasındaki keskin çelişmeler, objektif olarak vardır ve uzlaşmaz bir nitelik taşırlar. Emperyalist ülkeler ve emperyalist bloklar arasında büyük ya da küçük, doğrudan ya da dolaylı, şu ya da bu biçimde çatışmalar mutlaka çıkacaktır. Bu çatışmalar, emperyalistlerin temel çıkarlarından doğarlar ve emperyalizmin tabiatı tarafından belirlenirler. Emperyalist ülkeler arasında, emperyalistlerin temel çıkarlarından doğan bu çatışmaların, yeni tarihî şartlar altında çıkması ihtimali olmadığını iddia etmek, emperyalizmin tümünden değiştiğini söylemekle aynı şeydir, ve aslında, emperyalizmi yüceltmektir.

Altıncısı; kapitalist-emperyalist sistem, sömürü sistemi, savaşın kaynağını meydana getirdiğine göre emperyalistlerle gericilerin, ezilen uluslara karşı, ya da kendi ülkelerinin ezilen halklarına karşı savaşlara girişmeyeceklerini kimse garanti edemez. Öte yandan uyanmış ezilen halkları ve ulusları da, devrimci savaşlara girişmekten kimse alıkoymaz.

Yedincisi: Lenin'in doğruladığı ve büyük ağırlık verdiği «savaş, politikanın başka araçlarla sürdürülmesidir» tezi, bugün de aynı derecede geçerlidir. Kapitalist-emperyalist ülkelerin sosyal sistemi, sosyalist ülkelerin sosyal sisteminden temelden farklıdır; aynı biçimde, bu ülkelerin iç ve dış politikaları da sosyalist ülkelerinkinden temelden farklıdır. Bunun doğal sonucu olarak da, kapitalist-emperyalist ülkelerle sosyalist ülkeler, savaş ve barış meselesinde temelden farklı tutumlar takınmak zorundadırlar. İster savaşlara

83 Mao Tsetung, «Bugünkü Uluslararası Durumun Değerlendirilmesinde Bazı Noktalar», **Seçme Eserler**, F.L.P., Pekin, cilt IV, s. 87.

girişinler, ister ortaya barış iddiaları ile çıksınlar, kapitalist - emperyalist ülkelerin değişmez amacı, kendi emperyalist çıkarlarını sağlamak ya da sürdürmektir. Emperyalist savaş, emperyalistlerin barış zamanındaki politikalarının, emperyalist barış ise, emperyalistlerin savaş zamanındaki politikalarının bir devamıdır. Burjuva pasifistleri ve oportünistler bu gerçeği daima inkâr etmişlerdir. Lenin şöyle demiştir: «Pasifistlerin her iki cinsi de 'savaşın, barış politikasının devamı; barışın da savaş politikasının devamı olduğunu' asla anlamamışlardır.»⁸⁴

Sekizincisi; insanlık için sürekli barış dönemi gelecektir; bütün savaşların yokedileceği dönem gelecektir. Biz bu dönemin gelmesi için çaba gösteriyoruz. Ama bu büyük dönem, ancak, insanlığın kapitalist-emperyalist sistemi yoketmesinden sonra gelecektir; daha önce değil. Moskova Bildirisi'nde belirtildiği gibi; «*sosyalizmin yeryüzündeki zaferi, bütün savaşların sosyal ve ulusal nedenlerini tümünden ortadan kaldıracaktır.*»

Bizim savaş ve barış meselesindeki temel tezlerimiz bunlardır.

Bizim tezlerimiz, dünyada objektif olarak varolan bir-sürü olgunun, çeşitli ülkeler arasındaki son derece karmaşık politik ve ekonomik ilişkilerin, ve Büyük Ekim İhtilâli'nin başlattığı yeni bir çağın, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağının özgül şartlarının, Marksist materyalist tarih anlayışına dayanan tahlilinden kaynak almaktadır. Bu tezler, teorik bakımdan doğru oldukları gibi, pratikte de tekrar tekrar sınanmıştır. Modern revizyonistler ve onların izinde gidenler, bunların tersini ispat etme çaresini bulamadıkları için, gerçeği yoketme yolunda büyük ölçüde tahrifata ve yalana başvurmuşlardır.

84 Lenin, «Burjuva Pasifizmi ve Sosyalist Pasifizm», **Seçme Eserler**, International Publishers, New York, 1943, cilt 5, s. 262.

Ama gerçek yokedilebilir mi? Asıl bunu yapmak isteyenlerin, eninde sonunda gerçek tarafından yokedileceklerini söylemek daha doğru olmaz mı?

Bugün, kendilerine «yaratıcı Marksist-Leninist» diyen bazı kişiler, dünya tarihinin, toplumun objektif kanunlarına uygun olarak değil de, kendi değneklerinin hareketine göre ilerlediğini sanıyorlar. Bu bize, Lenin'in *Materyalizm ve Ampirikritisizm* adlı eserinde ünlü Fransız filozofu Diderot'dan aktardığı şu sözleri hatırlatıyor:

«Hassas piyano, bir heyzezan ânında, kendisinin dünyada tek piyano olduğunu ve evrendeki bütün ahengin kendinde bulunduğunu sanmıştır.⁸⁵»

Kendilerinin her şey olduklarını ve her şeyin kendi öznelcilikleri içinde yer aldığını sanan tarihî idealistler, bu pasaj üzerinde dikkatlice dursunlar!

DEVLET VE İHTİLAL

togliatti yoldaşın «yapısal reform teorisi»nin «olumlu katkısı» nedir?

Togliatti ve öteki bazı yoldaşlar, «yapısal reform» konusundaki «temel çizgi»lerini, «bütün uluslararası komünist hareketin ortak çizgisi» olarak gösteriyorlar;⁸⁶ bu arkadaşlar, yapısal reform teorilerini, «bugünkü durumda, işçi sınıfının ve komünist hareketin dünya stratejisinin bir ilkesi»⁸⁷ olarak tanımlıyorlar.

85 Lenin, *Bütün Eserleri*, F.L.P.H. Moskova, 1962, cilt 14, s. 38. [*Materyalizm ve Ampirikritisizm*, Sosyal Yayınlar, İstanbul, 1968, s. 32].

86 Togliatti'nin, İtalyan Komünist Partisi 10. Kongresini kapatış konuşması.

87 İtalyan Komünist Partisi'nin Nisan 1962 tarihli oturumunda Togliatti'nin yaptığı konuşma.

Anlaşılan, Togliatti ve öteki yoldaşlar, «İtalyan yolu»nu yalnızca İtalyan işçi sınıfına ve emekçi halkına değil, bütün kapitalist dünya halklarına da kabul ettirmek istiyorlar. Çünkü, bu arkadaşlar, önerdikleri İtalyan yolunu, bugün bütün kapitalist dünya için «sosyalizme geçiş yolu» olarak, üstelik de tek yol olarak görüyorlar. Togliatti yoldaşla öteki bazı İtalyan yoldaşlar kendilerini pek beğeniyorlar.

Konuyu açıklığa kavuşturmak için, bu yoldaşların önerdikleri İtalyan yolunun ve yapısal reform teorisinin ana hatlarını tanıtmak yararlı olabilir.

1. Burjuva diktatörlüğü devlet aygıtının parçalanarak, yerine proletarya diktatörlüğü devlet aygıtının konmasını öngören temel Marksist-Leninist tez, hâlâ tümünden geçerli midir? Togliatti'ye ve öteki yoldaşlara göre, bu, «tartışılacak bir konu»dur.⁸⁸ Bu yoldaşlar şöyle diyorlar: «Dünyada yer almış olan ve hâlâ da gerçekleşme süreci içinde bulunan değişimleri dikkate alarak, bu fikirde bazı düzeltmeler yaptığımız açıktır.»⁸⁹

2. «Bugün, İtalyan işçilerinin karşısında, Rusya'da yapılmış olanları yapmak diye bir mesele yoktur.»⁹⁰ Togliatti yoldaş, bu görüşü 1944 Nisanı'nda ileri sürmüş ve İtalyan Komünist Partisi'nin 10. kongresine verdiği raporda bunu «programa uygun» olduğunu söyleyerek, görüşünde ısrar etmiştir...

3. İtalyan işçi sınıfı «anayasal sistemin sınırları içinde egemen sınıf olarak örgütlenebilir.»⁹¹

88 Togliatti, «Sosyalizme Giden İtalyan Yolu», İtalyan Komünist Partisi'nin Haziran 1956 tarihli oturumuna sunulan rapor.

89 Aynı.

90 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin sunduğu rapor.

91 «İtalyan Komünist Partisi'nin Programatik Deklarasyonu'nun Unsurları», İtalyan Komünist Partisi'nin 8. Kongresi tarafından Aralık 1956 tarihinde kabul edilmiştir.

92 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler.»

4. İtalyan Anayasası, «emek güçlerine yeni ve üstün bir yer vermekte» ve «yapısal değişimler öngörmektedir.»⁹² «İtalyan demokrasisine sosyalist nitelikte yeni bir öz kazandırmak için girişilen mücadele, anayasamız içinde yeterince gelişme imkânı bulacaktır.»⁹³

5. «Ciddi sosyal dönüşümleri gerçekleştirmek için yasal yolların ve parlamentonun geniş ölçüde kullanılabilmesi imkânından söz edebiliriz...»⁹⁴ «Parlamentonun, kendisine tanıyan tam yetkiyle, sadece yasama görevlerini değil, yürütme organını yönetme ve yürütmenin eylemlerini denetleme görevlerini de yerine getirmesi sağlanmalıdır...»⁹⁵ Ayrıca, bu arkadaşlar «parlamentonun yetkilerinin ekonomik alanı kapsayacak biçimde genişletilmesi zorunluğundan»⁹⁶ söz etmektedirler.

6. «Sosyalizme doğru ilerleyen yeni bir demokratik rejimin kurulması; işçi sınıfının öncülüğünde, toplumun yapısını değiştirmek için savaşıacak, ve, politik olduğu kadar, entellektüel ve ahlâkî bir devrimin de öncülüğünü yapacak yeni bir tarihî kümelenmenin meydana gelmesi ile yakından ilgilidir.»⁹⁷

7. «İtalyan toplumunun en geri ve köhne yapılarının ortadan kaldırılması, bunların demokratik ve sosyalist anlamda değişmeye başlaması, işçi sınıfı ile müttefiklerinin iktidara gelecekleri güne kadar ertelenemez, ertelenmemelidir de...»⁹⁸

93 Aynı.

94 İtalyan Komünist Partisinin Mart 1956 tarihli oturumuna Togliatti'nin sunduğu rapor.

95 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler.»

96 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresinde Kabul Edilen Politik Tezler.»

97 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler.»

98 «İtalyan Komünist Partisi'nin Programlık Deklarasyonu'nun Unsurları.»

8. Devletleştirilmiş ekonomi, yani tekelci devlet sermayesi, İtalya'da «tekellere karşı»⁹⁹ durabilir, «halk yığınlarının özlemlerinin ifadesi»¹⁰⁰ olabilir ve «tekelci gelişmeye karşı koymakta daha etkin bir araç»¹⁰¹ olabilir. «Başlıca üretim güçlerinin tekelci mülkiyetini yıkmak ve ortadan kaldırmak ve... devletleştirme yoluyla, bunu kollektif mülkiyete dönüştürmek»¹⁰² mümkündür.

9. Ekonomik hayata devlet müdahalesi, «ekonominin demokratik bir biçimde gelişmesi için duyulan ihtiyacı karşılayabilir»¹⁰³ ve bu, «büyük tekel gruplarının egemenliğini sarsmak, sınırlamak ve yıkmak için, büyük sermaye iktidarına karşı mücadele araçları»¹⁰⁴ haline getirilebilir.

10. «Bir zamanlar sosyalistlere özgü sayılan ekonomik planlama ve program kavramları»¹⁰⁵ kapitalist sistemde, burjuva diktatörlüğü altında da kabul edilebilir. İşçi sınıfı, «kendi birliğinden aldığı güçle, planlama politikasının, kendi ülkülerinin ve özerkliğinin tam olarak gerçekleştirilmesi yönünde düzenlenmesi ve yürütülmesi işlerinde rol oynayarak,»¹⁰⁶ planlama politikasını, «insanların ve ulusal topluluğun ihtiyaçlarını karşılayacak bir araç»¹⁰⁷ haline getirebilir.

99 A. Pesenti, «Bu Bir Altyapı Meselesi midir, Yoksa Bir Üstyapı Meselesi midir?», *Rinascita*, 19 Mayıs 1962.

100 Aynı.

101 A. Pesenti, «Devlet Müdahalesinin Dolaysız ve Dolaylı Biçimleri», *Rinascita*, 9 Haziran 1962.

102 «İtalyan Komünist Partisi'nin Programatik Deklarasyonu'nun Unsurları.»

103 İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Nisan 1962 tarihli oturumunda Togliatti'nin yaptığı konuşma.

104 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin sunduğu rapor.

105 Aynı.

106 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler».

107 Aynı.

Kısacası, Togliatti'nin ve öteki yoldaşların İtalyan yolu ve yapısal reformu şu anlama gelmektedir: «Politik bakımdan, bir yandan burjuva diktatörlüğünü muhafaza ederken, öte yandan «devletin iç dengesini ve yapısını tedricen değiştirmek», ve böylelikle, burjuva demokrasisinin, burjuva anayasasının ve parlamentosunun izin verdiği «yasal» yollarla «yeni sınıfların devlet iktidarına yükselmesini sağlamak»¹⁰⁸ («yeni sınıflar»dan neyin kastedildiğine gelince, bunun açıklaması hiçbir zaman muğlâklıktan kurtarılamamıştır); ekonomik bakımdan da, bir yandan kapitalist sistemi muhafaza ederken, öteyandan, «devletleştirme,» «programlama» ve «devlet müdahalesi» yollarıyla tekelci sermayeyi tedrici olarak «sınırlamak» ve «yıkma»; başka bir deyişle, proletarya diktatörlüğüne geçmeden, burjuva diktatörlüğü altında sosyalizme ulaşmak mümkündür.

Togliatti ve öteki yoldaşlar fikirlerini, «Marksizm-leninizmin, işçi sınıfının devrimci doktrininin derinleştirilmesine ve geliştirilmesine olumlu bir katkı»¹⁰⁹ olarak görüyorlar. Yazık ki, fikirlerinde yeni olan hiçbir şey yoktur; bunlar çok eski, çok bayat fikirlerdir; bunlar, Marx ve Engels'in uzun zaman önce amansız bir mücadele vererek çürüttükleri burjuva sosyalizmidir.

Marx ve Engels'in eleştirdikleri burjuva sosyalizmi, tekeli kapitalizmin ortaya çıkmasından önceki döneme aittir. Eğer Togliatti ve öteki yoldaşlar herhangi bir «olumlu katkı» da bulunmuşlarsa, bu Marksizmin değil, burjuva sosyalizminin gelişmesine yapılmış bir katkı olabilir. Bu yoldaşlar, tekeller öncesi burjuva sosyalizmini, tekeli burjuva sosyalizmine dönüştürmüşlerdir. Ama yazık ki, bu da, Tito kliğinin çok önceden ortaya attığı fikrin ta kendisidir, ve, Togliatti ile öteki arkadaşlar, Tito kliğinin yaptığı ve şimdi

108 Aynı.

109 Togliatti, «Tartışmayı Gerçek Sınırlarına Döndürelim».

de yapmakta olduğu şeyleri «inceleyip, derinlemesine kavradıktan» sonra bu fikirleri devralmışlardır.

b u n u l e n i n i z m l e k a r ş ı l a ş t ı r a l ı m

Burjuva diktatörlüğünü alaşağı ederek proletarya diktatörlüğünü kurmaksızın, sosyalizme geçmenin ve sosyalizmi gerçekleştirmenin mümkün olup olmadığı meselesi, Marksist-leninistler ile her türden oportünistler ve revizyonistler arasında daima en büyük tartışma konusu olagelmıştır. Lenin, bütün Marksist-Leninistlerce bilinen iki büyük eserinde, *Devlet ve İhtilâl*'de ve *Proletarya İhtilâli Ve Dönek Kautsky*'de, bu temel meseleyi enine-boyuna ve derinliğine açılmış, devrimci marksizmi savunmuş ve geliştirmiş, oportünistlerle revizyonistlerin marksizm üzerinde giriştikleri tahrifatı tümünden teşhir etmiş ve çürütmüştür.

Aslına bakılırsa, Togliatti yoldaşla öteki yoldaşların ileri sürdükleri «yapısal reform», «devletin iç dengesindeki değişme» vb. fikirleri, Lenin'in *Devlet ve İhtilâl*'de eleştirdiği Kautsky'nin fikirleridir. Togliatti yoldaş, «Çinli yoldaşlar politikamızla hiçbir ortak yanı bulunmayan Kautsky'nin görüşlerini hatırlatarak bizi korkutmak istiyorlar»¹¹⁰ diyor. Biz Togliatti yoldaşla öteki yoldaşları korkutmak mı istiyoruz? Demek, onların politikası ile Kautsky'nin görüşleri arasında hiçbir ortak yan yok, öyle mi? O halde, kendilerine, *Devlet Ve İhtilâl*'le Lenin'in öteki eserlerini bir kez daha dikkatle okumalarını, kendilerinin deyimiyile, «hatırlatmamıza izin verilsin.»

Togliatti ve öteki yoldaşlar, proleter sosyalist devrimle burjuva devrimi arasındaki temel farkı gözönüne almaktan kaçınıyorlar. Lenin şöyle der:

110 Aynı.

«Sosyalist devrimle burjuva devrimi arasındaki fark, ikincisinin hazır kapitalist ilişki biçimleri bulmasında yatar; oysa, Sovyet iktidarı —proletarya iktidarı— böyle hazır ilişkileri devralmaz...»¹¹¹

Sınıflı toplumlarda bir tüm olarak devlet iktidarı, belirli bir sosyal ve ekonomik sistemi, yani belirli üretim ilişkilerini korumaya yönelir. Lenin'in söylediği gibi, «politika, ekonominin yoğunlaştırılmış ifadesidir».¹¹² İstisnasız her sosyal ve ekonomik sistem, kendisine hizmet eden ve gelişmesinin önüne çıkan engelleri ortadan kaldıran karşılıklı bir politik sisteme sahiptir.

Tarihî açıdan bakılırsa, köle sahipleri, feodal beyler ve burjuvazi, kendi üretim ilişkilerini bütün öteki ilişkilere hâkim duruma getirmek ve bu üretim ilişkilerini pekiştirmek ve geliştirmek için politik bakımdan kendilerini egemen sınıf olarak kabul ettirmek ve devlet iktidarını kendi ellerine almak zorundaydılar.

Sömürücü sınıfların devrimlerini proletarya devriminden ayırtetmede temel bir nokta şudur: Üç büyük sömürücü sınıftan herhangi birinin —köle sahiplerinin, feodal beylerin, ya da burjuvazinin devlet iktidarını ele geçirmesinden önce, toplumda köleci feodal, ya da kapitalist üretim ilişkileri vardı, ve bazı durumlarda, bir hayli olgunlaşmış bulunuyorlardı. Ama proletaryanın iktidarı ele geçirmesinden önce, toplumda sosyalist üretim ilişkileri yoktur. Bunun nedeni açıktır. Özel mülkiyetin yeni bir biçimi, eskisinin üzerinde kendiliğinden ortaya çıkabilir; oysa üretim araçları üzerinde sosyalist kamu mülkiyetinin kapitalist özel mülkiyet te-

111 Lenin, «Savaş ve Barış Üzerine Rapor, Rus Komünist Partisi (Bolşevik) nin 7. Kongresinde Okunmuştur. Seçme Eserler, F.L.P.H. Moskova, cilt 2, bölüm 1, s. 420.

112 Lenin, «Sendikalar, Bugünkü Durum ve Troçki ile Buharin'in Hataları Üzerine Bir Daha», Seçme Eserler, International Publishers, New York, 1943, cilt, 9. s. 54.

meli üzerinde kendiliğinden ortaya çıkması asla mümkün değildir.

Şimdi, Togliatti ile öteki yoldaşların fikir ve programlarını Leninizmle karşılaştıralım.

Togliatti ve öteki yoldaşlar, Leninizme aykırı olarak, sosyalist üretim ilişkilerinin, bir sosyalist devrim ve proletaryanın devlet iktidarı olmaksızın tedrici olarak meydana gelebileceğini; ve proletaryanın temel ekonomik çıkarlarının, burjuva diktatörlüğünün yerine proletarya diktatörlüğünü geçiren bir politik devrim olmaksızın sağlanabileceğini ileri sürmektedirler. Togliatti yoldaşla ötekilerin önerdikleri «İtalyan yolu»nun ve «yapısal reform teorisi»nin hareket noktası budur.

Kim haklıdır? Marx, Engels ve Lenin mi, yoksa Togliatti ile ötekiler mi? «Bir gerçeklik duygusundan yoksun» olanlar kimlerdir? Marksist-Leninistler mi, yoksa bu fikir ve programlarıyla Togliatti ve öteki yoldaşlar mı?

İtalya'daki gerçek duruma bakalım.

İtalya, elli milyon nüfuslu bir ülkedir. Elde edilebilen istatistiklere göre, İtalya'da şimdi, barış zamanında, birkaç yüzbin hükümet memuru, dört yüzbinin üstünde silâh altına alınmış asker, seksenbine yakın Jandarma, yüzbin kadar polis, biniki yüzün üstünde her kademedeki mahkeme ve bine yakın hapisane vardır; gizli baskı mekanizması ve onun silâhlı memurları bu sayıların dışındadır. Bunlardan başka, İtalya'ya, Amerikan askeri üsleri ve Amerikan silâhlı kuvvetleri yerleştirilmiş durumdadır.

Togliatti ve öteki yoldaşlar, İtalya'daki demokrasiden, anayasadan, parlamentodan vb. söz etmeye bayılıyorlar; ama orduyu, jandarmayı, polisi, mahkemeleri, hapisaneleri ve bugünün İtalya'sındaki öteki şiddet araçlarını sınıf açısından tahlile yanaşmıyorlar. Bu şiddet araçları kimleri korumakta, kimleri ezmektedir? Bunlar, proletaryayı ve öteki emekçi halkları koruyup tekelleri mi eziyor, yok-

sa, olan tam tersi midir? Bir Marksist-Leninist, devlet sisteminden sözederken bu sorudan kaçınmak yerine, bunu cevaplandırmak zorundadır.

İtalya'da bu şiddet araçlarının ne maksatla kullanıldığına bakalım. İşte birkaç örnek:

1948 - 1950 yılları arasında İtalyan hükümeti, halkın yığın halindeki muhalefetini bastırırken üç binden fazla insanı öldürmüş ya da yaralamıştır.

1960 Haziranı'nda, Tambrani hükümeti, İtalyan emekçi halkının anti-faşist hareketini bastırırken, onbir kişiyi öldürmüş, bin kişiyi yaralamış, bin kişiyi de tutuklamıştır.

1962'de, Fanfani'nin sözümona merkez-sol hükümeti kurulduktan sonra, hükümetin grevleri ve yığın gösterilerini bastırması sırasında, Mayıs'ta Ceccano'da, Temmuz'da Torino'da, Ağustos'ta Bari'de, Ekim'de Milano'da ve Kasım'da da Roma'da olmak üzere, birbiri arkasından olaylar patlak vermiş, ve, yalnızca Roma olaylarında düzinelerce insan yaralanmış ve altıyüz kişi tutuklanmıştır.

Sadece bu birkaç örnek bile, İtalyan demokrasinin gerçekte ne olduğunu ortaya koymaya yetmiyor mu? Halkı ezmek için, gizli ve açık, kudretli bir devlet makinasına sahip olan bir İtalya'da, İtalyan demokrasisini, İtalyan tekelci kapitalist sınıfının demokrasisi yani diktatörlüğü olarak tanımlamamak mümkün müdür?

Togliatti ile öteki yoldaşların övündükleri İtalyan demokrasisi içinde, İtalyan işçi sınıfının ve tüm emekçi halkının İtalyan hükümetinin iç ve dış politikasının saptanmasına katılmaları mümkün müdür? Togliatti ve öteki yoldaşlar! Eğer siz bunun mümkün olduğuna inanıyorsanız, İtalyan hükümetinin halka karşı işlediği sayısız suçların, bu hükümetin Amerika Birleşik Devletleri'ne İtalya'da askerî üsler kurmasına izin vermesinin, NATO'ya katılmasının vb. sorumluluğunu da üzerinize alıyor musunuz? Tabii, İtalyan hükümetinin izlediği gerici iç ve dış politikadan sorumlu

tutulamayacağını söyleyeceksiniz. Ama politikanın sap-
tanmasında payınız olduğunu iddia ettiğinize göre, İtalyan
hükümetinin bu en temel politikasında niçin en ufak bir de-
ğişiklik yapmaktan acizsiniz?

Demokrasinin sınıfsal niteliğiyle ilgili herhangi bir ay-
rım yapmaksızın, genel olarak «demokrasiyi övmek İkinci
Enternasyonal kahramanlarının ve sağ-kanat sosyal demok-
rat liderlerinin hayatları boyunca çaldıkları havayı çal-
mak demektir. Bugün Marksist-Leninist geçinen bazı kişile-
rin, bu bayat havayı, kendi yaratıcılıklarının ürünüymiş
gibi savunmaları tuhaf değil mi?

Togliatti yoldaş, kendisini sosyal-demokratlardan belki
de gerçekten bir parça ayrı tutmak hevesinde. O, «soyut
tartışma» açısından, devletin sınıfsal niteliğinin ve bugünkü
İtalyan devletin burjuva niteliğinin kabul edilebileceğini,
ama «somut terimlere sokulunca», meselenin bambaşka bir
görünüş kazandığını ileri sürüyor. Togliatti, «somut tartış-
ma» açısından bakılınca, «bugünkü devlet yapısından hare-
ketle... anayasanın öngördüğü esaslı reformları gerçekleştirecek,
... şimdiki iktidar kümelenmesini değiştirecek, ve,
içinde emekçi sınıfların da yer aldığı ve kendilerine düşen
görevleri üstlendiği yeni bir kümelenme için elverişli şart-
ları yaratacak sonuçlar almanın...» ve böylelikle İtalya'nın
«demokrasi ve barış içinde sosyalizme doğru ilerlemesi»ni¹¹³
sağlamanın mümkün olduğunu ileri sürüyor. Sıradan insan-
ların anlayacağı dile çevrildiğinde, Togliatti yoldaşın bu bu-
lanık sözleri İtalya'da bir halk devrimi olmaksızın, sadece,
İtalyan tekelci kapitalistlerinin yönetimindeki devlet makine-
sinin tabiatının, tedricen değişebileceği anlamına gelir.

Togliatti yoldaşın «somut tartışması» «soyut tartışması»
ile çatışma halindedir. Togliatti, «soyut tartışma»sında, Mark-

113 Bakınız Togliatti'nin İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresi-
ne sunduğu rapor.

sizm-Leninizme biraz yaklaşmakta, ama «somut tartişma» yı öne sürdüğü zaman, Marksizm-Leninizmden tamamen uzaklaşmaktadır. Togliatti belki de, bunun, «dogmatik»lik-ten kaçınmanın bir yolu olduğunu sanıyor olsa gerek.

Togliatti ve öteki yoldaşlar «somut tartişma»larının ışı-ğında değerlendirildiğinde, kendileriyle sosyal-demokratlar arasındaki kıl payı fark da büsbütün ortadan kalkmaktadır.

Bugün, bazı kişilerin, Marksist-Leninist devlet ve ihtilâl teorisini çarpıtmak için ellerinden geleni yaptıkları, ve, modern revizyonistlerin, Lenin'in adını kullanarak Leninizme çılgınca saldırdıkları bir sırada, Lenin'in 1919'da, Komünist Enternasyonal'in Birinci Kongresi'nde yaptığı konuşma-
dan aldığımız şu iki paragrafa dikkatleri çekmek isteriz:

«Sosyalistlerin anlayamadıkları şey, ve onların teori meselelerindeki miyopluklarını, burjuva önyargılarına esir oluşlarını ve proletaryaya ihanetlerini belirleyen şey şudur: Kapitalist toplumda, o topluma özgü sınıf mücadelesi ciddi olarak şiddetlendiğı zaman, burjuva diktatörlüğü ile proletarya diktatörlüğünden başka hiçbir şık kalmaz. Bir üçüncü yolla ilgili hayaller, gerici küçük burjuva hayalleridir. Bu, burjuva demokrasisinin yüz yılı aşkın bir zaman içindeki gelişmesiyle, bütün ileri ülkelerdeki işçi hareketleriyle ve özellikle son beş yılın deneyleriyle doğrulanmıştır. Bu ayrıca, ekonomi politik bilimiyle de, Marksizmin bütün özüy-
le de doğrulanmıştır. Marksizm, emtia ekonomisinin hâkim olduğı her yerde, ancak, kapitalizmin büyümesiyle gelişen, çoğalan, perçinlenen ve güçlenen sınıfla, proletaryayla yer değiştirecek olan burjuva diktatörlüğünün ekonomik kaçınılmazlığını ortaya koyar.

Sosyalistlerin bir başka teorik ve politik hatası da, yüz-yıllar boyunca, demokrasinin ilk belirtilerinin ortaya çıktığı eski çağdan buyana, bir egemen sınıfın yerini öteki aldıkça, kaçınılmaz olarak demokrasi biçimlerinin de değiştiğini anlayamamış olmalarıdır. Demokrasi, Eski Yunan Cumhuri-

yetlerinde, ortaçağ şehirlerinde ve ileri kapitalist ülkelerde, değişik biçimler almış ve değişik ölçülerde uygulanmıştır. İnsanlık tarihindeki en köklü devrimin, dünya üzerinde ilk kez iktidarın sömürücü azınlıktan sömürülen çoğunluğa geçmesinin, burjuva parlamenter demokrasininin köhne çerçevesi içinde, şiddetli değişmeler olmaksızın, yeni demokrasi biçimleri yaratılmaksızın, bu demokrasinin uygulanması için gerekli yeni şartları içine alan yeni kurumlar vb. yaratılmaksızın, gerçekleşebileceğini sanmak büyük bir saçmalık olurdu».¹¹⁴

Görüldüğü gibi, Lenin, bu açık-seçik ve kesin sonuçları, bütün Marksist öğretiden, kapitalist toplumdaki sınıf mücadelesi deneyinin tümünden ve Ekim İhtilâli deneyinden çıkarmıştır. Lenin, burjuva parlamenter demokrasinin köhne çerçevesi içinde, devlet iktidarının burjuvaziden proletaryaya geçmesinin, insanlık tarihindeki bu en köklü devrimin, sosyalist devrimin gerçekleştirilmesinin imkânsız olduğunu ortaya koymuştur. Lenin'in 1919'da açılmadığı bu kesin gerçekler, o günden bugüne, sosyalist devrime sahne olan bütün ülkelerin deneyleriyle tekrar tekrar doğrulanmamış mıdır? Bu deneyler, Lenin'in önderlik ettiği Ekim İhtilâli yolunun, insanlığın kurtuluşu için ortak yol olduğunu tekrar tekrar doğrulamamış mıdır?

1957 Moskova Deklarasyonu ile 1960 Moskova Bildirisi, bu yolun, bütün ülkelerin işçileri için sosyalizme giden ortak yol olduğunu tekrarlamamış mıdır? İşçi sınıfının barışçı ya da barışçı olmayan araçlar kullanması, elbette ki, «gerici çevrelerin, halkın ezici çoğunluğunun iradesine karşı gösterdiği direnişe, ve bu çevrelerin, sosyalizm mücadelesinin şu ya da bu aşamasında kuvvet kullanıp kullanmamalarına»¹¹⁵

114 Lenin. «Komünist Enternasyonalin Birinci Kongresi», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 28, s. 441.

115 Komünist ve İşçi Partileri Temsilcilerinin Moskova Toplantısında yayınlanan Deklarasyon.

bağlıdır. Fakat, hangi yolla olursa olsun, eski burjuva devlet makinesini parçalamak ve proletaryaya diktatörlüğünü kurmak zorunludur.

Togliatti ve öteki yoldaşlar, proletaryanın devrimci mücadelelerinin deneyini, ya da İtalyan toplumunun yaşayan gerçeğini kendilerine hareket noktası yapacakları yerde, bugünkü İtalyan Anayasasından hareket etmekte ve İtalya'nın, köhne devlet makinesini parçalamaksızın, burjuva parlamenter demokrasisi çerçevesi içinde sosyalizme ulaşabileceğini ileri sürmektedirler. Bu arkadaşların «yeni demokratik rejim» dedikleri şey, burjuva demokrasisinin bir «uzantısı»ndan başka birşey değildir. Ve, onların «somut tartışma»larının, Marksizm-Leninizmin belirli doğrularına bu kadar aykırı düşmesinde şaşılacak bir şey yoktur.

h a r i k a b i r a n a y a s a

İtalyan Komünist Partisi'nin 10. kongresine sunulan Tezlerde şöyle denilmektedir. «Sosyalizme giden İtalyan yolu, anayasada öngörülen biçimde bir devletin (bugünkü rejimden tamamen farklı bir devletin) kurulmasını ve yeni ege-men sınıfların bu devletin yönetimine geçmelerini içerir.»

Togliatti ile öteki yoldaşların gözünde, İtalyan Anayasası gerçekten harika bir anayasadır.

1. Cumhuriyetin Anayasası «İtalyan halkının büyük çoğunluğunu gönüllü olarak bağlayan bölünmez bir sözleşmedir...»¹¹⁶

2. Cumhuriyetin Anayasası, «sosyalizm belirtileri taşıyan... bazı temel reformları öngörmektedir.»¹¹⁷

116 «İtalyan Komünist Partisi'nin Programatik Deklarasyonu'nun Unsurları».

117 İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Mart 1956 tarihli oturumuna Togliatti'nin sunduğu Rapor.

3. Cumhuriyetin Anayasası «halk egemenliği ilkesini içermektedir.»¹¹⁸

4. Cumhuriyetin Anayasası Devletin 'emek üzerine kurulacağını' ilân etmekte,¹¹⁹ «emek güçlerine yeni ve üstün bir yer vermektedir.»¹²⁰

5. Cumhuriyetin Anayasası «işçilerin devlet yönetimine katılma hakkını tanımaktadır.»¹²¹

6. Cumhuriyetin Anayasası «toplumumuzu yeniden kurmak için ve toplumu sosyalizm doğrultusunda ilerletmek için zorunlu ekonomik ve politik değişmelerin gerekliliğini öngörmektedir.»¹²²

7. Cumhuriyetin Anayasası «demokratik meşrutiyet sınırları içinde sosyalizme doğru ilerleme konusundaki prensip meselesini çözüme bağlamıştır.»¹²³

8. İtalyan halkı, «anayasal çerçeveyi tamamen kabul ederek bunu savunurken, devletin sınıf niteliğine ve sınıf hedeflerine karşı koyabilmektedir.»¹²⁴

9. İtalyan işçi sınıfı «anayasal sistemin sınırları içinde egemen sınıf olarak örgütlenebilir.»¹²⁵

10. «Cumhuriyet Anayasasına saygı gösterilmesi, bu

118 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler.»

119 Togliatti, «Sosyalizme Giden İtalyan Yolu İçin, İşçi Sınıfının Demokratik Hükümeti İçin», İtalyan Komünist Partisi'nin 8. Kongresine rapor, Aralık 1956.

120 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler».

121 «İtalyan Komünist Partisi'nin Programatik Deklarasyonu'nun Unsurları».

122 Togliatti, «Sosyalizme Giden İtalyan Yolu İçin, İşçi Sınıfının Demokratik Hükümeti İçin», İtalyan Komünist Partisi'nin 8. Kongresine rapor, Aralık 1956.

123 Aynı.

124 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler», bakınız: **L'Unita**'nın 13 Eylül 1962 tarihli eki.

125 «İ.K.P.'nin Programatik Deklarasyonu'nun Unsurları».

anayasanın savunulması ve bir tüm olarak uygulanması, partinin politik programının eksenini meydana getirir».¹²⁶

Biz elbette, şimdiki İtalyan Anayasası'nın bazı gösterişli ifadelerle yer verdiğini inkâr etmiyoruz. Ama, nasıl olur da bir Marksist-Leninist, bir burjuva anayasasının şatafatlı cümlelerini birer gerçek olarak kabul eder?

Bugünkü İtalyan Anayasası 139 maddeden meydana gelmiştir. Ama son tahlilde, bu anayasanın sınıf niteliği, «kanun özel mülkiyeti tanır ve onu garanti altına alır» hükmünü getiren 42. madde ile açıkça ortaya konmaktadır. İtalya'nın gerçekleri açısından bu maddé, tekelci kapitalistlerin özel mülkiyetini korumaktadır. Anayasa, bu hükmü sayesinde, tekelci kapitalistlerin isteklerini yerine getiren bir anayasadır; çünkü böylelikle, onların özel mülkiyetini kutsal ve dokunulmaz bir hale getirmiştir. İtalyan Anayasası'nın gerçek niteliğini örtbas etmeye çalışmak ve bu anayasadan yüceltici ifadelerle söz etmek, kendini ve başkalarını aldatmaktan başka bir şey değildir.

Togliatti ve öteki arkadaşlar, İtalyan Anayasası'nın «işçi sınıfının varlığının izlerini taşıdığını», «halk egemenliği ilkesini içerdiğini» ve «işçilere bazı yeni haklar tanıdığını»¹²⁷ söylemektedirler. Onlar bu ilkedен ve yeni haklardan söz ederlerken, bundan herhangi bir sonuç çıkarmadan önce, acaba niçin İtalyan Anayasası'nı öteki burjuva anayasalarıyla karşılaştırmıyorlar?

Şunu belirtelim ki, halk egemenliği ile ilgili hüküm, 1789 Fransız burjuva ihtilâlinde ilân edilen İnsan Hakları Beyannamesi'nden buyana hemen bütün burjuva anayasalarında yer almıştır; ve İtalyan Anayasası'na özgü değildir. «Egemenlik halkındır» şiarı, bir zamanlar, feodal kralların *J'an eua Mio* [Devlet Ben'im -ç.] sözüne karşı burjuvazinin kullandığı

126 Aynı.

127 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler».

devrimci bir şiarı. Ne var ki, burjuva egemenliğinin kurulmasından sonra bu şiar, burjuvazinin diktatörlüğünü gizlemek için burjuva anayasalarına konan bir cümle haline gelmiştir.

Ayrıca şunu da belirtelim ki, İtalyan Anayasası, kamu hak ve özgürlüklere yer veren tek anayasa değildir. Hemen hemen bütün kapitalist ülkelerin anayasalarında böyle maddeler vardır. Ama, birçok anayasalar, belirli kamu haklarını ve özgürlüklerini tanıdıktan sonra, hemen arkasından, bunları kısıtlayan ya da iptal eden başka hükümler getirmektedirler. Marx, 1848 Fransız Anayasası ile ilgili olarak, «bu anayasanın herbir hükmü, kendi antitezini de içinde taşır — kendisini tamamen geçersiz hale getirir»¹²⁸ demiştir. Böylesi maddelerin arkasından, bunları geçersiz hale getirecek maddelerin bulunmadığı anayasalar da vardır; ama burjuva hükümetleri aynı amacı başka araçlarla gerçekleştirirler. İtalyan Anayasası birinci kategoriye girer; başka bir deyişle, bütün çıplaklığıyla bir burjuva anayasasıdır ve «temelde sosyalist bir ruha sahip olduğu»¹²⁹ asla söylenemez.

Lenin şöyle der: «Kanunların gerçeğe uymadığı yerde, anayasa sahtedir; kanunların gerçeğe uyduğu yerde, anayasa sahte değildir»¹³⁰ Şimdiki İtalyan Anayasası'na gelince, bu, iki yönlü bir anayasadır; hem sahtedir, hem değildir. Bu anayasa, burjuvazinin çıkarlarını açıkça koruması yönünden sahte değildir, halkı aldatmak üzere düzenlenmiş şatafatlı cümlelere yer vermesi yönündense sahtedir.

128 Marx ve Engels, «4 Kasım 1848'de Kabul Edilen Fransız Cumhuriyeti Anayasası», **Bütün Eserleri**, rusça baskısı, Moskova, cilt 7, s. 535.

129 Togliatti, «Komünistlerin Kurtuluş, Barış ve Sosyalizm Mücadelesi», İtalyan Komünist Partisi'nin 4. Millî Kongresine rapor.

130 «Sosyalist-Devrimciler Devriminin Sonuçlarını Nasıl Özetier», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 15, s. 308.

İtalyan Komünist Partisi'nin 1948'in Ocak ayında yapılan 6. kongresinde Togliatti yoldaş şöyle demişti:

«Ülkemizin politik ve anayasal geleceği belirsizdir; çünkü, anayasamızın bir bölümüne dayanacak olan bir ilerici kesimle, öteki bölümünde direnme araçları arayarak olan tutucu ve gerici bir kesim arasında ciddi sürtüşmeler çıkacağını önceden görmek mümkündür. Dolayısıyla, «şimdi her şey anayasada yazılıdır. Bu anayasada öngörülenleri uygularsak, halkın bütün özlemleri gerçekleştirilmiş olacaktır» demek ve bununla yetinmek, ciddi bir politik hata işlemek ve halkı aldatmak olur. Bu yanlıştır. Yurttaşların bilinci, gücü her türlü gerici çabayı ezme yeteneği ile savunulmayan bir anayasa, özgürlüklerin korunmasında kullanılamaz. Eğer emekçi yığınların örgütlü ve bilinçli güçleri, bütün ülkeyi ilerleme yoluna yönlendirmekten ve gericiğin direnişini kırmaktan acizlerse, hiçbir anayasa kuralı, kendiliğinden demokratik ve sosyal ilerlemeyi garanti edemez.»

Togliatti'nin, 1948 yılında söylediği bu sözlerden, o zamanlar hâlâ bazı Marksist-Leninist görüşlere sahip olduğu anlaşılıyor; çünkü henüz, Togliatti, İtalya'nın politik ve anayasal geleceğinin belirsiz olduğunu, İtalyan Anayasası'nın iki-yanlı bir nitelik taşıdığını, ve dolayısıyla, hem tutucu, gerici güçler tarafından, hem de ilerici güçler tarafından kullanılabileceğini kabul etmektedir. O dönemde Togliatti yoldaş, İtalyan Anayasası'na körükörüne bağlanmanın «ciddi bir politik hata» ve «halkı aldatmak» olduğu görüşünü savunuyordu.

Togliatti yoldaş, 1955 Ocağı'nda da şöyle konuşuyordu: «Anayasamızda, temelde sosyalist bir ruha sahip olan bir programın, yalnız politik değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal bir programın ana hatlarının bulunduğu açıktır.»¹³¹ Yani, aradan geçen zaman içinde Togliatti yoldaş, aynı

131 İtalyan Komünist Partisi'nin 4. Millî Kongresine sunulan Rapor.

İtalyan Anayasası'nı «temelde sosyalist bir ruha sahip» bir anayasa olarak kabul etmiştir.

1955'in Togliatti'si, böylece, 1948'in Togliattisi'ne karşı çıkmıştır.

Ve, o tarihten buyana, Togliatti yoldaş, hızla yokuş aşağı gitmeye başlamış ve İtalyan Anayasası'nı resmen putlaştırmıştır.

1960 yılında, İtalyan Komünist Partisi'nin 9. kongresine verdiği raporda, Togliatti şöyle diyordu:

«Biz, Anayasa'nın çizdiği alan içinde hareket ediyoruz, iktidara geçtiğimiz takdirde, ne yapacağımızı soranlara Anayasa'yı hatırlatıyoruz. Programatik Deklarasyonumuzda yazmıştık ve şimdi de tekrarlıyoruz: «Tekel gruplarının iktidarını çökertmek, bütün işçilerin çıkarlarını ekonomik ve malî oligarşilere karşı savunmak, bu zümreleri iktidar dışında bırakmak ve emekçi sınıfların iktidara yükselmelerini sağlamak için, gerekli yapısal reformları, tam bir anayasal meşruiyet içinde gerçekleştirmek mümkündür.»

Yani, Togliatti yoldaş, İtalyan işçi sınıfının öteki emekçi halkın, burjuva anayasası altında tam bir meşruiyet içinde hareket etmesini ve «tekel gruplarının iktidarını çökertmek» için bu anayasaya dayanmalarını istemiştir.

1962 yılında, İtalyan Komünist Partisi'nin 10. kongresinde, Togliatti ve İtalyan Komünist Partisi'nden öteki bazı yoldaşlar, bu noktada «kararlı» olduklarını tekrar belirttiler. Ve, şunları söylediler: «Sosyalizme giden İtalyan yolu, anayasada öngörülen biçimde bir yeni devlet kurulmasını... ve yeni egemen sınıfların bu devletin yönetimine geçmelerini içerir»;¹³² bu yol, «anayasanın ışığında, devletin dönüşmesini istemek ve zorlamak, devlet içinde yeni iktidar mevki-leri elde etmek ve toplumun sosyalist dönüşümünü ileriye

132 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler».

götürmek anlamına gelir»;¹³³ bu yol «İtalya'da sosyalist dönüşümü anayasal meşruiyet sınırları içinde gerçekleştirebilecek bir sosyal ve politik blok meydana getirmek anlamına gelir».¹³⁴ Bu kişiler, ayrıca, «anayasal sözleşmeyi bütünüyle kabul eder ve savunurken, devletin sınıf niteliğine ve sınıf amaçlarına karşı koymayı, ve, devleti, sosyalizme doğru gelişmesi mümkün ilerici bir demokrasi yoluna sokmaya yönelik geniş ve tutarlı bir eylem geliştirmeyi»¹³⁵ teklif etmektedirler.

Kısacası, Togliatti ile öteki yoldaşlar, İtalyan Anayasası'nda cazip biçimde kaleme alınmış bazı maddeler bulunmakla birlikte, tekelci kapitalistlerin, devlet makinesini ve silâhlı kuvvetleri denetimleri altında tuttukları sürece, gerekli ve uygun gördükleri anda anayasayı hükümsüz kılacaklarını tamamen unutarak, İtalyan burjuva anayasası çerçevesi içinde sosyalizmi kurmaya niyetleniyorlar.

Marksist-Leninistler, burjuva anayasaların ikiyüzlülüğünü teşhir etmelidirler, ama aynı zamanda, bu anayasaların bazı maddelerini de burjuvaziye karşı birer silâh olarak kullanmalıdırlar. Normal şartlar altında burjuva anayasasından yararlanmayı ve mümkün olan her yerde yasal mücadeleyi yürütmeyi reddetmek, Lenin'in, «sol» çocukluk hastalığı olarak adlandırdığı bir hatadır. Ama, öte yandan, komünistleri ve halkı, bir burjuva anayasasına körükörüne bağlanmaya çağırmak; bir burjuva anayasasının halkı sosyalizme kavuşturabileceğini söylemek; böyle bir anayasaya saygının, bunu savunmanın ve bir tüm olarak uygulamanın «partinin politik programının eksenini meydana getirdi-

133 Aynı.

134 Aynı.

135 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler», bakınız: **L'Unita**'nın 13 Eylül 1962 tarihli eki.

ğini»¹³⁶ söylemek, yalnız bir çocukluk hastalığı değil, yine Lenin'in sözleriyle, burjuva önyargılarına esarettir.

ç a ğ d a ş « p a r l a m e n t e r a v a n a k l ı k »

Togliatti yoldaş ve İtalyan Komünist Partisi'ne mensup öteki bazı yoldaşlar, sosyalizmi gerçekleştirmenin mücadele gerektirdiğini, sosyalizmin mücadele yoluyla gerçekleştirilebileceğini kabul ediyorlar. Ama bu yoldaşlar, halkın mücadelesini, burjuva anayasasının izin verdiği sınırlar içine hapsediyorlar ve başrolü parlamentoya veriyorlar.

Bugünkü İtalyan Anayasası'nın nasıl meydana geldiğini açıklarken, Togliatti şöyle demişti:

«Bunun ortaya çıkışı, 1946 yılında Komünistlerin, iktidarı ele geçirmek için, çılgınca girilen bir çabayla meşruiyeti çiğneme yolunu reddetmeleri, ve tersine, Kurucu Meclis çalışmalarına katılma yolunu seçmeleri ile olmuştur.»¹³⁷

Togliatti yoldaşın, İtalyan işçi sınıfının ve öteki emekçi halkın «sosyalizme doğru ilerleyecekleri» yol olarak parlamenter yolu kabul etmesi işte böyle olmuştur.

Togliatti ve öteki yoldaşlar, yıllar yılı aynı nokta üzerinde ısrarla durmuşlardır.

«Demokratik ve hattâ parlamenter meşruiyet biçimleri içinde sosyalizme doğru ilerlemenin mümkün olduğunu belirten tez, bugün genel bir biçimde formüle edilmiştir...

Bu önermeyi... 1944 - 46 yıllarında biz ortaya attık.»¹³⁸

136 «İtalyan Komünist Partisi'nin Programatik Deklarasyonu'nun Unsurları».

137 İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Mart 1956 tarihli oturumuna Togliatti'nin sunduğu rapor.

138 İtalyan Komünist Partisi'nin 8. Kongresine Togliatti'nin sunduğu rapor.

Parlamentar yoldan sosyalizme geçmek mümkündür.»¹³⁹

Biz burada, Togliatti ve öteki yoldaşlarla, parlamenter yollardan sosyalizme geçişi gerçekleştirmenin mümkün olup olmadığı meselesini tartışmak isteriz.

Mesele iyice açıklığa kavuşturulmalıdır. Biz, parlamenter mücadeleye katılmanın, işçi sınıfının belirli şartlar altında kullanması gereken yasal mücadele yöntemlerinden biri olduğunu daima savunduk. Parlamenter mücadele gerekli olduğu zaman bunu reddetmek, tersine, ihtilâlcilik oynamak ya da ihtilâl gevezeliği yapmak, bütün Marksist-Leninistlerin azimle karşı koymaları gereken bir şeydir. Biz, bu meselede, Lenin'in «*Sol Kanat*» *Komünizmi, Bir Çocukluk Hastalığı* adlı eserinde açıkladığı teoriye daima bütünüyle bağlı kaldık. Ama bazı kişiler, görüşlerimizi bile bile çarpıtmaktadırlar. Bu kişiler, parlamenter mücadele zorunluluğunu tümenden inkâr ettiğimizi, devrimin gelişmesinde iniş-çıkışlar olduğunu inkâr ettiğimizi söylüyorlar. Bu kişiler, bize, güneşli bir sabah, çeşitli ülkelerde birdenbire halk devrimleri fıskıracağı yollu bir görüş yakıştırıyorlar; ya da, Togliatti yoldaşın, 10 Ocak tarihinde bize verdiği cevapta yaptığı gibi, İtalyan yoldaşların «*vaazlar vererek, büyük ihtilâl gününü beklemekle yetinmelerini*» istediğimizi iddia ediyorlar. Son zamanlarda, tartışmada karşı tarafın görüşlerini böylesine tahrif etmek, kendilerine Marksist-Leninist diyen bazı kişilerin başlıca hüneri haline geldi.

Soru şudur: Burjuva parlamentoları karşısında takınılacak doğru tutum meselesinde Togliatti yoldaş ve ötekilerle bizim aramızdaki farklılıklar nelerdir?

Birincisi; biz, bugünkü İtalyan Parlamentosu da içinde olmak üzere, bütün burjuva parlamentolarının, sınıfsal bir niteliğe sahip oldukları ve burjuva diktatörlüğünü süs-

139 Togliatti, «Parlamento ve Sosyalizm Mücadelesi», *Pravda*, 7 Mart 1956.

lemeye yaradıkları görüşündeyiz. Lenin'in söylediği gibi:
«Amerika'dan İsviçre'ye, Fransa'dan İngiltere'ye Norveç'e vb. kadar herhangi bir parlamenter ülkeyi düşünün; asıl 'devlet' işleri hep kulislerde yapılır; bu işler hep devlet daireleri, bakanlıklar, kurmay heyetleri tarafından yürütülür.»¹⁴⁰

...Burjuva demokrasisi *ne kadar gelişmişse, burjuva parlamentosu da, borsaların ve bankerlerin o kadar hükmü altına girer*».¹⁴¹

İkincisi; biz, parlamenter mücadeleden yararlanılmamasından yanayız; ama, etrafa hayaller yayılmasına ve «parlamenter avanaklığa» da karşıyız. Yine Lenin'in söylediği gibi, işçi sınıfının politik partileri «parlamenterler mücadeleden yararlanmaktan, parlamentoda yer almaktan yanadırlar; ama 'parlamenter avanaklığa' yani, parlamenter mücadelenin *tek ya da her durumda başlıca* politik mücadele biçimi olduğu inancına da amansızca karşı koyarlar.»¹⁴²

Üçüncüsü; biz burjuva parlamentosunun, burjuva toplumdaki iltihaplanmış yaraları ve burjuva parlamentosunun sahteliğini teşhir etmek için, bir platform olarak **kullanılmamasından** yanayız. Burjuvazi, kendi çıkarları için, belirli şartlar altında, işçi sınıfı partisinin temsilcilerini kendi parlamentosuna kabul eder; bu aynı zamanda, burjuvazinin, işçi temsilcilerini ve işçi liderlerini kandırmak, yozlaştırmak ve hattâ satın almak için kullandığı bir yöntemdir. Şu halde, işçi sınıfının politik partisi, parlamenter mücadeleye girer-

140 Lenin, «Devlet ve İhtilâl», **Seçme Eserler** F.L.P.H., Moskova, cilt 2, bölüm 1, s. 246. [**Devlet ve İhtilâl**, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Ankara, 1969, s. 62].

141 Lenin, «Proletarya İhtilâli ve Dönük Kautsky», **Seçme Eserleri**, F.L.P.H. Moskova, cilt 2, bölüm 2, s. 52.

142 Lenin, «Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin Birlik Kongresi Üzerine Rapor», **Bütün Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1962, cilt 10, s. 353.

ken, son derece uyanık olmalı ve politik bağımsızlığını her zaman korumalıdır.

Togliatti ve öteki yoldaşlar, yukarda belirtilen üç nokta üzerinde Leninist tutumu tamamen biryana atmışlardır. Bu kişiler, parlamentoyu sınıflar-üstü bir organ olarak kabul etmekte, hiçbir geçerli nedene dayanmaksızın, burjuva parlamentosunun rolünü abartmakta ve İtalya'da sosyalizmi gerçekleştirmek için, parlamentoyu tek yol olarak görmektedirler.

Togliatti ve öteki yoldaşlar, İtalyan parlamentosuyla kâfalarını bozmuşlardır.

Bu yoldaşlar, «dürüst bir seçim kanunu» yapılması ve «parlamentoda, halkın iradesine uygun bir çoğunluk sağlanması»¹⁴³ halinde «köklü sosyal reformlar»¹⁴⁴ yürürlüğe koymanın, «şimdiki üretim ilişkilerini ve dolayısıyla büyük mülkiyet rejimini değiştirmenin»¹⁴⁵ mümkün olduğunu savunuyorlar.

Bütün bunlar gerçekten mümkün mü?

Hayır. Bunlar sadece imkânsızdır. Burjuvazinin askerî-bürokratik devlet makinesi varolduğu sürece, proletaryanın ve onun güvenilir müttefiklerinin, normal şartlar altında ve burjuva seçim kanununa uygun olarak, parlamentoda bir çoğunluk elde etmeleri ya imkânsız, ya da asla belbağlanamayacak bir şeydir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, kapitalist ülkelerin birçoğunda, komünist ve işçi partileri, parlamentoya temsilcilerini soktular; hattâ bazı durumlarda birçok sandalyeye sahip oldular. Ancak her durumda, burjuvazi, komünistlerin bir parlamenter çoğunluk kazanmalarını önlemek için, —seçimlerin iptali, parlamentonun dağıtılma-

143 Togliatti, «Parlamento ve Sosyalizm Mücadelesi»,

144 Aynı.

145 «İtalyan Komünist Partisi'nin 9. Kongresinde Kabul Edilen Politik Tezler».

sı, seçim kanunlarının ya da anayasanın değiştirilmesi, komünist partisinin yasaklanması vb. gibi— çeşitli tedbirlere başvurdu. Fransız Komünist Partisi, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra epey bir süre, ülkede en çok oy alan ve en geniş biçimde temsil edilen parti olarak kaldı; ama Fransız tekeli kapitalistleri, seçim kanununun ve bizzat anayasayı değiştirerek, Fransız Komünist Partisi'ni birçok sandalyesinden yoksun bıraktı.

İşçi sınıfı, sadece seçimlerde verilen oylara dayanarak egemen sınıf haline gelebilir mi? Ezilen bir sınıfın, seçim yoluyla egemen sınıf haline gelmesi olayını tarih henüz kaydetmemiştir. Burjuvazi, parlamenter demokrasi ve seçimler hakkında bol bol vaaz verir; ama, burjuvazinin sadece seçim yoluyla feodal beylerin yerini alarak egemen sınıf haline geldiği bir tek ülke yoktur. Proletaryanın seçimler yoluyla egemen sınıf haline gelmesi daha da küçük bir ihtimaldir. Lenin'in, *İtalyan, Fransız ve Alman Komünistlerine Selâmlar*'ında belirttiği gibi:

«Proletaryanın, burjuvazinin boyunduruğu altında, ücretli-köleliğin boyunduruğu altında yürütülen seçimlerde çoğunluk kazanması gerektiğini ve ancak bundan sonra iktidara geçmesi gerektiğini sadece alçaklarla ahmaklar düşünebilir. Bu, budalalığın, ya da ikiyüzlülüğün doruğudur; bu, eski sistem içinde ve eski iktidar altında, sınıf mücadelesinin ve devriminin yerine seçimleri koymaktır».¹⁴⁶

Bir işçi partisi, proleter devrimci programını terkettiği, yozlaşarak burjuvazinin bir parçası haline dönüştüğü ve burjuvazinin âleti olan politik bir parti haline geldiği zaman, ancak o zaman, burjuvazinin, bu partinin geçici bir çoğunluk kazanmasına ve hükümet kurmasına izin verdiğini tarih bize göstermektedir. İngiliz İşçi Partisi bu duruma bir örnek-

146 Lenin, *Bütün Eserleri*, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 30, s. 40.

tır. Bazı ülkelerin, başta sahip oldukları sosyalist devrimci programa ihanet eden sosyal-demokrat partileri de bu durumun öteki örnekleridir. Ama böyle bir şey, sadece burjuva diktatörlüğünü korumaya ve pekiştirmeye yarar; ezilen, sömürülen bir sınıf olarak proletaryanın durumunu zerrece değiştirmez. İngiliz İşçi Partisi, 1924'ten buyana üç kez iktidara gelmiştir; ama emperyalist İngiltere yine emperyalist İngiltere'dir ve İngiliz işçi sınıfı da, eskiden olduğu gibi, iktidardan uzaktır.

Sormak isteriz: Acaba Togliatti yoldaş da İngiliz İşçi Partisi'nin ve öteki ülkelerdeki sosyal-demokrat partilerin mi izinden gitmeyi düşünüyor?

İtalyan Komünist Partisi'nin 10. kongresine sunulan Tézler'de, yürütme eylemlerini yönetmek ve denetlemek için parlamentoya tam yetki verilmesi isteniyor. İtalyan Komünist Partisi'nin bazı liderlerinin istedikleri yetkileri parlamentoya kimin vereceğini merak ediyoruz. Bu yetkileri burjuvazi mi verecektir, yoksa Togliatti ve öteki yoldaşlar mı? Aslında bir burjuva parlamentosunun yetkileri, burjuvazi tarafından verilir. Bunların genişliğini de burjuvazi, kendi çıkarlarına göre belirler. Burjuvazi parlamentoya ne kadar yetki tanır, tanırsa tanırsın, parlamento, hiçbir zaman burjuva devletin gerçek iktidar organı olamaz. Burjuvazinin halkı yönetmede kullandığı gerçek iktidar organı, parlamento değil, burjuvazinin bürokratik ve askerî aygıtıdır.

Eğer komünistler, proletarya ihtilâli ve proletarya diktatörlüğü yolunu terkederler, seçim yoluyla burjuva parlamentosunda çoğunluk sağlamaya belbağlarlar ve devleti yönetmek için kendilerine yetki verilmesini beklerlerse, onların yolu ile Kautsky'nin parlamenter yolu arasında ne fark kalır? Kautsky şöyle der:

«Politik mücadelemizin amacı, bugüne kadar olduğu gibi şimdi de, parlamentoda bir çoğunluk sağlayarak ve parla-

mentoyu hükümetin efendisi haline getirerek, devlet iktidarının ele geçirilmesidir».¹⁴⁷

Lenin, Kautsky'nin yolunu eleştirirken, «İşte, en katıksız ve en yavan oportünizmin ta kendisi»¹⁴⁸ demiştir.

1956 Marti'nda, «yasal yollardan ve parlamentodan yararlanmadan» söz ederken, Togliatti yoldaş şöyle diyordu: «Bugün yaptığımız, otuz yıl önce ne doğru ne de mümkün olabilirdi; bu, o zamanlar tanımladığımız biçimiyle, katıksız oportünizm olurdu.»¹⁴⁹

Otuz yıl önce mümkün ya da doğru olmayan bir şeyin bugün mümkün ve doğru olduğunu söylemek için acaba ne gibi bir sebep vardır? O zamanlar katıksız oportünizm olan şeyin, şimdi birdenbire katıksız Marksizm-Leninizme dönüştüğünü söylemek için ne gibi bir sebep olabilir? Togliatti yoldaşın sözleri, aslında, kendisinin ve öteki yoldaşların yürüdüğü yolun, geçmişte oportünistlerin tutturdukları yolun aynısı olduğunun bir itirafıdır.

Ancak, kendisine bir parlamanter yolda yürümekte olduğu hatırlatılınca, Togliatti ağız değiştirmiş ve 1956 Haziranı'nda şöyle konuşmuştu:

«Sanki bu, tartışma götürmez biçimde barışçı bir yolmuş gibi, sosyalizme giden İtalyan Yolu'nun, sadece ve sadece parlamenter bir yol olduğunu söyleyen yoldaşları düzeltmek isterim. Söyledikleri doğru değildir».¹⁵⁰

Togliatti ayrıca şunları söylemişti:

«Bu mücadeleyi, parlamentoya girmek için bir oy kazan-

147 Kautsky, «Yeni Taktikler» *Neue Zeit*, sayı 46, 1912.

148 Lenin, «Devlet ve İhtilâl», *Seçme Eserler*, F.L.P.H., Moskova, cilt 2, bölüm 1, s. 232.

149 İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Mart 1956 tarihli oturumuna Togliatti'nin sunduğu rapor.

150 İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Haziran 1956 tarihli oturumuna Togliatti'nin sunduğu rapor.

mak yarışına indirgemek ve yüzde ellibiri elde etmek için beklemek sadece saflık olmaz, ayrıca çok aldatıcı olur». ¹⁵¹

Togliatti yoldaş, savundukları şeyin, sadece «iş gören bir parlamento» ¹⁵² değil, aynı zamanda «büyük bir halk hareketi» ¹⁵³ olduğunu ileri sürüyordu.

Büyük bir halk hareketi istemek iyi bir şeydir; Marksist-Leninistler elbette bundan sevinç duyarlar. Bugün İtalya'da hatırı sayılır ölçüde bir yığın hareketi olduğu ve İtalyan Komünist Partisinin de bu bakımdan bazı başarılar elde ettiği kabul edilmelidir. Üzücü olan nokta, Togliatti yoldaşın, yığın hareketini sadece bir parlamenter çerçeve içinde görmesidir. Togliatti, yığın hareketinin, ülkesinde, «halk güçlerinin yeterince güçlü bir biçimde temsil edildikleri bir parlamento tarafından karşılanması mümkün âcil isteklerin doğmasına yolaçabileceğini» ¹⁵⁴ ileri sürmektedir.

Yığınlar isteklerde bulunur, parlamento da bu istekleri karşılar — işte Togliatti yoldaşın yığın hareketi için ileri sürdüğü formül budur.

Marksizm-Leninizmin temel taktik ilkesi şöyledir: Bütün yığın hareketlerinde ve aynı biçimde parlamenter mücadelede, proletaryanın politik bağımsızlığını korumak; proleterya ile burjuvazi arasında bir sınır çizgisi çekmek; hareketin şimdiki çıkarlarını gelecekteki çıkarları ile bütünleştirmek; ve şimdiki hareketi, işçi sınıfı mücadelesinin tüm süreciyle ne nihai hedefiyle uyumlu hale getirmek zorunludur. Bu ilkeyi unutmak ya da çiğnemek, Bernsteincilik batağına sapanmak ve gerçekte «hareket her şey, amaç ise hiçbir şeydir» formülünü kabul etmektir. Sormak isteriz: Togliatti yol-

151 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin sunduğu rapor.

152 İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Haziran 1956 tarihli oturumuna Togliatti'nin sunduğu rapor.

153 Aynı.

154 Aynı.

daşın yığın hareketi ile ilgili formülüyle, Bernstein'in formülü arasında ne fark var?

tekelci devlet sermayesi «tekelci gelişmeye karşı koymakta daha etkin bir araç olabilir mi?»

İtalyan Komünist Partisi'nin liderlerinden biri, Luigi Longo, *Renmin Ribao*'da çıkan başyazıya karşılık olarak, 4 Ocak 1963'te şunları yazıyordu:

«Partimizin 19. kongresinin de kuvvetle doğruladığı gibi, sosyalizme giden İtalyan yolu dediğimiz şeyde temel bir nokta; kapitalist rejim varolmakta devam etse bile, şimdiki iç ve dış şartlarda, tekelleri ve onların ekonomik ve politik iktidarlarını daha şimdiden alaşağı etmenin mümkün ve zorunlu olduğunun anlaşılmasıdır.»

Bu yoldaşlar, saptamış oldukları tedbirlerin alınmasıyla, bugün İtalya'da varolan kapitalist üretim ilişkilerini ve İtalyan tekelci kapitalistlerinin «büyük mülkiyet rejimi»ni değiştirmenin mümkün olacağını savunuyorlar.

Togliatti ve öteki yoldaşların saptadıkları «yapısal reform» tedbirleri kendi sözleriyle, şunlardır: «Belli ölçüde bir devletleştirmeye gidilmesi isteğinin, programlama isteğinin, demokratik bir ekonomik gelişme sağlamak için devlet müdahalesi isteğinin vb.» gerçekleştirilmesi,¹⁵⁵ ve, «programlama yoluyla, üretim sektörlerinin devletleştirilmesi yoluyla, ekonominin hayata doğrudan devlet müdahalesini arttırmaya yönelen hareket.»¹⁵⁶

155 İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Nisan 1962 tarihli oturumunda Togliatti'nin yaptığı konuşma.

156 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine sunulan Tezler».

Togliatti ile öteki yoldaşlar bu türden tedbirler icat etmeye devam edecekleri çok muhtemeldir.

Şüphesiz, bu yoldaşların istedikleri gibi düşünmeye ve söylemeye hakları vardır; buna hiç kimsenin karışmaya hakkı yoktur ve zaten bizim de böyle bir niyetimiz yok. Ancak, bu yoldaşlar, başkalarının da kendileri gibi düşünüp konuşmalarını istediklerine göre, bize, onların ileri sürdükleri meseleleri tartışmaya devam etmekten başka yol kalmıyor.

Önce, ekonomik hayata devlet müdahalesi meselesini ele alalım.

Devlet, ister köle-sahiplerinin, ister feodal beylerin, isterse burjuvazinin devleti olsun, ilk ortaya çıktığı andan başlayarak ekonomik hayata müdahale etmemiş midir? Ekonomik hayata devlet müdahalesi, sözü geçen sınıfların yükselme aşamasında başka, çöküş aşamasında daha başka bir biçim alabilir. Devlet iktidarının sınıfsal nitelik bakımından aynı olduğu değişik ülkelerde, ekonomik hayata devlet müdahalesi değişik biçimler alabilir. Köle-sahiplerinin devletinin, ya da feodal beylerin devletinin ekonomik hayata nasıl müdahale ettikleri meselesini biryana bırakarak, sadece burjuva devletinin ekonomik hayata müdahalesini tartışacağız.

Bir burjuva devletinin izlediği politika, ister sömürge kapma ya da dünya üstünlüğü için çekişme politikası olsun, isterse serbest ticaret ya da koruyucu gümrük tarifeleri politikası olsun, bu politikaların herbiri, ekonomik hayata devlet müdahalesini, yani, burjuva devletlerinin, kendi burjuvazilerinin çıkarlarını korumak için uzun süreden beri uygulamakta oldukları müdahaleyi meydana getirir. Bu müdahale, kapitalizmin gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Öyleyse, ekonomik hayata devlet müdahalesi, ilk olarak bu yakınlarda İtalya'da ortaya çıkmış yeni bir şey değildir.

Ama, belki de Togliatti ile öteki arkadaşlar, «ekonomik

hayata devlet müdahalesi» derlerken, burjuvazinin uzun süredir uyguladığı bu politikayı değil de, sözünü ettikleri devletleştirmeyi kastediyor olabilirler.

Eğer öyleyse, şimdi de devletleştirmeden sözedelim. Gerçekte, köleci toplumdan buyana, farklı türde devletler, farklı türde «devletleştirilmiş ekonomik sektörler» sahip olmuşlardır. Köle-sahiplerinin devletinde, ekonominin devletleştirilmiş bir kesimi olduğu gibi, böyle bir kesime feodal beylerin devleti de sahipti. Burjuva devleti de, ilk ortaya çıkışından buyana, devletleştirilmiş bir ekonomik kesime sahip olmuştur. Şu halde, açıklığa kavuşturulması gereken mesele, her durumda devletleştirmenin niteliği ve bunun hangi sınıf tarafından uygulandığı meselesidir.

Togliatti yoldaş gibi eski bir komünist hiç şüphesiz, Engels'in «*Ütopik ve Bilimsel Sosyalizm*» adlı eserinde söylediklerinin yabancıısı değildir:

«Her halükârda, tröstler olsun olmasın, kapitalist toplumun resmî temsilcisi —devlet— eninde sonunda üretimin yönetimini üzerine almak zorunda kalacaktır. Devlet mülkiyetine geçilmesi zorunluluğu, ilk olarak posta, telgraf, demiryolları gibi büyük haberleşme ve ulaştırma kurumlarında kendini gösterir.»¹⁵⁷

Engels, buna, şu çok önemli sözleri ekler:

«Zorunlu kalacaktır» diyorum; çünkü, ancak üretim ve dağıtım araçları, anonim şirketlerin işletme biçimini fiilen aştukları zaman ve dolayısıyla bunları devletin devralması, *ekonomik bakımdan* kaçınılmaz hale geldiği zaman, ancak o zaman, —bunu gerçekleştiren bugünün devleti bile olsa— bir ekonomik ilerlemeden, tüm üretim güçlerini bizzat toplumun devralması yönünde yeni bir adımın atılmasından sözedebilir. Ama, son zamanlarda, Bismark'ın sanayi kuru-

157 Marx ve Engels **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, 1958, cilt 2, s. 147-148.

luşlarının devletleştirilmesinden yana çıkması ile zaman zaman dalkavuklaşarak *her türlü* devlet mülkiyetinin, hattâ Bismark tipi devlet mülkiyetinin bile sosyalist nitelikte olduğunu hiç çekinmeden ilân eden bir çeşit düzmece sosyalizm türemiştir. Eğer tütün sanayiini devletin devralması sosyalist nitelikte bir tedbirse, o zaman Napolyon'u ve Metternich'i sosyalizmin kurucularından saymak gerekecektir. Eğer Belçika devleti, çok olağan politik ve malî nedenlerle, başlıca demiryolu hatlarını kendisi inşa etmişse; eğer Bismark, ortada bir ekonomik zorunluluk yokken, sırf savaş çıktığında rahatça elinin altında bulundurmamak, demiryollarında çalışanları hükümetin bir oy deposu haline getirmek, ve özellikle, kendisine parlamenter oylardan bağımsız yeni bir gelir kaynağı yaratmak için Prusya'nın başlıca demiryollarını devlete devretmişse —bu, ister dolaylı ister dolaysız, ister bilinçli ister bilinçsiz olsun— hiçbir biçimde sosyalist nitelikte bir tedbir sayılamaz. Yoksa, Kraliyet Denizcilik Kumpanyasını, Kraliyet porselen imâlatını ve hattâ askerî dikimevlerini de sosyalist nitelikte birer kurum saymak, hattâ III. Friedrich Wilhelm'in yönetimi sırasında bir açığözün ciddiyetle önerdiği gibi, genelevlerin devletleştirilmesini de sosyalist bir tedbir saymak gerekirdi.»¹⁵⁸

Engels, bundan sonra, kapitalist ülkelerdeki sözümona devlet mülkiyetinin niteliği üzerinde durarak şöyle der:

«Ama, üretim güçlerinin anonim şirketler ve tröstler haline, ya da devlet mülkiyetine dönüşümü, bu güçlerin kapitalist niteliğini ortadan kaldırmaz. Anonim şirketlerle tröstlerde bu durum açıkça görülmektedir. Ve modern devlet, yine, burjuva toplumunun, kapitalist üretim biçiminin dış şartlarını, hem işçilerin ve hem de tek tek kapitalistlerin tecavüzlerine karşı korumak üzere görevlendirdiği bir örgütten ibarettir. Biçim ne olursa olsun, modern devlet,

zorunlu olarak bir kapitalist makinedir, kapitalistlerin devletidir ve toplam millî sermayenin gerçek bir sembolüdür. *Modern devlet*, üretim güçlerini devralmakta ne kadar ileri giderse, gerçekte o kadar millî kapitalist niteliğine bürünür ve o kadar çok vatandaşı sömürür. İşçiler, ücretli-işçiler —proleterler— olarak kalırlar. Kapitalist ilişkiler ortadan kaldırılmış değildir; tersine daha da olgunlaşmıştır. Ama bir defa olgunlaşınca da, yıkılır gider. Üretim güçlerinin devletleştirilmesi çalışmanın çözümü değildir; ama bunun içinde, çözümünün unsurlarını teşkil eden teknik şartlar gizlidir.»¹⁵⁹

Engels, bütün bunları, tekelci sermayenin ilk ortaya çıktığı ve kapitalizmin serbest rekabetten tekelliliğe doğru ilerlemeye başladığı bir dönemde yazmıştı. Bugün tekelci sermaye tamamen hâkim bir duruma geldiğine göre, Engels' in görüşleri geçerli olmaktan çıkmış mıdır? Kapitalist ülkelerdeki devletleştirmenin, artık değiştiği ve hattâ «üretim güçlerinin kapitalist niteliğini» ortadan kaldırmış olduğu söylenebilir mi? Kapitalist devletleştirme yoluyla ya da başka yollarla meydana gelmiş olan tekelci-devlet kapitalizminin, artık kapitalizm olmadığı söylenebilir mi? Yoksa bu, başka kapitalist ülkeler için söylenemez de, İtalya için mi söylenebilir?

Öyleyse, şimdi, tekelci-devlet kapitalizmi meselesini, özellikle İtalya'daki durumu ele alalım.

Sermayenin yoğunlaşması tekelleri ortaya çıkarır. Birinci Dünya Savaşı'ndan başlayarak dünya kapitalizmi, sadece genel olarak tekellere doğru bir adım daha atmakla kalmamış, genel olarak tekellerden devlet tekelliliğine doğru da bir adım atmıştır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra ve özellikle 1929 yılında kapitalist dünyada patlak veren ekonomik buhrandan sonra, tekelci-devlet kapitalizmi bü-

159 Aynı eser, s. 148-149.

tün emperyalist ülkelerde daha da gelişmiştir. İkinci Dünya Savaşı sırasında, her iki taraftaki emperyalist ülkelerin tekелci kapitalistleri, savaştan büyük kârlar elde etmek için tekелci-devlet sermayesinden en geniş ölçüde yararlanmışlardır. Savaştan buyana da, tekелci-devlet sermayesi, bazı emperyalist ülkelerde ekonomik hayatın aşağı yukarı tek hâkim-gücü haline gelmiştir.

Öteki büyük emperyalist ülkelerle karşılaştırıldığında, İtalya'daki kapitalizmin temellerinin nispeten zayıf olduğu görülür. Dolayısıyla İtalya, erken bir tarihten başlayarak, en büyük kârları kapmak, uluslararası tekелci sermaye ile rekabet etmek, pazarlarını genişletmek, sömürgeleri yenden bölmek ve sermaye güçlerini yoğunlaştırmak amacıyla, devlet kapitalizmi yolunu tuttu. 1914 yılında, İtalyan hükümeti, büyük bankalara ve sanayi şirketlerine ödünç para ve yardım sağlamak üzere *Consorzio per Sovvenzione su Valore Industria'yı* kurdu. Mussolini'nin faşist rejimi sırasında, devlet organları kapitalist örgütlerle daha da sıkı bir biçimde kaynaştı. Özellikle, 1929-1933 yılları arasındaki büyük buhran sırasında, İtalyan hükümeti, zarar eden birçok banka ve işletmenin hisse senetlerini büyük miktarlarda ve buhran-öncesi fiyatlarla satın almak, birçok banka ve işletmeyi devlet denetimi altına sokmak ve *Istituto per la Ricostruzione Industriale'yı* kurmak suretiyle dev bir tekелci-devlet kapitalizmi örgütü meydana getirdi. Faşist rejimin temelini oluşturan İtalyan tekелci sermayesi (tekелci-devlet sermayesi de içinde olmak üzere), İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, hiç dokunulmadan bırakıldı ve daha da büyük bir hızla gelişmeye devam etti. Şimdiki durumda, tekелci-devlet sermayesi tarafından, ya da tekелci-devlet sermayesi ile özel tekелci sermaye tarafından ortak işletilen girişimler, İtalya ekonomisinin yüzde otuza yakınıni teşkil etmektedir.

Tekелci-devlet sermayesinin gelişmesinden, Marksist-Le-

ninistlerin çıkaracakları sonuçlar nelerdir? İtalya'da, devletleştirilmiş işletmeler, yani tekelci-devlet sermayesi, Togliatti'nin ve öteki yoldaşların ileri sürdükleri gibi «tekellere karşıdurabilir»¹⁶⁰ mi «halk yığınlarının özlemlerinin ifadesi»¹⁶¹ olabilir mi, «tekelci gelişmeye karşı koymakta daha etkin bir araç»¹⁶² olabilir mi?

Hiçbir Marksist-Leninist böyle sonuçlar çıkaramaz.

Tekelci-devlet kapitalizmi, tekelci sermayenin devletin politik iktidarı ile kaynaştığı tekelci kapitalizmdir. Tekelci-devlet kapitalizmi, devlet iktidarından en geniş ölçüde yararlanarak, sermayenin yoğunlaşmasını ve birikimini hızlandırır; emekçi halkların sömürülmesini, küçük ve orta işletmelerin yutulmasını ve bazı tekel gruplarının ötekiler tarafından ele geçirilmesini şiddetlendirir, ve uluslararası rekabet ve yayılma yolunda tekelci sermayeyi güçlendirir. Tekelci-devlet kapitalizmi, «ekonomik hayata devlet müdahalesi» örtüsü altında ve aldatmak için devletin adını kullanarak el altından muazzam kârları tekel gruplarının cebine indirir.

Tekelci-devlet sermayesinin, tekelci kapitalistlere başlıca hizmet yolları şunlardır:

1. Kapitalistleri, yatırımlarının karşılaşılabileceği tehlikelere karşı korumak için, devlet hazinesinin fonlarını ve halkın ödediği vergileri kullanır ve böylelikle, tekel gruplarına büyük kârlar sağlar.

Örneğin, İtalya'nın en büyük tekelci-devlet örgütü olan *Istituto per la Ricostruzione Industriale* için sermaye yaratmak üzere çıkarılan hisse senetlerine, devlet hem faiz ödemekte, hem de anaparayı, garanti etmektedir. Hissedar-

160 A. Pesenti, «Bu Bir Altyapı Meselesi midir, Yoksa Bir Üstyapı Meselesi midir?».

161 Aynı.

162 A. Pesenti, «Devlet Müdahalesinin Dolaysız ve Dolaylı Biçimleri».

lar genellikle, yılda yüzde 4.5'tan yüzde 8'e kadar yükselen bir faiz elde etmektedirler. Bundan başka, işletmeler kâr ettikleri zaman da temettü almaktadırlar.

2. Yasama yoluyla ve devlet bütçesi kanalıyla, millî gelirin önemli bir kısmı, tekelci kapitalist örgütlerin işine gelecek biçimlerde yeniden paylaşılmakta, ve böylece, çeşitli tekel gruplarının muazzam kârlar elde etmesi sağlanmaktadır.

Örneğin, 1955'te, İtalyan hükümeti, topfam devlet bütçesinin hemen hemen üçte birini, özel tekel gruplarından mal almak ya da bunlara sipariş vermek için kullanmıştır.

3. Devlet, yerine göre alım ya da satım yollarına başvurarak, zarar eden, iflâsa giden ya da devletleştirilmeleri belirli tekel gruplarına yarayacak olan işletmeleri devralmakta, kâr getiren işletmeleri de özel tekel gruplarına satmaktadır.

Örneğin, İtalyan iktisatçısı Luigi Longo'nun derlediği istatistiklere göre, 1920-1955 yılları arasında, İtalyan hükümetleri, zarar eden bankaların ve işletmelerin hisse senetlerini satın almak için (1953 fiyatlarıyla) toplam olarak 1.647.000 milyon lîre ödemişlerdir. Bu rakam, sermayesi 50 milyon lîre ya da daha fazla olan bütün İtalyan anonim şirketlerinin, 1955 yılındaki toplam nominal sermayelerinin yüzde 50'sinden fazlasına eşittir.

Öte yandan, tam olmayan istatistiklere göre, sadece *Istituto per la Ricostruzione Industriale*, kuruluşundan 1958 yılına kadar, kârlı işletmelerin hisse senetlerinden, özel tekel örgütlerine (1953 fiyatlarıyla) toplam 491.000 milyon lîre değerinde satış yapmıştır.

4. Tekelci-devlet sermayesi, devletin yetkilerinden yararlanarak, sermayenin yoğunlaşma ve birikim sürecini şiddetlendirmekte, ve küçük ve orta işletmelerin tekelci sermaye tarafından ele geçirilmesi sürecini hızlandırmaktadır.

Örneğin, İtalyan ekonomisinin candamarlarını denetimleri altında tutan en büyük on tekel grubunun toplam sayısal sermayesi, 1948-1958 yılları arasında, 15 kat artmıştır. Aynı dönemde, *Fiat Şirketi* sayısal sermayesini 25 katına, *Italcemento* da 40 katına çıkartmıştır. İtalya'nın en büyük on şirketi toplam anonim şirket sayısının sadece yüzde 0.04'ünü oluşturmalarına rağmen, İtalya'da özel hisse senedi sahiplerine ait toplam sermayenin yüzde 64'ünü ya doğrudan doğruya ellerinde tutmakta ya da denetimleri altında bulundurmaktaydılar. Yine aynı dönemde, iflâs eden küçük ve orta işletmelerin sayısı durmadan artmıştır.

5. Tekelci-devlet sermayesi, uluslararası alanda, devletin adından ve diplomatik tedbirlerinden yararlanarak, korkunç bir pazar savaşı vermekte, ve böylelikle, İtalyan tekelci sermayesine, yeni-sömürgeci nüfuzunu genişletmesi için bir araç rolü oynamaktadır.

Örneğin, sadece 1956-61 döneminde, *Ente Nazionale Idrocarburi*, Birleşik Arap Cumhuriyeti'nde, İran'da, Libya'da, Fas'ta, Tunus'ta, Etiyopya'da, Sudan'da, Ürdün'de, Hindistan'da Yugoslavya'da, Avusturya'da, İsviçre'de vb., petrol arama ve çıkarma, petrol satma ya da petrol boru-hatları ve rafineriler kurma haklarını elde etmiş ve bu yolla İtalyan tekelci kapitalistlerine dünya petrol pazarında bir yer sağlamıştır.

Yukarıda belirtilen olgular, devlet tekeli ile özel tekel-lerin, gerçekte, tekelci kapitalistlerin, muazzam kârlar elde etmek için kullandıkları, birbirlerini karşılıklı olarak destekleyen iki yol olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Tekelci-devlet sermayesinin gelişmesi, emperyalist sistemin tabiatındaki çelişmeleri şiddetlendirir, ve, Togliatti ve öteki yoldaşların ileri sürdükleri gibi, bunun «büyük tekel gruplarının iktidarını sarsması, sınırlanması ve yıkılması»,¹⁶³ ya da

163 «İtalyan Komünist Partisinin 10. Kongresine sunulan Tezler».

emperyalizmin tabiatındaki çelişmeleri değiştirmesi asla mümkün olamaz.

İtalya'da bazı kişiler arasında geçerli olan bir görüşe göre, çağdaş İtalyan kapitalizmi, elli yıl öncesinin kapitalizminden farklıdır; «yeni bir aşama»ya girmiştir. Bu kişiler, çağdaş İtalyan kapitalizmini «yeni kapitalizm» diye adlandırıyorlar. «Yeni kapitalizm» ya da kapitalizmin «yeni aşaması» içinde, sınıf mücadelesi, sosyalist devrim, proleteryanın devlet iktidarını ele geçirmesi ve proletarya diktatörlüğü ile ilgili Marksist-Leninist ilkelerin artık bir işe yaradığını ısrarla öne sürüyorlar. Onların gözünde, bu «yeni kapitalizm», kapitalizmin temel çelişmelerini bizzat kapitalist sistem içinde çözümlene görevini, «programlama», «teknik ilerleme», «tam çalıştırma», «refah devleti» gibi araçlarla ve «uluslararası ittifaklar yoluyla yerine getirebilecektir. İtalya'da bu teoriler, ilk olarak katolik hareketi ve sosyal reformistler tarafından savunulmuş ve yayılmıştır. Aslında, Togliatti ile öteki yoldaşlar, kendi «yapısal reform teorileri» için bu sözümona teorilerle yeni bir temel bulmuşlardır.

Togliatti ve öteki yoldaşlar, «ekonomik planlama ve programlama gibi, bir zamanlar sosyalistlere özgü sayılan kavramların, bugün gitgide daha yaygın bir tartışma ve kabul alanı bulduklarını»¹⁶⁴ ileri sürüyorlar.

Togliatti, 1) millî ekonominin planlı olarak gelişmesinin yalnızca sosyalist ülkelerde değil, kapitalist sistem içinde de mümkün olabileceği; ve, 2) sosyalizmin ayırıcı özelliği olan ekonomik planlama ve programlamanın, kapitalist İtalya'da da kabul edilebileceği görüşündedir.

Marksist-Leninistlerin her zaman savundukları görüş şudur: Kapitalist devlet, millî ekonomiyi, bir tüm olarak burjuvazinin çıkarlarına göre düzenleyecek bir politika be-

164 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin sunduğu rapor.

nimsemeyi mümkün ve zorunlu sayar. Yukarıda Engels' ten aktardığımız parçalar da bu fikri içermektedir. Tekelci sermaye çağında, kapitalist devletin bu düzenleyici fonksiyonu, esas olarak tekelci kapitalistlerin çıkarlarına hizmet etmektedir. Böyle düzenlemeler, bazan belirli tekell gruplarının çıkarlarına aykırı düşerse de, tekelci kapitalistlerin genel çıkarlarına asla zarar vermez, tersine, bu çıkarları temsil eder.

İşte Lenin'in bu konudaki son derece açık sözleri:

«...Tekelci kapitalizmin, ya da tekelci devlet kapitalizminin, *artık* kapitalizm *olmadığını*, bundan böyle« devlet sosyalizmi» olarak nitelendirilebileceğini vb. iddia eden burjuva reformist önermesi, en yaygın durumda olan yanlış bir düşüncedir. Elbette ki, tröstler, şimdiye kadar ne tam bir planlama yapmışlardır, ne de yapabilirler. Bununla birlikte, belirli bir planlamayı da kabul ettirirler; sermaye ağaları, üretim hacmini, ulusal, hattâ uluslararası ölçüde önceden hesaplar ve bu üretimi bir plana göre düzenlerler; ama gene de *kapitalist rejim* içinde kalırız; onun yeni bir aşamasında, ama gene de inkâr edilmez bir tarzda kapitalist rejim içinde.»¹⁶⁵

Ne var ki, İtalyan Komünist Partisi'nden bazı arkadaşlar, tekelci kapitalistlerin egemenliği altında bulunan İtalya'da «planlama»yı gerçekleştirerek, İtalyan tarihinin ortaya çıkardığı temel sorunları ve bu arada «işçi sınıfının özgürlük ve kurtuluş sorunlarını»¹⁶⁶ çözümlemenin mümkün olduğunu ileri sürüyorlar. Bu mucize nasıl olacaktır?

Togliatti yoldaş şöyle diyor:

«Hemen hemen bütün büyük kapitalist ülkelerde, kapitalist rejimin yeni yüzü olan tekelci-devlet kapitalizmi, —Le-

165 Lenin, «Devlet ve İhtilâl» Seçme Eserler, F.L.P.H., Moskova cilt 2, bölüm 1, s. 269.

166 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Sunulan Tezler».

nin'in de doğruladığı gibi— öyle bir aşamadır ki, bunun ötesine geçmek için sosyalizmden başka yol yoktur. Ama, bu objektif zorunluluktan hareket ederek bilinçli bir hareketin doğmasını sağlamak gereklidir.»¹⁶⁷

Lenin'in bu konudaki ünlü sözü şudur: «Kapitalizm,... kapitalizmden emperyalizme, tekellerden devlet kontroluna doğru ilerlemiştir. Bütün bu ilerlemeler, sosyalist devrimi yaklaştırmış ve devrimin objektif şartlarını yaratmıştır.»¹⁶⁸ Lenin başka eserlerinde de buna benzer sözler söylemiştir. Lenin tekelci-devlet kapitalizminin gelişmesinin ancak «sosyalist devrimin yakınlığını ispatlamaya yaraması» gerektiğini, «yoksa, bütün reformistlerin yaptığı gibi, asla bu devrimin inkârına ve kapitalizmin allanıp pullanması girişimlerine gözyummak için kullanılan bir kanıt olamayacağını»¹⁶⁹ belirtmiştir. Togliatti yoldaş «yapısal reform»dan, «bilinçli hareket»ten söz ederken, tıpkı reformistlerin, Marksizm-Leninizmin ortaya koyduğu sosyalist devrim meselesinden yançizerken yaptıkları gibi, muğlâk bir dil kullanmakta ve İtalyan kapitalizmini allayıp pullamak için elinden gelen her şeyi yapmaktadır.

b ü y ü k L e n i n ' i n ö ğ r e t t i k l e r i *h a t ı r l a y ı n*

Bütün bunlar gösteriyor ki, Togliatti'nin ve öteki yoldaşların geliştirdikleri «yapısal reform teorisi», devlet ve

167 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin sunduğu rapor.

168 Lenin, «Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin Nisan Konferansına Bugünkü Durum Üzerine Verilen Rapor, 7 Mayıs (24 Nisan) 1917, **Seçme Eserler**, International Publishers, New York, 1943, cilt 6, s. 99.

169 Lenin, «Devlet ve İhtilâl», **Seçme Eserler** F.L.P.H., Moskova, cilt 2, bölüm 1, s. 269-270.

ihtilâl temel meselesinde Marksizm-Leninizmin açıktan açığa, tümünden bir revizyonudur.

Togliatti yoldaş, Marksizm-Leninizmi tümünden revizyondan geçirme bayrağını daha 1956 yılında açmıştı. O yılın haziranında, İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin genişletilmiş toplantısında, Togliatti şöyle diyordu:

«Önce Marx ve Engels, daha sonra da Lenin, bu teoriyi [proletarya diktatörlüğü teorisini — *Hongqi* editörü.] geliştirirlerken, burjuva devlet aygıtının sosyalist bir toplumun inşasında kullanılamıyacağını söylemişlerdi. Bu aygıtın işçi sınıfı tarafından parçalanması, yıkılması, ve, yerine proletarya devlet aygıtının, yani bizzat işçi sınıfı tarafından yönetilen devletin konması gerekliydi. Aslında, Marx ve Engels'in başlangıçtaki görüşleri bu değildi. Bu, onların Paris Komünü deneyinden sonra benimsedikleri ve sonradan özellikle Lenin'in geliştirdiği bir görüştü. Acaba bu görüş, bugün de bütünüyle geçerli mi? Bu, tartışılacak bir meseledir. Gerçekte, sosyalizme doğru ilerlemeyi, demokratik bir ortamda değil, aynı zamanda sadece parlamenter biçimlerden yararlanma yoluyla da gerçekleştirmenin mümkün olduğunu söylediğimiz zaman, dünyada yer almış olan ve hâlâ da gerçekleştirilmekte olan değişimleri dikkate alarak bu görüşte bazı düzeltmeler yaptığımız açıktır.»

Togliatti yoldaş burada bir Marksizm tarihçisi tavrı takınırken, gerçekte Marksizmin tarihini temelden tahrif ediyordu.

Şu olguları gözden geçirelim.

Marx ve Engels, 1847'de yazdıkları *Komünist Manifesto'* da apaçık bir biçimde şunu belirtiyorlardı: «İşçi sınıfının devriminde ilk aşama, proletaryayı egemen sınıf durumuna getirmek, ve demokrasi savaşını kazanmaktır.»¹⁷⁰ Lenin, bu söz üzerinde şunları söylemişti:

170 Marx ve Engels, **Seçme Eserler** F.L.P.H., Moskova 1958, cilt 1, s. 53.

«Burada, Marksizmin devlet konusundaki en dikkate değer ve en önemli fikirlerinden biri, (Marx ve Engels'in Paris Komünü'nden sonra ifade edecekleri gibi) «proletarya diktatörlüğü» fikri formüle edilmiş bulunuyor.»¹⁷¹

Marx, 1848 - 1851 döneminin deneyini özetledikten sonra, eski devlet makinasının parçalanması meselesini ortaya koymuştur. Lenin'in söylediği gibi, burada «sorun somut bir biçimde konmuştur ve sonuç son derecede açık, kesin, adeta elle tutulur haldedir: bundan önceki bütün devrimler, devlet makinesini yetkinleştirmişler, güçlendirmişlerdir; oysa, onu kırmak, parçalamak gerekir». Lenin, sonra da şunu eklemiştir: «Marksist devlet doktrinindeki en önemli, en özlü şey, bu sonuçtur.»¹⁷²

Marx, 1848 - 1851 yıllarının deneyine dayanarak, proletarya ihtilâlinin, önceki ihtilâllerin tersine, askerî-bürokratik makineyi bir grup insandan öteki grup insana aktarmakla kalmayacağı sonucuna vardı. Marx, parçalanmış devlet makinesinin yerine neyin konacağı sorusuna o zaman belirli bir cevap vermemiştir. Bunun nedeni de, Lenin'in belirttiği gibi, Marx'ın sadece mantıkî olarak ileri sürdüğü fikirlerle dayanmaksızın, tarihî deney verilerine sıkı sıkıya bağlı kalmasıydı.¹⁷³ Bu belirli meselede, 1852 yılında, daha öncekinin deneyinden çıkarılacak bir sonuç yoktu, ama 1871 Paris Komünü deneyi, meseleyi gündeme koydu. «Komün, proletarya ihtilâli tarafından, burjuva devlet makinesini *kırmak* için yapılmış ilk girişimdi; kırılmış olanın *yerine geçmesi* mümkün ve gerekli olan, 'nihayet bulunmuş' bir politik biçimdi.»¹⁷⁴

Buradan anlıyoruz ki, ortada iki sorun vardır; burjuva

171 Lenin, «Devlet ve İhtilâl», *Seçme Eserler*, F.L.P.H., Moskova, cilt 2, bölüm 1. s. 222.

172 Aynı eser, s. 226, 227, [s. 39].

173 Bakınız, aynı eser, s. 230. [s. 40].

174 Aynı eser, s. 257. [s. 74]

devlet makinesinin parçalanması, ve, bunun ne ile değiştirileceği. Marx, farklı dönemlerin tarihi deneyine dayanarak, önce birinci sorunu, sonra da ikincisini çözümlenmiştir. Togliatti yoldaş, Marx ve Engels'in, proletaryanın burjuva devlet makinesini parçalaması zorunluluğunu, ancak 1871 Paris Komünü deneyinden sonra ortaya attıklarını söylüyor. Bu tarihi gerçekleri tahrif etmektir.

Kautsky gibi, Togliatti yoldaş da «devlet makinesi tahrip edilmeksizin, iktidarın ele geçirilebileceğine»¹⁷⁵ inanıyor. Ve, burjuva devlet makinesinin korunabileceğini, proletaryanın bu hazır devlet makinesini kullanarak hedeflerine ulaşabileceğini savunuyor. Togliatti, Lenin'in bu konuda Kautsky'yi çürütürken kullandığı şu sözleri hatırlamalıdır:

«Kautsky, ya iktidarın işçi sınıfının tümü tarafından devralınmasını reddediyor, ya da işçi sınıfının eski burjuva devlet makinesini devralmasını kabul ediyor, ama, işçi sınıfının bu makineyi kırıp parçalaması ve yerine yeni, proletar bir makineyi koyması gerektiğini asla kabul etmeye yanaşmıyor. Kautsky'nin görüşleri, hangi yoldan «yorumlanırsa yorumlansın» ve «açıklanırsa açıklansın,» onun Marksizmden koptuğu ve burjuvaziye yanıştığı apaçıktır.»¹⁷⁶

Togliatti yoldaşın, kendi parti programlarının «Marksizm-Leninizmin derinleştirilmesi ve geliştirilmesi» olduğunu söyleyerek böbürlenmesi karşısında, bu sözüme yapısal reform teorisinin gerçekte Kautsky tarafından icad edilmiş olduğunu belirtmemiz gerekiyor. Kautsky, *Sosyal Devrim* adlı broşüründe şöyle diyordu:

«Bugünkü şartlar altında üstünlük kazanamayacağımızı söylemenin bile gereği yok. Devrimin kendisi bile, ileri gittikçe şimdiki politik ve sosyal yapımızı değiştirecek olan uzun ve zorlu bir mücadeleyi öngörmektedir.»

175 Aynı eser, s. 311. [s. 141].

176 Lenin, «Proletarya İhtilâli ve Dönek Kautsky», **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, cilt 2, bölüm 2, s. 69.

Kautsky'nin, çok önceden, proletarya ihtilâli teorisini, yapısal reform teorisıyla değiştirmeye çalıştığı ve Togliatti yoldaşın da bu fikirleri ondan devraldığı açıktır. Yine de, bu kişilerin görüşlerini ayrı ayrı incelersek görürüz ki, Togliatti yoldaş Kautsky'yi bir hayli geride bırakmıştır. — Kautsky «bugünkü şartlar altında üstünlük kazanamayacağımızı» kabul ediyordu; oysa Togliatti yoldaş, tam tersine «bugünkü şartlar altında» üstünlük sağlayacaklarını ileri sürüyor.

Togliatti ile öteki yoldaşlar, İtalya'nın sosyalizme doğru ilerlemesi için gerekli olan şeyin, o harika İtalyan Anayasası çerçevesinde «yeni bir demokratik rejim»in kurulması, ve aynı zamanda, «yeni bir tarihî kümelenme», ya da «öncü sosyal ve politik güçlerin kümelenmesi»nin¹⁷⁷ meydana getirilmesi olduğunu söylüyorlar. Bu yoldaşlar, İtalya'da «hem politik, hem de entellektüel ve ahlâkî olan bir devrimin öncülüğünü» İtalyan proletaryasından çok, bu «yeni tarihî kümelenme»nin yaptığını¹⁷⁸ ileri sürüyorlar. Bu «yeni tarihî kümelenme»nin aslında ne biçim bir şey olduğunu, ya da nasıl meydana getirileceğini bilen yoktur. Togliatti ile öteki yoldaşlar, bazan bu kümelenmenin işçi sınıfının öncülüğünde olduğunu,¹⁷⁹ bazan da bizatihî bu «yeni tarihî kümelenme»nin «öncü güçlerin kümelenmesi» olduğunu söylüyorlar. Bu kümelenme proletaryanın bir sınıf örgütü müdür, yoksa, sınıfların bir ittifakı mı? Bu kümelenme, işçi sınıfının öncülüğünde midir, yoksa burjuvazinin ya da başka bir sınıfın öncülüğünde mi? Orasını sadece allah bilir! Bu garip ve anlaşılmaz formülde güdülen amaç, son tahlilde, proletarya ihtilâli ve proletarya diktatörlüğü üzerindeki temel Marksist-Leninist görüşlerden kopmaktır.

177 Bakınız, «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Sunulan Tezler».

178 Aynı.

179 Aynı.

Togliatti yoldaş, (1) burjuva devlet makinesinin parçalanmasına ihtiyaç olmadığı, (2) bunun yerine bir proletarya devlet makinesi konmasına ihtiyaç olmadığı inancındadır. Ve, böylelikle Paris Komünü deneyini reddetmektedir.

Marx ve Engels'ten sonra Lenin, Paris Komünü deneyini tekrar tekrar açıklamış ve bu deneyin evrensel olarak bütün ülkelerin proletaryası için geçerli olduğunu ısrarla belirtmiştir. Lenin, Rus devrimi deneyini Paris Komünü deneyinden ayırmamış, tersine bunu Paris Komünü deneyinin bir devamı ve gelişmesi olarak görmüştür. Lenin, Sovyetlerde «Paris Komünü'nde gelişmeye başlamış olan devlet tipi»ni¹⁸⁰ bulmuş ve «Paris Komünü'nün, bu yolda [eski devlet makinesinin parçalanması yolunda] devir açan ilk adımı attığını; ikinci adımı da Sovyet hükümetinin attığını»¹⁸¹ belirtmiştir.

Togliatti yoldaş, Paris Komünü deneyini reddetmekle, kendi fikirlerini zorunlu olarak Marksizm-Leninizmin doğru-
dan doğruya karşısına dikmekte, Ekim İhtilâli deneyini ve bu ihtilâlden sonra çeşitli ülkelerde yapılan halk devrimlerinin deneylerini düpedüz reddetmektedir; ve böylelikle, onun sözümona İtalyan yolu da, uluslararası proletaryanın ortak yolunun karşısına dikilmiş olmaktadır.

Togliatti yoldaş şöyle diyor: «İtalyan işçilerinin karşısında, Rusya'da yapılanları yapmak diye bir mesele yoktur.»¹⁸² İşte meselenin özü burada.

1956 yılında İtalyan Komünist Partisi'nin kabul ettiği Programatik Deklarasyonun Unsurları'nda şöyle deniliyor-

180 Lenin, «devrimimizde Proletaryanın Görevleri», **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, cilt 2, bölüm 1, s. 38.

181 Lenin, «Komünist Enternasyonalin Birincisi Kongresi», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 28, s. 444.

182 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin sunduğu rapor.

du: «Sovyetler Birliği'nde zaferi sağlamış olan yöntemlerle iktidarın ihtilâl yoluyla ele geçirilmesi, Birinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonraki yıllarda imkânsız bir hale gelmiştir.» İşte, meselenin özü burada da kendini gösteriyor.

Togliatti yoldaş Çin devriminden söz ederken, Çin halkının devlet iktidarı için mücadele ettiği dönemde, Çin Komünist Partisi'nin, «Bolşeviklerin Mart'tan Ekim'e (1917) kadar olan devrim süreci içinde izledikleri stratejik ve taktik çizgiye hiçbir biçimde uymayan» bir politik çizgi izlediğini¹⁶³ söylemiştir. Bu, Çin devrim tarihinin tahrifidir. Çin devrimi, Çin'in kendine özgü şartları içinde ortaya çıktığı için, ayırddedici özelliklere sahiptir. Ancak, Mao Zedung yoldaşın da tekrar tekrar açıkladığı gibi, partimizin politik çizgisinin dayandığı ilke, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğinin, Çin devriminin somut pratiği ile bütünleştirilmesidir. Çin devriminin, Büyük Ekim İhtilâli'nin bir devamı olduğunu biz her zaman savunduk; devrimimizin, aynı zamanda, Paris Komünü davasının da bir devamı olduğunu söylemenin gereği yoktur. Devlet ve ihtilâl teorisiyle ilgili en temel mesele açısından, yani eski askerî-bürokratik devlet makinesinin parçalanması ve yerine proletarya diktatörlüğü devlet makinasının konması meselesi açısından, Çin devriminin temel deneyi, Ekim İhtilâli ve Paris Komünü deneylerine tamamen uygundur. Mao Zedung yoldaşın 1949'da, *Halkın Demokratik Diktatörlüğü Üzerine* adlı ünlü yazısında belirttiği gibi, «Rusların yolundan yürümek — varılan sonuç buydu.»¹⁶⁴ Togliatti yoldaş, Marksizm-Leninizmin temel ilkeleri üzerinde yaptığı revizyonu, ya da kendisinin ve ötekilerin ifadesiyle, «değiştirmeleri» haklı göstermek için, Çin devrimi deneyi ile Ekim İhtilâli deneyinin, «hiçbir biçimde birbirlerine uymayan» iki ayrı şey olduğunu söylüyor. Ama

163 Togliatti'nin, İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresini kapatış konuşması.

164 Mao Tsetung, **Seçme Eserler**, Pekin, cilt IV.

bu tahrifat, Togliatti ile öteki yoldaşların yapısal reform teorisini nasıl haklı çıkarabilir?

Bu teori, bir «barışçı geçiş» teorisi, ya da kendi sözleriyle «barış ve demokrasi içinde sosyalizme doğru ilerleme»¹⁸⁵ teorisidir. Bu arkadaşların teorilerinin ve programlarının tümü, kapitalist toplumda «sınıf barışı»na övgülerle dolup taşmakta, ama «sosyalizme doğru ilerleme» konusunda hiçbir şey içermemektedir; burada sadece sınıfların «barışı» vardır, sosyal «geçiş» adına hiçbir şey yoktur.

Marksizm-Leninizm proletarya ihtilâlinin bilimidir ve sürekliliği olarak devrimci pratikle gelişir; burada bireysel ilkelere ya da sonuçlar, yerlerini yeni tarihî şartlara uygun yeni ilkelere ya da sonuçlara bırakmaya mahkûmdurlar. Ama bu, Marksizm-Leninizmin temel ilkelerinin biryana atılacağı ya da revizyondan geçirileceği anlamına gelmez. Marksist-Leninist devlet ve ihtilâl teorisi, asla bireysel bir ilke ya da sonuç değil, uluslararası proletaryanın mücadelelerinden çıkan deneyin Marksist-Leninist özetlemesinden kaynak alan temel bir ilkedir. Bu temel ilkeyi biryana atmak ya da revizyondan geçirmek, Marksizm-Leninizme tamamen sırt çevirmektir.

Togliatti yoldaş! Size, haddimiz olmayarak bazı samimi öğütlerde bulunalım: Rus Ekim İhtilâli'nde yapılanları yapmayacağınızı ilân edecek kadar mağrur olmayın. Biraz daha alçakgönüllü olun ve Lenin'in 1920'de öğrettiklerini hatırlayın: «...Proleter devriminin başta gelen bazı temel meselelerinde *bütün* ülkelerin, Rusya'nın geçtiği yoldan geçmeleri kaçınılmaz bir şeydir.»¹⁸⁶

Proleter stratejisinin, Lenin tarafından ortaya konan ve Büyük Ekim İhtilâli tarafından doğrulanan ilkelerini desteklemek, ya da bu ilkelere karşı çıkmak — işte Leninistlerle,

185 «İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Sunulan Tezler»,

186 Lenin, «'Sol-Kanat' Komünizmi, Bir Çocukluk Hastalığı». **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, cilt 2, bölüm 2, s. 352.

modern revizyonistler ve yarıdakıları arasındaki temel fark buradadır.

DÜŞMANI STRATEJİK AÇIDAN KÜÇÜMSEYİN, TAKTİK AÇIDAN CİDDİYE ALIN

t a r i h i n b i r t a h l i l i

Son zamanlarda, kendilerine Marksist-Leninist diyen bazı kişiler, Çin komünistlerinin, emperyalizm ve bütün gericiler kâğıttan kaplanlardır diyen tezine karşı yeniden hararetleli bir kampanyaya giriştiler. Bu kişiler, bunun, bugün, «emperyalizmi gerçekte olduğundan güçsüz göstermek» ve «yığınların seferber olmasını önlemek» olduğunu söylüyorlar, yarın, bu, «sosyalizmin gücünü hiçe saymaktır» diyorlar. Bunun, bugün, «sahte - devrimci» bir tutum olduğunu söylüyorlar, yarın, bu, «korku»ya dayanan bir tezdır diyorlar. Bu kişiler, şimdi, birbirlerinin sesini bastırmak ve birbirlerini geçmek için bir yarış halindedirler; bu yarışa sonradan katılanlar öne geçmeye ve geride kalmadıklarını ispat etmeye çalışıyorlar. Bu kişilerin görüşleri, tutarsızlıklarla doludur ve tam bir saçmadır. Bütün bunlar bu tezi yıkmak için yapılıyor. Ne çare ki, bütün bu görüşlerin çok büyük bir zaafı vardır; o da, bu görüşlerde, Lenin'in vardığı bilimsel sonuca, emperyalizmin asalak, çürüyen ve cançekişen kapitalizm olduğu sonucuna ciddi bir biçimde değinmeye asla cesaret edilememiş olmasıdır.

Togliatti yoldaş, İtalyan Komünist Partisi'nin 10. kongresinde bu saldırı kampanyasını başlatırken şöyle diyordu: «Emperyalizmin, bir omuz darbesiyle devrilebilecek bir kâğıt kaplandan ibaret olduğunu söylemek yanlıştır.»¹⁸⁷ Togliatti şunu da eklemişti: «Eğer emperyalistler kâğıt kaplan-

187 İtalyan Komünist Partisi'nin 10. Kongresine Togliatti'nin sunduğu rapor.

dan ibaretseler, onlarla savaşmak için bunca çabanın ve mücadelenin ne gereği var?»¹⁸⁸ Eğer Togliatti yoldaş, dilbilgisi dersinde bir kelimenin anlamı hakkında sorulan soruya cevap veren bir ilkokul öğrencisi olsaydı, kâğıt kaplanın kâğıttan yapılmış kaplan olduğunu söyleyerek iyi bir not alırdı. Ama iş, teorik meselelerin incelenmesine gelince, burada darkafalılık sökmez. Togliatti yoldaş, hem Marksizm-Leninizmin, işçi sınıfının devrimci doktrininin, derinleştirilmesi ve geliştirilmesi yolunda olumlu katkılarda bulunduğunu¹⁸⁹ iddia ediyor, hem de ciddi bir teorik meseleye bir ilkokul öğrencisinin cevaplarını veriyor. Bundan daha gülünç bir şey olabilir mi?

Mao Zedung yoldaşın, emperyalizm ve bütün gericiler kâğıttan kaplanlardır diyen tezi son derece açıktır. Mao Zedung yoldaşın söylediği şudur:

«Düşmana karşı mücadele için, uzun bir süreden beri, stratejik açıdan bütün düşmanlarımızı küçümsemek, taktik açıdan da ciddiye almak anlayışını geliştirdik. Bu ayrıca, genel bir bakış açısından düşmanı küçümsememiz, ama her somut meselede ciddiye almamız gerektiği anlamına gelir. Genel bir bakış açısından, düşmanı küçümsemesek oportünizm hatasına düşeriz. Marx ve Engels sadece iki kişiydiler. Ancak, daha o günlerde, kapitalizmin bütün dünyada yıkılacağını ortaya koydular. Ama, somut meselelerle ve belirli düşmanlarla uğraşırken, onları ciddiye almazsak, mace-racılık hatasına düşeriz.»¹⁹⁰

Gerçeği iştirmek istemeyenden daha sağırı olamaz. Emperyalizmin sadece bir omuz darbesiyle devrilebileceğini söyleyen kim? Emperyalizmi yıkmak için çaba harcamanın ya da mücadele etmenin gereksiz olduğunu söyleyen kim?

188 Togliatti, «Tartışmayı Gerçek Sınırlarına Döndürelim»,

189 Aynı.

190 Komünist ve İşçi Partileri Temsilcilerinin 1957 Moskova Toplantısında Mao Zedung Yoldaşın yaptığı konuşma.

Burada, Mao Zedung yoldaştan bir pasaj daha aktaralım:

«Nasıl, dünyada ikili bir tabiata sahip olmayan hiçbir şey yoksa (bu, zıtların birliği kanunudur), emperyalizmin ve bütün gericilerin de ikili bir tabiatı vardır: Onlar aynı zamanda hem gerçek kaplanlar, hem de kâğıttan kaplanlardır. Tarihte, devlet iktidarını ele geçirmeden önce ve iktidarı ele geçirdikten sonra, kısa bir süre için, köle-sahipleri sınıfı, feodal toprak sahipleri sınıfı ve burjuvazi, zinde, devrimci ve ilericiydiler; gerçek kaplanlardı. Ancak zamanla, onların zıtları —köleler sınıfı, köylü sınıfı ve proletarya— adım adım güçlendikçe, onlara karşı mücadele ettikçe ve gitgide daha çok yenilmez hale geldikçe, bu egemen sınıflar adım adım ters yönde değiştiler; gerici ve geri sınıflar haline, kâğıttan kaplanlar haline dönüştüler. Ve giderek halklar tarafından devrildiler, ya da devrileceklerdir.

Gerici, geri ve çürümekte olan sınıflar, halka karşı giriştikleri ölüm-kalım mücadelelerinde bile bu ikili tabiata sahiptiler. Bir yandan gerçek kaplanlardı; halkı yiyip bitirdiler, milyonlarca onmilyonlarca insanı yiyip bitirdiler. Halk mücadelesi davası bir güçlükler ve sıkıntılar döneminden geçti; bu yolun üzerinde pek çok iniş-çıkışlar vardı. Çin'de emperyalizmin, feodalizmin ve bürokrat-kapitalizmin egemenliğini yıkmak, Çin halkının yüz yıldan fazla bir zamanını aldı ve 1949'da zafere ulaşıncaya kadar onmilyonlarca Çinlinin hayatına mal oldu. Bakın! Bunlar [emperyalizm, feodalizm, bürokrat-kapitalizm - ç.] o zaman canlı kaplanlar, çelikten kaplanlar, gerçek kaplanlar değil miydi? Ama sonunda kâğıttan kaplanlar, cansız kaplanlar, içi-kof kaplanlar haline geldiler. Bunlar tarihi olgulardır. Bu olgular görülüp işitilmedi mi? Bu olguların binlercesi ve onbinlercesi olmuş, yaşanmıştır! Binlercesi ve onbinlercesi! Bu yüzden, işin özü açısından, uzun vâde açısından, stratejik açıdan bakıldığında, emperyalizm ve bütün gericiler gerçek-

te neyseler odurlar, yani kâğıttan kaplanlardır. Bizler stratejik düşüncemizi bu temele dayandırmalıyız. Öte yandan, onlar aynı zamanda, halkı yiyip bitiren canlı kaplanlar, çelikten kaplanlar, gerçek kaplanlardır. Taktik düşüncemizi de bu temele dayandırmalıyız.»¹⁹¹

Bu pasaj, başlıca üç sömürücü sınıfın, sadece tarihi gelişmelerinin çeşitli aşamalarında değil, halka karşı giriştikleri son ölüm-kalım mücadelesinde de ikili bir tabiata sahip olduklarını göstermektedir. Açıktır ki, bu, tarihin Marksist-Leninist bir tahlilidir.

devrimcilerle reformistler arasındaki set

Tarih bize gösteriyor ki, bütün devrimcilerin —tabii, burjuva devrimcilerinin de— devrimci olmalarının başlıca nedeni; düşmanı küçümsemeye, mücadele etmeye ve zafer kazanmaya cesaret etmeleridir. Düşmandan korkanlar, mücadeleye cesaret edemeyenler, zafer kazanmaya cesaret edemeyenler, ancak ödeklerdir; onlar ancak reformist ya da teslimiyetçi olabilirler; ama asla devrimci olamazlar.

Tarihî açıdan bakılında, bütün gerçek devrimciler, gericiyi küçümsemek, gerici egemen sınıfları küçümsemek, düşmanı küçümsemek cesaretini göstermişlerdir; çünkü, halka yeni bir tarihî görev yükleyen o zamanın tarihî şartları altında, eski sistemi yeni bir sistemle değiştirme zorunluluğunu görmüşlerdir. Değişim, gerekli olduğu zaman, karşı konulmaz bir hale gelir, ve istensin ya da istenmesin, ergeç ortaya çıkar. Marx şöyle der: «İnsanların varlıklarını belirleyen bilinçleri değil, tersine, bilinçlerini

191 Bakınız, Mao Tsetung, «Amerikan Muhabiri Anna Louise Strong'la Konuşma», **Seçme Eserler**, F.L.P., Pekin, cilt IV. s. 98, 99.

belirleyen sosyal varlıklardır.»¹⁹² Sosyal değişme zorunlu luğu insanlarda devrimci bilinci ortaya çıkarır. Tarihi şartlar bir değişimi zorunlu hale getirmediğiçe, hiç kimse, ne kadar çabalarsa çabalasın, keyfi olarak devrim görevi üstlenemez ya da devrim yapamaz. Ama tarihi şartlar bir değişimi zorunlu hale getirdiği zaman, gerici egemen sınıflara karşı çıkmak cesaretini gösteren ve bu sınıfları kâğıttan kaplanlar olarak görmek cesaretini gösteren devrimciler ve halkın öncü savaşıları ortaya çıkar. Bu devrimciler, yaptıkları her işte daima halkın moral gücünü yükseltir ve düşmanın gururunu kırarlar. Bu, tarihi bir zorunluktur; bu, sosyal devrimin kaçınılmazlığıdır. Devrimin ne zaman patlak vereceği, ya da patlak verdikten sonra kısa sürede başarıya ulaşip ulaşmayacağı, birçok ciddi güçlüklerle, tersliklerle ve hattâ yenilgilerle karşılaşarak karşılaşmayacağı vb. —bütün bu sorular, çeşitli özgül tarihi unsurlara bağlıdır. Ama, devrim sırasında ciddi güçlüklerle, tersliklerle ve yenilgilerle karşılaşsalar bile, bütün gerçek devrimciler, yine de düşmanı küçümseme cesaretini gösterirler ve devrimin zaferine olan inançlarını yitirmezler.

Çin devriminin 1927'deki yenilgisinden sonra, Çin halkı ve Çin Komünist Partisi son derece büyük güçlükler içinde kaldılar. İşte o sırada Mao Zedung yoldaş, bir proleter devrimcisine yaraşır biçimde, bize devrimin gelecekteki seyirini ve zafer imkânlarını gösterdi. O, devrimin subjektif gücünü abartmanın ve karşı-devrimin gücünü küçümsemenin tek yanlı ve yanlış bir tutum olacağına işaret etti. Aynı zamanda, karşı-devrimin gücünü abartmanın ve devrimin potansiyel gücünü küçümsemenin de tek yanlı ve yanlış bir tutum olacağını ısrarla belirtti. Mao Zedung yoldaşın değerlendirmesi, sonradan Çin devriminin gelişmesi

192 Marx ve Engels, «Ekonomi Politığın Eleştirisine Bir Katkı», Seçme Eserler, F.L.P.H., Moskova, 1958, cilt 1, s. 363.

ve zaferi ile doğrulandı. Bugün, bir tüm olarak dünya durumu, bütün ülkelerin halkları için son derece elverişlidir. Bu elverişli durumda bazı kişilerin, düşmanın stratejik açıdan küçümsemesi tezine karşı alçakça saldırmak için hiçbir çabayı esirgememeleri, emperyalizmin gücünü gözlerinde büyütmeleri, emperyalistlere, gericilere arkaçıklar ve emperyalistlerin halkları yıldırma çabalarına yardımcı olmaları çok tuhaftır. Bu kişiler, halkın moral gücünü yükseltecek ve düşmanın gururunu kıracak yerde, düşmanın gururunu okşamakta ve halkın moralini bozmaya çalışmaktadırlar.

Lenin şöyle der: «Bir devrim mi istiyorsunuz? O halde güçlü olmak zorundasınız.»¹⁹³ Devrimciler niçin güçlü olmadırlar, niçin zorunlu olarak güçlüdürler? Çünkü devrimciler, toplumda yeni ve yükselen güçleri temsil ederler, çünkü devrimciler halkın gücüne inanırlar, çünkü devrimcilerin başlıca dayanağı halkın gücüdür. Gericiler zayıftırlar, kaçınılmaz olarak zayıftırlar; çünkü halktan kopmuşlardır; şu anda ne kadar güçlü görünürlerse görünsünler, sonunda yenilmeye mahkûmdurlar. «Diyalektik yöntem göre asıl önemli olan, o anda kalıcı gibi görünen, fakat daha o andan itibaren ölmeye başlamış olan şey değil, o anda kalıcı gibi görünmese bile, doğan ve gelişmekte olan şeydir. Çünkü diyalektik yöntem, ancak yeni doğan ve gelişmekte olan şeylerin yenilmez olduğunu kabul eder.»¹⁹⁴

Lenin emperyalizmden söz ederken niçin sürekli olarak «çamur ayaklı dev» ve «umacı» gibi benzetmeler kullanmıştır? Çünkü, son tahlilde, Lenin, sosyal gelişmenin objektif kanunlarına dayanıyordu ve toplumun yeni doğmuş güçlerinin, toplumun çürüyen güçlerini sonunda altedeceği-

193 Lenin, «Sahtelik Yok! Gücümüz Gerçeğin Söylenmesinde Yatar», **Bütün Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1962, cilt 9, s. 299.

194 Stalin, «Diyalektik ve Tarihî Materyalizm», **Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1953, s. 715

ne ve halkın güçlerinin, kendilerine karşı saf tutmuş güçleri bozguna uğratacağına inanıyordu. Bu böyle değil midir?

Çin komünistlerinin, emperyalizm ve bütün gericiler kâğıttan kaplanlardır diyen tezini yıkmaya çabasında olanlar! Size şunu söylemek isteriz: Siz ilk önce Lenin'in tezini yıkmalısınız. Niçin doğrudan doğruya Lenin'in tezini, emperyalizm bir «çamur ayaklı dev»dir, bir «umacı»dır diyen tezini çürütmüyorsunuz? Bu, sizin gerçek karşısındaki korkaklığınızdan başka neyi gösterir?

Lenin'in, emperyalizm bir «çamur ayaklı dev»dir, bir «umacı»dır diyen tezinde kullanılan benzetmelerle, Çin komünistlerinin, emperyalizm ve bütün gericiler kâğıttan kaplanlardır diyen tezindeki benzetme, aklıbaşında bütün Marksist-Leninistler için geçerlidir. Bu benzetmeler, sosyal gelişme kanunlarına dayanırlar ve meselenin özünü halkın dilinde anlatma amacını güderler. Büyük Marksist-Leninistler, büyük bilim adamları ve filozoflar, açıklamalarında sürekli olarak benzetmelere başvururlar ve bunu çoğu kez ince ve derin bir biçimde yaparlar.

Bazı kişiler, Lenin'in emperyalizmin özünü tanımlamakta kullandığı benzetmeleri kabul ettiklerini zorunlu olarak itiraf ederlerken, Çin Komünistlerinin kullandığı benzetmeyi ayrı tutarak buna karşı çıkıyorlar. Neden? Bu kişiler, acaba neden bu benzetmeyi durmadan kötülüyorlar? Neden tam bu sırada ortalığı velveleye veriyorlar? Bu, onların ideolojik yoksulluklarını ortaya koyduğu gibi, şüphesiz özel bir amaçları olduğunu da gösterir.

Nedir bu amaç?

İkinci Dünya Savaşı'ndan buyana, sosyalist kamp çok daha güçlü hale gelmiştir. Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın geniş alanlarında, emperyalistlerle onların yerli uşaklarına karşı devrimler dalga dalga ilerlemektedir. Emperyalist ülkeleri hem içten hem de dıştan kuşatan pek

çok uzlaşmaz çelişme, tekelci sermayenin hâkimiyetini tehdit eden birer volkan gibidirler. Emperyalist ülkeler, silâhlanma yarışını hızlandırmakta ve kendi ulusal ekonomilerini askerileştirmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Bütün bunlar emperyalizmi bir çıkmaza doğru sürüklemektedir. Emperyalistlerin beyin tröstleri [uzmanları - ç.], efendilerini, başlarına gelen ya da gelecek olan felâketten kurtarmak için plan üstüne plan yapmışlarsa da, emperyalizmi bu belâdan kurtaracak bir yol bulamamışlardır. Uluslararası durum böyleyken, bazı kişiler, kendilerini Marksist-Leninist olarak adlandırmalarına rağmen, pusulayı şaşırılmışlar ve sağlam bir mantık kullanmak yerine bir çeşit *fin de siècle* [19. Yüzyıl sonu - ç.] karamsarlığına gömülmüşlerdir. Bu kişilerin, emperyalizmin getirdiği felâketlerden kurtulmaları için halklara önderlik etmeye hiç niyetleri yoktur. Bu kişiler, halkların, bu felâketlerin üstesinden gelebileceklerine ve kendilerine yeni bir hayat kurabileceklerine de inanmıyorlar. Bu kişilerin, sosyalizmin ve bütün ülkelerin halklarına kaderinden çok, emperyalizmin ve bütün gericilerin kaderleriyle ilgili olduklarını söylemek yanlış olmaz. Onların, düşmanın gücünü abartmaktaki ve emperyalizmin çığırkanlığını yapmaktaki amaçları, «maceracılığa» karşı koymak değil, ezilen ulusları ve halkları devrim yolunda ayaklanmaktan alkoymaktır; onların sözümlü maceracılığa karşı direnişleri, devrime karşı durma amaçlarını gerçekleştirmek için bir bahaneden ibarettir.

Lenin, 1906 yılında, Rus Duması'ndaki (Çarlık Parlamentosundaki) liberal partilerden söz ederken, şöyle demişti:

«Duma'daki liberal partiler, halkın mücadelelerini çok yetersiz ve ürkek bir biçimde desteklerler; onların kaygısı halkın düşmanını yoketmekten çok, şimdi gelişmekte olan devrimci mücadeleyi yatıştırmak ve zayıflatmaktır.»¹⁹⁵

195 Lenin, «Devlet Duması Karşısında Takınılacak Tutum Konusunda Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi St. Petersburg Komitesi'nin

Bugün, işçi sınıfı hareketinin safları içinde Lenin'in sözünü ettiği tipte liberallere, yani burjuva liberallerine rastlıyoruz. Bunların kaygısı, emperyalistleri ve halkın öteki düşmanlarını yoketmekten çok, ezilen ulusların ve halkların yaygın devrimci mücadelelerini yatıştırmak ve zayıflatmaktır. Böyle insanlardan, Marksist-Leninistlerin düşmanı stratejik açıdan küçümsemeleri tezini anlamaları zaten beklenemez.

m u h t e ş e m m o d e l l e r

Bazı kahramanlar, Çin komünistlerinin «düşmanı stratejik açıdan küçümseme» tezine sövüp saydıktan sonra, «düşmanı taktik açıdan ciddiye alma» tezine karşı da ateş püskürmeye başladılar. Bu kişiler, «düşmanı stratejik açıdan küçümserken, taktik açıdan ciddiye alma» formülünün «ikili bir yaklaşım» olduğunu ve «Marksizm-Leninizme aykırı» düştüğünü söylüyorlar. Bu kişiler, stratejinin taktikten farklı olduğunu ve taktiklerin stratejik hedeflere hizmet etmesi gerektiğini kabul eder gibi görünüyorlar. Ama aslında bunlar, strateji ile taktik arasındaki farkı ortadan kaldırıyor ve strateji kavramıyla taktik kavramını iyice birbirine karıştırıyorlar. Bu kişiler, ya kendilerini tamamen alışlagelmiş mücadelelere veriyorlar, belirli mücadelelerde düşmana sonu gelmeyen tavizler veriyorlar ve böylece teslimiyet politikası hatasını işliyorlar, ya da pervasızca hareket ederek maceracılık hatasına düşüyorlar. Amaçları, son tahlilde, devrimci Marksist-Leninistlerin stratejik ilkelere ve tüm komünistlerin stratejik hedeflerini biryana atmaktır.

Bütün devrimcilerin devrimci olmalarındaki başlıca ne-

denin, tarihî açıdan düşmanı küçümseme, mücadele etme ve zafer kazanma cesaretini göstermeleri olduğunu belirtmiştik. Şimdi de ekliyelim ki, aynı biçimde, tarihteki bütün başarılı devrimcilerin başarılı olmalarının nedeni, yalnızca düşmanı küçümseme cesaretini göstermiş olmaları değil, aynı zamanda, her özel meselede ve her belirli mücadelede düşmanı ciddiye almaları ve ihtiyatlı bir tutum takınmalarıdır. Genel olarak, devrimciler ve özellikle proleter devrimcileri, bunu yapamadıkları takdirde, devrimi de sağa sola yalpalanmadan ileriye götüremezler ve muhtemelen maceracılık hatasına düşerek, devrimin kayıplara ve hattâ yenilgilere uğramasına yolaçarlar.

Marx, Engels ve Lenin, proletarya davası uğrunda ömür boyun süren mücadelelerinde düşmanı stratejik açıdan daima küçümsemişler, taktik açıdan da ciddiye almışlardır. Onlar, somut şartlara göre, sağ oportünizme ve teslimiyet politikasına karşı ve ayrıca «sol» maceracılığa karşı iki cep-hede birden savaşmışlardır. Bu bakımdan, onlar, bizim için muhteşem birer modeldirler.

Marx ve Engels *Komünist Manifesto*'yu şu ünlü pasajla bitirirler:

«Komünistler, görüşlerini ve amaçlarını gizlemeyi küçük-lük sayarlar. Onlar, hedeflerine ancak mevcut sosyal şart-ları zorla yıkarak ulaşmanın mümkün olduğunu açıkça ilân ederler. Varsın egemen sınıflar bir komünist iltilâli korku-suyla titresinler. Proleterlerin zincirlerinden başka kaybe-decek bir şeyleri yoktur. Kazanacakları koca bir dünya var.»¹⁹⁶

Bu, daima, tüm uluslararası komünist hareketin genel

196 Marx ve Engels, **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, 1958, cilt 1, s. 65.

stratejik ilkesi ve hedefi olmuştur. Ama Marx ve Engels, *Komünist Manifesto*'da, değişik ülkelerdeki komünistlerin karşı karşıya oldukları değişik şartları da dikkatle hesaba katmışlardır. Onlar, basmakalıp, katı bir formül ortaya atıp, bunu bütün ülkelerin komünistlerine zorla kabul ettirme yoluna gitmemişlerdir. Marksistlerin daima savundukları şudur: Her ülkenin komünistleri, tarihin her evresinde, kendi ülkelerinde hâkim olan şartların ışığında, kendi belirli stratejik ve taktik görevlerini belirlemek zorundadırlar.

Marx ve Engels, 1848-1849 yıllarının devrimci mücadelelerinde bizzat yer almışlardır. Onlar bir yandan, zamanın burjuva-demokratik devrimini proleter sosyalist devrimin bir başlangıcı olarak görürlerken, «Bir İşçi Cumhuriyeti İçin» şiarının âcil bir istek haline getirilmesine de karşı koymuşlardır. O zamanın özel stratejisi buydu.

Öte yandan, Marx ve Engels, dışardan silâh zoruyla, Almanya'da bir ihtilâl başlatılması girişimlerine karşı koymuşlar, bu yaklaşımı «ihtilâlcilik oynamak» diye tanımlamışlardır. Onlar, dışardaki Alman işçilerinin «tek tek» ülkelerine dönmelerini ve kendilerini buradaki devrimci yığın mücadelesinin içine atmalarını istemişlerdir. Başka bir deyişle, somut taktikler meselesinde, Marx ve Engels'in yaklaşımları, «sol» maceracılarınkinden derin bir biçimde ayrılıyordu. Marx ve Engels, belirli bir mücadeleye ilişkin meselelerde, daima sağlam bir temelden hareket etme yolunu tutmuşlardır.

1848-1849 ihtilâli'nin başarısızlığa uğramasından sonra, durumun değerlendirmesini yapan Marx ve Engels, bir süre, 1850 baharında, yeni bir ihtilâlin yakın olduğunu düşündüler. Ama, yaz geldiğinde, ihtilâlin hemen tekrarlanmasının artık imkânsız olduğunu gördüler. Objektif şartları gözönüne almayan bazı kişiler, devrimci gelişmenin gerçek durumu yerine devrimci gevezeliği koyarak, bir «sahte ihtilâl» düzenlemek istiyorlardı. Bu kişiler işçilere, devlet iktida-

rını derhal ele geçirmek zorunda olduklarını, aksi takdirde partiyi tamamen kaybedeceklerini söylüyorlardı. Marx ve Engels, bu maceracılığa kesinlikle karşı çıktılar. Lenin'in dediği gibi:

«1848-1849 ihtilâller dönemi kapandığında, Marx, ihtilâlcilik oynama yolundaki bütün girişimlerin karşısına dikilecek (Schapper'le Willich'e karşı giriştiği mücadele) ve görünürdeki «barış» havası altında yeni ihtilâller hazırlayan bu yeni dönemde gerektiği gibi çalışmasını isteyecektir.»¹⁹⁷

1870 Eylülünde, Paris Komünü'nden birkaç ay önce, Marx, Fransız proletaryasını zamansız bir ayaklanmaya karşı uyarıyordu. Ama, 1871 Martı'nda işçiler ayaklanmak zorunda kalınca, Marx, Paris Komünü işçilerinin yeri-göğü sarsan kahramanlıklarından büyük bir övgüyle söz etmiştir. L. Kugelmann'a yazdığı bir mektupta, Marx şöyle diyordu:

«Bu Parislilerde ne büyük bir esneklik, ne büyük bir tarihi girişim, ne büyük bir fedakârlık kapasitesi var! Dış düşmandan çok, içteki ihanetlerin yolaçtığı altı aylık bir açlık ve yıkıntıdan sonra, sanki Fransa ile Almanya arasında hiç savaş olmamış gibi, sanki düşman hâlâ Paris kapılarında değilmiş gibi, Prusya süngülerinin altında ayaklanıyorlar. Böylesi bir büyüklüğün tarihte bir örneği daha yoktur! Eğer yenilirlerse, bu sırf «iyi huyları» yüzünden olacaktır.»¹⁹⁸

Marx, Paris Komünü işçilerini, düşmanı kahramanca aşağıladıkları için, işte böyle övmektedir; Marx, Paris Komünü'nü, uluslararası komünist hareketin genel stratejik hedefinin ışığında değerlendirmiş ve Paris Komünü mücadelesi için «böylesi bir büyüklüğün tarihte bir örneği daha yoktur!» demiştir.

197 Lenin, «Karl Marx», **Karl Marx ve Friedrich Engels**, F.L.P.H., Moskova, 1954, s. 61.

198 Marx ve Engels, «Marx'tan L. Kugelmann'a», **Seçme Mektupları**, F.L.P.H., Moskova, s. 318.

Evet, Paris Komünü, ayaklanma sırasında bazı hatalar yapmıştır; karşı-devrimci Versailles üzerine derhal yürüye-memiştir, Merkez Komitesi iktidarı çok erken bırakmıştır. Paris Komünü yenilgiye uğramıştır. Ama, Komün'ün açtığı protetarya ihtilâli bayrağı sonsuza dek şerefle dalgalanacaktır.

Marx, *Fransa'da İş Savaş'ta* şöyle yazar:

«Çalışan insanların Paris'i, Komün'ü ile yeni bir toplum muhteşem habercisi olarak sonsuza dek anılacaktır. Verdiği kurbanların işçi sınıfının kalbinde kutsal bir yeri vardır. Tarih, onun cellâtlarını daha şimdiden o ebedi çar-miha çivilemiştir ve rakiplerinin duaları onları kurtarmaya yetmeyecektir.»¹⁹⁹

Engels de, Paris Komünü'nü 21 inci yıldönümünde anar-ken şöyle der:

«Enternasyonalist niteliği, Komün'e tarihî bir yücelik kazandırmıştır. Komün, her türlü burjuva şovenist nutuklara karşı yürekli bir meydan okumaydı. Ve bütün ülkelerin proletaryası bunu hiç yanılmadan kavradı.»²⁰⁰

Ama şimdi Togliatti yoldaşımız, Marx ve Engels'in, Paris Komünü'nü, dünya proletaryasının devrimci davası için evrensel önem taşıyan bir olay olarak değerlendirmelerini, artık sözünü bile etmeye değmeyecek bir şey sayıyor anlaşılan.

Engels'in işaret ettiği gibi, Paris Komünü'nün yenilgisinden sonra, Paris işçilerinin, güçlerini toplamak için uzunca bir döneme ihtiyaçları vardı. Ama Blankistler, şartları gözönüne almaksızın, yeni bir ayaklanmanın savunuculuğunu yapıyorlardı. Bu maceracılık Engels tarafından şiddetle eleştirilmiştir.

199 Marx ve Engels, «Fransa'da ...ç Savaş», **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, 1958, cilt 1, s. 542.

200 Marx ve Engels, «Paris Komünü'nü 21. Yıldönümünde Anar-ken», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 22, s. 291.

Kapitalizmin Avrupa'da ve Amerika'daki barışçı gelişme döneminde, Marx ve Engels, işçi sınıfı hareketi içinde iki cephede birden savaş vermeye devam ettiler. Onlar, bir yandan, devrim konusundaki boş lâkırtıları şiddetle suçlarlar ve burjuvaziye karşı savaşta burjuva meşruiyetinden yararlanılmasında ısrar ederlerken, öte yandan da, o zamanlar sosyal-demokrat partilere hâkim olan oportünist düşüncüyü şiddetle —daha da sert bir biçimde— suçladılar; çünkü bu oportünistler proleter devrimci güçlerini yitirmişler, kendilerini yasal mücadele sınırları içine hapsetmişler ve burjuvaziye karşı savaşta aynı zamanda illegal yollara girişme azminden yoksun kalmışlardı.

Açıkça görülüyor ki, Marx ve Engels, proletarya ihtilâlinin stratejik ilkelerine, her zaman —barışçı gelişme dönemlerinde de— şaşmaz bir biçimde bağlı kalmışlar ve belirli bir dönemin özel şartlarına uygun, esnek taktikler kullanmaya dikkat etmişlerdir.

Ve, büyük bir Marksist olarak Lenin, proleter devrimci mücadelenin tarihî arenasına girdiği zaman, Rus proletaryasının devrimci stratejisini en açık bir biçimde formüle etmiştir. İlk ünlü eseri olan «*Halkın Dostları*» *Kimlerdir Ve Sosyal-Demokratlarla Nasıl Savaşılır*'ı şu cümlelerle bitirir:

«İşçi sınıfının ileri temsilcileri, bilimsel sosyalizm fikirlerine ve Rus işçisinin tarihî rolü fikrine sahip çıktıkları zaman, bu fikirler yaygınlaştığı zaman, ve, işçilerin bugünkü dağınık ekonomik mücadelelerini bilinçli bir sınıf mücadelesine dönüştürecek sağlam örgütler kurulduğu zaman —o zaman, RUS İŞÇİSİ, bütün demokratik unsurların başına geçerek mutlakiyeti alaşağı edecek ve RUS PROLETARYASINI BÜTÜN ÜLKELERİN protetaryası ile omuzomuz; *açık politik mücadelenin dümdüz yolundan MUZAFFER KOMÜNİST İHTİLÂLE* götürülecektir.»²⁰¹

201 Lenin, *Bütün Eserleri*, F.L.P.H., Moskova, 1960, tift 1, s. 300.

Lenin'in bu stratejik ilkesi, bütün kurtuluş mücadeleleri boyunca, Rus halkının öncüsü için ve Rus halkı için genel yolgösterici ilke olarak kalmıştır.

Lenin bu stratejik ilkeyi daima azimle savunmuştur. Bunu yaparken de Narodniklere, «Legal Marksistler»e, Ekonomistlere, Menşeviklere, İkinci Enternasyonal'in oportünistlerine ve revizyonistlerine ve Troçki ile Buharin'e karşı amansız mücadeleler vermiştir.

1920'de, Rus Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'nin programı çizildiği sırada, Lenin'le Plehanov arasında proletarya stratejisinin ilkeleri üzerinde ciddi ayrılıklar çıktı. Lenin, parti programının proletarya diktatörlüğünü kapsamada ısrar ediyor, programın, işçi sınıfının devrimdeki öncü rolünü açıkça belirlemesini istiyordu.

1905 İhtilâli sırasında Lenin, *Demokratik Devrimde Sosyal - Demokrasinin İki Taktiği* adlı eserinde, mücadeleye öncülük etme ve zafer kazanma cesaretini göstermiş olan Rus proletaryasının yiğitliğini dile getiriyordu. Lenin, demokratik devrimde proletaryanın öncülüğü üzerine ve işçi sınıfının öncülüğünde bir işçi-köylü ittifakı üzerine geniş bir teori ortaya koymuş ve burjuva - demokratik devrimin sosyalist devrime dönüştürülmesi konusundaki Marksist teoriyi geliştirmiştir.

Lenin, Birinci Dünya Savaşı sırasında, *İkinci Enternasyonalin Çöküşü ve Kapitalizmin En Yüksek Aşaması Emperyalizm* gibi en önemli Marksist klasik eserleriyle, proletaryanın strateji üzerindeki düşüncesini yeni bir düzeye yükseltmiştir. Lenin, emperyalizmin, proleter sosyalist devrimin arifesi olduğunu, ve, proletarya ihtilâlinin önce bir, ya da birkaç ülkede zafere ulaşmasının mümkün olduğunu savunmuştur. Büyük Ekim İhtilâli'nin zaferine giden yolu bu stratejik kavramlar hazırlamıştır.

Lenin, belirli taktik meselelerinde proletaryanın hareket yönünü, daima, değişen şartların ışığında belirlemiştir.

Örneğin, proletaryanın politik partisi, hangi şartlar altında parlamentoya katılacak, hangi şartlar altında parlamentoyu boykot edecektir; hangi şartlar altında şu yada bu ittifaka girecek; hangi şartlar altında gerekli uzlaşmalara varacak, hangi şartlar altında uzlaşmaları reddedecektir; hangi şartlar altında yasal mücadelelere, hangi şartlar altında illegal mücadelelere girişecektir, bu iki mücadele biçimini esnek bir biçimde nasıl birleştirecektir; ne zaman saldırıya geçecek, ne zaman geriye çekilecek ya da dolambaçlı yoldan ilerleyecektir vb... «*Sol - Kanat*» *Komünizmi, Bir Çocukluk Hastalığı*'nda bu sorunları derin bir biçimde açımlayan Lenin, şöyle der:

«...Birincisi, devrimci sınıf, görevini yerine getirebilmek için, ...sosyal faaliyetin istisnasız *bütün* biçimlerine ve yönlerine sahip çıkmasını bilmelidir; ikincisi, devrimci sınıf, bir biçimden ötekine en hızlı ve beklenmedik tarzda geçmeye hazır olmalıdır.»²⁰²

Lenin, çeşitli mücadele biçimlerini tartışırken, her ülkenin, tek enternasyonal görevini yerine getirmeye yaklaşım tarzında; işçi sınıfı hareketi içinde başgösteren oportünizm ve «sol» doktrinciliğe karşı zafer kazanmaya, burjuvaziyi devirmeye ve proletarya diktatörlüğünü kurmaya yaklaşımındaki somut tarzda, özellikle millî olan, kesinlikle millî olan şeyi bütün komünistlerin araştırması, incelemesi ve kavraması gerektiğini söylemiştir. Millî özellikleri hesaba katmamak kesinlikle yanlıştır.

Lenin'in fikirlerinin ışığında görülüyor ki, proletarya partilerinin somut taktikleri, genel stratejik hedefe, proletaryanın ve halkların kurtuluşları hedefine ulaşmak için, yığınların milyonlar halinde örgütlenmesi, müttefiklerin en

202 Lenin, **Seçme Eserler**, FL.P.H., Moskova, 1951 silt 2, bölüm 2, s. 424-425.

geniş ölçüde seferber edilmesi, ve, halkın düşmanlarının, emperyalistlerle onların yerli uşaklarının, en geniş ölçüde tecrit edilmeleri amacını gütmektedir.

«...Mücadelenin biçimleri, değişen, nisbeten özel ve geçici nedenlere uygun olarak durmadan değişebilir ve değişmektedir; ama mücadelenin özü, yani onun sınıfsal özü, sınıfları varoldukça asla değişmez.»²⁰³

çin komünistlerinin stratejik ve taktik düşüncesi

Çin Komünistleri Marx'ın, Engels'in ve Lenin'in fikirlerine dayanarak, Çin devriminin strateji ve taktiklerini somut devrimci pratik içinde saptamışlardır. Mao Zedung yol-
daş, Çin komünistlerinin stratejik ve taktik düşüncesini şöyle özetlemektedir: «Dünya üzerindeki emperyalizmle Çin'deki gerici Çan Kay-şek kliğinin yönetimi daha şimdiden çürümüştür ve geleceklere yoktur. Biz onları küçümsemekte haklıyız; Çin halkının iç ve dış düşmanlarını altedeceğine güveniyoruz ve bunda şüphemiz yoktur. Ama bütünün her bir parçası açısından, her bir belirli mücadele (askerî politik, ekonomik, ya da ideolojik mücadele) açısından, düşmanı asla hafife almamalıyız; tersine, düşmanı ciddiye almalı ve zafer kazanmak için bütün güçlerimizi savaşa yöneltmeliyiz. Biz, stratejik açıdan, tüm açısından, düşmanı hafife almamız gerektiğini doğru olarak belirtirken, tümün herhangi bir parçasında, herhangi belirli bir mücadelede, düşmanı asla hafife almamalıyız. Eğer, bütün açısından, düşmanın gücünü gözümüzde büyütür ve bu yüzden onu yenmeye ve zafer kazanmaya cesaret edemezsek, sağ oportünizm hatasına düşmüş

203 Lenin, «Kapitalizmin En Yüksek Aşaması, Emperyalizm», **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, tılt 1, bölüm 2. s. 509.

oluruz. Eğer, tümün herbir parçası açısından, her belirli mesele açısından, ihtiyatı elden bırakırsak, mücadele sanatını dikkatle incelemeyip yetkinleştirmesek, bütün güçlerimizi savaşa yöneltmesek ve kazanılması gereken müttefikleri, orta köylüleri, küçük bağımsız zanaatkâr ve tüccarları, orta burjuvaziyi, öğrencileri, öğretmenleri, profesörleri ve sıradan aydınları, sıradan memurları, serbest meslek sahiplerini ve uyanık insanları kazanmaya dikkat etmezsek, «sol» oportünizm hatasına düşmüş oluruz.»²⁰⁴

Mao Zedung yoldaş burada, bir tüm olarak proletarya mücadelesinin, yani strateji meselesinin; ve, proletarya mücadelesinde herbir parçanın, her belirli meselenin, yani taktik meselesinin çok açık-seçik bir açıklamasını yapmıştır.

Meseleye bir tüm olarak, yani stratejik açıdan baktığımızda, düşmanı niçin küçümsüyoruz? Çünkü, emperyalizm ve bütün gericiler çürümektedirler, gelecekleri yoktur ve yıkılabilirler. Bunu görememek, devrimci mücadeleye girişme cesaretinin kaybolmasına, devrime olan inancın kaybolmasına, halkın yanlış yola yöneltilmesine yolaçar. Belirli mücadelelerde, yani taktik açıdan, düşmanı niçin hafife almamak, tersine ciddiye almak zorundayız? Çünkü, emperyalistler ve gericiler hâlâ yönetim aygıtını ellerinde tutmaktadır ve hâlâ halkları aldatabilmektedirler. Proletarya ve halk yığınları, emperyalizmin ve gericiliğin hâkimiyetini yıkmak için çetin ve dolambaçlı mücadelelerden geçmek zorundadırlar. Emperyalistlerle gericiler tahtlarından kendiliklerinden inmeyeceklerdir.

Devrimci bir parti, eski sistemi yıkmaya yolundaki stratejik hedefi terketmişse, düşmanın altedilebileceğine ve zaferin kazanılabileceğine artık inanmıyorsa, devrimci mücadeleyi asla yürütemeyecektir. Devrimci bir parti, devrim-

204 Mao Tsetung, «Parti'nin Bugünkü Politikasının Bazı Önemli Meseleleri Üzerine», **Seçme Eserler**, F.L.P., Pekin, cilt IV, s. 181-182.

ci mücadelenin akışı içinde, düşmanla ciddi ve ihtiyatlı bir biçimde kavgaya tutuşmaksızın, devrimci güçleri gitgide geliştirmek ve genişletmek için çaba göstermeksizin, sadece devrim hedefini ilân etmekle yetinir, devrimi sadece bir lâf konusu olarak ele alır ya da körükörüne darbeler indirme yolunu tutarsa, umulan zaferi hiçbir zaman gerçekleştiremez. Bu, proletarya partileri için büsbütün doğrudur. Bir proletarya partisi, devrimci mücadelenin herbir somut meselesinde düşmanı tam olarak ciddiye alır, proleter stratejisinin ilkelerine bağlı kalarak düşmanla döğüşmeyi başarır, proletaryanın gücü başlangıçta daha az olsa bile, zaman geçtikçe bir tüm olarak biz üstün geleceğiz». Başka bir deyişle, taktik meselelerinde, mücadelenin somut meselelerinde düşmanı ciddiye alırsak, her belirli mücadeleyi kazanmak için olan bütün çabamızı devrimin zaferini hızlandırmış, zaferin gecikmesini ya da geriye bırakılmasını önlemiş oluruz.

Proletarya partileri, düşmanı taktik açıdan tam olarak ciddiye alarak, belirli mücadelelerde zaferler kazanarak, düşmanın yenilebileceğini ve düşmanı küçümsemek için ortada binbir türlü neden bulunduğunu, gitgide daha çok sayıda yığınların bizzat kendi deneyleriyle öğrenmelerini sağladılar. Çin'de şu atasözleri vardır: Büyük işler küçük başlangıçlardan doğar; ufacık köklerden kocaman bir ağaç çıkar; dokuz katlı saray başlangıçta bir toprak yığındır; bin fersahlık yolculuğa bir adımla başlanır. Bu atasözleri, gericiileri yıkmak isteyen devrimciler için geçerlidir; yani devrimciler, amaçlarına ancak, mücadele üstüne mücadele vererek, sayısız belirli mücadelelere girerek ve bunların herbirinde zafer kazanmak için çalışarak ulaşabilirler.

Mao Zedung yoldaş «Çin'in Devrimci Savaşında Strateji Sorunları» adlı yazısında şöyle der: «Stratejimiz on kişiye karşı bir kişiyle çıkmak'tır, taktiğimizse, bir kişiye karşı on kişiyle çıkmak'tır. Bu, düşmana karşı üstünlük sağ-

lamak için temel ilkelerimizden biridir.»²⁰⁵ Mao Zedung yoldaş şunu ekler: «Biz çoğu yenmek için azı kullanırız —bunu, bir tüm olarak Çin'i yönetenlere söyleriz. Biz, azı yenmek için çoğu kullanırız— bunu da, savaş alanında tek tek her düşman kuvvetine söyleriz.»²⁰⁶

Mao Zedung yoldaş burada, askerî mücadele ilkelerini ele almıştır; ama bu ilkeler politik mücadele için de geçerlidir. Tarih bize gösteriyor ki, burjuva devrimcileri de içinde olmak üzere, bütün devrimciler başlangıçta daima azınlıktadırlar ve önderlik ettikleri güçler de başlangıçta daima nispi olarak ufak ve zayıftırlar. Devrimciler, stratejilerinde, «çoğu yenmek için azı kullanacak» ve düşmana karşı mücadelede «on kişiye karşı bir kişiyle çıkacak» iradeyi göstermezlerse, gevşerler, kısırlaşır, herhangi bir iş başarmada yetersiz kalırlar ve hiçbir zaman çoğunluk haline gelemeyizler. Öte yandan, taktiklerinde, yani belirli bir mücadele içinde yığınları örgütlemeyi, kazanılabilecek bütün müttefikleri biraraya getirmeyi ve düşmanlar arasında objektif olarak varolan çelişmelerden yararlanmayı başaramazlarsa; mücadelede «azı yenmek için çoğu kullanma» ve «bir kişiye karşı on kişiyle çıkma» yöntemini uygulayamazlarsa; belirli mücadeleler için gerekli bütün hazırlıkları yapamazlarsa, her belirli mücadelede zafer kazanmaları ve küçük zaferlerini çoğaltarak büyük zaferlere ulaşmaları asla mümkün olamayacaktır, ve, bizzat kendi kuvvetlerinin düşman tarafından birer birer ezilmesi ve devrimin gücünün dağılması tehlikesi ortaya çıkacaktır.

205 Mao Zedung, **Seçilmiş Askerî Yazıları**, Pekin, s. 133.

206 Aynı eser, s. 135.

Strateji ve taktik ilişkileri meselesini özetlersek, proletarya partisinin, nihaî hedefi, emekçi halkların kurtuluşu hedefini en geniş ölçüde dikkate alması, düşmanı altetmek için gereken cesaret ve inanca sahip olması hayati önem taşır. Proletaryanın partisi, küçük ve yakın zaferlerin sarhoşluğuna kapılarak nihaî hedefi gözden kaçırmamalı, düşmanın geçici olarak güçlü görünmesine bakarak halk devriminin zaferine olan inancını asla yitirmemelidir. Proletaryanın partisi, aynı zamanda, çok önemli gibi görünmese de çok küçük günlük mücadeleleri, ciddiolarak dikkate almak zorundadır. Proletaryanın partisi, her belirli mücadelede, yeterince hazırlıklı olmalı, yığınları başarılı bir biçimde birleştirmeli, mücadele sanatını inceleyip yetkinleştirmeli ve zafer kazanmak için her şeyi yapmalıdır ki, yığınları sürekli olarak eğitmek ve cesaretlendirmek mümkün olabilsin. Proletaryanın partisi, en küçükleri de içinde olmak üzere, çok sayıda belirli mücadelenin, birbiriyle kaynaşarak, eski sistemi temellerinden sarsacak bir güç haline geleceğini iyice kavramalıdır.

Şu halde, apaçıktır ki, strateji ve taktik hem birbirinden ayrı şeylerdir, hem de her ikisi bir bütün teşkil ederler.

Bu, Marksist-Leninistlerin meseleleri incelemekte kullandıkları diyalektiğin ifadesidir. Bazı kişiler, «düşmanı stratejik açıdan küçümseyip, taktik açıdan ciddiye almak» düşüncesini «skolastik felsefe» ya da «ikili bir yaklaşım» olarak tanımlıyorlar. Ama bu kişilerin ne türlü bir «felsefe» ye, hangi «tek yaklaşım»a sahip olduklarını anlamak mümkün değildir.

Lenin, «Devrimimiz» adlı yazısında, oportünizm kahramanları için şunları söylemiştir:

«Hepsi kendilerine Marksist derler, ama Marksizm anlayışları çekilmez derecede ukalâcadır. Marksizmde belirleyici olan şeyi, devrimci diyalektiği anlamada tamamen yetersizdirler». ²⁰⁷

Lenin, aynı yazıda şunları da ekler:

«Bütün davranışları, onların, burjuvaziden kopmak şöyle dursun, ondan bir adım bile uzaklaşmayı göze alamayan, ve aynı zamanda, ödleklüklerini müthiş bir lâf kalabalığıyla maskeleyen korkak reformistler olduklarını ortaya koyar». ²⁰⁸

Çin Komünist Partisi'ne saldıranlara, Lenin'in bu satırlarını dikkatlice bir okumalarını salık veririz. Bunların, bazı kişiler için gayet iyi bir politik ayna olacağına şüphe yoktur.

İKİ CEPHEDE MÜCADELE

*modern revizyonizm, uluslararası
işçi sınıfı hareketi içinde
başlıca tehlikedir*

İtalyan Komünist Partisi, bugün kapitalist dünyadaki en büyük komünist partilerinden biridir. Bu parti, faşist yönetimin en karanlık günlerinde kahramanca mücadelelere öncülük etmiştir. Bu partinin onurlu bir mücadele geleneği vardır. İtalyan Komünist Partisi, İkinci Dünya Savaşı sırasında, İtalyan halkının faşizme karşı yiğitçe silâhlı başkaldırmasında ve gerilla savaşına girişmesinde öncülük etmiştir. Halkın silâhlı güçleri Mussolini'yi tutuklamışlar ve bu faşist canavarı ölüme mahkûm etmişlerdir.

İtalyan Komünist Partisi'nin, geçmişindeki bu militan

207 Lenin, **Marx, Engels, Marksizm**, Moskova 1951, s. 547.

208 Aynı eser, s. 548.

mücadeleyle halkların sevgisini ve desteğini kazanmış olması doğaldır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan buyana, İtalya'da kapitalizm kendisini bir barışçı gelişme dönemi içinde bulmuştur; İtalyan Komünist Partisi bu dönemde, yasal mücadele biçimlerinden yararlanarak büyük işler başarmıştır. Elbette ki, işçi sınıfı partilerinin eylemlerinde, yasal mücadele şartlarından olumlu biçimde yararlanılabilir; ama işçi sınıfının partisi, yasal mücadeleye girerken, devrimci uyanıklık ve azimden yoksun olursa, bu şartlar ters ve olumsuz bir etki yaratabilir. Marx, Engels ve Lenin, proletaryayı sürekli olarak bu tehlikeye karşı uyarılmışlardır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan buyana, revizyonizmin uluslararası işçi sınıfı hareketi içinde başlıca tehlike olarak kabul edilmesi nedendir? Çünkü, birincisi, birçok ülkelerdeki yasal mücadeleler pek çok tarihî deneyi gözler önüne sermiş ve birçok dersler vermiştir; ikincisi oportünizmi ve revizyonizmi doğuran şartlar şimdi fiilen vardır: üçüncüsü, Tito kliği tarafından temsil edilen modern revizyonizm fiilen ortaya çıkmıştır.

Togliatti ve öteki bazı yoldaşların görüşlerine bakarak, revizyonizm tehlikesinin İtalyan Komünist Partisi içinde de başgösterdiğini açıkça söyleyebiliriz. Bu, yakınlarda, Fransız Komünist Partisi'nden bazı yoldaşlar, devrimci Marksist-Leninistlere ve Çin komünistlerine saldıran birdizi yazı yayınlamışlardır. Bu yoldaşların uluslararası komünist hareketle ilgili bazı temel meselelerde ortaya koydukları görüşler, Togliatti ile öteki yoldaşların öne sürdükleri görüşlerin tam bir kopyasıdır. Üstelik, Lenin'in söylediği gibi «aynı aileden olan, birbirlerini yücelten, birbirlerinden ders alan ve 'doğmatik' Marksizme karşı birlikte savaş açan»²⁰⁹ bazı kişiler, son za-

209 Lenin, «Ne Yapmalı?», **Bütün Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1961, cilt 5, s. 353 - dipnot.

manlarda uluslararası komünist harekette ön plana çıkmışlardır. Bu tuhaf bir olgudur; ama Marksizm-Leninizmi birazcık bilen ve bu olguyu inceleyen bir kişi, bunun bir rastlantı olmadığını kolaylıkla görebilir.

Modern revizyonizm bazı kapitalist ülkelerde ortaya çıktığı gibi, sosyalist ülkelerde de ortaya çıkabilir. Revizyonizm bayrağını ilk olarak Tito grubu açmış, ve, daha önce sosyalist olan Yugoslavya'nın zamanla nitelik değiştirmesine yolaçmıştır. Tito kliği, politik bakımdan, uzun süredir A.B.D.'nin ve öteki emperyalist ülkelerin yardakçısı durumundadır; ekonomik bakımdan da, ekonomiyi tedrici olarak emperyalistlerin liberalleştirilmiş ekonomi dedikleri biçime sokarak, Yugoslavya'yı Amerikan emperyalizminin bir parçası haline getirmiştir.

Lenin, Rus Komünist Partisi'nin 1921 Mayısında yapılan 10. kongresinde şunları söylemiştir:

«Milyukov haklıydı. O, politik gelişme derecesini gayet akıllıca hesaba katarak, Sosyalist-Devrimcilik ve Menşevizm biçimindeki atlama taşlarının kapitalizme dönüş için gerekli olduğunu söylüyor. Burjuvazi böyle atlama taşlarına muhtaçtır ve bunu anlamayan aptaldır».²¹⁰

Lenin'in bu önemli sözleri, Tito kliğinin yirmi-otuz yıl sonra yapacaklarını adeta önceden haber vermektedir.

Nasıl olur da revizyonizm, sosyalist ülkelerde de ortaya çıkar? 1957 Moskova Dekarasyonu'nun işaret ettiği gibi: «Revizyonizmin içteki kaynağını burjuva etkisinin varlığı, dıştaki kaynağını da emperyalist baskıya boyuneğiş teşkil eder.»

Moskova Deklarasyonu'nun, uluslararası komünist harekette başlıca tehlikeyi revizyonizmin oluşturduğunu belirten önemli tezi, Moskova Bildirisi'nde de tekrar edilmiş ve Yu-

210 Lenin, «Rus Komünist Partisi, (Bolşevik)nin Tüm - Rusya Konferansında, Yiyecek Vergisi Konusundaki Rapor Üzerine Tartışmaya Cevap Olarak Yaptığı, Konuşma, 27 Mayıs 1921», **Seçme Eserler**, International Publishers. New York, 1943, cilt 9, s. 222.

goslav biçimi uluslararası oportünizm mahkûm edilmiştir. Bildiri, tamamen doğru olarak şunu belirtir:

«Eskimiş olduğunu söyledikleri Marksizm-Leninizme ihanet ettikten sonra, Yugoslavya Komünistleri Birliği'nin liderleri, 1957 Deklarasyonu'nun karşısına anti-leninist revizyonist programlarını koymuşlar; Yugoslavya Komünistleri Birliği'ni, bir tüm olarak uluslararası komünist hareketin karşısına dikmişler, ülkelerini sosyalist kamptan kopararak, Amerikan emperyalistlerinin ve öteki emperyalistlerin sözumona «yardımına» bağımlı hale getirmişler, ve böylelikle Yugoslav halkını, kahramanca bir mücadele sonunda elde edilmiş devrimci kazançları yitirme tehlikesiyle karşı karşıya bırakmışlardır. Yugoslav revizyonistleri, sosyalist kamp ve dünya komünist hareketi aleyhine yeraltı faaliyetinde bulunmaktadırlar. Bu kişiler, bloklar-dışı politika bahanesiyle, bütün barışsever güçlerin ve ülkelerin birliğine zarar veren faaliyetlere girişmişlerdir».

Moskova Bildirisi ayrıca şunu belirtir:

«Yugoslav revizyonist liderlerini teşhir etmek, komünist hareketi ve işçi sınıfı hareketini Yugoslav revizyonistlerinin anti-leninist fikirlerine karşı korumak için etkin bir mücadeleye girişmek, Marksist-Leninist partileri bekleyen zorunlu bir görevdir».

Bu resmî belge, sosyalist ülkelerin partilerinin yanısıra, İtalyan ve Fransız partilerini de içine alan 81 partinin temsilcilerinin imzalarını taşımaktadır. Ama bu partilerden bazılarının öndegelen üyeleri, daha bu imzaların mürekkebi bile kurumadan Tito kliğini bağrılarına basmaya koşular.

Togliatti yoldaş, «'Tito kliğine' küfür yağdırmak, bizi bir adım bile ileriye götürmez, ama bir hayli geriye götürür»²¹¹ diyerek, 1960 Moskova Bildirisi'nde Yugoslav Tito

211 «Tito Kliği'nin Eleştirilmesi Münasebetiyle», **Rinascita**, 13 Ekim 1962.

kliği karşısında takınılan tutumun «yanlış» olduğunu açıkça ilân etti. Bazı kişiler de, Yugoslav Komünistlerinin «tüm dünya komünist hareketiyle yeniden iyi ilişkiler kurma ve birleşme yolunda adımlar atmış» olduğunu söylediler, ve «hayatî önem taşıyan birdizi uluslararası meselede» Tito kliğinin tutumu ile kendi tutumları arasında «uygunluk ve yakınlık» olduğunu belirttiler. Bu kişilerin yaptıkları, her Şeyden önce kendi taahhütlerini yalanlamaktadır; bunlar, Moskova Deklarasyonu'nu ve Moskova Bildirisi'ni, içleri boş birer resmî formalite olarak ele alıyorlar. Bu kişiler, kendilerini haklı göstermek için Moskova Bildirisi'nin tamamen çığnemekten çekinmiyorlar, ve revizyonizmi bugün uluslararası komünist hareket ve işçi sınıfı hareketi içindeki başlıca tehlike olarak görecekleri yerde, «son zamanlarda dogmatizm ve sektelik tehlikesinin başlıca tehlike haline gelmiş olduğunu»²¹² iddia ediyorlar.

Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin geçenlerde yapılan 6. kongresinde, Çin Komünist Partisi temsilcisi, konuşmasında Moskova Bildirisi'ni savunarak Tito kliğinin revizyonizmini mahkûm ettiği zaman, son derece kaba bir muameleyle hedef oldu. Öte yandan Tito kliğinin bu kongreye göndermiş olduğu temsilci çılgın bir tezahüratla karşılındı. Buna «komünist hareketin ortaklaşa saptanmış çizgisine sarsılmaz bağlılık» denebilir mi? Sadece kendi halklarımızı üzecek ve dışmanı sevindirecek olan bu hareketin önceden planlanmış olduğunu herkes biliyor.

Bütün bunların sonucunda, Tito kliğinin piyasa fiyatı birdenbire on misline çıktı. Bu işleri yapanların amacı, Tito kliğini kendi ideolojik merkezleri haline getirmektir; onlar Marksizm-Leninizmin yerine Tito kliğinin temsil ettiği modern revizyonizmi koymak, ve Moskova Deklarasyonu ile Moskova

212 Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 14 Aralık 1962 tarihli oturumunda alınan karar.

Bildirisi'nin yerlerine de Tito kliğinin modern revizyonist programını ya da başka bir şeyi koymak için uğraşıyorlar.

Bazı kişiler, ikidebir «saatlerinizi ayarlayın» diyorlar. Ortada iki tane saat vardır; bunlardan biri Marksizm-Leninizmdir, öteki de Tito kliği tarafından temsil edilen modern revizyonizm. Bu saatlerden hangisini üstün sayacağız? Marksizm-Leninizm saatini, Moskova Deklarasyonu ile Moskova Bildirisi saatini mi, yoksa modern revizyonizm saatini mi üstün sayacağız?

Bazı kişiler, bizim, modern revizyonizmle savaşmamızı, hattâ İkinci Enternasyonal dönemindeki eski-kuşak revizyonizminden sözetmemizi yasaklamak isterlerken, bizzat kendileri eski-kuşak revizyonistlerin çaldıkları plakları yeniden piyasaya sürmekte ve bu havaları tekrar tekrar çalmaktan büyük bir zevk duymaktadırlar. Engels, *Konut Meselesi* adlı eserinin ikinci baskısına yazdığı önsözde Proudhon'culuğu ele alarak şöyle der: «Modern sosyalizmle az çok meşgul olan bir kimse, hareketin içindeki 'saf dışı edilmiş görüşleri' de öğrenmek zorundadır.» Engels, bunları doğuran şartlar toplumunda varolmakta devam ettiği sürece, bu görüşlerin ya da bunlardan doğan eğilimlerin kaçınılmaz olarak zaman zaman yeniden ortaya çıkacağına inanıyordu. «Ve eğer bu eğilim sonradan daha kesin bir biçim alır ve daha belirgin çizgilere kavuşursa... programının saptanması için kendi atalarına dönmek zorunda kalacaktır.»²¹³ Biz de modern revizyonizmle savaştığımızı göre, doğal olarak bu eğilimin atalarını, tarih derslerini incelemek ve modern revizyonistlerin nasıl atalarına döndüklerini araştırmak zorundayız. Bunu yapmamalı mıyız? Bu niçin «asla izin verilemeyecek bir tarihi karşılaştırma» olsun? Herhangi bir tabuyu mu çiğnemiş oluyoruz?

213 Marx ve Engels, **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, 1958, cilt 1, s. 549, 550.

Onlar, Bernstein ve Kautsky gibi eski-kuşak revizyonistlerin çaldıkları havaları çaldıklarına göre, Çin komünistlerini ve bütün Marksist-Leninistleri lekelemek için Kautsky'nin görüşlerini, yöntemlerini ve ifadelerini kullandıklarına göre, Lenin'in eski revizyonistleri eleştirisiyle kendilerine cevap vermemizi yasaklayamazlar.

Lenin şöyle der:

«Bernstein'in öğrencileri de, proletaryanın gerçek ihtiyaçlarını, ve, proletaryanın artan güçleri, sosyal-demokrat çalışmanın derinleştirilmesi, yani bir toplumun unsurlarının hazırlanması görevlerini yalnız kendilerinin anladıklarını, propaganda ve bilinçlendirme görevlerini kavramada daha yetenekli olduklarını iddia ediyorlar. «Nihai hedefi» *olmayan* «hareketi,» biricik savunma hareketi olarak ileri süren ve yeter ki «burjuvazi yüz çevirmesin...» diyerek korku taktiğini savunan Bernstein, olup bitenlerin bütün yönleriyle bilinmesini istiyoruz! diyordu. Bernstein'in öğrencileri de avaz avaz bağırarak devrimci sosyal-demokratların «Jakobencilikini», «işçi inisiyatifini» anlamayan «yazarları» vb. vb. suçladılar. Gerçekte, herkesin bildiği gibi, devrimci sosyal-demokratlar ayrıntılı günlük çalışmalarında güçlerin hazırlanmasını vb. vb. küçümsemeyi hiçbir zaman akıllarından geçirmediler. Onlar sadece nihai hedefin açık-seçik bilinmesini, devrimci görevlerin açık-seçik saptanmasını istediler, nüfusun yarı-proleter, yarı-küçük burjuva tabakalarını devrimci düzeye yükseltmek istediler, ve proletaryanın «yeter ki, burjuvazi yüz çevirmesin» cinsinden oportünist düşünceler düzeyine düşmesine engel olmak istediler. Soru şuydu: *Dürfen wir siegen?* —«yenmeye cesaret edecek miyiz?» yenmemize izin var mı? Yenmek bizim için tehlikeli değil midir? yenmemiz gerekir mi?— Bu soru, partinin oportünist aydın unsurlarıyla, devrimci proleter unsurları arasındaki görüş farkını belki de daha iyi ifade ediyordu. İlk bakışta tuhaf gibi görünen bu soru, sorulmuştur ve sorulmalıydı; çünkü

oportünistler zaferden korkuyorlardı. Zaferin sözünü ederlerken proletaryayı yıldırıma çalışıyorlar, bir zaferin meşum sonuçlara yolaçacağı kehanetinde bulunuyorlar ve böylelikle, zafer çağrısı niteliğindeki şiarları gülünç hale getiriyorlardı.»²¹⁴

Lenin'den aktarılan bu sözler, Bernstein'cılığın yeni bir tarihi kapsam içinde canlanışını ve Marksist-Leninistlerle modern revizyonistler arasındaki farkın özünü gayet iyi açıklamaktadır.

*«teorimiz bir dogma değil,
bir eylem kılavuzudur»*

Kendilerini yaratıcı Marksist-Leninistlikle adlandıran bazı kişiler, zamanın değiştiğini, şartların aynı olmadığını, artık Marx ve Lenin tarafından ortaya konmuş olan temel ilkeleri tekrarlamaya ihtiyaç olmadığını söylüyorlar. Bu kişiler, meseleleri açıklamak için Marksist-Leninist klasiklerden aktarmalar yapmamıza itiraz ediyorlar ve bu uygulamaya «dogmatizm» damgasını vuruyorlar.

Dogmanın zincirlerini kırma bahanesiyle Marksizm-Leninizmi biryana atmak pek kullanışlı bir hiledir. Lenin, oportünistlerin bu hilesini çok önceden teşhir etmişti:

«Ne kullanışlı bir sözcüktür şu «dogma»! Karşıt bir teoriyi sadece hafifçe çarpıtırsınız, sonra da bu çarpıtmayı «dogma» umacısıyla örterseniz olur biter!»²¹⁵

Hepimiz biliyoruz ki, Lenin'in yaşadığı dönem, Marx ve Engels'in yaşadıkları dönemden çok farklıydı. Lenin, Mark-

214 Lenin, «Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği», **Bütün Eserleri**, Moskova, 1962, cilt 9, s. 107-108.

215 Lenin, «Devrimci Maceracılık», **Bütün Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1961, cilt 6, s. 197.

sizmi geniş ölçüde geliştirerek onu yeni bir aşamaya, Leninizm aşamasına ulaştırdı. Lenin, yeni şartlara ve zamanın yeni özelliklerine uygun olarak, Marksist teori hazinemizi ve proletarya ihtilâlinin stratejisi ve taktikleri üzerindeki görüşlerimizi büyük ölçüde zenginleştiren birçok olağanüstü eser yazdı, ve uluslararası işçi sınıfı hareketi için yeni bir politika ve yeni görevler geliştirdi. Lenin, Marksizmin temel ilkelerini savunmak, saflığını korumak, ve oportünistlerle revizyonistler tarafından tahrif edilmesine ve yozlaştırılmasına karşı koymak için, Marx ve Engels'ten sürekli olarak bol bol aktarmalar yapmıştır. Örneğin, özellikle *Devlet ve İhtilâl*'de, Marksist teori bakımından temel bir önem taşıyan bu büyük eserde Lenin, aktarmalar yaparken hiç de tutumlu davranmamıştır. Daha ilk bölümde şunları yazar:

«Marksizmin tahrifatının bu derece yaygın olduğu günümüzde, ilk görevimiz Marx'ın devlet konusundaki doktrininin gerçek özünü yeniden canlandırmaktır. Bunun için de, bizzat Marx ve Engels'in eserlerinden uzun aktarmalar yapmak zorunlu bir şey olacaktır. Şüphe yok ki, bu uzun aktarmalar metnimizi ağırlaştıracak ve onun akıcılığını arttırmayacaktır. Ama, bu aktarmalardan vazgeçmek de imkânsız bir şeydir. Okuyucunun, bilimsel sosyalizmin kurucularının görüşlerinin bütünlüğü ve bu düşüncelerin gelişimi hakkında bağımsız bir görüşe varabilmesi için, bugün revaçta bulunan «kautskizm» tarafından bu düşüncelerin nasıl tahrif edildiğini belgelere dayanarak ispatlamak ve açıkça ortaya koymak için, Marx ve Engels'in eserlerinin devlet konusundaki kısımlarının, hiç değilse en önemli parçalarının tümü, mümkün olduğu kadar tam olarak aktarılmalıdır».²¹⁶

Görülüyor ki, Lenin'in Marx ve Engels'ten uzun aktarmalar yaptığı dönem, marksizmin iğrenç bir biçimde tah-

216 Lenin, **Seçme Eserler**, F.L.P.H., Moskova, cilt 2, bölüm 1. s. 203.

rif edildiği bir dönemdi. Bugün, Leninizm iğrenç bir biçimde tahrif edilirken, hiçbir devrimci Marksist-Leninist Lenin'den aktarmalar yapmaktan geri duramaz. Çünkü bu uygulama, Marksizm-Leninizm gerçeği ile revizyonizmin ve oportünizmin sahteliği arasındaki zıtlığı bütün keskinliği ile ortaya çıkarır.

Şurası açıktır ki, Marksist-Leninist literatürden aktarmalar yapmak, bazı kişilerin iddia ettikleri gibi, bir suç değildir. Mesele, aktarmalara ihtiyaç olup olmadığı, Marksist-Leninist literatürden ne biçimde aktarmalar yapıldığı ve aktarmaların doğru yapıp yapılmadığı meselesidir.

Marksist-Leninist literatürden yaptığımız aktarmalarla doğruladığımız konulardan bile bile yançizen kimseler var. Bu kişiler, yaptığımız aktarmaları yayınlamaktan korkarak, bizi, sadece «pasaj üstüne pasaj aktarmakla»²¹⁷ suçluyorlar. Fransız Komünist Partisi'nin organı *l'Humanité*. Çin Komünist Partisi'ni «Marksizm-Leninizmi, ortada katı formüllerden başka bir şey bırakmayacak kadar yozlaştırmak, ve, dogmalar ilân etmekle yetkili başpapazlar gibi hareket etmekle»²¹⁸ suçlayacak kadar ileri gitmiştir. Bu kişilerin, kullanmaktan çok zevk aldıkları bu çok çirkin sözlerle bize saldırmaları gerçekte neyi gösterir? Bu sadece, onların ruhi durumlarını ve duygularını, yani Marx, Engels ve Lenin kelimelerini gördükleri anda duydukları şiddetli nefreti yansıtır. Başkalarını Marksizm-Leninizm papazları olmakla suçlayan bu kişiler, aslında anti-Marksizm-Leninizmin ve burjuva ideolojisinin papazlığını yapmaktadırlar.

Bazı kişiler, temel Marksist-Leninist gerçekleri açıklamak amacıyla Marksist-Leninist literatürden aktarmalar yaptığımız için bizi şiddetle suçlarken, aslında, temel fikir-

217 «Hangi Çağda Yaşıyoruz?», **France Nouvelle**, 16 Ocak 1963.

218 «Birliğimiz ve Disiplinimiz», **l'Humanité**, 16 Ocak 1963.

lerin birçoğunu borçlu oldukları Bernstein'ın, Kautsky'nin ve Tito'nun diliyle konuşmaktadırlar.

Hattâ, «dogmatizm» dedikleri şeye şiddetle saldırırlarken, incilvâri dogmalardan büyük zevk duyanlar da vardır. Bu kişilerin İncil ve benzeri şeylerle dolu olan kafalarında Marksizm-Leninizmin izine bile rastlanmıyor.

Marx ve Engels'in «teorimiz bir dogma değil, bir eylem kılavuzudur» diyen sözlerini Lenin daima belirtir. Şimdi bazı kişiler, bizim «dogmatikler» olduğumuz yollu fikirleri etrafa yaydıklarına göre, onlara açık açık söyleyelim: Çin Komünist Partisi, dogmatizmle savaşarak kazanılmış deneylerden yana zengindir. Biz, yirmi yıldan fazla bir zaman önce, Mao Zedung yoldaşın önderliğinde dogmatizme karşı büyük bir mücadele verdik ve o zamandan buyana bu tür mücadeleler üzerinde daima önemle durduk.

Gerçek bir Marksist-Leninist, kitaplar üzerinde yan gelip yatmaz. O, somut çevreyi, durumu, zamanın iç ve dış şartlarını tahlil ederken Marksist-Leninist, yöntemi kullanmada, belirli mücadelelerin değişik deneylerini incelemede, böylece de kendi eylem çizgisini saptamada usta olmak zorundadır. Mao Zedung yoldaş, Lenin'in şu ünlü sözünü bize tekrar tekrar hatırlatmıştır: «Marksizmde esas olan, marksizmin yaşayan ruhu, somut şartların somut tahlilidir.»²¹⁹ Mao Zedung yoldaş, saflarımızdaki dogmatikleri «somut şeylerin yorucu incelemesinden kaçınan tembeller»²²⁰ olarak eleştirmiştir.

Mao Zedung yoldaş, 1942 yılında «Partinin Çalışma Tarzını Düzeltelim» adlı konuşmasında dogmatizmi şu sözlerle sert bir biçimde eleştirmiştir:

«Marksist-Leninist eserlerden gelişigüzel yapılmış aktar-

219 Lenin, «Komünizm», **Bütün Eserleri**, 4. rusça baskısı, Moskova, cilt 31, s. 143.

220 Mao Zedung, «Çalışma Üzerine», **Seçme Eserler** cilt 1.

maları, bir kez benimsedikten sonra, her derde deva bir hazır ilâç olarak gören insanlar bugün bile az değildir. Bu insanlar çocukça bir cehalet içindedirler; onları aydınlatmak için bir kampanyaya girişmeliyiz. Bunlar, Marksizm-Leninizmi dinsel bir dogma olarak alan cahil kimselerdir. Onlara açık açık şunu söylemeliyiz: «Dogmanız hiçbir işe yaramaz.» Marx, Engels, Lenin ve Stalin, teorimizin bir dogma değil, bir eylem kılavuzu olduğunu tekrar tekrar belirtmişlerdir. Ama bu kimseler, bu büyük, gerçekten derin önemi olan sözü unutmayı tercih ediyorlar. Çin komünistleri, ancak, marksist-leninist tavrı, görüş açısını, yöntemi ve Lenin'le Stalin'in Çin devrimiyle ilgili öğretilerini uygulamakta ustalaştıkları zaman, ayrıca, Çin'in çeşitli alanlardaki ihtiyaçlarını karşılamak için Çin tarihinin ve Çin devriminin gerçeklerini ciddi bir biçimde araştırarak yaratıcı teorik çalışmalar yaptıkları zaman teori ile pratiği birleştirmiş sayılabilirler. Bu konuda hiçbir şey yapmadan sadece teoriyle pratiği birleştirmekten söz etmek, bunu yüz yıl konuşsanız da, hiçbir işe yaramaz. Meselelere subjektivist, tek yanlı bir açıdan yaklaşılmasına karşıdurmak için, dogmatik subjektifliği ve tek yanlılığı safdışı etmemiz gerekir».²²¹

Şimdi dogmatizme şiddetle sövüp sayanlar, aslında, bununla savaşmak şöyle dursun, dogmatizmin ne olduğundan bile habersizdirler. Bu kişiler, zamanın ve şartların değiştiğini, «Marksizm-Leninizmi yaratıcı bir biçimde geliştirmek» gerektiğini söyleyip duruyorlar, ama aslında, burjuva pragmatizmini kullanarak Marksizm-Leninizmi revizyondan geçiriyorlar. Bu kişiler, değişen zaman ve şartların özündeki anlamı kavramada, çağdaş dünyadaki çelişmeleri anlamada ya da bu çelişmelerin odak noktasını saptamada tamamen yetersizdirler. Bunlar, objektif olarak varolan şeylerin gelişme

221 Mao Zedung, **Partinin Çalışma Tazını Düzeltelim**. Pekin, 1962, s. 12-13.

kanunlarını kavrayamazlar, sağ-sola yalpalayarak bugün teslimiyet politikasına, yarın maceracılığa batarlar. Bunlar, olayların âni değişikliklerine ayak uydurarak proletaryanın temel çıkarlarını unuturlar; bu, onların, gerek düşüncelerinin, gerekse eylemlerinin ayırdedici özelliğidir. İkelere dayanan bir politikaya sahip değillerdir; düşmanı, kendimizi ve dostlarımızı birbirinden ayırmada sık sık yanlıya düşerler ve hattâ bu üçü arasındaki ilişkileri tersyüz ederek, bizden olanları düşman yerine koyarlar (ya da tersini yaparlar).

Lenin, darkafalı «hiçbir zaman belirli bir dünya görüşüne, parti taktikleri ilkelerinin bütünlüğüne sahip değildir. O ânın havasına körükörüne boyun eğerek, kendisini akıntıya terkeder» der.²²² Bu kişiler de tıpkı böyle değiller mi?

*m a r k s i z m - l e n i n i z m i n e v r e n s e l
g e r ç e ğ i n i k e n d i ü l k e m i z i n
s o m u t p r a t i ğ i i l e b ü t ü n l e m e k*

Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini Çin devriminin somut pratiği ile bütünleme tezi, partimizde yirmi yıldan fazla bir zaman önce Mao Zedung yoldaş tarafından formüle edilmişti. Bu yez, Çin Komünist Partisi'nin, gerek «sağ» oportünizme, gerekse «sol» oportünizme karşı iki cephede verdiği uzun mücadelede kazandığı deneyleri özetler.

Bu tez, yani Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini kendi ülkemizdeki devrimin somut pratiği ile bütünleme tezi, iki yönlüdür. Bir yandan, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğine daima bağlı kalmak zorunludur, çünkü, aksi takdirde sağ oportünizm hatasına düşülür; öte yandan, daima gerçek

222 Lenin, «Politik Durum ve İşçi Sınıfının Görevleri», **Bütün Eserleri**, F.L.P.H., Moskova, 1962, cilt 11, s. 390.

hayattan hareket etmek, kitlelerle sıkı bağlar kurmak, kitle mücadelesinin deneylerini sürekli olarak özetlemek ve yapılan işleri pratikte kazanılan deneylerin ışığında incelemek zorunludur, çünkü aksi takdirde doğmatizm hatasına düşülür.

Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğine niçin bağlı kalmalıyız? Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine niçin bağlı kalmalıyız? Lenin şöyle der:

«Marksist doktrin her bakımdan güçlüdür, çünkü doğrudur. Tam ve tutarlıdır, insanlara batıl inançların, gericiliğin ya da burjuva baskısını savunmanın herhangi bir biçimiyle bağdaşmayan, bütünlüğü olan bir dünya görüşü sağlar».²²³

Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeği, yani onun temel ilkeleri, hayal gücünün ürünleri ya da subjektif kuruntular değildirler; bunlar, mücadele tarihinin tümü içinde insanlığın deneylerini özetleyen, uluslararası proleter mücadelesinin deneylerini özetleyen bilimsel vargılardır.

Bernstein'den buyana, her türden revizyonist ve oportünistler, Marksizmin evrensel gerçeğinin eskimiş olduğunu ileri sürebilmek için yeni değişimleri ve yeni durumları bir bahane olarak kullanmışlardır. Ama, yüz yıldan daha fazla bir zamandır, dünyadaki olaylar, her yerde, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğinin geçerli olduğunu ispatlamıştır. Bu gerçek, hem Batı, hem de Doğu için geçerlidir; yalnız Büyük Ekim İhtilâli ile değil, Çin devrimi ve öteki ülkelerdeki bütün muzaffer devrimlerle de doğrulanmıştır; yalnız Amerika ve Avrupa kapitalist ülkelerindeki işçi sınıfı hareketlerinin tüm geçmişiyle değil, Asya'nın, Afrika'nın ve Lâtin Amerika'nın birçok ülkelerinde süregelmekte olan büyük devrimci mücadelelerle de doğrulanmıştır.

Lenin, 1913 yılında «Karl Marx'ın Doktrininin Tarihi Kaderi» adlı yazısında, Marksizmin doğuşundan buyana,

223 Lenin, «Marksizmin Üç Kaynağı ve Üç Unsuru», **Marx, Engels, Marxism**, F.L.P.H., Moskova, 1951, s. 78.

dünya tarihinin her döneminin «Marksizmi yeniden doğruladığını ve ona yeni zaferler getirdiğini; ama tarihin önümüzdeki döneminde, proletaryanın doktrini olarak Marksizmi daha da büyük bir zaferin beklediğini»²²⁴ yazıyordu.

Lenin, 1922 yılında «Mücadeleci Materyalizmin Önemi Üzerine» başlıklı yazısında da şöyle der:

«...Marx... [diyalektiği] o kadar iyi uygulamıştır ki, şimdi Doğu'da (Japonya'da, Hindistan'da ve Çin'de) yeni sınıfların —yani, dünya nüfusunun çoğunluğunu meydana getiren ve bugüne kadar tarihî pasifikleri ve uyumsuzlukları Avrupa'nın birçok ileri ülkesindeki kokuşma ve çürümenin nedeni olan yüz milyonlarca insanın— hayata ve mücadeleye atıldıkları her gün, yeni sınıfların ve halkların hayata uyanışlarındaki her gün, Marksizmi yeniden doğrulamaktadır.»²²⁵

Ve, son yirmi-otuz yılın olayları da Lenin'in vardığı sonuçları doğrulamıştır.

1957 Moskova Deklarasyonu, tarihî deneylerimizi özetlemekte ve sosyalizm yolunda ilerleyen ülkelere evrensel olarak uygulanabilecek başlıca kanunları ortaya koymaktadır. Deklarasyonda belirtilen genel kanunlardan ilki şudur: «Özünü Marksist-Leninist partinin oluşturduğu işçi sınıfını, çalışan yığınları, proletarya ihtilâlinin şu ya da bu biçimini gerçekleştirmeye, proletarya diktatörlüğünün şu ya da bu biçimini kurmaya yöneltmesi.» Togliatti'yle öteki yoldaşların «sosyalizme giden İtalyan yolu» dedikleri şey, işte bu temel ilkenin, proletarya ihtilâli ve proletarya diktatörlüğü ilkesinin terkedilmesi ve Moskova Deklarasyonu'nun yeniden doğruladığı bu temel kanunun inkârıdır.

Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğine ve temel ilkelere karşı çıkanlar, kaçınılmaz olarak tüm Marksist-Leninist dünya görüşüne de karşı çıkmakta ve «onu başlıca teo-

224 Aynı eser, s. 88.

225 Aynı eser, s. 559-560.

rik temelini —diyalektiği, yani tarihî gelişmenin her şeyi kapsadığını ve çelişmelerle dolu olduğunu gösteren doktrini—torpillemektedirler.»²²⁶

Moskova Deklarasyonu, Marksist-Leninist dünya görüşüyle ilgili olarak şunları belirtmektedir:

«Marksizm-Leninizm teorisi diyalektik materyalizmden kaynaklanır. Bu dünya görüşü, tabiatın, toplumun ve insan düşüncesinin gelişmesinin evrensel kanununu yansıtır. Geçmiş için de, bugün için de, gelecek için de geçerlidir. Diyalektik materyalizmin karşısında metafizik ve idealizm yer alır. Marksist politik parti, meseleleri incelerken diyalektiğe ve materyalizme dayanmazsa, bunun sonucu tek yanlılık ve subjektivizm, insan düşüncesinin duruklaşması, hayattan kopması, nesnelere ve olguların gerekli tahlilini yapma yeteneğinin yitirilmesi, revizyonist ve dogmatik hataların ve politik hataların işlenmesi olur. Diyalektik materyalizmin pratik çalışmaya uygulanması, parti görevlilerinin ve geniş halk yığınlarının Marksizm-Leninizm ruhu içinde eğitilmesi, komünist ve işçi partilerini bekleyen âcil bir görevdir.»

Bugün, Moskova Deklarasyonu'nun bu son derece önemli tezini en büyük bir aşağılamayla ele alan ve Marksist-Leninist dünya görüşünün karşısına çıkan kimseler var. Bu kişiler, materyalist diyalektikten nefret etmekte ve bunu «ikili bir yaklaşım» ve bir «skolastik felsefe» olarak niteleyerek biryana atmaktadırlar. Bunlar tıpkı, «Hegel'i 'iş bitmiş' sayıp, kendileri Hegel'inkinden bin kere daha âdi ve pespaye bir idealizm va'zettikleri halde, diyalektiğe, küçümseyerek omuz silken»²²⁷ eski-kuşak revizyonistler gibidirler.

Marksist-Leninist dünya görüşü, elbette ki, revizyonizme olduğu kadar dogmatizme de karşıdır.

226 Lenin, «Marksizmin Tarihî Gelişiminin Bazı Özellikleri», aynı eser, s. 294.

227 Lenin, «Marksizm ve Revizyonizm», Seçme Eserler, Moskova, cilt 1, bölüm 1, s. 89.

Biz, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğine bağlı olarak, dogmatizme karşı durmalıyız; çünkü dogmatizm gerçek devrimci pratikten kopmuştur ve Marksizm-Leninizmi cansız bir formül olarak kabul etmektedir.

Marksizm-Leninizm hayatîyet doludur ve yenilmesine imkân yoktur. Çünkü o, devrimci pratikten doğar ve devrimci pratik içinde durmadan yeni dersler çıkararak ve dolayısıyla durmadan kendisini zenginleştirerek gelişir.

Lenin, Marksizmin en yüksek bilimsel kesinlikle devrimci ruhu birleştirdiğini sık sık tekrarlamıştır. Lenin şöyle der:

«Şeylerin ve evrimin izlediği objektif yolun objektif şartlarının tahlilinde tam bir bilimsel sağlamlık ile yığınların devrimci enerjisinin, yaratıcı devrimci dehasının ve devrimci inisiyatifinin önemini, ve elbette ki aynı zamanda, bu sınıfları keşfetmek, onlarla ilişki kurmak yeteneğinde olan bireylerin, grupların, örgütlerin ve partilerin önemini kesinlikle kavramanın mükemmel bir bileşimini temsil etmesi bakımından Marksizm, bütün öteki sosyalist teorilerden ayrılır».²²⁸

Lenin burada, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğine bağlı kalmamız, ve aynı zamanda, devrimci pratikten ve halk yığınlarından kopmuş olan dogmatizme karşı durmamız gerektiğini kesin bir dille ortaya koymaktadır.

Mao Zedung yoldaşın, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğine bağlılıkla, dogmatizme karşı koyması arasındaki ilişki konusunda yaptığı açıklama, Lenin'in görüşüyle tam bir uygunluk halindedir. Mao Zedung yoldaş, bilme meselesinde şöyle der:

«İnsanın bilme sürecindeki sıraya göre bireysel ve tek tek şeylerin bilgisinden şeylerin genel bilgisine doğru daima derece derece bir genişleme vardır. İnsan ancak birçok

228 Lenin, «Boykota Karşı», **Seçme Eserler**, International Publishers, New York, cilt 3, s. 414.

şeylere özgü nitelikleri öğrendikten sonradır ki, genellemelere gidebilir ve şeylerin ortak niteliğini bilebilir. İnsan bu ortak niteliği öğrenince, bu bilgisini rehber olarak kullanır ve henüz incelenmemiş ya da iyice incelenmemiş olan çeşitli somut şeyleri incelemeye girer ve bunların herbirinin özel niteliğini bulur; ancak böylelikle, şeylerin ortak niteliği hakkındaki bilgisini genişleterek zenginleştirebilir ve bu bilginin olduğu yerde donup kalmasını önleyebilir».²²⁹

Dogmatiklerin hatası, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini, yani Marksizm-Leninizmin temel ilkelerini, olduğu yerde donup kalmış bir şeye indirgemek istemeleridir.

Dogmatikler Marksizm-Leninizmi bir başka yoldan da tahrif ediyorlar. Kendilerini gerçeklerden kopararak, soyut, boş formüller icat ediyorlar, ya da başka ülkelerin deneylerini mekanik bir biçimde aktararak bunu yığınlara kabul ettirmeye çalışıyorlar. Onlar böylelikle, yığınların mücadelesini felce uğrattıyorlar ve bu mücadelenin istenen sonuca varmasını engelliyorlar. Yeri, zamanı ve şartları hesaba katmadan, inatla tek bir mücadele biçimine sarılıyorlar. Dogmatikler, yığınların devrimci hareketinin her ülkede son derece karmaşık biçimler aldığını ve gerekli bütün mücadele biçimlerinin aynı anda ve birbirlerini tamamlayacak biçimde kullanılması zorunluluğunu kavrayamıyorlar; durum değiştiği zaman eski mücadele biçimlerinin yerine yenilerinin konması, ya da eski biçimlerin yeni bir öze doldurulması zorunluluğunu kavrayamıyorlar. Dolayısıyla, sık sık, kendilerini yığınlardan ve potansiyel olarak varolan müttefiklerinden kopararak sekterlik hatasına düşüyorlar, ve yine sık sık, pervasızca hareket ederek maceracılık hatasına düşüyorlar.

Bir partinin yönetici kadrosu dogmatizm hatasına düş-

229 Mao Zedung, «Çelişme Üzerine», Seçme Eserler, cilt 1.

tüğü zaman, gerçek devrimci hareketin kanunlarını kavrayamaz. Böyle bir parti, teori alanında ölü hale gelmeye, taktik alanında da her türlü hatayı yapmaya mahkûmdur. Böyle bir partinin, ülkesindeki devrimci halk hareketini zafere götürmesi imkânsızdır.

Çin Komünist Partisi içinde dogmatizme karşı verilen mücadele sırasında, Mao Zedung yoldaş, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğini Çin devriminin somut pratiği ile bütünleme zorunluluğu üzerinde önemle durmuş, Marksist-Leninist tutumun, çevrenin sistemli ve kapsamlı bir biçimde araştırılıp incelenmesinde Marksist Leninist teori yönteminin kullanılmasını gerektirdiğini belirtmiştir. Mao Zedung Yoldaş şöyle demiştir:

«Bu tutum sayesinde, Marksizm-Leninizm teorisi bir amaçla incelenir; yani Marksist-Leninist teoriyi Çin'deki devrim hareketiyle bütünlemek, ve, Çin devriminin teorik ve taktik sorunlarını çözümlenecek tutumu, görüşü ve yöntemi bu teoriden çıkartmak amacıyla incelenir. Oku hedefine göndermektir bu. «Hedef» Çin devrimidir, «ok» da Marksizm-Leninizm. Biz Çin komünistleri daima bu oku ararız, arıyoruz, çünkü Çin devrimi hedefini, Doğu devrimi hedefini vurmak istiyoruz. Böyle bir tutum takınmak, gerçeği olgulardan çıkarmaktır. «Olgular» objektif olarak varolan şeylerin tümüdür, «gerçek» bunların iç ilişkileri, yani onları yöneten kanunlardır, «çıkarmak» da incelemek demektir. Biz ülkenin, eyaletin, bölgenin, ya da mahallin iç ve dış şartlarından hareket etmeliyiz ve eylem kılavuzumuz olarak, hayali biryana bırakıp onların içlerinde varolan kanunları bulup çıkarmalıyız; yani çevremizde meydana gelen olayların iç ilişkilerini bulmalıyız. Bunu yapmak için de, subjektif hayal gücüne, geçici heveslere, cansız kitaplara değil, objektif olarak varolan olgulara dayanmalıyız; malzemeyi ayrıntılarıyla ele ala-

rak, Marksizm-Leninizmin genel ilkelerinin kılavuzluğunda, bu malzemeden doğru sonuçlar çıkarmalıyız».²³⁰

Çin Komünist Partisi'nin tarihi, Çin devriminin tarihi, Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğinin Çin devriminin somut pratiğiyle gitgide daha fazla bütünlenmesi tarihidir. Böyle bir bütünlenme olmaksızın Çin devriminin başarıya ulaşması düşünülemezdi.

ilke ve esneklik

«Tek doğru politika, ilkeye dayanan politikadır.» Lenin'in koyduğu ünlü kuraldır bu. Marksizmin her türlü revizyonist ve oportünist akımın üstesinden gelebilmesi ve uluslararası işçi sınıfı hareketi içinde hâkim duruma gelebilmesi, tamamen, Marx ve Engels'in ilkeye dayanan politikada direktmeleriyle mümkün olmuştur. Leninizmin de her türlü revizyonist ve oportünist akımın üstesinden gelmeye devam etmesi, Ekim İhtilâli'nin zafere götürmesi ve çağımızın uluslararası işçi sınıfı hareketi içinde hâkim olması, Lenin'in ve onun arkasından Stalin'in, Marx ve Engels'in davasını ileri götürerek, ilkeye dayanan politikada direktmeleriyle mümkün olmuştur.

İlkeye dayanan politika ne demektir? Bu, ortaya koyduğumuz ve kararlaştırdığımız politikanın, proletaryanın sınıf açısına, proletaryanın temel çıkarlarına, Marksizm-Leninizm teorisine ve temel Marksist-Leninist görüş açısına dayanması demektir. Proletaryanın partisi, dikkatini kısa-vadeli çıkarlarla sınırlamamalı, rüzgâra göre yelken açmamalı ve temel çıkarları hiçbir zaman unutmamalıdır. Proletaryanın partisi, sadece, olayların günlük değişmelerine boyun eğerek bugün:

230 Mao Tsetung, *Çalışmamızda Reform*, F.L.P., Pekin, 1962, s. 3-9.

bir şeyi yarın bir başka şeyi kabul edip savunmamalı, ilkeleri birer mal gibi işportaya çıkarmamalıdır. Başka bir deyişle, proletaryanın partisi, kendisini ideolojik ve politik bakımdan bütün öteki sınıflardan ve onların politik partilerinden —yalnız toprak sahiplerinden ve burjuvaziden değil, küçük burjuvaziden de— ayrı tutarak, politik bağımsızlığını korumalıdır. Marksist-Leninistler, parti içinde, kendileri ile proleter olmayan ideolojinin çeşitli tonlarını yansıtan «sağ» ve «sol» oportünistler arasında bir sınır çizgisi çekmelidirler.

Bazı kişiler, daha dün, Moskova Deklarasyonu ile Moskova Bildirisi'nde ortaya konmuş olan temel devrimci ilkeleri onayladıklarını ifade ederek, bu iki belgeye imzalarını koydukları halde, bugün bu ilkeleri ayaklar altında çiğniyorlar. Bu kişiler, Yugoslav Komünistleri Birliği liderlerinin marksizm-leninizme ihanet ettiklerini kabul ederek Moskova Bildirisi'ni imzaladıktan hemen sonra, gerisin geriye döndüler ve Tito'cu dönemleri sevgili kardeşleri gibi başırlarına bastılar. Bu kişiler, «*Amerikan emperyalizminin dünya gericiliğinin en büyük siperi ve uluslararası jandarma olduğunu, bütün dünya halklarının can düşmanı durumuna geldiğini*» kabul ettiler, ama hemen arkasından, insanlığın kaderinin, iki devletin, Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği'nin yöneticileri arasındaki «işbirliği»ne, «karşılıklı güven»e ve «anlaşma»ya bağlı olduğunu ileri sürdüler; Deklarasyon ve Bildiri'nin kardeş partiler ve ülkeler arasındaki ilişkilere yolgösteren ilkeleri üzerinde birleştiler, ama bu ilkeleri çok geçmeden hemen terkettiler ve, bizzat kendi parti kongrelerinde alenen ve kasıtlı olarak, bir başka kardeş partiyi ve ülkeyi suçlama yolunu tuttular. Bu kişiler, kardeş partiler arasındaki ideolojik ayrılıkların ekonomik alana ve devletlerarası ilişkilere bulaştırılmasına asla izin vermeyecekleri yollu lâflar etmelerine rağmen, kardeş partiler arasında yapılmış pek çok ekonomik ve teknolojik sözleşmeyi alçakça yırtıp attılar ve hattâ bir kardeş partiyle

diplomatik ilişkilerini resmen kesecek kadar ileri gittiler. Bu kişiler, Deklarasyon'da ve Bildiri'de revizyonizmin uluslararası işçi sınıfı hareketi içinde başlıca tehlikeyi oluşturduğunu kabul ettiler, ama hemen arkasından, «dogmatizmin başlıca tehlike olduğunu» fikrini dörtbir yana yaydılar. vb. vb. Onların bu hareketlerinde herhangi bir ilke var mı? Politikaları ne gibi bir ilkeye dayanıyor?

Proletaryanın partisi, ilkeye dayanan politikaya bağlı kalırken, esneklik de göstermelidir. Devrimci mücadelede değişen şartlara kendini uydurmamak ve kestirme olmayan ilerleme yollarını reddetmek yanlıştır. Bu konuda Marksist-Leninistler ile oportünistler ve revizyonistler arasındaki fark, birincilerin ilkeye dayanan politikalarını yürütmede esneklikten yana olmaları, ikincilerinse ilkeye dayanan politikasının terkedilmesi demek olan sözümona bir esneklik uygulamalarıdır.

İlkeye dayanan esneklik oportünizm değildir. Tersine, eğer kişi, belirli şartların ışığında ve ilkelere bağlı kalarak, gerekli esnekliği göstermesini bilmez ve eylemini duruma uydurmazsa oportünist hatalara düşebilir, ve bu yüzden, devrimci mücadeleye beklenmedik zararlar getirebilir.

Esnekliğin uygulanmasında, uzlaşma önemli bir meseledir.

Marksist-leninistlerin uzlaşma meselesine yaklaşımları şöyledir: Onlar, devrimin çıkarlarına hizmet eden gerekli uzlaşmaları, yani ilkeye dayanan uzlaşmaları hiçbir zaman reddetmezler; ama ihanete varan bir uzlaşmaya, yani ilkesiz bir uzlaşmaya da asla yanaşmazlar.

Lenin şöyle der:

«Marx ve Engels'in bilimsel sosyalizmin kurucuları olarak kabul edilmeleri boşuna değildir. Onlar her türlü lâf ebeliğinin amansız düşmanıydılar. Bize sosyalizmin meselelerini(sosyalist taktik meseleleri de içinde olmak üzere) bilimsel olarak koymayı öğrettiler. Ve 1870'lerde Engels, Fran-

sız Blankistlerinin, Komün'den sonra iltica edenlerin, devrimci manifestosunu tahlil ettiği zaman, onların «uzlaşma yok» biçimindeki yüksekte atan beyanlarının boş bir cümle olduğunu, sözünü sakınmadan açıkça söylemişti. Uzlaşma reddedilmemelidir. Mesele, şartların, bazan en devrimci sınıfın, en devrimci partisini bile kabule zorladığı bütün uzlaşmalardan geçerek, işçi sınıfının ve onun örgütlenmiş öncüsü olan komünist partisinin devrimci taktiklerini ve örgütünü, devrimci bilinç, azim ve hazırlıklılığını koruyabilmek, güçlendirebilmek, çelikleştirebilmek ve geliştirebilmektir.»²³¹

Olgulardan gerçeği bulup çıkarmaya çalışan bir Marksist-Leninist parti, nasıl olur da hiçbir ayırım gözetmeksizin her türlü uzlaşmayı reddeder? *Hongqi* gazetesinin 1963 yılında yayınlanan sayısında *Marksizm ve Modern Revizyonizm* konusunda çıkan başyazısında şöyle deniliyordu:

«Uzun devrimci mücadelemiz sırasında, biz Çin Komünistleri, iç ve dış düşmanlarımızla birçok durumlarda uzlaşmalara vardık. Örneğin, gerici Çan Kay-şek kliği ile bir uzlaşmaya vardık. Kore'ye yardım etmek ve Amerikan saldırısına direnmek için giriştiğimiz mücadelede, Amerikan emperyalizmi ile de bir uzlaşmaya vardık».

Yazı şöyle devam ediyordu:

«Biz Çin Komünistlerinin farklı türde uzlaşmalar arasında bir ayırım yapmamız, halkın davası ve dünya barışı yararına olanları kabul ederek, ihanet niteliğinde olanlara karşıkommamız, Lenin'in öğretilerine elifi elifine uygundur. Bugün maceracılık, yarın teslimiyet politikası hatası işleyenlerin, troçkizm ya da maskeli troçkizm ideolojisine sahip oldukları apaçık ortadadır.»

Bilindiği gibi Troçki, bütün Rus devrimi tarihinde ve Sovyet sosyalizminin inşası tarihinde olduğu gibi, Brest-Li-

231 Lenin, «Uzlaşmalar Üzerine», *Bütün Eserleri*, 4: rusça baskısı, Moskova, cilt 30, s. 458.

tovsk Antlaşması ile ilgili olarak da son derece aşağılık bir rol oynamıştır. Troçki temel meselelerin tümünde Lenin'e ve Leninizme karşı durmuştur. Sosyalist devrimin ve sosyalist inşanın ilk önce tek bir ülkede zafer kazanabileceğini inkâr etmiştir. Devrimci strateji ve taktik meselesinde herhangi bir ilkeye sahip olmayışı, onu bazan «sol» maceracılık, bazan da «sağ» teslimiyet politikası hatasına götürmüştür. Brest-Litovsk Antlaşması olayında, önce bir maceracı politikada körükörüne direnmiş, sonra da Lenin'in talimatını çiğneyerek, Brest-Litovsk Antlaşmasını imzalamayı reddetmiş ve aynı zamanda Almanlara, Sovyet Cumhuriyeti'nin savaşa ve seferberliğe son vermeye hazırlandığı yollu, ihanete varan bir beyanda bulunmuştur. Alman saldırganları da bunun üzerine büsbütün küstahlaşmışlar ve daha da ağır şartlar öne sürmüşlerdir. Brest-Litovsk meselesinde Troçkizm buydu işte.

Şimdi bazı kişiler, Küba olaylarıyla Brest-Litovsk Antlaşması olaylarını, nitelik bakımından tamamen farklı oldukları halde, bunları aynı sepete koymakta bir tarihî yakıştırma yaparak kendilerini Lenin'e benzetmekte ve bir başka ülkenin egemenliğinin feda edilmesine karşı koyanları da Troçkistler olarak damgalamaktadırlar. Bundan daha gülünç bir şey olamaz.

Lenin, Brest-Litovsk Antlaşmasının imzalanmasını isterken tamamen haklıydı. Ve, amacı Ekim İhtilâli'nin zaferini pekiştirmek için zaman kazanmaktı. Mao Zedung yoldaş 1936'da yazdığı «Çin'in Devrimci Savaşında Strateji Sorunları» adlı yazısında «sol» oportünizm hatalarını şiddetle eleştirmiştir. Mao, Brest-Litovsk Antlaşması'yla ilgili olarak şöyle der:

«Rus Bolşevikleri, Ekim İhtilâli'nden sonra «Sol Komünistler»in görüşlerine uyararak, Almanya ile barış antlaşması

imzalamayı reddetmiş olsalardı, yeni doğmuş Sovyetler bir erken ölüm tehlikesiyle karşılaşmışlardı».²³²

Olaylar Lenin'in uzakgörüşlülüğünü doğruladı ve Brest-Litovsk Antlaşması'nın devrimci bir uzlaşma olduğu anlaşıldı.

Gelelim Küba olaylarına. Bu bambaşka bir hikâyedir. Küba olaylarında, Küba halkı ve onun önderleri, anavatanlarının egemenliğini savunmak için ölüncüye kadar savaşmakta kararlıydılar; büyük bir kahramanlık ve ilkelere bağlılık gösterdiler. Ne maceracılık hatasına düştüler, ne de teslimiyet politikası hatasına. Ama Küba olayları sırasında bazı kişiler, önce maceracılık hatasına, sonra da, Küba halkının, egemenliğini feda etmesi demek olan onur kırıcı şartları kabul etmesini isteyerek, teslimiyet politikası hatasına düştüler. Bu kişiler, Lenin'in Brest-Litovsk Antlaşması konusunda vardığı sonucu örnek göstererek kendi hatalarını örtbas etmek istediler, ama bu beceriksizce bir elçabukluğu oldu, çünkü böylece, kendilerini büsbütün açığa vurdular.

Liu Şao-çi arkadaş, Çin Komünist Partisi'nin 7. kongresinde yaptığı konuşmada, ilke ile esneklik arasındaki ilişkiyi, Çin devrimi deneyine dayanarak, şu sözlerle açıklamıştır:

«Bizim esnekliğimiz kesin ilkelere dayanır. İlkesiz esneklik, ilkeleri aşan taviz uzlaşmalar, ilkede muğlaklık ya da karışıklık tamamen yanlıştır. Politikada ve taktik bütün değişmelerin kıstası ya da ölçüsü, parti ilkesidir. Parti ilkesi, esnekliğin kıstası ve ölçüsüdür. Örneğin, halkın en büyük çoğunluğunun en büyük çıkarları uğrunda savaşmak değişmez ilkelerimizden biridir. Bu değişmez ilke, politikada ya da taktikteki bütün değişmelerin doğruluğunu değerlendirmekte kullanılan kıstas ya da ölçüdür. Bu ilkeye uygun bütün değişmeler doğrudur; bununla çatışanlar yanlıştır».²³³

232 Mao Tsetung, **Seçilmiş Askerî Yazıları**, F.L.P., Pekin, s. 117.

233 Liu Şao-çi, **Parti Üzerine**.

İlke ile esneklik arasındaki ilişki konusundaki görüşümüz budur ve biz bunun Marksist-Leninist görüş olduğuna inanıyoruz.

BÜTÜN ÇLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİNİZ!

«Bütün ülkelerin işçileri, birleşiniz!» Marx ve Engels'in yüzyıldan fazla bir zaman önce dile getirdikleri bu yüce çağrısı, dünya proletaryasına yolgösterici ilke olarak sonsuza dek kalacaktır.

Çin Komünist Partisi, uluslararası komünist hareketin birliğini korumayı kutsal bir görev saymış ve bu birliği daima savunmuştur. Biz, bu tutumumuzu, 27 Ocak 1963 tarihli *Renmin Ribao*'nun başyazısında bir kez daha doğruladık:

«Gerçek bir birlik mi, yoksa yalancı bir birlik mi olmalıdır? Moskova Deklarasyonu ve Moskova Bildirisi temeli üzerinde mi birlik, yoksa Yugoslav revizyonist programı temeli üzerinde ya da bir başka temel üzerinde mi «birlik»? Başka bir deyişle, ayrılıklar giderilip birlik güçlendirilecek midir, yoksa ayrılıklar genişletilerek bölünme mi yaratılacaktır?»

Çin komünistleri, bütün Marksist-Leninistler ve bütün ilericiler insanlık, birliğin korunmasını ve bir bölünmeye karşıkonmasını, gerçek birliğin sağlanmasını ve sahte bir birliğe karşıkonmasını, uluslararası komünist harekette birliğin ortak temelini savunulmasını ve bu temelini torpillenmesine karşıkonmasını, sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin birliğinin Moskova Deklarasyonu ve Moskova Bildirisi temeli üzerinde korunmasını ve güçlendirilmesini istemektedirler.»

Çin Komünist Partisi'nin, uluslararası komünist hareketin birliği meselesinde sarsılmaz tutumu budur.

Bazı kişiler, Çin Komünist Partisi'ne ve öteki kardeş partilere karşı birdizi gülünç saldırıya giriştikten sonra, şimdi birdenbire «birlik»ten dem vurmaya başladılar. Ama onların birlik dedikleri şey, başkalarına sövmeye kendilerini serbest saydıkları halde, başkalarının kendileriyle tartışmaya girişmesine izin vermemelerinden ibarettir. «Açık tartışmalara son vermek»ten kastettikleri şey de, başkalarına istedikleri gibi saldırmada kendilerini serbest saydıkları halde, başkalarının kendilerine gereken cevabı vermelerini yasaklamaktır. Bu kişiler birlikten sözedilerken, birliği torpillemeye devam ediyorlar; aleni tartışmalara son vermeden sözedilerken, aleni saldırılarına devam ediyorlar. Dahası, saldırdıkları kimselerin ağızlarını açmaları halinde, «onlara karşı kesin mücadeleyi sürdürmenin, hattâ, mücadeleyi şiddetlendirmenin zorunlu olacağı» yollu tehditler savuruyorlar.

Ama Tito kliği sözkonusu olunca, bu kişiler, gerçekten birlik peşinde koşuyorlar. Onları istediği, uluslararası komünist hareketin birliği değil, Tito kliği ile birliktir. Onların istediği, Tito kliği tarafından temsil edilen modern revizyonizm temeli üzerinde, ya da belirli kişilerin değneğinin gösterdiği yönde birliktir, Marksizm-Leninizm temeli üzerinde, Moskova Deklarasyonu ile Moskova Bildirisi temeli üzerinde birlik değil. Şu halde, onların birliği, uygulamada, bölünmenin takma adıdır. Bu kişiler, bölücülük faaliyetlerini örtmek için birliği bir sis perdesi olarak kullanmaktadırlar.

Revizyonizm, işçi aristokrasisinin çıkarlarını ve dolayısıyla gerici burjuvazinin çıkarlarını temsil eder. Revizyonist akımlar, proletaryanın, halk yığınlarının ve bütün ezilen halkların ve ulusların çıkarlarına aykırıdır. Marksizm-Leninizm, Bernstein'dan buyana, sürekli olarak revizyonist ve oportünist akımların tecavüzlerine hedef olmuştur; ve bu akımların herbiri ortalıkta göründükleri zaman daima karışıklıklara yolaçmışlardır. Ama tarih, Marksizm-Leninizmin, halkın en büyük çoğunluğunun en yüksek çıkarlarını temsil

ettiğini ve yenilmez olduğunu doğrulamıştır. Devrimci Marksizm-Leninizme karşı çıkan bütün revizyonistler ve oportünistler, gerçeğin karşısında birbiri ardından yıkılmışlar ve halkların aşağılamalarına hedef olmuşlardır. Bernstein tam bir hezimete uğramıştır; Kautsky, Plehanov, Troçki, Buharin, Çen Tu-hsiu, Browder ve ötekiler de aynı biçimde hezimete uğramışlardır. Bugün devrimci Marksizm-Leninizme yeni saldırılara girişenler de tıpkı onlar gibi küstah ve gururlu görünüyorlar; ama, eğer her türlü uyardıya kulak tıkamakta devam ederler ve yanlış yolda yürümekte direnirlerse, sonlarının, eski revizyonistlerle oportünistlerinkinden farklı olmayacağı kesinlikle söylenebilir.

Bugün, birsürü namussuzca hileye başvurarak, dedikodu yaparak, çamur atarak ve nifak tohumları ekerek bir bölünme yaratmak için canla başla çalışan kimseler var. Ama dünya halklarının ezici çoğunluğu uluslararası komünist harekette birlik istemekte ve bir bölünmeye karşı çıkmaktadır. Bazı kişilerin, bir bölünme yaratma, Çin Komünist Partisi'ne ve öteki kardeş partilere saldırma, ve, sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin birliğini torpilleme faaliyetleri, dünya halklarının ezici çoğunluğunun isteklerine aykırı düşmekte ve büyük bir hoşnutsuzluk uyandırmaktadır. Halklar, onların sahte birlik taktiklerini ve gerçek bölücülüklerini gayet iyi görebilmektedir. Tarihi bakımdan, Marksizm-Leninizme ihanet etmiş bölücülerden hiçbirinin sonu iyi olmamıştır. Biz, bir bölünme yaratma çabasında olanlara, «uçurumun eşliğinde dizginlere asılmalarını» salık vermiştik, ama bazı kişiler uyardılarımıza kulak asmak niyetinde değiller. Onlar uçurumun «eşliğinde» olmadıklarına ve «dizginlere asılma»nın zamanı gelmediğine inanıyorlar. Anlaşılan, bölücülük faaliyetlerini sürdürmeye pek hevesliler. Varsınlar ortalığı karıştırmaya devam etsinler öyleyse. Yığınlar ve tarih, onlar hakkında hükmünü verecektir.

Günümüzdeki uluslararası komünist hareket içinde

bugün çok ilginç bir şey olmaktadır. Nedir bu ilginç olgu? Marksizm-Leninizm gerçeğine tamamen vâkıf olduklarını iddia eden yiğit savaşçılar, o kadar şiddetle suçladıkları dogmatiklerin, sekterlerin, bölücülerin, nasyonalistlerin ve troçkistlerin kendi saldırılarına cevap olarak yazdıkları yazılardan dehşete düşüyorlar. Bu yazıları kendi gazete ve dergilerinde yayınlamaya cesaret edemiyorlar. Fareler kadar ödleğ olduklarından korkudan ölüyorlar. Kendi ülkelerindeki halkların bunları okumalarına izin vermeyi göze alamadıkları için, bu yazılara su sızdırmaz bir ambargo koymaya çalışıyorlar. Hattâ, bizim radyo yayınlarımızı, kendi halklarının dinlemesini önlemek için, güçlü radyo istasyonlarını harekete geçirerek baltalamaya çalışıyorlar. Gerçeğe tamamen vâkıf olduklarını iddia eden sevgili dostlar ve arkadaşlar! Yazılarımızın yanlış olduğuna bu kadar eminseniz, niçin bütün bu yanlış yazıları yayınlayıp, ondan sonra da satır satır çürüterek, dogmatizm, sekterlik ve anti-Marksizm-Leninizm dediğimiz bu «münkirlige» karşı halkımız içinde bir nefret uyanmasını sağlamıyorsunuz? Bunu yapacak cesareti niçin gösteremiyorsunuz? Bu kadar sıkı bir ambargo neden? siz, gerçek'ten korkuyorsunuz. «Doğmatizm» dediğiniz dev hayalet, yani gerçek Markizm-Leninizm dünyada kol geziyor ve sizi tehdit ediyor. Siz, halka inanmıyorsunuz, halk da size inanmıyor. Siz, yığınlardan kopmuş durumdasınız. Gerçek'ten korkmanız ve korkunuzu gülünç boyutlara çıkarmanız da bu yüzden. Dostlar, arkadaşlar! Erkekseniz, çıkın ortaya! Bırakın tartışmada her iki taraf da, öteki tarafın kendisini eleştirdiği bütün yazıları yayınlasın, bırakın kendi ülkelerinizdeki halklar ve bütün dünya görsün ve kimin doğru, kimin yanlış olduğuna karar versin. Bizim yaptığımız budur, sizin de bu yolu tutacağınızı umarız. Biz, sizin yazdığınız her şeyi olduğu gibi yayınlamaktan korkmuyoruz. Bize karşı küfürlerle dolu olan bütün «şaheserlerinizi» yayınlıyoruz. Sonra da onları ya satır satır, ya da başlıca noktalarını

ele alarak çürütüyoruz. Bazan da tek kelimeyle cevap vermeksizin yayınlıyor ve kararı okuyuculara bırakıyoruz.

Dürüst ve makûl tutum bu değil midir? Siz, modern revizyonizmin üstadları! Sizin de aynı şeyi yapmaya cesaretiniz var mı? Eğer erkekseniz, yaparsınız. Ama, suçluluk duygusu içinde ve haksız bir dava peşinde olduğunuz için, dıştan sert görünüp aslında yüreksiz olduğunuz için, dıştan boğalar kadar güçlü görünüp, aslında fareler kadar ödleğ olduğunuz için buna cesaret edemeyeceksiniz. Eminiz ki, buna cesaret edemeyeceksiniz. Öyle değil mi? Cevap verin lütfen!

Çin Komünist Partisi, ayrılıkları gidermenin tek bir yolu olduğuna inanmaktadır. Bu yol, Moskova Deklarasyonu'nda ve Moskova Bildirisi'nde gösterilen yoldur. Yazımızın sonlarına yaklaşırken, Moskova Deklarasyonu'nda varılan en önemli sonuçlardan birini buraya aktarmak isteriz:

«Karşılıklı görüşmelerden sonra, toplantıya katılanlar, bugünkü şartlar altında, öncü işçiler arasında yapılacak ikili toplantıların ve bilgi alışverişinin yanısıra, günlük sorunları tartışmak, birbirlerinin deneylerini paylaşmak, görüşlerini öğrenmek ve ortak hedefler için, barış, demokrasi ve sosyalizm hedefleri için ortak mücadelede eylemlerini uyumlu hale getirmek üzere, komünist ve işçi partileri temsilcilerinin gerektiğçe yeni konferanslar düzenlemelerinin yararlı olacağı görüşüne vardılar.»

Buraya, Moskova Bildirisi'nin, kardeş partiler arasındaki ilişkilere yolgösteren temel ilkeleriyle ilgili pasajlarını da aktarmak isteriz:

«Emperyalist gericiliğın, komünizmle savaşmak üzere kuvvetlerini birleştirdiğı bir zamanda, dünya komünist hareketinin azimle pekiştirilmesi özellikle zorunludur, birlik ve dayanışma, hareketimizin gücünü iki kat fazlasına çıkarır, ve bu komünizmin yüce ülküsü yolunda zafer dolu ilerlemeler için ve düşmanın bütün saldırılarının etkin bir biçimde püskürtül-

mesi için güvenilir bir teminattır. Dünyadaki bütün komünistler, Marksizm-Leninizm yüce doktrininde ve onun gerçekleştirilmesi için ortak mücadelede birleşirler. Komünist hareketin çıkarları, her komünist partisinin, emperyalizme karşı, barış, demokrasi ve sosyalizm için mücadelenin ortak görevleri konusunda, kardeş partilerin ulaştıkları görüş ve sonuçlara bağlılıkta birleşmelerini gerektirir.

İşçi sınıfı davası uğrunda mücadelenin çıkarları, her komünist partisinin ve bütün dünya komünistlerinin yüce ordusunun saflarının her zamankinden daha da sıkı bir birliğe kavuşturulmasını ve aralarında irade ve eylem birliğini gerektirir. Dünya komünist hareketinde daha büyük bir birlik için, durmaksızın çalışmak her Marksist-Leninist partinin en yüksek enternasyonalist ödevidir.

Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri temeli üzerinde dünya komünist hareketi birliğinin savunulması ve birliği torpillemeye yönelen her türlü eylemin önlenmesi; ulusal bağımsızlık, demokrasi ve barış mücadelesinin zaferi için, sosyalist devrim görevlerinin, ve, sosyalizmin ve komünizmin inşası görevlerinin başarıyla tamamlanması için zorunlu bir şarttır. Bu ilkelerin çiğnenmesi, komünizm güçlerine zarar verir.

Bütün Komünist ve İşçi Partileri bağımsızdırlar ve eşit haklara sahiptirler; politikalarını, kendi ülkelerindeki özgül şartlara ve Marksist-Leninist ilkelere uygun olarak saptarlar ve birbirlerini desteklerler.

Bütün Marksist-Leninist partilerin entertasyonalist dayanışması olmaksızın, işçi sınıfı davasının herhangi bir ülkede başarıya ulaşması düşünülemez. Her parti, işçi sınıfına, kendi ülkesindeki emekçi halklara ve bir tür olarak uluslararası işçi sınıfı ve dünya komünist hareketine karşı sorumludur.

Komünist ve İşçi Partileri, âcil sorunlar tartışmak, deney alışverişinde bulunmak, birbirlerinin görüş ve fikirlerini

öğrenmek, görüşme yoluyla ortak kararlara varmak ve ortak hedefler uğrunda mücadelede eylemlerini uyumlu hale getirmek için, gerekli gördükleri her zaman toplantılar yaparlar.

Bir parti, bir başka kardeş partinin eylemleriyle ilgili bir meselede çözüme ulaşmak istediği zaman, o partinin liderleri, ilgili partinin liderleriyle temasa geçerler, gerekirse aralarında toplantılar ve görüşmeler yaparlar.

Son yıllarda yapılan komünist partileri temsilcileri toplantılarının deney ve sonuçları, özellikle iki büyük toplantının —1957 Kasım'nda yapılan toplantıyla bu toplantının— sonuçları göstermektedir ki, bugünkü şartlar altında böyle toplantılar, görüş ve deney alışverişinin, Marksist-Leninist teoriyi ortaklaşa çabalarla zenginleştirmenin ve ortak amaçlar için mücadelede ortak bir tutum geliştirmenin en etkin biçimidir».

Bir yıl kadar önce, bir partinin kendi kongresinde başka bir kardeş partiye alenen saldırması olayından bu yana, biz, kardeş partiler arasındaki farklılıkların Moskova Deklarasyonu'nda ve Moskova Bildirisi'nde ortaya konmuş olan ve buraya aktardığımız ilkelere ve yöntemlere göre çözümlenmesini birçok defalar istedik. Bir kardeş partiye karşı alenen ve tek yanlı saldırılara girişmenin, sorunların çözümünde yararlı olmayacağını, birliğe yararlı olmayacağını defalarca belirttik. Biz, aralarında uyuşmazlıklar ya da farklılıklar olan kardeş partilerin, açık tartışmaya son vermeleri ve partilerarası görüşme yoluna dönmeleri gerektiğini ve özellikle ilk olarak saldırıya geçen partinin bu konuda inisiyatifi ele alması gerektiğini ısrarla belirttik. Görüşümüz bugün de aynıdır.

1962 Nisan'ında, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, bizim, sözkonusu kardeş partiye, bazı kardeş partilerin bir kardeş partiler toplantısı yapılması yolundaki önerisini yürekten desteklediğimizi, ve, ortak sorunları tartışmak üzere

bütün ülkelerin komünist ve işçi partileri temsilcilerinin bir toplantı yapmalarını düşünmenin yerinde olacağına inandığımızı belirtmişti.

Biz o zaman, kardeş partiler arasında bir toplantı yapılabilmesinin ve böyle bir toplantının başarıya ulaşabilmesinin, önceden birçok güçlüğün ve engelin yenilmesine ve geniş ölçüde hazırlık çalışmalarının yapılmasına bağlı olduğunu belirttik.

Biz o zaman, aralarında uyuşmazlıklar bulunan kardeş partilerin ve ülkelerin, bundan böyle, ilişkileri düzeltmek ve birliği eski haline getirmek yolunda, küçük de olsa, bazı adımlar atacaklarını ve böylelikle ortamı yumuşatarak, bir toplantının yapılması ve başarılı bir sonuca ulaşması için gerekli şartları hazırlayacaklarını umduğumuzu belirtmiştik.

Biz o zaman, ilgili kardeş partilerin, açık saldırılara girmekten vazgeçmelerini istemiştik.

Biz o zaman, bazı kardeş partilerin, fikir alışverişinde bulunmak için gerekli olan ikili ya da çok yanlı görüşmeler yürütmelerinin de böyle bir toplantının başarısı yararına olabileceğini söylemiştik.

1962 Nisan'ında ilgili kardeş partiye sunduğumuz bu görüşler, tamamen makuldür ve Moskova Deklarasyonu'yla Moskova Bildirisi'nin kardeş partiler arasındaki farklılıkların çözümü ile ilgili hükümlerine elifi elifine uygundur. Biz bu görüşleri birçok kereler açıkladık, şimdi de açıklıyoruz.

Son zamanlarda, bazı partilerin liderleri, görüşlerimizi bir dereceye kadar kabul ettiklerini belirttiler. Eğer bu sözleri içtenlikle söylüyorlarsa ve eğer hareketleri sözlerine uycaksa, hiç şüphesiz bu çok iyi olur. Bu bizim öteden beri umduğumuz şeydir.

Bizim görüşümüz odur ki, uluslararası komünist hareketin safları birleşmelidir; ve, bu saflar mutlaka birleşecektir!

Haykıralım:

Bütün ülkelerin işçileri, birleşiniz!

Bütün ezilen uluslar ve ezilen halklar, birleşiniz!

Bütün Marksist-Leninistler, birleşiniz!

Bu kitapta, 1963 yılında Çin Halk Cumhuriyeti Komünist Partisi ideologları tarafından kaleme alınmış olan iki makale yer almaktadır. Makalelerde bir çok revizyonist komünist partisi tarafından öne sürülen anti-Marksist tezler eleştirilmektedir.

Revizyonist tezleri gelişim süreci içinde incelemek isteyenler için; tarihi önemi olan bu makaleleri okuyucularımıza sunmayı, yayınevimiz bir görev kabul eder.